ZATERDAG 18 FEBRUARI 1928 AVONDBLAD A BUREAU 'S-GRAVENHAGE. PARKSTRAAT 25 TELEFOON 16220* ZESTIGSTE JAARGANG

PRIJS VAN HET ABONNEMENT PER KWARTAAL

Door geheel Nederland ..... f 5.—
(Porti bij tijdelijke opzending naar een ander adres worden extra berekend).
O.- en West-Indië en overige landen (in één zending) bij vooruitbetaling ..... „ 14.—
Incassokosten per kwitantie ..... „ 0.10
Losse nummers ..... „ 0.07½

Politiek Hoofdredacteur: A. ROODHUIJZEN.

HET VADERLAND

STAAT- EN LETTERKUNDIG NIEUWSBLAD

verschijnt tweemaal per dag.

Directeur: E. DE LANG.

Het Vaderlandt ghetrouwe
Blijft ick tot in den doet.
Wilhelmusliedt.

PRIJS DER ADVERTENTIEN

Van 1—6 galjardregels met bewijsnummer ..... f 3.07
Elke regel meer ..... „ 0.60
Ingezonden Mededeeling van 1—5 regels ..... „ 5.07½
Elke regel meer ..... „ 1.—
Dienstaanbiedingen à contant (5 regels) ..... „ 1.—
Incassokosten per kwitantie ..... „ 0.10

Waarn. Algem. Hoofdredacteur: C. M. SCHILT.

HAAR VRIEND EN VIJAND TEVENS

De financieele gelijkstelling tusschen het openbaar en bijzonder onderwijs heeft zooals voorzien kon worden aan den strijd tusschen deze beide takken van Onderwijs geen einde gemaakt. Dat was trouwens ook niet het doel van den grooten staatsman Cort van der Linden, die zeer goed inzag, dat door die gelijkstelling de strijd over het onderwijs slechts van het politieke erf zou verdwijnen, waarmee èn voor het onderwijs èn voor de politiek reeds enorm veel gewonnen werd. Zijn standpunt werd zoo juist belicht door de volgende woorden uit de rede, waarmee hij de Staatscommissie voor het Onderwijs op 8 Januari 1914 installeerde: „In den strijd, die vele jaren lang onze politiek heeft beheerscht, hebt gij getracht datgene te doen zegevieren, wat gij, indien gij alleen de macht hadt, het meest in overeenstemming met uwe denkbeelden zoudt achten. Het standpunt, dat gij thans tegenover deze vragen inneemt, is een ander. Gij staat thans tegenover het feit, dat uwe opvattingen over en weer elkander beperken. Het openbaar en het bijzonder onderwijs doen zich aan u voor als historisch ontwikkelde gegevens. Gij zoekt middelen om beide tot bloei te brengen en beider vrijheid te waarborgen. Gij zult eenerzijds hebben vast te stellen de taak, die de overheid tegenover beide takken van ons volksonderwijs toekomt en anderzijds de eerbiediging van ieders levensbeschouwing tot leidend beginsel hebben te maken der door u te ontwerpen regeling." Indien gij alleen de macht hadt, in die woorden ligt het democratische denkbeeld, dat aan de Pacificatie ten grondslag ligt, democratisch in dien hoogen zin gebruikt, dat het niemand toekomt te heerschen over de geestelijke richting, waarin een ander zich wil bewegen. Hier werd zoowel gebroken met de onderwijspolitiek van Kappeyne, die eens zijn: „bezwijken misschien, wijken nooit" had uitgesproken, als positie genomen tegen de onderwijspolitiek van Dr. Kuyper, die het goed recht van het openbaar onderwijs zoo absoluut ontkende, dat hij de uitspraak aandorst dat hij den dag hoopte te beleven, dat ieder vader zich schamen zou zijn kind te zenden naar de openbare school. Hier werd het nieuwe tijdvak geopend, waardoor de strijd een zuivere strijd zou worden, te weten die van onderwijs tegen onderwijs, waarbij ons volk voor de vrije keuze kwam te staan, aan welk het de voorkeur zou schenken.

De openbare school had in dezen strijd iets vóór, en iets dat zeker niet zonder belang was, nl. dit, dat het de school was, die voor allen bruikbaar was, zelfs voor hen, die, waren zij daartoe in de gelegenheid, liever confessioneel onderwijs voor hunne kinderen zouden gehad hebben. Dit behoeft geen nadere toelichting, ieder weet dat als de Katholiek vóór geene andere keuze stond dan tusschen de openbare school en die met den Bijbel, hij de eerste koos, terwijl ook de man van de school met den Bijbel, bij ontstentenis van deze, zijne kinderen veel liever naar de openbare school zond dan ze te wagen in eene school, waar niet Luther of Calvijn, maar waarin Loyola wegwijzer is.

Wij hadden gehoopt, dat onze openbare onderwijzers als één man zouden hebben gevoeld, dat het na de beëindiging van den Schoolstrijd eerste plicht voor hen was de school, waaraan zij werkzaam waren, voor onze natie zoo bruikbaar mogelijk te maken, en dat als hun verstand hun in deze niet den rechten weg mocht wijzen, hun liefde voor de openbare school dit zou doen. Maar eerlijk gezegd, zijn wij daar van meet af aan niet gerust op geweest. Toen in de Staatscommissie mannen als Mr. Troelstra en K. ter Laan, mannen van groot gezag bij tal van onderwijzers aan de openbare school werkzaam, aandrongen op de politieke neutraliteit, waarmee zij bedoelden het verbod om eerbied voor de persoon van de Koningin te kweeken, voelden wij reeds, dat met dit futiel onderscheid tusschen eerbied voor het Staatsgezag en liefde voor het Vorstenhuis de openbare school een slag werd toegebracht, ook al bleven de sociaaldemocraten alleen staan in deze. De Hr. de Beaufort heeft toen in de Commissie het juiste woord gezegd: „Over de politieke neutraliteit behoeft weinig gesproken te worden, want eene bepaalde politieke overtuiging wordt niet op de school geleerd, alleen gehoorzaamheid aan de wet en eerbied voor de Overheid. En dit zou eveneens zoo zijn als wij in eene republiek leefden."

Onze vreeze heeft zich helaas bewaarheid, het tekort aan nationaal gevoel van de sociaal-democratische onderwijzers schrikt tal van vrienden van het openbaar onderwijs terug. Enfin wij hebben daarvan 13 Sept. l.l. het onze gezegd, en wat daarop van sociaal-democratischen kant is terug gekomen, deed ons een „lasciate ogni speranza" (1) verzuchten; het was de oude deun dat de kinderen buiten de politiek moesten worden gehouden, en zoo iets wordt dan gezegd door menschen, die jonge kinderen in den 1 Mei-optocht laten meeloopen met een: „Wij eischen" (en dan volgen politieke wenschen) op het jeugdige borstje.

Het gemis aan begrip bij een deel van onze onderwijzers dat het hun plicht is en een allereerst belang voor de openbare school zelve, dat zij die in waarheid toegankelijk maken voor iedereen, leidt van kwaad tot erger. Daar kon b.v. in den Bond van Onderwijzers de Hr. Stenhuis, die daar als vertegenwoordiger van het N. V. V. aanwezig was, waarbij de Bond is aangesloten, de onderwijzers, zonder dat er van één van hen een woord van protest daartegen kwam, aansporen tot rebellie, als Nederland ooit weer mocht mobiliseeren, om buiten een oorlog te blijven. Gelukkig zag zelfs Het Volk in, hoeveel kwaad daardoor de Openbare School werd toegebracht en veranderde ze dus het woord rebellie, in réveil, hierbij zeker op het gemis aan kennis van de Fransche taal van hare lezers vertrouwende.

Toen wij van het geval kennis namen, waren wij even verbijsterd over zooveel gebrek aan inzicht. Terwijl de openbare onderwijzers weten, althans moesten weten, dat men van Rechts op hen loert, dat iedere uiting van dien aard haar een zeer welkom wapen is om de Openbare School verdacht te maken (lees er de anti-revolutionaire Rotterdammer van Woensdag l.l. maar op na) gaan zij zich op dergelijke onverantwoordelijke wijze te buiten. Had dan niemand in die vergadering van dien Bond van Onderwijzers, waarvan bij lange na niet alle leden sociaal-democraten zijn, zooveel liefde voor de Openbare School, dat hij inzag, dat hier protest moest worden uitgebracht, omdat hier van Rechts direct het: Wie zwijgt concenteert, zou worden toegepast?

De zaak is in ons oog des te verdrietiger omdat, wij kunnen hier uit ondervinding spreken, ook als oud-lid van de Haagsche Commissie van Toezicht op het Lager Onderwijs, de sociaal-democratische onderwijzer in den regel een goed onderwijzer is, die ook zijn paedagogischen plicht in de school ten opzichte van het kind, op lofwaardige wijze nakomt. Kan de fout ook hierin liggen, dat de sociaal-democratische onderwijzer in de dwaling verkeert, dat hij met het sluiten van het schoollokaal onderwijzer-af zou wezen? Dat zou geheel mis zijn, hij blijft ook dan het voorwerp van de aanhoudende zorg van de ouders, die hem hunne kinderen toevertrouwden, en ook vaak van die kinderen zelf.

Wij willen gaarne bij het gebeurde, met Het Onderwijs, het orgaan van de Vereeniging van Hoofden van Scholen, als verzachtende omstandigheid aannemen, dat de onderwijzers van den Bond zich een roes gedronken hebben aan Stenhuis' woorden. Wat dit blad verder ter verdediging van het gebeurde aanvoert, laten wij maar liever onbesproken.

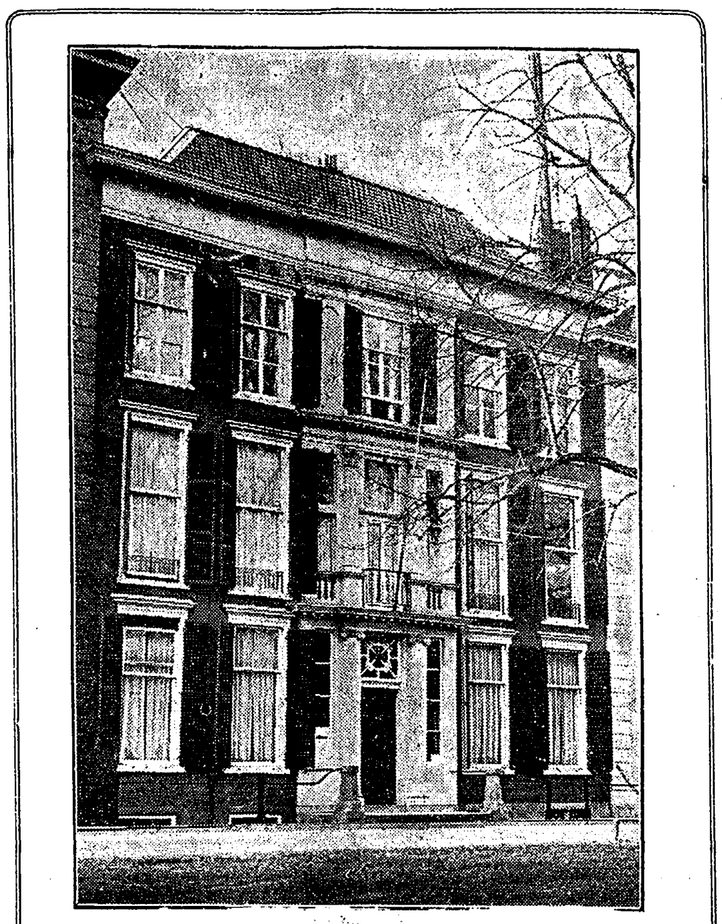
Maar wij hadden het beter gevonden, als Het Onderwijs er eens met nadruk op gewezen had, dat die openbare onderwijzers, die zich tot zulke escapades laten verleiden, al is het dan door gemis aan het juiste inzicht, van de openbare school, niet anders zijn dan vriend en vijand tevens.

Het tragi-comische van het geval was, dat de woorden, waaraan zij zich een roes dronken, geen zuivere wijn waren. Als de S.D.A.P. toch geen ja of neen durft zeggen op de vraag: Zult gij bij eventueele mobilisatie, die ons buiten den oorlog moet houden, een spaak in het wiel steken, dan is dat niet, omdat ze, als ze haar hart recht uitsprak, ja zou zeggen, maar omdat ze geen trek heeft om in het aangezicht van den Hr. Louis de Visser en den Hr. Kiès c.s. met haar neen aan te komen. Wij veroorloven ons ten slotte dezen mannen van het openbaar onderwijs aan het woord van den fabeldichter te herinneren:

„Rien n'est si dangereux qu'un
ignorant ami
Mieux vaut un sage ennemi."

1) Laat alle hoop varen.

— De mitrailleur-pelotons van het 2e, 13e en 17e reg. inf. uit Venlo en Maastricht zullen van 5 tot en met 10 Maart schietoefeningen houden in de legerplaats bij Harskamp.



DE AMBTSWONING VOOR DEN MINISTER VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN

Thans is ingediend een wetsontwerp, om het Rijkspand Lange Voorhout no. 38 aan te wijzen tot ambtswoning van den minister van Buitenlandsche zaken. De kosten van verandering en inrichting met stichting in den tuin van een garage met huisknechtwoning, zullen ten hoogste f 70.000 beloopen.
Het tot dusver in dat perceel gevestigde Rijkstoezicht op de spoorwegdiensten zal worden overgebracht naar het rijkskantorencomplex aan de Koningskade. De Kon. Bibliotheek, waarvoor het pand als reserve was aangehouden, kan te zijner tijd eventueel uitbreiding vinden door bouw van een dependance aan de overzijde van de Kazernestraat, verbonden met brug aan den achterbouw van de Bibliotheek

GROOTE FABRIEKSBRAND TE SCHIEDAM

In den afgeloopen nacht heeft te Schiedam een groote brand gewoed. Omstreeks drie uur ontdekte de heer Vink, wonende aan de Willemshaven, dat in de Lak- en Vernisfabriek Ivormica, die in de nabijheid van zijn woning is gelegen, een uitslaande brand woedde. Onmiddellijk waarschuwde de heer Vink de brandweer, die spoedig met twee motorspuiten ter plaatse was.

Vijftien à twintig stralen water werden op het vuur gericht, doch de brandweer kon tegen de vuurzee weinig uitrichten.

De brand schijnt in het benedengedeelte van de fabriek te zijn uitgebroken. Fel woedde het vuur in de licht brandbare materialen. De brandweer moest zich in hoofdzaak beperken tot bescherming der aangrenzende gebouwen.

De geheele fabriek, die drie étages hoog is, is afgebrand. Slechts de muren bleven staan en deze zijn hedenmorgen om instorting te voorkomen, door de brandweer neergehaald.

Een zeer groote hoeveelheid verf, lak en vernis, waarvan een gedeelte reeds verpakt voor expeditie gereed stond en een groote hoeveelheid materialen, zijn verloren gegaan. Het is waarschijnlijk, dat ook de archieven van de boekhouding, enz. in de vlammen zijn verwoest.

Het gebouw zoowel als de inboedel en voorraden zijn op beurspolis verzekerd. De oorzaak van den brand is onbekend.

De waarnemende burgemeester, wethouder de Bruin, was in den nacht op de plaats van den brand aanwezig. Er waren honderden nieuwsgierigen, die op voldoenden afstand werden gehouden. In de fabriek, waarvan de heer L. de Reede te Scheveningen directeur is, werkten dertig à 35 arbeiders.

De schade wordt geraamd op f 200.000.

BELANGRIJK LEGAAT.

Mej. E. Joiris, dezer dagen overleden, heeft gelegateerd aan de R.K. Burg. Godshuizen f 30.000, aan de Martinuskerk f 6000; aan de O.L. Vrouwe Kerk f 2000; aan de St. Vincentius en St. Elis beth Vereeniging ieder f 1500, allen te Venlo. Bovendien zijn er 10g verscheidene liefdadige instellingen met meerder of minder belangrijke bedragen bedacht.

— De te Groningen tot arts bevorderde semiarts Th. S. Goinga is bestemd tot res.-off. van gez. 2de kl. bij den geneeskundigen dienst der landmacht.

DE UITSLUITING VAN DE KLEERMAKERS IN HET MAATBEDRIJF

EEN STAKING GEPROCLAMEERD

Namens de afdeelingsbesturen der samenwerkende bonden in de kleedingindustrie wordt medegedeeld, dat in overleg met de Hoofdbesturen, in antwoord op de uitsluiting, tegen a.s. Maandag bij de volgende firma's de staking is geproclameerd: Domhoff, Noyen, de Kiefte, Ofner en J. L. de Jong.

Maandag zal opnieuwe met verschillende personeelen vergaderd worden, ten einde verdere maatregelen te treffen.

Mandagmorgen om 10 uur houden de vakbonden een appèl-vergadering met alle uitgeslotenen en stakers. Ook de ongeorganiseerde kleermakers zijn tot deze vergadering uitgenoodigd.

HET NIEUWE DIESELGEMAAL VAN DELFLAND

Het nieuwe Dieselgemaal mr. dr. C. P. Zaaijer aan het eind van de Boonervliet, waarover we vroeger reeds verschillende bijzonderheden uitvoerig hebben vermeld, werd hedenmiddag officieel geopend door den Minister van Waterstaat, mr. H. van der Vegte.

Hierna sprak de Dijkgraaf mr. dr. C. P. Zaaijer, die de wordingsgeschiedenis van het gemaal memoreerde, dank bracht aan allen die aan de totstandkoming er van hebben medegewerkt en de hoop uitsprak dat de bloei van het Westland er door zou worden bevorderd.

Na de officieele opening die werd bijgewoond door hoogheemraden en vele hoofdingelanden van Delfland, enkele auoriteiten op waterstaatsgebied en vertegenwoordigers van land- en tuinbouworganisaties, werd in het gemeenlandshuis te Maassluis een reunie gehouden en thee aangeboden.

Een foto van het nieuwe gemaal is opgenomen in ons Avondblad van Donderdag 16 dezer.

HOFBERICHT.

De audiëntie, welke H. M. de Koningin gisteren heeft verleend aan het Dagelijksch Bestuur van het Comité voor het oprichten van een gedenkteeken voor Juliana van Stolberg werd bijgewoond door Prinses Juliana

Te half zes heeft daarna genoemd Dagelijksch Bestuur dezelfde oorkonde aan H. M. de Koningin-Moeder overhandigd.

HET IS NIET NOODIG
verscheidene flesschen drank in voorraad te hebben, want
DAN'S Cocktails
Are just right

HET HULDEBLIJK AAN H. M. DE KONINGIN-MOEDER VAN DE NEDERLANDSCHE VROUWEN.

Op een dezer dagen gehouden vergadering van het uitvoerend comité, welke bij afwezigheid van Mevr. v. Leeuwen, werd gepresideerd door Mevr. Cort van der Linden werd besloten het uitvoerend comité uit te breiden met de navolgende leden van het hoofdcomité: Gravin van Lynden van Sandenburg—barresse van Nagell, Mevrouw Beelaerts van Blokland—Snouck, Mevrouw Koningsberger—Lang en Mevrouw Heemskerk de Zaremba, terwijl Mevrouw Mr. A. E. van der Steur—de Brauw, Nassau Dillenburgstraat 29, den Haag, als secretares en Jonkvr. W. van Panthaleon bar-esse van Eck als penningmeesteres van het uitvoerend comité werden geïnstalleerd.

Op deze vergadering werden maatregelen besproken om bij het huldeblijk lijsten met handteekeningen van de geefsters te voegen. Besloten werd voor het geheele land eenvormige lijsten te laten vervaardigen.

RESIDENTIENIEUWS

ONDERWIJS.

Ten einde te kunnen voorzien in een gedeelte van de lesuren van den leeraar P. J. Schijf, die wegens ziekte afwezig is, bevelen B. en W. aan ter benoeming tot tijdelijk leeraar in de lichamelijke oefening aan de H.B.S. m. 5-j. c., W. de Baan, onderwijzer in dit vak bij het openbaar lager onderwijs alhier.

Zij stellen voor W. van Brouwershaven, hoofd der openbare lagere school Vijzelstraat, school A, over te plaatsen naar die aan de Viljoenstraat en dragen voor ter benoeming van een onderwijzer aan de o.l.s. Vijzelstraat, school B: H. Kwindt te Rotterdam, W. K. van der Wende te Goedereede en J. Dolleman te Deventer; onderwijzeres aan de o.l.s. De Vliegerstraat, school B: mej. W. A. G. Hofkamp te Beets, mej. M. A. Loopstra te Groningen en mej. A. J. Bekkers te Standdaardbuiten en stellen voor over te plaatsen mej. H. W. M. Courtois, onderwijzeres aan de u.l.o.-school.

PENSIOENSBIJDRAGEN NIET VERPLICHTE ONDERWIJZERS.

Sedert 1 Jan. 1923 worden krachtens het Kon. besluit van 28 Nov. 1922 op de wedde van het onderwijzend personeel aan openbare scholen voor gewoon en uitgebreid lager onderwijs, welke wedden het Rijk aan de gemeente vergoedt, pensioensbijdragen verhaald, t.w. 3 pct. van den pensioensgrondslag voor eigen pensioen en 5½ pct. van dien grondslag voor weduwen en weezen-pensioen, doch voor het laatste pensioen slechts naar een weddebedrag van ten hoogste f 3000. Deze bijdragen zijn sedert dien datum ook ingehouden op de wedden van de gewone onderwijzers(essen) en reserveonderwijzers(essen) aan scholen voor gewoon en uitgebreid lager onderwijs, wier wedden voor rekening der gemeente blijven.

Dit is geschied in de eerste plaats omdat het practisch onmogelijk is in den loop van eenig jaar aan te geven, van welke gewone onderwijzers(essen) aan de scholen voor gewoon en uitgebreid lager onderwijs de wedde niet voor rekening van het Rijk komt. Immers niet de gemeente, maar het Rijk bepaalt, voor welke onderwijzers het de wedde vergoedt en dit geschiedt eerst bij de vaststelling van het rijkssubsidie over een bepaald jaar. Aangezien die vaststelling geschiedt geruimen tijd na afloop van het jaar, waarop het subsidie betrekking heeft, zou een verschillende behandeling ten opzichte van het pensioenverhaal voor beide groepen van gewone onderwijzers(essen) bij het gewoon en uitgebreid lager onderwijs tot een omvangrijke, vrijwel onmogelijke verrekening leiden.

De tweede reden, waarom geen onderscheid werd gemaakt, is, dat naar de meening van B. en W. de billijkheid eischt, dat alle hoofden en gewone onderwijzers(essen) bij het gewoon en uitgebreid lager onderwijs, die onder volkomen gelijke omstandigheden werken en wier wedden door het Rijk worden geregeld, voor het pensioenverhaal op gelijken voet worden behandeld en dat alzoo de omstandigheid, dat hun wedden voor rekening van verschillende kassen komen, daarop van geen invloed mag zijn.

De gevolgde regeling werd reeds geconstateerd in artikel 4 van de 2 Dec. 1924 vastgestelde verordening tot invoering van een korting op de loonen en salarissen van het gemeentepersoneel ter zake van bijdrage voor weduwen- en weezenpensioen, doch aangezien aan B. en W. is gebleken, dat niettemin nog moeilijkheden zouden kunnen rijzen, stellen ze voor het verhaal van pensioensbijdragen op de wedde van de gewone onderwijzers(essen), en van de reserve-onderwijzers(essen), zooals dat sedert 1 Januari 1923 heeft plaats gehad, in een afzonderlijke verordening vast te leggen.

TENTOONSTELLING VAN OCCULTE KUNST.

De Haagsche Vereeniging van Spiritisten Harmonia (afdeeling 's-Gravenhage I) houdt 23, 24, 25 en 26 dezer in het gebouw Ken U zelven, de Ruyterstraat 39/41, een tentoonstelling van occulte kunst, welke in hoofdzaak een collectie van plm. 60 pastel-, houtskool- en boetseerwerken omvat, die langs mediamieken weg zijn ontvangen door den heer H. Mansveld, alhier.

HOOFDINHOUD

	Blz.
De Openbare School en de Bond van Nederlandsche Onderwijzers	1 A
Een fabrieksbrand te Schiedam	1 A
Een staking in de kleedingindustrie	1 A
Het personeelvraagstuk	1 B
Moet den Haag een eigen vliegveld aanleggen?	1 B
Over de boycott-beweging in Britsch-Indië	3 B
Over de beteekenis van het landbouwvraagstuk bij de Duitsche regeeringscrisis	3 B
In parlementaire kringen in Berlijn verwacht men hedenmiddag een beslissing	3 B
Toenemend verzet in Amerika tegen de versterking van de vloot	3 B
Het Hongaarsche muziekleven door Jenö Hubay	1 C
De schipbreukelingen van de Shonga gered	1 C
Het rapport van S.D.A.P. en N.V.V. over Ongevallenwet en Invaliditeitswet	1 D
De strafrechtelijke gevolgen van overspel	2 D
Het kerkgebouw der Vrije Katholieken	2 D
Prof. Diepenhorst, de heer Vleeschhouwer en de Zwitsersche handelspolitiek	2 D
De toenemende populariteit van het rijwiel	2 D

CE SOIR
Grande Soirée Dansante de Gala
MARY SILWER & ELIO FORDE
Danseurs mondains.
HOTEL DES INDES

ZIE DE ADVERTENTIE VAN
THOMSONLAAN 101
OP PAG. 4D



Dr. J. P. KLOOS,
die gelijk wij gisteren meldden, hier ter stede is overleden.

NEDERLANDSCH INDONESISCH VERBOND.

Uitvoering van Indische kunst.

Het Nederlandsch Indonesisch Verbond geeft op 25 Februari in het hotel De Twee Steden een galasoirée, waar een groot aantal Javanen, studenten aan Nederlandsche hoogescholen, medewerken aan de uitvoering van een programma van bijna uitsluitend oorspronkelijke Indische kunst.

Na een inleidend woord van den voorzitter van het verbond, mr. D. J. W. J. Kluiver, zullen het Javaansche schimmenspel en de Javaansche marionetten worden vertoond, toegelicht door den vertooner, Raden Mas mr. Soeripto. Als tegenhanger hiervan zal het westersche schimmenspel van dr. de Roos uit Voorburg, die onlangs met dit spel in Parijs succes oogstte, worden vertoond.

Voorts zal voor de eerste maal in Nederland een wajang wong worden opgevoerd, het Javaansche tooneel- en dansspel. Aan deze wajang wong zullen de heeren Soeripto, Soebanto, Oemersaid, Maladhi, Soebagio, Soekardi en Soemiar medewerken, terwijl het spel zal worden begeleid door een vrijwel volledig gamelan-orkest.

Een originneele Krontjongband zal o.m. Menadeneesche liederen en Ambonneesche strijdliederen ten gehoore brengen. Aan het bal zal The Queens Melodists Dance Orchestra muzikale medewerking verleenen.

Naar gemeld wordt, zullen, behalve vele Nederlandsche autoriteiten ook verscheidene te 's Gravenhage geaccrediteerde vertegenwoordigers van andere mogendheden de soirée bijwonen.

— Voor de afd. Den Haag van het Intstituut voor Arbeidersontwikkeling houdt ds. A. v. d. Heide morgenochtend te half elf in het Apollotheater een lezing over het onderwerp: Machtsvorming en gezindheid.

Muzikale medewerking.

INDISCH GENOOTSCHAP.

Een lezing over den Belgischen Congo door kolonel Albert Paulis.

In de gisteravond gehouden vergadering van het Indisch Genootschap heeft kolonel Albert Paulis, uit Brussel, oud-hoofdambtenaar eener wetenschappelijke zending naar den Congo, administrateur van de Société commerciale et minière au Congo, een lezing gehouden over het onderwerp: De Belgische Congo, zijn bestuur en zijn economische rol.

Spreker gaf allereerst een historisch overzicht van het kolonisatiestreven van Leopold I en Leopold II, dat ten slotte heeft geleid tot de bezetting van den Congo door België.

Vervolgens schetste spreker in het kort de bestuursinrichting van den Congo en de rechtsverhouding, welke tusschen den Congo en het moederland bestaat.

De geldmiddelen van België en den Congo zijn gescheiden. De Koning en het Parlement oefenen de wetgevende macht uit, de eerste door besluiten, de tweede door wetten. Naast den minister van koloniën is er een Koloniale Raad, waarvan hij voorzitter is en die uit 14 leden bestaat, waarvan 8 worden benoemd door den Koning, 3 door den Senaat, 3 door de Kamer van vertegenwoordigers.

Na een overzicht van de organisatie der kolonie ging de inleider over tot een uiteenzetting van hetgeen de Congo uit economisch oogpunt beteekent.

Koloniseeren, heeft men gezegd, is transporteeren. Om het bestuur en de exploitatie van de onmetelijke gebieden van den Congo te verzekeren heeft de regeering een algemeene transportpolitiek moeten voeren. Daarbij dient erkend, dat het land buitengewoon begunstigd is door het bestaan van een uiterst sterk ontwikkeld rivierennet, gevormd door talrijke bevaarbare stukken van den Congo en zijn zijrivieren. Er zijn meer dan 20.000 K. M. voor stoomschepen bevaarbare waterwegen. Daarnaast zijn verscheidene spoorlijnen aangelegd.

In Katanga vindt men koperbeddingen, waarvan sommige een gehalte van 30 pCt. hebben. De Union Minière heeft in 1927 ongeveer 90.000 ton koper geëxporteerd en dit cijfer zal aanmerkelijk werden overschreden wanneer men binnen twee of drie jaar gebruik zal kunnen maken van electriciteit, door waterkracht verwekt. Ook vindt men in Katanga tin, in den vorm van cassiteriet, in hoeveelheden en van een gehalte dat men er verbaasd van staat. De gehcele Congo is voorts buitengewoon rijk aan ijzer; men vindt er ertsen met een ijzergehalte van 70 à 80 pCt. Sinds den korten tijd dat men daarnaar gezocht heeft, zijn reeds twee steenkolenmijnen in exploitatie; te Luéna aan den Katanga-spoorweg, en te Greinerville, aan den Groote-Meren-Spoorweg, op 15 K. M. van het Tanganyka-meer; de kolenreserves dezer mijnen beloopen vele milliarden tonnen.

Ook heeft men in Katanga radio-actieve ertsen gevonden, zóó rijk aan radium, dat de andere radium-mijnen der wereld haar exploitatie hebben moeten staken tegen over den betrekkelijk lagen kostprijs van het Congoleesche radium.

Na verder nog andere producten te hebben genoemd, die de Belgische Congo oplevert, zeide spreker, dat de ruilhandel, die aanvankelijk in den Congo werd gedreven, toen zijn voornaamste inkomsten uit den export van rubber en ivoor voortvloeiden, heeft plaatsgemaakt voor den geldhandel. De negers kennen thans uitstekend de waarde van het geld.

In zijn peroratie maakte de spreker de conclusies van den oud-minister van Koloniën, Idenburg, in de conferentie, welke deze te Brussel over de Nederlandsche koloniale politiek heeft gehouden, tot de zijne. Met hem wenschte spreker dat onze beide natuurvolken, door de eeuwen heen vereenigd door zooveel banden van familie en traditie, beide roepen om de Westersche cultuur te verbreiden bij de gekleurde rassen en volken, hand in hand zullen voortschrijden, elkander met raad en daad bijstaand en elkander steunende, tot heil van de beschaving en van de menschheid.

De vergadering werd geleid door den heer Jhr. J. C. van Reigersberg Versluys, die in een openingswoord den spreker welkom had geheeten en erop had gewezen, dat de geschiedenis van den Congo als koloniaal gebied wel belangrijk jonger is dan die van Ned.-Indië, doch dat het land uit politiek en economisch oogpunt niettemin belangrijk is.

Na de lezing bracht de heer mr. A. G. N. Swart hulde aan den Belgischen koning Leopold II, die zulk een schitterende gift aan zijn volk heeft nagelaten en dankte den heer Paulis voor zijn rede.

Nog deed spr. uitkomen, dat de heer Paulis een weinig te bescheiden geweest was, toen hij de Belgische rubbercultuur zoozeer achterstelde bij de Nederlandsche rubbercultuur, daar een der beste rubberplantages op Sumatra aan Belgisch initiatief haar ontstaan dankt.

De heer G. Nijpels informeerde naar den gebiedsafstand aan Portugal en naar de verwerking van de Congo-diamanten in Antwerpen.

De heer M. B. v. d. Jagt vroeg of er cacaocultuur is in den Congo; de heer L. Neë naar de waarde van den in- en uitvoer: de heer E. Schmülling naar het voorkomen van andere ziekten dan de slaapziekte en ten slotte de voorzitter naar de waarde van de in den Congo gevonden kolen.

De heer Paulis deelde in zijn antwoord o.m. mee, dat de overeenkomst over den gebiedsruil met Portugal nog geratificeerd moet worden en verklaarde aan de hand van de kaart hoe die geregeld is. Over den invloed van de diamant-industrie elders op de Antwerpsche nijverheid, kon spr. geen inlichtingen geven.

Cacao-cultuur heeft de Congo niet, omdat die de nabijheid der zee behoeft en de kustlijn van den Belgischen Congo zeer klein is. De begrooting voor het komende jaar omtrent den in- en uitvoer beloopt ongeveer een milliard. De invoer is meer toegenomen dan de uitvoer, daar in den uitvoer de outillage van den Congo begrepen is. Behalve de slaapziekte zijn er nog andere, maar niet van hetzelfde epidemische karakter. Spr. noemde o.a. longontsteking en gele koorts. De kolen uit den Congo zijn niet geschikt om ze te vercokesen.

De voorzitter dankte den heer Paulis tenslotte voor zijn voordracht en zijn nadere uiteenzettingen.

TERAARDEBESTELLING J. M. v. d. VEGTE.

Hedenochtend is onder veel belangstelling op Oud Eik en Duinen ter aarde besteld het stoffelijk hulsel van den heer J. M. v. d. Vegte, assuradeur, chef van dienst bij de Haagsche Burgerwacht.

Bij de plechtigheid waren o.a. aanwezig de gep. luit.-generaal Ph. W. Weber, commandant van de Burgerwacht, gep. luit.-generaal E. J. de Bock en de gep. generaal-majoor J. A. de Bruyn, voorts de doctoren Pompe, Kleijn en Carrière.

Ds. v. d. Vegte heeft voor de belangstelling bedankt.

Een schat van kransen dekte de baar.

DE NIEUWE GEDACHTE.

Zondagmorgen 19 Februari te 10 uur zal tanwege De Nieuwe Gedachte in het Trianontheater, Prinsestraat 40, Marinus Salomons een muzikale voordracht houden over Tristan und Isolde van Richard Wagner. (Zaal open om half tien).

HET WERKELIJKE VERLOOP VAN CHEMISCHE REACTIES.

Alvorens de spreker voor de Maatschappij Diligentia, prof. dr. W. Reinders uit Delft, gisteravond zijn rede over bovenstaand onderwerp aanving, nam de voorzitter der Maatschappij het woord om met een korte toespraak het overlijden te herdenken van prof. Lorentz, die menigmaal van dezelfde plaats voor de leden gesproken heeft.

Prof. Reinders, daarna zijn rede aanvangende, zeide, dat de ontwikkeling der wetenschap zich weerspiegelt in de wijze, waarop een enkel onderwerp bestudeerd wordt. Drie honderd jaar geleden was de aard van het scheikundig onderzoek enkel kwalitatief. Met Lavoisier begon het kwantitief onderzoek, dat zijn hoogste ontwikkeling bereikte met de atoom-theorie van Dalton. Een halve eeuw geleden begon men de physische gebeurtenissen bij scheikundige reacties te bestudeeren.

Gaan wij het scheikundig teekenschrift na, dan zien wij, dat het ons volkomen inlicht omtrent het kwalitatieve en kwantitatieve verloop der reacties en omtrent de gewichtshoeveelheden en volumina, die aan deze reacties deelnemen, maar de scheikundige formule geeft ons geen beeld van de wijze waarop de reacties plaats grijpen. Uit verschillende voorbeelden kan blijken, dat er meer gebeurt bij reacties dan dat de moleculen elkaar loslaten of zich met elkaar verbinden. En nu is men in de laatste halve eeuw aan het zoeken welke die gebeurtenissen zijn.

Wanneer, bijv, in gassen, de verbinding enkel door botsingen der atomen tot stand kwam, zou de reactie-snelheid zoo groot moeten zijn, dat de geheele reactie in een ondeelbaar oogenblik verliep. Bij enkele reacties is de snelheid wel heel groot, maar bij de meesten toch niet, waaruit men moet afleiden, dat enkel botsingen der atomen en moleculen niet voldoende zijn om de reactie tot stand te brengen. Men zou dus moeten aannemen, dat onder de moleculen slechts een klein deel is, dat niet in stabielen toestand verkeert en daarom geschikt is een reactie te bevorderen. Zulke moleculen moeten dus actief zijn en men kan daarbij aannemen, dat die activiteit met den inwendigen toestand der moleculen samenhangt.

Wanneer men nu door middel van het meten der reactie-snelheid (waarmede Van 't Hoff 40 jaren geleden begonnen is) berekent hoeveel moleculen aan de reactie deelnemen, dan blijkt dat eigenlijk geen enkele reactie verloopt zooals zij volgens de theorie zou moeten verloopen. Men vindt dan ook dat er uitwendige invloeden zijn, die de reactie-snelheid sterk beinvloeden. Drie van deze invloeden zijn geringe spoortjes van een andere, voornamelijk een organische stof, spoortjes water vooral en de aard van het glazen apparaat, waarin de reactie tot stand komt. Het is dus niet juist, dat de reacties alleen van binnen uit beïnvloed worden.

In de vierde plaats bestaat ook de activatie der moleculen door inwerking van het licht. Tal van onderzoekers zijn bezig geweest om dit verschijnsel bij chloorknalgas te bestudeeren. Bunsen en Roscoe vonden dat sporen zuurstof de reactie-snelheid sterk verminderen. Een geringe hoeveelheid organische stof vertraagt de reactie-snelheid in het begin zeer sterk. Bodenstein vond een merkwaardig verband tusschen concentratie en reactie-snelheid, terwijl eindelijk door Nernst de juiste verklaring voor den invloed van het licht gevonden werd. Met behulp van de wet van Einstein, volgens welke het licht alleen met quanta kan worden opgenomen, zou men kunnen uitrekenen, hoeveel chloormoleculen door licht worden gesplitst, maar de proef leert, dat deze berekening op verre na niet opgaat. Daardoor kwam Nernst op het spoor van de z.g. kettingreacties.

Ook bij z.g. donkere reacties komen deze ketting-reacties voor.

Wat de invloed van den wand van het glazen apparaat betreft, deze is zeer groot en heeft een enorme technische beteekenis. Dezelfde invloed gaat ook uit van metalen, vandaar dat men hem heterogene katalyse noemt.

Toen men dezen invloed pas kende, dacht men b.v. bij gassen-reacties aan sterke concentratie der gassen in den wand van het apparaat, maar deze onderstelling bleek op den duur onhoudbaar. Eerder kan men activatie der moleculen onder den invloed van den wand aannemen.

Bodenstein en Ohlmann vonden bij de verbinding van koolmonoxyde met zuurstof, dat de reactie-snelheid afneemt met toenemende concentratie van CO. De verklaring hiervoor, dat de wand als het ware vol gaat zitten met CO, waardoor de reactie belemmerd wordt, is later door proefnemingen bevestigd.

Vraagt men: wat is nu die activatie?, dan zijn verschillende uitleggingen mogelijk. Het best kan men aannemen, dat de vrije krachten, die de oppervlakte moleculen van den wand bezitten in staat zijn atomen van 't gas in 't vat vast te houden, waardoor deze zelve krachten vrij krijgen, die reactie kunnen bevorderen. Ook bij waterige oplossingen speelt de invloed van den wand op de reactie-snelheid een groote rol.

Warburg heeft daarop de oxydatie van eiwitstoffen in het dierlijk lichaam bestudeerd in het licht van bovenstaande feiten. Hierbij kan men uitgaan van de geweldige overeenkomst tusschen ontleding van waterstofsuperoxyde in een colloïdale platina-oplossing en dezelfde ontleding door fermenten, die dorr Bredich bestudeerd is.

Warburg bestudeerde nu bij actieve koolstof en cistine (een amino-zuur) den invloed van narcotica op de snelheid der oxydatie, waarbij bleek, dat de werking van de narcotica berust op het verdringen van de zuurstof. Toch kan dit verschijnsel niet zoo eenvoudig zijn en moet nog een andere werking aanwezig zijn, welke Warburg toeschrijft aan het ijzer, dat de oxydatie bevordert. De resultaten van zijn onderzoek zijn zeer belangrijk voor het begrijpen van de oxydatie-verschijnselen bij de eiwitstoffen in het lichaam, daar zij zoowel leeren welke rol de koolstof en het ijzer in de roode bloedlichaampjes bij de oxydatie zouden spelen, alsook dat de oxydatie plaatsgrijpt door den invloed der celwanden.

Spr. eindigde met de hoop uit te spreken, dat hij duidelijk mocht hebben gemaakt, dat de oppervlakte juist zoo'n groote rol speelt bij de chemische reacties.

LEZING DS. A. G. WOLF.

Gisteravond werd de vierde en laatste winterlezing gehouden vanwege het Comité voor de Oosterkerklezingen.

Als spreker trad op ds. A. G. Wolf, geref. predikant te 's-Gravenhage, met het onderwerp „Nietzsche en het Christendom". Mevr. A. J. Blokpoel-v. d. Berg (zang) en de heer M. W. v. d. Laan (orgel) luisterden de samenkomst op.

Ds. J. D. van der Munnik heeft zich aan het slot den volke gemaakt van de aanwezigen door het comité dank te zeggen voor deze vier winterlezingen en den wensch uitgesproken, dat dit Comité op den ingeslagen weg zou voortgaan.

Er was veel belangstelling.

EEN FILM VAN PALESTINA.

Vanwege de Joodsche Vrouwenvereeniging voor Practisch Palestinawerk, zal op 12 Maart a.s. in den Princesseschouwburg een film van Palestina vertoond worden, waarbij medewerking zal verleenen mevr. Liesbet Sanders, declamatrice, die speciaal stukken uit den bijbel en gedichten van mr. J. I. de Haan zal voordragen.

— De netto-ontvangst van den bazar in de Malakka-kapel heeft ongeveer f 2200 bedragen.



DE DIRECTEUR DER ALG. LANDSDRUKKERIJ.

Naar aanleiding van de omstandigheid dat de heer Den Brave, directeur van de Algemeene Landsdrukkerij heengaat en sollicitanten naar deze betrekking hun sollicitaties kunnen indienen, salaris pl.m. f 7000 per jaar, met inhouding voor pensioen, zegt de heer E. J. de Groot, directeur der Amsterdamsche Stadsdrukkerij in de „Drukkerswereld", het orgaan der Federatie der Werkgeversorganisatie in het boekdrukkersbedrijf, dat men aan het bedrijf van de Alg. Landsdrukkerij welke een personeel van bijna 300 personen heeft en met moderne materialen en machines is ingericht, moet hebben een ten volle verantwoordelijk ambtenaar, die in staat is de geheele zaak, zoowel technisch al administratief, te beheeren; die volkomen op de hoogte is van het vak met alle onderdeelen en dus praktisch werkzaam geweest moet zijn.

Een directeur van de Alg. Landsdrukkerij moet een man van beschaving en behoorlijke ontwikkeling zijn; hij moet representatief voor de Regeering kunnen optreden.

Een directeur van de Algemeene Landsdrukkerij moet de primus inter pares zijn.

Zooals gewoonlijk: vijf pooten aan een schaap vraagt het Rijk tegen een salaris van pl.m. f 7000 per jaar.

Een knappe meesterknecht is er voor te krijgen, die met heel veel goeden wil het hem ontbrekende in den loop der jaren in de Landsdrukkerij kan aanleeren.

't Zal duizenden guldens kosten! Het komt er niets op aan, men heeft nog geen leergeld genoeg betaald.

Den Brave heeft er wat technische frischheid in gebracht en de Landsdrukkerij kan weer langzaam op hetgeen pas gewrocht is.

Bekrompenheid en ambtelijke bemoeizucht schijnen als voorlichting voor deze vacature te dienen. Er zullen zich honderden sollicitanten aanmelden, maar de man, dien het Rijk hebben moet, meldt zich niet.

't Salaris zal minstens f 10.000 à f 12.000 moeten worden, met de belofte, dat deze hoogstgeplaatste ambtenaar tot op zekere hoogte vrij is van ambtelijke inmenging. Dan eerst krijgt men een de Algemeene Landsdrukkerij waardigen directeur.

HET PERSONEEL VAN DE NED. REISVEREENIGING.

In een vergadering van de afd. den Haag van de Nederlandsche Reisvereeniging zijn twee moties aangenomen, waarvan de eerste inhoudt, ongeldigverklaring van het op 15 Febr. door het Hoofdbestuur uitgereikte ambtenaarsreglement, omdat de besluiten der algemeene vergadering van Leeuwarden — 1927 — omtrent salaris en rechtspositie niet zijn nagekomen. In de tweede motie wordt het volledig Hoofdbestuur uitgenoodigd alsnog de onderhandelingen met den Alg. Bond van Handels- en Kantoorbedienden te heropenen.

VOOR HET VERKEER GESLOTEN.

Van Maandag 20 Februari a.s. af zal de Bilderdijkstraat tusschen de Veenkade en de Vondelstraat wegens uitvoering van werkzaamheden aan de bestrating tijdelijk voor het verkeer zijn afgesloten.

AUTO-BOTSING.

Hedenochtend zijn in de Kempstraat twee auto's tegen elkaar gebotst, waarschijnlijk ten gevolge van verkeerd uitwijken van een der auto's.

Een der wagens kantelde en de chauffeur werd daardoor licht gewond. Na door den Geneeskundigen Dienst verbonden te zijn, kon hij naar zijn huis gaan. De materieele schade is vrij groot.

— B. en W. hebben vergunning verleend aan D. Th. H. Kuijpers, tot het oprichten van een brood-, koek- en banketbakkerij met door een electrometer gedreven werktuig in het perceel Alberdingk Thijmstraat no. 104; en aan L. Pleijte, tot het oprichten van een doet electromotoren gedreven metaalbewerkingsinrichting met smederij en autogene lasch- en snijinrichting in het perceel Groenewegje 121.

— De afdeeling Den Haag van den Bond van Ned. Onderwijzers heeft zich met 181 tegen 117 stemmen verklaard tegen toelating van hoofden in den Bond.

— Ds. P. J. Molenaar deelt in de Kerkbode mede, dat hij voor kindertoevlucht f 500 heeft ontvangen van den heer G. W. v. d. B. en van den heer de J. een legaat van f 1000.

INTERNATIONALE LEERFILM-CONFERENTIE TE 's-GRAVENHAGE.

Van 2 tot 5 Mei a.s. zal de tweede Internationale Leerfilmconferentie, ter gelegenheid van de Internationale Tentoonstelling op Filmgebied, te 's-Gravenhage gehouden worden. De conferentie wordt gemeenschappelijk georganiseerd door het tentoonstellingsbestuur der I.T.F. en het te Bazel zetelende General-Sekretariat van het Comité Permanent d'Action Cinématographique Scolaire.

Er is een Ontvangst-Comité gevormd, bestaande uit de heeren D. van Staveren, voorzitter, D. Courée, secretaris Zeestraat 82, den Haag, jhr. mr. A.E. v. Beresteyn, pater Hyacinth Hermans, mr. A. Jonker, J. van Oest, prof. mr. G. A. van Poelje, P. Visser, Luc. Willink en D. S. van Zuiden. De minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, mr. M. A. M. Waszink heeft het ere-voorzitterschap op zich genomen, terwijl dr. W. W. van der Meulen zich bereid verklaard heeft eerelid van het comité te zijn.

Aan medewerking en belangstelling ontbreekt het niet. De regeering is voorgegaan met het verleenen van een subsidie voor de ontvangst der conferentie, terwijl het gemeentebestuur zich bereid heeft verklaard alle medewerking te zullen verleenen. Voor zittingen, waarin films moeten worden vertoond, heeft het comité voor de morgenuren de beschikking over het City-Theater en voor de middaguren over den Gemeentelijken Schoolbioscoop. Voor andere zittingen beschikt men vrij zeker over een der Grafelijke Zalen.

Het programma bevat zeer veel interessants. In de eerste plaats komt de internationale samenwerking op leerfilmgebied ter sprake, in verband met de stichting van het Internationaal Instituut voor de Leerfilm te Rome. Een belangrijk deel der conferentie wordt gewijd aan het gebruik van leerfilms bij de verschillende soorten van onderwijs. De bedoeling is, dat dit niet zal geschieden op theoretischen grondslag, aangezien dit reeds in 1927 te Bazel heeft plaats gehad, doch aan de hand van de vertooning der beste leerfilms uit de verschillende landen van Europa. Reeds zijn hiervoor aanzienlijke aanbiedingen ingekomen, zoodat in dit opzicht het welslagen der conferentie verzekerd is en ze veel leerzaams zal bieden. Andere punten zijn: het gebruik van films voor de volksontwikkeling en voor wetenschappelijk onderzoek, het standardiseeren van smalfilms, het gebruik van z.g. ring-films voor het voortgezet onderwijs, het organiseeren der uitwisseling van typische en goedgekeurde leerfilms, de definitieve organisatie van het Comité Permanent (Europäische Lehrfilmkammer) enz.

H. C. BUNING †

Te Voorburg is in den ouderdom van 59 jaar overleden de heer Buning, arts, gep. dirigeerend officier van gezondheid der 2e klasse titulair van het Nederlandsch-Indisch leger, oud geneesheer-directeur van de Ziekeninrichting Toeloeng Redjo te Parec. Voorts is de heer Buning tot Juni van het vorige jaar plaatsvervangend lid van den Geneeskundigen Raad van het Departement van Koloniën geweest. Hij was Ridder in de Militaire Willemsorde en Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

De crematie van het stoffelijk overschot zal a.s. Dinsdag plaats hebben te Westerveld, na aankomst van trein 12 uur 45 min.

— In een ledenvergadering van de afd. Den Haag van den Algemeenen Militairen Pensioenbond heeft de heer P. A. Corol gisteravond gesproken over de verwerping in de Tweede Kamer van de moties Ter Laan en Oud. Spr. critiseerde de houding van regeering en volksvertegenwoordiging en spoorde de aanwezigen aan de actie krachtig voort te zetten.

— De 's-Gravenhaagsche Hengelaars-vereeniging Het Vrije Hengelrecht, de eenige vereeniging, welke het visschrijk maken van openbare wateren voorstaat, heeft bij Koninklijk besluit van 2 dezer, vergunning verkregen voor het houden van een loterij. De netto-opbrengst is bestemd om het volgende seizoen op grootere schaal dan tot dusver verschillende vischsoorten uit te zetten in de door le Vereeniging gepachte wateren te Zoetermeer.

— Voor den Joodschen Vrouwenraad spreekt Dinsdagmiddag te 3 uur in Pulchri Studio de heer dr. A. van Raalte over vitaminen.

— De regent van Bandoeng, Raden Adipati Ario Wiranata Koesoema en diens echtgenoote hebben vanmiddag om vier uur een bezoek gebracht aan het Oranje Nassau Museum.

BIJ HET EENJARIG BESTAAN DER H. T. R. V.

Feestelijke uitzending en jaarvergadering.

De feestelijke uitzending uit van Hattum's Theesalon in de Hoogstraat gisteravond ter gelegenheid van het éénjarig bestaan der H(aagsche) T(elefoon) R(adio) V(ereeniging) is de kroon op het werk, dat deze sympathieke vereeniging dit jaar heeft verricht.

Wij hebben nooit een uitzending bijgewoond, waar zoo prachtig gespeeld werd door Lidadihé, dat natuurlijk ook weer meedeed, waar zoo heelijk gezongen werd, waar zoo'n feestelijke stemming heerschte als bij de uitzending van gisteravond. O zeker de uitzending ter gelegenheid van het éénjarig bestaan der Gem. Radio Distributie mogen wij zeker niet vergeten. Maar gisteravond was het veel intiemer, veel gezelliger nog en daarbij niet officieel.

Wij zeiden reeds dat Lidadihé weer present was. Hoe kan het ook anders! Tezamen met de Vereeniging heeft het strijkensemble den aangeslotenen al zooveel schoons geboden, dat de jongens op dergelijke avonden niet meer gemist kunnen worden.

Men weet dat Waller Matthies niet meer bij Lidadihé aan den vleugel zit. In zijn plaats is gekomen Albert van der Mey, die na anderhalf jaar afwezigheid zijn plaats in Lidadihé weer heeft ingenomen en nu met vaardigheid en kunstgevoel de fijnste klanken aan de vleugelsnaren ontlokt.

Begonnen werd met Rossini's ouverture Die Italienerin in Algiers. En behoeven wij nog te zeggen dat er weer met vuur gespeeld werd? Dat Gerrits gezicht „onder water" stond? De nieuwe cellist Manheim, die toch al weer eenigen tijd meespeelt kan gerust een waardige plaatsvervanger van zijn voorganger genoemd worden. Dat heeft hij gisterenavond wel bewezen.

Vervolgens zong mevr. de Nocker-Gardenier L'enfant Prodigue van Debussy. Wat heeft deze zangeres een heerlijke stem! Zij gaf ons iets bijzonders. Ook John de Nocker, lang geen onbekende van het opera-lievend publiek heeft getoond wat een machtige stem hij heeft. Hij zong o.a. een Aria uit Verdi's Bal in Marschere en den Proloog van Paljas.

Gezamenlijk zongen de heer en mevr. de Nocker twee duetten, één uit de Toverfluit en één uit Don Juan. En al was er dan ook geen applaus na afloop, er zal toch veel stille dankbaarheid geweest zijn in de harten der luisteraars.

Aan de uitzending was de eerste jaarvergadering vooraf gegaan. Aan het jaarverslag ontleenen wij,:

Het eerste levensjaar der vereeniging is er een geweest van duidelijk waarneembare vooruitgang. Er blijkt een stijgende lijn te zijn in het ledental, vooral op het laatst van het vereenigingsjaar hebben zeer velen zich doen inschrijven als lid.

Door middel van de Haagsche Telefoon Radio Gids zijn de leden steeds op de hoogte gehouden van bijzondere geheurtenissen in het vereenigingsleven, alsmede van de speciale uitzendingen, die de vereeniging voor den microfoon van de Gemeenteradio organiseerde.

Reeds bij de oprichting der vereeniging is een samenwerking verkregen met de Nederlandsche Radio Luisteraars Vereeniging, waarbij in de besturen der beide vereenigingen een vertegenwoordiger der andere vereeniging als lid opgenomen is.

Hierdoor kunnen de leden van de H. T. R. V. voor onderzoek en controle van hun versterkers gebruik maken van den technischen dienst der Ned. Radio Luisteraars Vereeniging.

De eerste speciale lijn-uitzending, welke plaats vond vanwege de vereeniging, geschiedde uit de Kunstzaal Edison op 30 Juni j.l., waarbij de heeren ir. Snijders, directeur der Gem. Telefoon en H. W. J. J. v. Deventer, voorzitter der vereeniging, het woord voerden.

Groote zorg is in het afgeloopen jaar nog besteed aan de technische verbetering van deze locale uitzendingen en de proeven met twee microfoons leverden tenslotte de gewenschte resultaten op.

Al de zalen en gebouwen op te noemen, waar de microfoon te luisteren gelegd werd, zou niet doenlijk zijn. Voor tal van zaken werd de hulp der vereeniging ingeroepen, en werden de klachten steeds aan de directie der Gem. Telefoon doorgegeven.

Veel medewerking mocht de vereeniging ondervinden van de Directie der Gem. Telefoon, die haar steeds ter wille was en als bewijs van waardeering voor de goede samenwerking haar uit eigen beweging een subsidie toekende.

De Nederlandsche Radioluisteraarsvereeniging is bezig met het bouwen van een normversterker voor de leden der H.T.R.V. welke niet in den handel zal zijn en die dienen moet om bij slechte ontvangst te controleeren of dit te wijten is aan de lijn of aan den versterker.

Het ledental der vereeniging bedraagt op het oogenblik 241 en het is een verblijdend teeken, dat velen ongevraagd hun contributie hebben verhoogd.

In December j.l. werd een ledenvergadering gehouden, waarop het verzoek werd gedaan aan de directie van de Gem. Telefoon te vragen de technische installaties te mogen bezichtigen. Op 11 Februari heeft de directie hiertoe in de gelegenheid gesteld, van welke gelegenheid door ongeveer 90 leden werd gebruik gemaakt.

Het ligt in de bedoeling meerdere excursies te organiseeren, o.a. naar Hilversum, Eindhoven enz.

Aan het financieele verslag ontleenen wij, dat de financieele toestand niet ongunstig is te noemen, alhoewel een aanmerkelijke verhooging van de inkomsten noodzakelijk is, vooral in verband met de organisatie van uitzendingen, welke op hoog peil staan.

Het totaal bedrag der inkomsten bedroeg f 399.20, waarvan f 194.50 aan contributies en f 204.70 aan subsidies en extra giften.

De uitgaven der vereeniging bedroegen in totaal f 358.46, waarvan aan uitzendingen f 298.51 en alg. onkosten f 59.95.

Het saldo bedroeg op 1 Januari 1928 f 40.74.

Ten slotte volgde na de uitzending nog een gezellig samenzijn.

Weerkundige Waarnemingen

's Gravenhage, 18 Februari. — Temp. 8 u. vm. 43 gr. F., 2 u. n.m. 46 gr. F., hoogste temp. (gisteren) 43 gr. F., laagste (heden) 41 gr. F. Barometer 8 uur v.m. 769, n.m. 2 uur 770.

Medegedeeld door het Koninklijk Nederlandsch Instituut in de Bildt.

Hoogste barometerstand 775.4 Clermont.
Laagste barometerstand 739,2 Vestmanoeur.
Verwachting: matige tot krachtigen, wellicht later toenemende westelijke tot zuidwestelijken wind, meest zwaar bewolkt of betrokken, waarschijnlijk met eenige regen, vooral des morgens iets zachter.

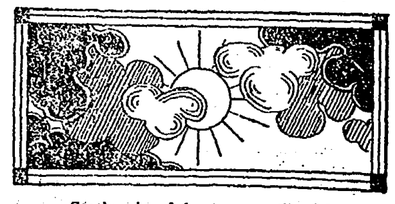
Stormsein N.W. veranderen in: Weest op Uw hoede!

Een nieuw depressie-centrum ligt bij IJsland. De barometer staat hoog over het vasteland, de Noordzee en het grootste deel van de Britsche eilanden, met meesten luchtdruk in Frankrijk. Ook in het Noorden van Scandinavië doet zich hooge luchtdruk gevoelen.

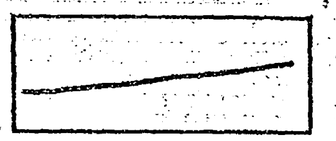
De wind is in Zweden en over de Oostzee matig tot krachtig uit Noord. Over het vasteland en de Britsche eilanden is de wind Westelijk en waait stormachtig over Duitschland en krachtig op onze kust en over het Kanaal. In het N.-We. depressie-gebied waait het krachtig uit Z. tot Z.W.

De bewolking is licht in Frankrijk en Zwitserland, maar ten Noorden daarvan is zij zwaar, met sneeuw in het Oostzee-gebied.

De temperatuur daalde in Zweden, waar zij bij strenge vorst onder de normale is. Elders is zij meest boven de normale, doch de afwijkingen zijn klein.



Stationair of langzaam stijgend.



Licht op:
18/2 uit 6 u. 39 v.m.; aan 5 u. 49 n.m.
Stand van de Maan:
Nieuwe Maan 21 Febr. 10.00 u. v.m.
Zons op- en ondergang:
Op 7 uur 8; onder 5 uur 19.
Hoogwater te Scheveningen:
1 uur 14 v.m.; 1 uur 28 n.m.
18 Februari 1928

Waarnemingspunten	Waterh. ten opz. v. N.A.P.	oude schaal de nul der	17 Febr. hoog laag
morg. 8 uur	(in meters)		in c.M.
Keulen	42.15	6.21	60 —
Nijmegen	11.77		29 —
Arnhem	11.37		28 —
Westervoort	11.09		29 —
Maastricht (h.)	44.72		— 19

DUISTERE INBRAAK OP DE HEERENGRACHT.

Bij de zusters A. H. is 2000 gulden gestolen.

Tusschen 6 en 7 uur is gisteravond bij de zusters A. H. op de Heerengracht ruim 2000 gulden gestolen.

De familie heeft op een bovenhuis een groote modezaak. Terwijl men in de voorkamer op de eerste verdieping aan tafel was, is een dief aan het werk geweest op de tweede verdieping voor. Daar staat een bureau waar het geld in wordt geborgen. Het is opengebroken en uit een geldkistje is ruim 2000 gulden aan contanten en eenige effecten gestolen.

Niemand heeft eenig vermoeden hoe de dief zich toegang heeft verschaft. Men heeft reeds diverse mogelijkheden nagegaan maar geen enkele heeft tot een aanvaardbaar resultaat geleid.

Jammer genoeg heeft de familie den boel niet onaangetast gelaten, toen het misdrijf ontdekt werd. Een onbekende kan het moeilijk zijn geweest.

THEOSOFISCHE VEREENIGING.

Gisteravond heeft dr. ir. C. A. H. Von Wolzogen Kühr voor de loge Den Haag der Theosofische Vereeniging een lezing gehouden over: de eenheid der materie en de moderne en occulte atoombouw.

Hij zette uiteen, hoe de natuur-wetenschap zich den bouw voorstelde der atomen uit protonen en electronen, beide tot nu toe de kleinste materie-quanta. Het woord atoom (d.i. niet-deelbaar) wijst er nog op, dat men niet zoo lang geleden meende, dat het deeltje, met dezen naam aangeduid, niet verder deelbaar was. Nu blijkt het, dat de atomen zeer samengesteld zijn en dat in laatste instantie de materie een electrische structuur heeft.

Het moderne occultisme heeft bij het onderzoek der stof een ander materie-quantum beschreven, het z.g. oeratoom, dat ongeveer 100 maal zoo groot is al een electron. Op de vraag hoe het mogelijk is, dat de natuurwetenschap en het occultisme niet tot een gelijkluidend resultaat zijn gekomen, is het antwoord, dat electronen bouwsteenen zijn van een veel ijlere materie-wereld dan oeratomen, die n.l. de physieke wereld opbouwen. In dit verband is zeer merkwaardig, dat de wetenschap den nadruk legt op de „electrische structuur" der materie. Het is zeer goed mogelijk om langs wiskundigen weg den opbouw van oeratoom uit electronen uit te voeren en vervolgens tot den bouw van het grootere waterstofatoom te geraken. De hierbij verkregen occult-theoretische waarde van de massa van het waterstofatoom is in verrassende overeenstemming met de natuurwetenschappelijk gevonden waarde.

Vervolgens beantwoordde spr. nog de vraag, of het mogelijk was het bestaan van het occulte oeratoom waarschijnlijk te maken. Ook dit is langs wiskundigen weg zeer goed uitvoerbaar. Men kan aantoonen, dat het oeratoom de typische parabolische snelheid moet bezitten. Uit deze snelheid kan n.l. in verband met de energie, die zulk een deeltje bij de gemiddelde jaarlijksche temperatuur van 6½ graad Celsius van den atmosferischen luchtmantel bezit, de massa worden berekend. Ook deze waarde, in 1922 berekend, is in volkomen overeenstemming met de occulte opgave, reeds in 1895 gepubliceerd.

Spr. besloot met de opmerking, dat het moderne occultisme van groote historische waarde voor het natuuronderzoek kan worden.

Kleine ergernissen.

Sensatie.

Er wordt in Duitschland een treurig proces gevoerd, dat een beeld geeft van de verwording van dezen tijd. Twee jonge meisjes en eenige jongelui van achttien en negentien jaar zijn er in betrokken. De meisjes zijn zestien jaar, kinderen dus nog.

Die meisjes zijn bij het drama betrokken en onder eede voor de Rechtbank gehoord. De advocaat van den jongen heeft de onbetrouwbaarheid van de hoofdgetuige, Hilde Scheller, willen bewijzen en daardoor is er over dit kind gesproken moeten worden op een manier, die pijnlijk was voor de aanwezigen, maar haar nauwelijks scheen te treffen.

De jeugd was bij dit proces betrokken en daarom is het begrijpelijk, dat het verlangen naar voren is gekomen om den lust tot sensatie tot een minimum te beperken, het verzoek om de zaak met gesloten deuren te behandelen. Dit is, helaas, niet geschied. De kranten zijn met lange verslagen gevuld, omdat het op sensatie beluste publiek dat verlangt. En nu zijn zelfs aan de voornaamste figuren uit dit proces, Paul Krantz en Hilde Scheller aanbiedingen gedaan van filmondernemingen, schouwburgen, musichalls en cabarets om.... op te treden!

Beiden ontvingen drie verschillende invitaties om voor het filmtoestel de rollen te spelen, die zij vervulden in het drama van Steglitz. Krantz, die allang litteraire aspiraties had, is zelfs aangezocht een boek of film er over te schrijven. Een eigenaar van een cabaret te Hamburg is per vliegtuig naar Berlijn gekomen om het tweetal in een „dramatisch tafereeltje" op zijn Bühne te laten optreden!

Zoover is het al met het publiek gekomen! Geen medelij met deze ongelukkige schepsels, maar geld slaan uit sensatie.

—BEGRAFENIS H. v. d. LOGT.—

Hedenmiddag is op Oud Eik en Duinen begraven het stoffelijk overschot van den heer H. v. d. Logt, sedert tien jaar bureaulist van den Kon. Schouwburg.

Toen de lijkstoet hedenmiddag den Schouwburg passeerde, zijn er verschillende kransen aan de baar gehecht: door den heer H. den Hartog namens de Schouwburgcommissie, door Cor van der Lugt Melsert en door de heeren Noordhoff van den Centr. Ned. Ambtenarenbond en v. d. Steen namens het personeel van den Schouwburg.

HET VERRE OOSTEN.

De Haagsche afdeelingen van de vereeniging van Officieren der Nederlandsche Landmacht, de Algemeene Roomsch-Katholieke Officieren-Vereeniging, de Algemeene Vereeniging van Verlofsofficieren der Nederlandsche Land- en Zeemacht en de Nationale Christen Officieren-Vereeniging zullen op Donderdag 23 Februari een vergadering houden in de groote zaal van de Commercieele Club, aan het Korte Voorhout.

De reserve-kapitein der Grenadiers mr. W. A. C. van Dam, uit Rotterdam, zal spreken over Het Verre Oosten.

De spreker zal een en ander mededeelen over zijn reis naar China en zijn rede door lichtbeelden verduidelijken.

Verbetering. — In het verslag van de lezing over Banda en Menado, door den heer J. F. Verhoef 11 dezer gehouden, is een vergissing geslopen, welke verbetering behoeft. Door misverstaan is n.l. beweerd, dat de inlanders er geen andere kleeren dan een schaamgordel of tjidako dragen. Dit had betrekking op een natuurvolkje van het kleine eiland Seroä in de Banda Zee, die wel eens naar Banda gingen om prauwtjes te verkoopen.

UIT LOOSDUINEN

Tuinbouwoverzicht.

Men schrijft ons uit Loosduinen:

Wij staan op het punt een nieuwen oogst te beginnen, want het vorige jaar hadden we de eerste groene komkommers op 18 Febr., en het jaar te voren reeds op 10 Febr., en in 1925 op 20 Febr. Ook zaten we in die jaren reeds volop in de raapstelen of kelen en spinazie. Maar alles in dit jaar bijzonder laat, door gebrek aan zon, want verwarming der kassen doet veel, maar de zon doet alles. Wel zijn over enkele dagen de nieuwe producten te wachten maar op 't oogenblik moeten we het nog met de oude doen, voor zoover die nog aanwezig zijn, want de goede prijzen die er voor gemaakt werden en dan de strenge vorstdagen, hebben een groote opruiming gebracht. Lang heeft de boerenkool op de veilingen gedomineerd, maar nu moet men zoeken naar de schuiten, die nog een noemenswaardige hoeveelheid aanvoeren. Het product blijft echter gevraagd, een bewijs dat ook van elders nog weinig jonge groenten in den handel gebracht wordt. Voor de mooiste partijen wordt van f 1.50 tot f 1.70 per kist van 7 K.G. besteed en voor tweede soort van f 1.10 tot f 1.35, mooi ziet er echter haast niets uit. Met de spruitkool loopt het ook op 't eind, vorst en harde wind hebben samengewerkt om den oogst spoedig tot een einde te brengen. Wel wordt er nog al wat ter veiling gebracht, maar de qualiteit laat veel te wenschen over. Dat voor de beste kooltjes nog van 23 tott 28 cts. per K.G. besteed wordt, illustreert de schaarschte aan jonge groenten. Voor tweede soort krijgt men van 12 tot 16 cts., de rest wordt als uitschot verkocht, doch brengt maar van 50 tot 70 cts. per kist op. Dat zelfs nu nog betrekkelijk groote partijen prei aan de veiling gebracht worden toont aan dat van dit gewas een ontzettende hoeveelheid is verbouwd. De aanvoer per veilingsdag loopt nog van drie tot zesduizend bos. Dikke komt echter niet veel meer voor, 't is meest tweede soort en minder wat wordt aangeboden, waarvoor van 45 tot 48 gld. besteed per 100 bos, de tweede soort van f 2.50 tot f 3.50 en dan nog die dunne steeltjes die ongeveer f 1.50 opbrengen en anders veel bij de salade gebruikt worden, maar salade werd de heele week niet aangeboden. Peen komt nog als tweede soort met kleine partijtjes in den handel en die brengt dan van 6 tot 8 gld. per 100 bosjes op. Gisteren werd ook nog prachtig mooie eerste soort aangeboden, waarvoor van 45 tot 48 gld. besteed wordt. Enkele tuinders voeren ook spinazie aan; natuurlijk geforceerd gewas, want in de warenhuizen en koude kassen ziet men nog maar een groen waas boven den grond. Voor de goede spinazie krijgt men thans van 69 tot 72 cts. per kilo, dus een goede prijs. Ook deze week werden telkens kleine partijen rabarberstelen aangeboden, ook geforceerd goed. 't Zijn maar dunne stengels, waar men van 13 tot 16 cts. per bosje voor krijgt. Ook de andijvie is nog niet verdwenen, maar de planten worden klein. Toch wordt voor struiken met een mooi geel hart nog tot f 5.20 en soms hooger besteed, maar het groene gewas brengt maar van 25 tot 40 cts. per kilo op. Wat er nog van schorseneeren is overgebleven, wordt vlug opgeruimd. Eerste soort werd deze week niet aangeboden, maar voor 2e kreeg men van f 6 tot 7.50 per 50 kilo. De selderij is duur, want veel is er niet meer, daarvoor wordt van f 7.50 tot f 10 per 100 bosjes besteed en peterselie geldt van f 13 tot f 15.50. Ook witlof wordt nog aangeboden en dat gewas brengt van 21 tot 24 cts. per kilo op.

De Loosduinsche Groentenveiling.

Ook deze veiling heeft thans haar jaarvergadering gehouden, waarbij 90 leden aanwezig waren, onder leiding van den voorz. den heer J. D. de Kok. Deze sprak zijn beste wenschen uit voor het jaar 1928, herinnerde er aan dat de bedrijfsuitkomsten in 't afgeloopen jaar beter waren dan in 't vorige, wat mede te danken is aan de uitbreiding die het stookbedrijf heeft ondergaan. De rekening 1927 welke sloot met een bedrag van f 143,438,73 werd goedgekeurd. Op de schuldrekening werd voor een bedrag van f 33,786,43 afgeschreven. De balans vermeldt aan bezittingen een bedrag van f 591,644,28 en aan schulden f 464,702,31 terwijl het reservekapitaal f 126,941,97 groot is.

Uit het jaarverslag bleek dat op 241 dagen is geveild en dat werd omgezet voor een bedrag van f 2,346,828,41, dat is f 219,871,42 meer dan in 't vorige jaar.

Het ledental bedroeg op 31 Dec. 169. In 1927 vielen 6 leden af, maar kwamen er 12 bij. Per Westl. Stoomtram werden van het veilingterrein verzonden 2108 volgeladen spoorwagens met tuinbouwproducten, d.i. 216 meer dan in 't vorige jaar. Het artikel tomaten nam toe met 338,000 K.G. of 20 pCt. Het jaarverslag herinnert nog aan den brand, die 9 pakloodsen vernielde, die nu weer in ijzer en steen zijn opgebouwd.

De veilingprocenten werden voor dit jaar vastgesteld op 1½ en voor nieuwe leden op 3½. De contributie werd bepaald op f 2.50 en de entree voor nieuwe leden op f 5. De boete voor het te laat ter veiling komen werd op 5 extra veilingprocenten vastgesteld, de overige boeten als vorige jaren. De borgstelling voor den betaalmeester werd weer bepaald op f 50,000 als vorige jaren.

Tot secretaris-penningmeester werd herkozen de heer Q. A. Nederpel. In de plaats van den heer P. C. Valentin, die niet herkiesbaar was, werd tot bestuurslid gekozen, de heer Seb. v. d. Laan.

Bij de rondvraag werd er op aangedrongen dat meer gebruik zou worden gemaakt van het z.g. eenmalige fust, dat niet wordt teruggenomen en dat meer en meer in gebruik komt en waarmee ook in 't Westland de beste resultaten werden verkregen.

— De storm heeft hier niet zooveel onheil aangericht als men, haar geweld in aanmerking nemend, wel zou verwacht hebben. De tuinders hadden hun plat glas tijdig verzekerd, zoodat alleen maar enkele rietmatten de lucht ingingen. Aan den Haagweg dicht bij Vredestein brak een boom geheel af, de takken trokken de electrische lichtdraden mee, doch de schade was 's middags weer hersteld. In de Oude Geest is nog een nieuw warenhuis, waar het bovenglas nog niet op lag, vernield, zoodat de eigenaar nog al schade leed.

— Hier ter plaatse is een afdeeling opgericht van de Nat. Christen Geheelonthoudersvereeniging met aanvankelijk 12 leden. Het bestuur werd als volgt samengesteld: Ds. G. Venema, Ned. Herv. predikant, voorzitter; J. v. Dulken, godsdienstonderwijzer, vice-voorzitter; A. Hoogestege, secretaris; W. v. d. Heide, 2e secretaris; J. Wijnmalen, penningmeester.

UIT VOORSCHOTEN

— Gister-middag geraakte een vrachtwagen, bestuurd door P. v. K., op den Rijndijk in een onvoldoend bestraat gedeelte van den weg, waardoor de voorwielen wegzakten en de bestuurder en een 9-jarig broertje van den wagen vielen. Het 9-jarige knaapje moest naar het ziekenhuis te Leiden worden overgebracht. Door de politie wordt een onderzoek ingesteld.

GEMENGD NIEUWS

DE BEROOVING VAN DEN BANKLOOPER.

De politie is de daders op het spoor.

De Amsterdamsche politie heeft het spoor van den dader gevonden, die den bankklooper van de firma Mattes en Co. op den Singel heeft beroofd van zijn tasch met f 35.000.—.

De vermoedelijke dader, de 26-jarige Hendrik van Kikkert, heeft met een vriend, zekeren Piet Veldhuijzen te Amsterdam een auto gehuurd. Zij zijn toen in gezelschap van de zuster van Veldhuijzen naar Utrecht gegaan. In de stad hebben zij veel geld uitgegeven aan noodelooze dingen en ook hebben zij nieuwe kleeren gekocht.

Van Utrecht is het gezelschap naar Den Haag en Rotterdam gegaan, steeds goeden sier makende. In Rotterdam is de auto in beslag genomen. Het gezelschap is toen uit elkaar gegaan. De zuster van V. is teruggekeerd naar Amsterdam. Zij is hier door de politie aangehouden en zit thans in hechtenis op het bureau Singel. Zij laat tot nu toe weinig uit.

De beide mannen zijn vermoedelijk naar Antwerpen vertrokken, waar de schoonvader van V. woont.

De vermoedelijke dader, de 26-jarige H. N. K., groot pl.m. 1.71 M., is schraal van postuur en heeft blauwe oogen. P. Veldhuijzen is 30 jaar, ongeveer 1.68 M. lang, dik van postuur, blond, heeft dikke lippen en handen en blauwe oogen. Hun aanhouding wordt door de politie verzocht.

DIEFSTAL IN EEN PASTORIE.

Dezer dagen is, naar de Meier, Crt. meldt, ingebroken in de R.K. pastorie te Liempde. De dieven hebben een bedrag ontvreemd van pl.m. f 4000, waarschijnlijk de opbrengst der verpachte banken.

VERWARMDE TRAMS.

Men schrijft ons uit Londen:

Zooveel vervoermiddelen vechten nu om den verkeersbuit, dat verfijnde middelen in dienst komen van den strijd. Glasgow heeft een nieuw voorbeeld gegeven. De gemeente heeft er haar eigen tramdienst. En dertig wagens hebben op het bovendek electrische verwarming gekregen. Het doel van deze vriendelijkheid voor trampassagiers is, het rijdend publiek uit de motorbussen weg te lokken naar de trams. Het merkwaardige is, dat de gemeente zelf de mededinging der bussen heeft geschapen door aan een reeks motorbus-ondernemers vergunningen voor reizigersvervoer in de stad te geven. Haar eigen tramdienst heeft er terstond hevig onder geleden. Maar men moet erkennen, dat de gemeentelijke autoriteiten manmoedig en eerlijk aan den toestand het hoofd bieden. Zij vechten nu op rechtvaardige wijze voor meer klanten voor hun tramdienst en maken de wagens warm. Zij hebben de voldoening vele brieven te ontvangen, die getuigen van de dankbaarheid van het publiek over de nieuwigheid. Dat laat zich verklaren. Om dezen tijd van het jaar is een warme zetel overal, en zeker in Glasgow, welkom. Het gevaar is alleen, dat de burgers van de stad zich op de opperdekken der trams zoo geriefelijk zullen voelen, dat zij ze niet willen verlaten om den bitteren wind te trotseeren.

Dat het Glasgowsch publiek bevoorrecht is, laat geen twijfel. Ook al ten gevolge van de bus-concurrentie behoeft men er niet meer dan twee stuivers voor een rit te betalen. Voor dat luttele bedrag kan men meer dan 30 K.M. ver in en om de stad trammen. De burger van de vermaarde Schotsche stad heeft, zoo bezien, niet veel te betalen voor logies, verwarming en verlichting. Gemeentelijke gastvrijheid kan moeilijk verder gaan.

OOST-INDIE

De kwestie der erfpachtsperceelen.

BATAVIA, 17 Febr. (Aneta.) — Aneta verneemt de volgende bijzonderheden in zake de door de Regeering te volgen gedragslijn voor hetgeen betreft de door haar aan te nemen politiek in de kwestie van de erfpachtsperceelen, die in de naaste toekomst zullen afloopen. Binnen de eerstvolgende 20 jaar verstrijkt, voor 1949, in totaal slechts een aantal van 17 kleine perceelen in het Djembersche, te zamen niet grooter dan 377 bouw, en twee perceelen in Oost-Priangan, waaromtrent inmiddels reeds een incidenteele beslissing genomen is.

Ofschoon de Regeering aanvankelijk geen aanleiding vond de eenmaal aanhangig gemaakte zaak weder op te vatten rees bij nadere beschouwing van het vraagstuk der afloopende erfpachtsperceelen toch de vraag, of het inderdaad aanbeveling verdiende nu reeds stappen te doen tot voorbereiding van een principieele beslissing nopens een algemeene gedragslijn der Regeering voor de door haar te voeren agrarische politiek, die pas in 1949 en later geldig zal worden.

De Regeering wint thans over deze vraag het advies in van het Landbouwsyndicaat.

Middel tegen lepra?

BATAVIA, 18 Febr. (Aneta). Volgens het oordeel van prof. dr. De Langen is de mededeeling omtrent de voorloopige resultaten van „salembine" voorbarig te noemen. Er is alleen een vooronderzoek geschied; van resultaten op patiënten is nog geen sprake.

SPORT EN SPEL

DE OLYMPISCHE SPELEN.

Bandy.

Men meldt ons uit St. Moritz d.d. heden:

Het weer schijnt de laatste dagen te willen goedmaken wat het in den aanvang der Olympische Spelen bedorven had. Vandaag was het ideaal weder voor wintersport en het publiek, dat in grooten getale was opgekomen, bleek het ook wel te waardeeren. Het bleek opnieuw, dat de bandywedstrijden de groote aantrekkelijkheid der winterspelen zijn, want ondanks de concurrentie van de bobsleerennen, het ski-springen en het kunstrijden voor dames, waren de tribunes op het IJsstadion dicht bezet.

De eerste bandywedstrijd bracht voor Zwitserland een teleurstelling, doordat Zwitserland met niet minder dan 4—0 door Zweden geslagen werd. De teleurstelling was des te grooter, omdat de Zwitsers in het eerste en tweede kwartier een goeden wedstrijd speelde en slechts met 1—0 bij de Zweden ten achter waren, terwijl het verloop van het tweede kwartier alle reden gaf te hopen, dat de Zwitsers in het laatste kwartier zouden ophalen, vooral omdat Zweden tot dusverre steeds in de derde spelperiode blijken van vermoeidheid had gegeven. Het tegendeel geschiedde echter. Kort na het begin der derde spelperiode maakten de Zweden door een misverstand in de Zwitsersche verdediging en door een te ver uitloopen van den doelverdediger vlak na elkander drie doelpunten, daardoor de leiding vergrootend tot 4—0 waardoor natuurlijk de wedstrijd beslist was. Door deze overwinning van Zweden op Zwitserland heeft Zweden feitelijk reeds het Europeesche kampioenschap gewonnen, want het is niet aan te nemen dat zij morgen van Engeland zouden verliezen. De Engelschen hebben zich flink tegen de Canadeezen verdedigd en maakten een beteren indruk dan tegen Zwitserland, doch zij konden niet verhinderen dat Canada na het eerste kwartier reeds met 6—0 leidde, na het tweede kwartier met 9—0, om ten slotte met 14—0 te winnen.

De Canadeezen verbluften wederom door hun snelheid en door de schitterende stoktechniek, evenals door hun behendig springen over de stokken der tegenstanders, en als de Engelsche doelverdediger niet een buitengewonen dag gehad had, zouden de Canadeezen gemakkelijk de 20 doelpunten bereikt hebben. Toch bevestigt ook deze wedstrijd weder, dat de Canadeezen meer dan te Chamonix hun heil zoeken in vlug individueel spel, dan in samenspel. De resultaten zijn er echter niet minder goed om.

De stand van de beslissingsronde is thans:

	gewonnen	gelijk	verl.	voor-tegen
1. Canada	2	0	0	23— 0
2. Zwitserland	1	0	1	4— 4
3. Zweden	1	0	1	4—11
4. Engeland ...	0	0	2	0—18

Morgen spelen tenslotte Zweden tegen Engeland en Canada tegen Zwitserland, waardoor Zwitserland en Zweden wel van plaats zullen verwisselen.

Bobslee-rennen.

Het bobslee-rennen liep zonder eenig ongeluk af. Alle 24 bobs hebben zoowel den proefrit als den wedstrijdrit zelf goed afgelegd. De Nederlandsche bob dreigde een oogenblik te vallen, doch het gelukte den heer Menten de bob nog in de baan te houden. Er was daardoor eenig tijdverlies onvermijdelijk, doch des te verdienstelijker is het, dat de Tromp desniettemin onder de eerste helft der 24 deelnemende bobs behoord heeft en de 11e plaats bezette. De uitslag van den eersten dag was als volgt:

1. Vereenigde Staten van Amerika; 2. België; 3. Argentinië; 4. Engeland; 5. Zwitserland, Engeland en Duitschland; 8. Argentinië en Amerika; 10. Zwitserland; 11 Nederland; 12. Frankrijk (tweemaal); 14. Roemenië; 15. Oostenrijk. 16 Polen. 17 Mexico. 18 Italië en België; 20. Luxemburg; 21. Roemenië; 22. Duitschland; 23. Oostenrijk.

Morgen zal een tweede en laatste rit plaatshebben.

WIELRENNEN.

Zesdaagsche te Breslau.

In de eerste spurts van gisteravond en hedennacht hadden Girardengo, Rieger, de leiding met 30 punten; Kroll, Miethe 22 punten; v. Kempen, Knappe staan met 13 punten op de 7e plaats. De 13 koppels, die aan den wedstrijd deelnemen, zijn nog bijeen.

SCHAKEN.

Het Berlijnsche tournooi.

Na de gisteren gespeelde 11e ronde van het Berlijnsche schaaktournooi is de stand:

Bogoljoebof, Niemzowitsj elk 7 punten en 1 afgebroken partij; Johner 6½ p. en 1 afgebroken partij, Réti 6½ p.; Helling 6 p.; Ahues, Brinkman en Tartakower, elk 5½ p. en 1 afgebroken partij; Sämisch en Steiner 5 p. en 1 afgebroken partij; Stoltz 4½ p.; Koch en Leonhardt elk 3 p.; Schlage 2 p. en 2 afgebroken partijen.

WEEROVERZICHT.

11-17 Februari.

De afgeloopen week bracht ons meerendeels stormachtig en veranderlijk weer. Van Zaterdag op Zondag trok een diepe depressie van West naar Oost over de Noordzee en terwijl een gebied van hoogen druk over Zuid-West-Europa stand hield, ontstond vooral over ons land en omgeving een groot verval in luchtdrukking, waardoor de westelijke wind tot een storm aangroeide, die van Vrijdagavond tot Zondagmorgen aanhield en zijn grootste kracht in den namiddag van Zaterdag bereikte. Hierop volgde een snelle verbetering, die echter niet lang duurde, want reeds Maandag verscheen in het westen een nieuwe depressie, die eveneens oostwaarts trok en Donderdag door een derde gevolgd werd. De tweede depressie, vergezeld van secundaire depressies, veroorzaakte hier weer spoedig regen en storm, de derde eveneens, zoodat het de laatste dagen der week voortdurend stormweer was, meest uit Z.-Westelijke en Westelijke richting, Eerst aan het einde der week kwam in zooverre eenige verbetering, dat de regen ophield en de lucht doorbrak en dat bij sterk stijgenden barometer de hooge drukking gaandeweg de heerschappij over het weer overnam.

Terwijl tengevolge van den stormachtigen wind en de zware bewolking het weer meest zeer ruw en ongunstig was, was juist de krachtige Z.-Wester luchtstroom de oorzaak dat de temperatuur tamelijk hoog was, vooral Woensdag en Donderdag, toen de thermometer overdag boven 9 graden C. steeg. Onder deze omstandigheden kwam geen vorst meer voor en onder den invloed van de milde luchttemperatuur steeg de bodemtemperatuur belangrijk.

Met de zware bewolking ging de overvloedige regen samen, die op 6 regendagen een totale hoeveelheid van 21 mM. opleverde. In den namiddag van Zondag viel in een bui een weinig hagel.

Aan zonneschijn was de geheele week bijzonder arm. Hieronder geven wij voor de periode 10-16 Februari de gemiddelde dagelijksche lichtsom, gemeten met den Grauheil-fotometer, een relatief getal, dat een aanwijzing geeft voor de sterkte van het diffuse daglicht plus de rechtstreeksche zonnestraling (indien deze er is geweest). In het vervolg zal dit gegeven in het wekelijksch overzicht worden opgenomen. Uit den aard der zaak zal tijdens het lengen der dagen een stijging van dit cijfer voorkomen. Als vergelijking geven we de gemiddelde lichtsom van de overeenkomstige periode van 1927, waarin het weer toen overwegend helder was.

	4/2-10/2	11/2-17/2	
Gem. temperatuur	6.1	6.5	
Hoogste temp.	9.1	9.5	16/2
Laagste temp.	—1.0	1.3	14/2
Warmste dag	7.8	8.9	16/2
Koudste dag	4.4	3.4	13/2
Gem. veranderlijkh. ..	1.1	1.8	
Aantal vorstdagen	1	0	
Totale neerslag	5	21	
Aant. regendagen	5	6	
Gem. betr. vocht 8 u.	88	82	
Gem. betr. vocht 2 u.	80	63	
Gem. bewolking 8 u. ..	6.6	9.6	
Gem. bewolking 2 u. ..	7.1	8.4	

Bodemtemperatuur 8 uur.

+ 15 c.M.	1.8	3.5
— 2 „	6.1	7.0
— 15 „	5.5	6.6
— 25 „	4.9	5.8
— 50 „	5.4	5.9
— 80 „	5.8	6.4

Gemidd. dagel. lichtsom.

	1927	1928
van 10—16 Febr.	104	74

LAATSTE BERICHTEN

HET JULIANA-KANAAL.

Het tweede gedeelte wordt aanbesteed.

Gelijk bekend, werd het vorig jaar aanbesteed het graven van het eerste gedeelte van het Julianakanaal van de grens Borghaven (gem. Maastricht tot in de gemeente Bunde).

Thans zal, naar het L. D. meldt, op 7 Maart het daaraan aansluitend gedeelte onder Bunde en Guelle van K.M.-paal 27.250 tot K.M.-paal 30.350 worden aanbesteed. Het aan te besteden traject is dus 3.100 K.M. lang. De raming is f 990.000.

Univ. Examens.

AMSTERDAM. Vrije Universiteit. Candidaats-examen theologie, de heer H. J. Winter, te Amsterdam.

ROOMSCH KATH. KERK.

Mgr. Callier.

De toestand van mgr. Callier, bisschop in het bisdom Haarlem was heden minder gunstig.

DE MAASBRUG-KWESTIE.

Het gemeentebestuur van Maastricht heeft het volgende telegram verzonden:

Voorzitter Ministerraad, 's-Gravenhage.

Uit de couranten vernamen wij beslissing over Maasbrug. Tot onze verbazing is gemeente Maastricht, eigenaresse der brug, in deze geheel onkundig gebleven. Zullen gaarne vernemen, of bovenstaande berichten juist zijn en waarom gemeente in dezen niet is gekend.

Gemeentebestuur van Maastricht,
(w.g.) Van Oppen, burgemeester.

HULDIGING PROF. LORENTZ.

B. en W. van Leiden overwegen aan den gemeenteraad voor te stellen aan de Hooigracht, waar prof. Lorentz een groot gedeelte van zijn leven heeft gewoond, den naam van Lorentz-gracht te geven. Verder bestaan er plannen aan de woning van prof. Lorentz een borstbeeld te plaatsen. Er zal binnenkort een comité worden benoemd ten einde de huldiging zoo algemeen en zoo grootsch mogelijk te doen zijn.

Mr. P. J. M. AALBERSE.

Gisteren was het 25 jaar geleden — meldt het Centrum — dat prof. mr. P. J. M. Aalberse in het toenmalige district Almelo in de vacature, ontstaan door het overlijden van dr. Schaepman, tot lid der Tweede Kamer gekozen werd.

Mr. Aalberse heeft sinds 17 Februari 1903 steeds het district Almelo in de Kamer vertegenwoordigd, totdat hij in 1916, wegens zijn benoeming tot Hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool te Delft, ontslag moest nemen. Daarop volgden de zeven jaren van zijn Ministerschap, waarna hij terstond weer — thans door den Rijkskieskring Overijssel — naar de Tweede Kamer werd afgevaardigd.

HET ONTSLAG VAN MEVR. KLINKENBERG—MEETER.

De Kroon heeft het beroep vernietigd van den gemeenteraad van Bloemendaal betreffende het ontslag van mevr. Klinkenberg—Meeter, als onderwijzeres aan de openbare lagere school te Vogelenzang, gemeente Bloemendaal. Deze onderwijzeres was er van beschuldigd in November 1926 een jongetje uit haar klasse geschopt te hebben. De raad van Bloemendaal was bij de Kroon in beroep gegaan, omdat Ged. Staten het raadsbesluit tot ontslag van deze onderwijzeres vernietigd hadden.

Rubber te New-York.

NEW YORK, 17 Febr. (Slot). (Tel. van de firma Allard & Co., te Amsterdam). Crêpe Februari 30¾, Maart 30¾, April/Juni 31½, Juli/Sept. 31¾, Oct./Dec. 32 d.c. koopers. Stemming onregelmatig.

NEW-YORK, 17 Febr. (Slot) (Medegedeeld door Joosten en Janssen.) Sheet loco 31, April/Juni 31½, Juli/Sept. 31¾ d.c. nominaal.

LINDSAY GENOEMD ALS TYRRELL's OPVOLGER.

Naar verluidt, zal Sir Ronald Lindsay, de Britsche gezant te Berlijn, Tyrrell aan het departement van buitenlandsche zaken opvolgen.

Lord Crewe is in vijf belangrijke jaren, waarin menig probleem van na den oorlog aan de orde is geweest, zooals verschillende stadiën van de herstelkwestie, de Roerbezetting en de voorbereiding van het tractaat van Locarno, en hij heeft daarbij voortdurend als schakel tusschen Londen en Parijs dienst gedaan.

Sir Ronald Lindsay, de uit Berlijn vertrekkende gezant, heeft vele diplomatieke posten bekleed, w.o. te St. Petersburg, Teheran, den Haag, Kaïro, Waashington en Parijs.

ONGELUK MET EEN VEERBOOT

SAN FRANCISCO, 18 Febr. (Reuter). — Gisteravond laat sloeg plotseling een golf over het benedenvoordek van de veerboot „Peralta" halverwege tusschen San Francisco en Oakland. Volgens de „San Francisco Chronicle" werden 19 personen gered van de 40, die overboord geslagen werden.

NEDERLAAG VAN SANDINO.

MANAGUA, 18 Febr. (V. D.) — De opstandelingen van generaal Augustino Sandino werden gisteren met groote verliezen uit de stad Trinidad verjaagd door een patrouille mariniers. De opstandelingen waren den vorigen avond de stad binnengedrongen en hadden haar geplunderd.

Vliegtuigen aangekomen te Managua.

MANAGUA, 18 Febr. V.D.). — Het moederschip voor vliegtuigen Saratoga kwam gisteren in de haven van Corinte aan en zette 63 mariniers aan land, die hierheen gedirigeerd waren.

Drie vliegtuigen van het schip zullen vandaag ontscheept worden om dienst te doen als verbindingsmiddel voor de voedselvoorziening der afgelegen posten in het binnenland.

Officieele Berichten

— Bij Kon. besluit is benoemd tot burgemeester der gemeente Kortgene J. C. Schuilwerve, secretaris van deze gemeente;

is benoemd, bij het reserve-personeel der landmacht, bij het wapen der infanterie, tot reserve tweede luitenant bij zijn tegenwoordig korps, de vaandrig P. N. K. Claessens, van het 13e regiment infanterie.

— Bij beschikking van den Minister van Financiën is de ontvanger der registratie en domeinen T. W. F. Passtoors verplaatst van het kantoor der registratie en domeinen te Alphen a/d. Rijn naar het kantoor der registratie no. 2 en domeinen te Maastricht.

SCHEEPVAART

Mij. Nederland.

Karimata, Amst. n. Port. Said, pass. 17 Febr. Gibraltar.
Rondo, thuisr., 18 Febr. v. Port Said.
Batoe en Borneo, uitr., 17 Febr. v. Suez.
Vondel, thuisr., 18 Febr. 7 u. v.m. te Genua.

Rott. Lloyd.

Kota Inten, 18 Febr. v. Java te R'dam (verw.)
Buitenzorg, R'dam-Hamburg, arr. 17 Febr. te Hamburg.
Djember, Java-Nieuw York Lijn, arr. 18 Febr. te Soerabaja.
Kertosono, Java-R'dam, vertr. 17 Febr. van Padang.
Palembang, R'dam-Hamburg, arr. 16 Febr. te Hamburg.
Toba, Java-Bengalen Lijn, vertr. 14 Febr. v. Java.
Schouwen, Time-Charter, vertr. 15 Febr. van Sekondi.

Holland—Amerika Lijn.

Volendam, Nieuw York n. R'dam, 20 Febr. 1 u n.m. te Plymouth verwacht.
Maasdam, R'dam n. Nieuw Orleans, 16 Febr. van Vera Cruz.
Rotterdam, 17 Febr. v. Gibraltar te Algiers.
Burgerdijk, Norfolk n. R'dam, was 15 Febr. 9 u. n.m. 180 mijlen van Lands End.
Binnendijk, 13 Febr. v. R'dam te Boston.
Moerdijk, 17 Febr. van R'dam te Los Angeles
Drechtdijk, Pacific kust n. R'dam 16 Febr. te Cristobal.

Holland—Afrika Lijn

Klipfontein, thuisr., 18 Febr. v. Port Said.
Nias, 17 Febr. v. Bremen te Hamburg.
Heemskerk, uitr., 17 Febr. v. Mosselbaai.
Drechterland, uitr., 17 Febr. v. Freetown.
Reggestroom, uitr., 15 Febr. v. Freetown.
Rijnland, uitr., 17 Febr. te Seccondee.
Helder, 19 Febr. v. W. Afrika te Amst. verw.
Drechtstroom, thuisr., 18 Febr. v. Freetown.
IJstroom, thuisr., 16 Febr. v. Freetown.
Vlieland, thuisr., 17 Febr. te Winnebah.
Delfland, thuisr., 16 Febr. te Assinië.

Holland—Britsch-Indië Lijn.

Bovenkerk, thuisr., pass. 16 Febr. Sagras.
Streefkerk, uitr., 16 Febr. te Colombo.
Schiekerk, thuisr., 17 Febr. te Suez.

Kon. Holl. Lloyd.

Kennemerland, uitr., 17 Febr. te Rio Grande, zal 19 Febr. de reis voortzetten.
Waterland, uitr., pass. 17 Febr. Fernando Noronha.

Kon. Ned. Stoomboot-Mij.

Alkmaar, Vesta, Rhea en Stella, arr. 18 Febr te Amst.
Orion, 17 Febr. v. Amst. n. W. Indië.
Odysseus, 17 Febr. v. Amst. n. Danzig.
Doros, 17 Febr. v. Cartagena n. Amst.
Euterpe, naar Amst. pass. 18 Febr. Brunsbuttel.
Hebe, 17 Febr. v. Musel n. Malaga.
Hermes, 17 Febr. van Volo n. Smyrna.
Jason, 14 Febr. v. Christobal n. Curacao.
Juno, 18 Febr. van R'dam n. Middl. Zee.
Minerva, 17 Febr. van Algiers n. Calamata.
Neptunus, 17 Febr. van Genua n. Castellon.
Nero, 17 Febr. v. Gothenburg n. Amst.
Notos, arr. 18 Febr. te Amst.
Oranje Nassau, W. Indië n. Amst. 17 Febr. v. Madeira.
Pollux, arr. 17 Febr. te Cephalonia.
Vulcanus, 16 Febr. v. Puerto Barrios naar Kingston.

Rotterdam—Zuid-Amerika Lijn

Alcyone, 18 Febr. v. B. Aires te R'dam.

Java—Nieuw-York Lijn

Bali, 15 Febr. van Batavia te Singapore

Radio-Holland.

De volgende passagiersschepen zijn Zondag en Maandag in radio-telegrafische verbinding met de daarnaast vermelde kuststations en via die stations rechtstreeks te bereiken. Medegedeeld door de N.T.M. Radio-Holland.

Alhena: Rugby Radio 3)
Commewijne: Rugby Radio 3)
Crijnssen: Rugby Radio 3)
Gelria: Rio de Janeiro 3)
Indrapoera: Sabang Radio 3)
Insulinde: Colombo Radio 1)
Sabang Radio 2)
J. P. Coen: Aden Radio 1)
Karachi Radio 2)
Orania: Rio de Janeiro 3)
Oranje Nassau: Rugby Radio 3)
Prins der Ned. (Ned.): Scheveningenhaven.
Prinses Juliana: Karachi Radio 3)
Van Rensselaer: Rugby Radio 3)
Rotterdam: Scheveningenhaven 3)
Sibajak: Scheveningenhaven 1)
Alexandria Radio 2)
Tambora: Alexandria Radio 3)
Volendam: Scheveningenhaven 3)
Vondel: Scheveningenhaven 3)
Zeelandia: Scheveningenhaven 3)
Zosma: Aden Radio 1)
Port Sudan Radio 2)

1) Zondag 18 Febr.; 2) Maandag 19 Febr.; 3) Zondag en Maandag 19 Febr. 1928.

BURGERLIJKE STAND.

18 Februari.

BEVALLEN: A. E. Kriek, geb. Wohlgemuth, z. — P. M Freeke, geb. de Roo, d. — C. K. van Zwol, geb. Moes, d. — A. Privee, geb. van Ettinger, z. — J. J. v. d. Berg, geb. Abspoel, z. — C. M. E. Hendriks, geb. Giezeman, d. — C. M. Gelens, geb. Remmelzwaan, d. — E. G. Kruijt, geb. v. d. Boon, z. — E. J. de Bie, geb. van Tol, d. — W. Schinkel, geb. Dekker, d. — N. Vink, geb. Storm, z. — W. J. Finterman, geb. Altena d. — M. v. d. Zwan, geb. v. d. Berg, z. — E. Rothuis, geb. Huis, d. — C. de Bruin, geb. Keur, z — A. van Dam, geb. de Bruyne, d. — A. Samels, geb. van Engelen, d. — A. Walraven, geb. v. d. Elst, z. — J. P. Hubeek, geb. Sonneville, z. — A. J. M. van Vliet, geb. van Haaren, d. — F. A. Hirschmann, geb. Telings, z. — G. Italiaander, geb. de Bruijn, d. — H. van Wijk, geb. Clemens, z. — O. A. L. M. Jansen, geb. Krugers, d.

OVERLEDEN: J. H. van Veelen, d., 2 w. — M. W. v. d. Eijsen m. v. A. Kosterman, 51 j. — M. Eskes, wed. van A. Janssen, 72 j. — A. Oudenaarden, m. v. J. H. Volker, 43 j. — H. Wiener, wedr. van H. v. d. Heijden, 72 j. — D. M. W. H. van Diepingen, o. v., 45 j. — H. van Enkhuyzen, wed. van W. P. G. Helsdingen, 67 j. — J. v. d. Heijden, wedr. van G. Bijkerk, 85 j. — C. E. S. M. Schreuder, d., 16 j. — N. van Dam, v. v. K. F. de Gruijter, 25 j. — E. v. d. Toorn, wed. van C. v. d. Ende, 82 j.

HUWELIJKSAFKONDIGING.

18 Februari.

C. A. Barkey en J. L. Stiel. — J. P. van Calsteren en A. M. H. J. van den Broek. — J. da Cunha en C. G. Bentschap Knook. — J. Heiendoorn en G. P. Buurman. — J. F. Jansen en A. I. van Erp. — P. de Jong en C. C. Faas — P. C. van Kampen en D.C. Wagner. — S. van der Kloot en D. van Beugen. — J. C. Koornhof en C. van der Zijde. — A. Ph. J. Oosterwijk en J. C. Berkhuijsen. — J. P. van Tongeren en C. H. Krassenburg. — L. Wesenhagen en C. M. Hitz. — H. F. Th. Tappert en S. Eijl. — K. van Beek en F. M. Harsveld. — S. W. B. de Boer en A. G. van Hemert. — W. Dorsman en C. E. Hoffman. — J. C. van der Enden en A. J. de Boer. — L. van Erkel en L. de Jong. — A. Fopnele en E. H. A. Bombeeck. — B. Gerritsen en B. de Weerd. — F. G. Groos en J. H. M. Kerkhoff. — A. Hesse en J. H. van Oostrom. — J. A. Knijf en P. S. van der Hurk. — C. W. Mallee en M. E. Adam. — H. Meelis en D. W. Schäffer. — H. W. Rietstap en A. M. van Gemert. — W. Roeleveld en A. Knoester. — J. J. C. van Roon en A. M. C. Verbeek. — J. H. van Rijn en S. P. J. Bach. — L. Smit en Th. Th. Wijnoltz. — A. M. van der Spiinter e C. A. Verlaan. — G. L. J. van der Stap en H. K. Stokhem. — W. C. Steegman en A. M. Batist. — H. L. W. J. van der Straaten en M. Keus. — A. van der Toorn en G. Ping. — S. Verheij en J. van der Zwan. — J. M. Vermaat en E. B. Vink. — A. W. Vloot en A. A. J. Lam. — G. Vrolijk en W. Storm. — U. J. W. Wagner en H. J. Raymakers. — W. F. van Wieringswaard en S. M. Sibbes. — W. van Wijk en G. Noordegraaf. — J. P. van der Bel en G. Roobeek. — J. F. L. Sloot en C. J. M. Bouscholte. — J. van der Vaart en A. van Hattem. — H. H. W. Roeder en K. M. Ernst. — A. Thierry en C. H. Buis. — A. Th. Reijst en W. Keijser. — J. van Bezeij en M. A. Brandt. — B. Boertje en W. F. Stobbe.

Advertentiën

GETROUWD:
NAN VOLLENHOVEN
VAN DAALEN
en
P. J. BUYZE,
Arts.
Den Haag, 18 Februari 1928.

De Heer en Mevrouw BUYZE—VOLLENHOVEN VAN DAALEN betuigen, mede namens wederzijdsche ouders, hartelijk dank voor de ondervonden belangstelling.
Toekomstig adres:
Emmalaan 51, Oegstgeest. 7984

De Heer en Mevrouw
HIRSCHMANN—TELLINGS
geven kennis van de geboorte van hun Zoon
FREDERIK ALFRED.
Den Haag, 17 Februari 1928.
Obrechtstraat 234. 8009

De Heer en Mevrouw
Ir. J. E. CARRIÈRE—MULDER
geven met groote vreugde kennis van de geboorte van hunne dochter
MARIJKE.
Scheveningen, 17 Februari 1928.
Villa Elizabeth. 4087

Heden overleed, na eene korte ongesteldheid, onze lieve Man, Vader, Behuwd- en Grootvader,
WICHER JAN SLAGTER,
Arts,
in den ouderdom van bijna 70 jaar. 7982
's-Gravenhage:
A. J. F. SLAGTER—MULDER.
Leiden:
Mr. J. SLAGTER.
J. SLAGTER—VOOGD.
's-Gravenhage:
H. H. SLAGTER.
M. V. M. SLAGTER—VINTGES.
Poortugaal (Maasoord):
S. W. D. A. PAMEIJER—SLAGTER.
J. H. PAMEIJER,
en kleinkinderen.
's-Gravenhage, 17 Februari 1928.
Albertinestraat 13.
Geen bezoek.
De teraardebestelling zal plaats hebben Dinsdag a.s.op Oud Eik en Duinen. Vertrek van het sterfhuis te twee uur.
Volstrekt eenige kennisgeving.

Heden overleed onze lieve Zuster,
PETRONELLA JOHANNA MARIA UBENS,
in den ouderdom van 48 jaar.
Uit aller naam:
A. C. UBENS.
's-Gravenhage, 17 Februari 1928.
De Perponcherstraat 122.
Geen bezoek.
Op verzoek van de overledene geen bloemen.
De teraardebestelling zal plaats hebben Woensdag a.s.op Nieuw Eik en Duinen. Vertrek van het sterfhuis te elf uur. 7981

Inplaats van kaarten.
Heden overleed, in den ouderdom van 82 jaar,
Dr. J. P. KLOOS,
Ridder in de Orde van den Ned. Leeuw,
Oud eerste stadsgeneesheer te Batavia.
Namens de familie,
Mevr. M. KLOOS—BRUIJN VAN ROZENBURG.
's-Gravenhage, 16 Februari 1928
Fred. Hendrikplein 2.
Geen bezoek. Geen bloemen.
De crematieplechtigheid zal plaats hebben Maandag 20 Februari 1928 te Driehuis, na aankomst van trein 11.45 uur.
Volstrekt eenige en algemeene kennisgeving.

Heden overleed onze lieve Man en Vader,
HENDRIK COENRAAD BUNING,
Arts,
Gep. Dir. Off. van Gez. 2e kl. tit. N.-I. Leger,
Oud-Geneesheer-Directeur Ziekeninrichting „Toeloeng-Redjo" te Paree,
Ridder M.W. Orde,
Ridder O.N.O.,
op 59-jarigen leeftijd.
M. G. BUNING—NEURDENBURG.
TJAARDA G. BUNING.
HANS C. BUNING.
INATOOSJE M. D. BUNING.
Voorburg, 17 Februari 1928.
Oosteinde 45.
Geen bezoek.
De crematie zal plaats hebben Dinsdag a.s. na aankomst van trein 12,15 te Driehuis-Westerveld. 8010
Algemeene kennisgeving.

Heden overleed onze beste Zwager en Oom,
HENDRIK COENRAAD BUNING,
in den ouderdom van 59 jaar.
Rotterdam:
D. NEURDENBURG.
M. W. NEURDENBURG—VAN DER STRAATE en kinderen.
Voorburg:
C. M. D. NEURDENBURG.
J. J. NEURDENBURG.
J. M. NEURDENBURG—VOORHOEVE en kinderen.
17 Februari 1928. 8011

RESTAURANT VAN HATTUM
HOOGSTR. 12. TEL. 11936, 11937
THEE- EN DINER-CONCERT
ZONDAG
DINER f 2.50
Consommé Chancelière
Médaillon de Veau Bérichonne
Caneton Rotie
Marmelade de Pommes
Parfait Marrons
DINER f 4.—
Consommé Chancelière
Filets de Sole Impériat
Medaillon de Veau Bérichonne
Champignons Mornay
Caneton Rotie
Marmelade de Pommes
Parfait Marrons
Fruits

Postzegels
Kleine en groote rariteiten, geheele verzamelingen, doubletten Ned. en Kol. enz. enz. te koop gevraagd. Tevens behandeling van objecten voor postzegelveilingen, voorschotten, beleening enz. Uitsluitend bij den 7961-15
Haagschen Postzegelhandel,
Noordeinde 90 — Tel. 13157

ENGELSCHE
TWEED STOFFEN
voor japonnen, mantels en mantelpakken 130/140 c.M breed, p. Meter
Fl. 1.75
in beige en de verschillende modekleuren. Bijzonder geschikt als voorjaarskleeding.
DOET UW KEUZE IN
DE LEYDSCHE POORT
Den Haag, Hoogstr. 9
Amsterdam - Rotterdam
Naaisters en Kleermakers 10% korting

COSTUMES
NAAR MAAT
v.af f 50. Keeren f 13.50. Demi f 10.
Kleermakerij W. EIJKMAN,
DUNNE BIERKADE 30.

Attentie s.v.p.
Von Carels Meekhout
BALTUS voor BEDDEN

Kogels' schoenen
DINSDAG 21 FEBRUARI, 2.30 NAM.
OPENING
VAN ONS MAGAZIJN
Laan van Meerdervoort 467
(WINKELGALERIJ)
AMSTERDAM Leidschestraat 13
DEN HAAG Prinsestr. 52-56-60
ROTTERDAM Schied. Singel 3-4
ARNHEM Ketelstraat 19
Veenestraat 45
UTRECHT Oudkerkhof 38

PRINCESSE-SCHOUWBURG
Dir. HUGO HELM
TEATRO DEI PICCOLI
Dir. VITTORIO PODRECCA
Iederen avond 8.15 uur
Zondag 2.15 en 8.15 uur
HET NIEUWE PROGRAMMA
LA SERVA PADRONA
Komische Opera
ALI-BABA
SPROOKJES-OPERA UIT
1001 NACHT
NIEUWE BONTE SCENES
en op verzoek:
SALOMÉ,
KAMERMUZIEK, ETC.
NEGERACROBAAT, enz.
SLECHTS NOG
KORTEN TIJD

VERKADE'S TOFFEE
Zóó is er maar één
Een heerlijke versnapering voor jong en oud. Bereid uit room, boter en suiker - 100 pCt zuiver voedsel.
In alle blikjes een Verkade's plaatje.

60 Cent per Blikje

THEATER HEEREGRACHT
NED. OPERETTE GEZELSCHAP
Directeur: Jacq v. Bijlevelt
IEDEREN AVOND 8 UUR
DE SCHITTERENDE FRANSCHE SCHLAGER
'N BON GARÇON
UITBUNDIG LACHSUCCES
ZONDAGMIDDAG 2 UUR
'N BON GARÇON
TEGEN VERMINDERDE PRIJZEN
Na afloop zingt iedereen
„KOM MEE, WIJ GAAN NAAR BUITEN"

KON. SCHOUWBURG
HET SCHOUWTOONEEL
Adr. v. d. Horst en Jan Musch
WOENSDAG 22 FEBR., 8.15
(No. 6 Abonn. E. H.)
MOLIÈRE'S
DE VREK
HARPAGON ..JAN MUSCH.

KONINKL. SCHOUWBURG
VEREENIGD TOONEEL
Directie Verkade en Verbeek
Dinsdag 21 Febr., HALF ACHT
Rostand's „l'Aiglon"
HET ADELAARSJONG
Regie: Eduard Verkade.
Hertog von Reichstadt..... ELSE MAUHS

KONINKLIJKE SCHOUWBURG
N.V. VER. ROTTERDAMSCH-HOFSTAD-TOONEEL
Directeur COR VAN DER LUGT MELSERT.
Zondagmiddag 19 Februari 2 uur
Ed. Pailleron's blijspel:
Een wereld waarin men zich verveelt
met Marie van Eysden—Vink a. g.
Zondagavond 19 en Donderdag 23 Februari 8.15
POUDRE DE RIZ
Een spel van dezen tijd in drie bedrijven door Jo van Ammers—Küller.
COR VAN DER LUGT MELSERT, FIE CARELSEN c. a.
Dit stuk zal zeker wel een Schlager worden.. van tevens hoog artistiek gehalte.. (Handelsblad). Loffelijk de strekking, groot de attractie der actualiteit (Tel.). Pittige en vaak geestige dialogen die zeer goed tot hun recht zijn gekomen. N. Crt.).

KONINKLIJKE SCHOUWBURG.
N.V. ITALIAANSCHE OPERA. CAV. M. DE HONDT
MAANDAG, 20 FEBRUARI a.s. — 8 UUR
LAATSTE OPVOERING IN DIT SEIZOEN VAN:
IL BARBIERE DI SIVIGLIA
met de beroemde Prima-Donna:
A. CASSANI in de rol van Rosina.
Prijzen: 95 ct. tot f 5.— alles inbegr. Pl.bespr. dag. 10—4 uur.
Tekstb. Ital.-Holl. a/h. Bureau

PULCHRI STUDIO
EERE-TENTOONSTELLING
WILLEM v. KONIJNENBURG
DAGELIJKS 10—4
ZONDAGS 2—5
ENTREE EEN GULDEN

F. H. BOTHE
VEENESTRAAT 21 TELEPHOON 12657
DONDERDAG 23 FEBRUARI LAATSTE DAG DER
GROOTE JAARLIJKSCHE OPRUIMING
GEDURENDE DEZE OPRUIMING OP ALLE STUKGOEDEREN 15 PCT. KORTING
DE MAGAZIJNEN ZIJN DEN GEHEELEN DAG GEOPEND TOT 's AVONDS 6½ U.

VEREENIGING VOOR FACULTATIEVE LIJKVERBRANDING
Inlichtingenbladen en Tarieven en Voorwaarden op schriftelijke aanvraag verkrijgbaar bij den Afdeelings-Secretaris, Jan van Nassaustraat 3, Den Haag. 7983-20

De Heer en Mevrouw
RUYS—PREYER
zeggen hartelijk dank voor de vele bewijzen van belangstelling, bij de geboorte van hunnen zoon ondervonden. 521-8
's-Gravenhage, 18—2—'28.

Voor de vele bewijzen van deelneming ondervonden bij het overlijden van
Mevr. de Wed.
J. H. VAN DER STERR—VOGEL,
betuigt de familie haar hartelijken dank. 7934
's-Gravenhage, Februari 1928.

De Rector van het NEDERLANDSCH LYCEUM maakt bekend, dat hij Donderdag 1 Maart en Vrijdag 2 Maart van 10 tot 12 en van 2 tot 4 uur zitting zal houden in het Nederlandsch Lyceum, Willemstraat 40a, den Haag, voor de inschrijving van nieuwe leerlingen voor den cursus 1928/1929. 4081

YOUNG LADY
of good fam. know. Dutch wishes bed-sitting room as paying-guest i. good fam. Letters No. 529, office of this paper. 6

ER BIEDT ZICH AAN
een bekw. Behanger-Stoffeerder, reeds 17 jaar bij één patroon werkzaam, wil van betrekking veranderen tegen vast werk. Brieven onder No. 8008, Bureau van dit Blad. 6

Eenv. beschaafde Juffrouw, ervaren HUISHOUDSTER, g. k. koken, naaien enz., zoekt plaats waar hulp ruw werk aanw. is. Voor tijdelijk of vast. Br. No. H 513, Adv. Bur. v/h. ALTA, Utrecht.

CHAUFFEUR-MECANICIEN
b. z. a. voor direct of later, liefst part., ook expeditie of verhuur, leeftijd 22 j., van g. m. get. voorz. Brieven No. 520, Bureau v. d. Blad.

GENTLEMAN-CHAUFFEUR
in het bezit van prima wagen, vanaf heden vrij. Uitstekende ref. en bekend in binnen- zoowel als buitenland. Brieven onder No. 519, Bureau van dit Blad. 6

GEVRAAGD
per 1 Maart in gezin best. uit 2 pers., een Meisje-alleen, kunnende koken. Aanm. 's av. van 7—8: Joh. van Oldenbarneveltlaan 19.

INDISCHE KOKKIN,
goed op de hoogte van huish., rijsten Holl. tafel, gewezen chef-kokkin Restaur., zoekt betrekk. per dag, week of maand, extern. Brieven: Balistraat 70, Telefoon 11441.

Huishouding
Besch. Juffr., 32 j., goed kunn. koken, zoekt pl. in de huish., liefst daar waar huisvr. ontbreekt, v. g. g. v. Br. No. 510, Bur. van dit Blad

GEVRAAGD
met ingang van 1 Maart door echtpaar z. k., kleine étage bewonende, een flinke Dag-Dienstbode (v. 8-8) moet goed kunnen koken.
Zich aanm. Maandagavond 7—8: Columbusstraat 89. 7999-8

WEGGELOOPEN
Zondagavond, 12 dezer, zwart Angora Poesje, Aida genaamd.
Tegen goede belooning terug te bezorgen: Ieplaan 6. 531-6

TENNISBAAN
BESCHIKBAAR OP ZONDAG VAN 1 TOT 6 UUR.
Brieven onder No. 524, aan het Bureau van dit Blad. 6

1ste KLASSE COUPEUSE
wenscht Mantels, gekl. en Avondcost. te maken bij dames aan huis. Garandeert prima coupe. Uitst. ref. Br. No. 495, Bur. van dit Blad. 5

BEKWAME COSTUUM- EN MANTELNAAISTER
van 9 tot 7 uur, f 2.50 per dag.
Brieven onder No. 525, aan het Bureau van dit Blad. 5

PENSION FAURE
1en STAND. — DEN HAAG. Nieuw inger. Appart., ineen loopende Badk., centr. verw., w. en k. str. water. 532-7
Koninginnegracht 101.

HUIZE
SCANDINAVIE
JAVASTRAAT 2, Telefoon 17208
1 Maart komen vrij gem. Appartementen met privé baden, W. C., modern comfort. 1ste rang huis.

Te koop met f 3000
prachtig Beneden- en Bovenhuis, Benoordenhoutkwartier, uitstekend geschikt voor zelfbew. en belegging
Br. No. 7956, Bur. van dit Blad.

TE HUUR
1 Maart een TWEEDE ETAGE, prachtig uitzicht, voor 1 of 2 dames of klein gezin z. k.
Adres: Stationsweg 67A.



Krokodilei
gevuld met de fijnste pâte van geroosterde, fijn gewreven amandelen en hazelnoot
Specialiteit
RINGERS
Let op den naam

TE HUUR GEVRAAGD
tegen Mei of Juni een HEERENHUIS in Statenkwartier, Duinoord, Boomenkwartier, of Wijk Koningskade. Centr. verwarming en vaste wascht afels voorkeur. Huur ongeveer f 1000.— tot f 1200.—. Eventueel overname stoffeering en meubilair. Br. met volledige omschrijving en uiterste prijzen, onder No. 885, Boekh. VIEL, Reinkenstr. 26.

MEVR. VERMIN-v. d. HAM
GEDIPL. PÉDICURE
Spreekuur 1.30—3.30.
Voor en na spreekuur aan huis te ontbieden.
ANNA PAULOWNASTRAAT 23
Telefoon 35948.

SCALA - CABARET
TOUS LES SOIRS à 8½ heures
SOCIETY DANCES AND SONGS
CADEAUX ET SURPRISES
Réservez vôtre table.

Garage te huur
aan de Javastraat, den Haag, voor 2 groote of 3 kleine wagens.
Huurprijs f 500.— per jaar.
Adres: J. MARSEILLE, Scheldestraat 134, den Haag, Tel. 72351.

TE KOOP
van part. een zeer mooi Cuba mah. Zitkamer-Ameublement.
Te zien: Heulstraat 3A. (Geen opkoopers). 7985

TE KOOP
kl. Heerenhuis op Z., br. zijstr. L. v. Meerderv., tram 3, 5, 7, 12, autobus Kijkduin, Schev., mooi uitz. op plantsoen, bev. 6 kamers, w.o. badk., 2 W.C.'s, keuken, fietsenschuur, tuin, achteruitgang. Pr. f 6300.—. Vaste erfp. f 145.—.
Brieven No. 522, Bureau v. d. Bl.

TE HUUR
Boven- en Benedenhuizen Weissenbruchstr., boven f 700.— en beneden f 600.— p. jaar.
Te bevr.: Geraniumstraat 273, telef. 38293. 4082-7

KOEMEST.
Te koop zuiver dikke Stalmest per 40 L. Bus à f 1.— thuisbezorgd, wordt ook per Bakwagen geleverd. Adr.: W. v. d. MAAREL, Vechouder, Polderlaan 1A, Loosduinen.

JUNKER & RUH
Naaimachines. Eerste klasse fabrikaat gegarandeerd, met kast f 55.75. Inzink- en Trapnaaimachines f 95.-.
Naaimachinehandel v. Speykstr. 6, bij de v. d. Spiegelstraat.

TE KOOP
LARIXLAAN 55
donker eiken Eetkamer-ameublem. bestaande in gebeeldhouwde Kast (z.g. Teniers-buffet), Balpoottafel, 4 fleschpoot Stoelen en 2 dito Armstoelen, bijp. Spiegel en vitrine fleschpoot Theetafel, benevens schitterend Tafelkleed, alles tezamen ..... f 500.—
Perzisch Kleedje ..... f 125.—
Eiken Bureau-Ministre met bijp. Draaifauteuil ..... f 75.—
En eenige Schilderijen.
Te zien Zondag en Maandag van 10—3 uur. 530-20

MASSAGE
door gediplomeerde Duitsche Dame, ELISABETH LAFLEUR,
Laurens Reaelstraat 4,
zijstraat van de Daendelsstraat.

SCHOUWB., CONCERTEN ENZ.
DE OPERATIE
GEBOUW VOOR K. EN W.
Dinsdag, 21 Febr., 8 uur
4e en laatste verplichte
GEMEENTELIJKE VOLKSVOORSTELLING
CARMEN
met GRETA SANTHAGENS, DE VOS, DIRKS, LITEF.
PRIJZEN:
50 cts.—f 1.50
PLUS RECHTEN.
Plaatsbespr. Maand. 20 Febr., van 1—4 u., Dinsdag v. 9½-4 u.

HEDENAVOND 8¼ UUR
ZONDAGMIDDAG 2½ UUR
ZONDAGAVOND 8¼ UUR
MAANDAGAVOND 8¼ UUR
beslist 4 laatste opvoeringen van het beroemde tooneelstuk
DOLLE HANS
met JAN C. DE VOS Jr.
in zijn glansrol, in
Trianon Theater
Prinsestraat 40
DINSDAGAVOND 8¼ UUR
Première van het Amerikaansche sensatie tooneelstuk
DE KAT EN DE KANARIE.

13E GOEDKOOPE TOONEEL-VOORSTELLING
MAANDAG 20 FEBRUARI, 8¼ UUR,
IN HET GEBOUW
door het
VER. ROTTERDAMSCH-HOFSTAD-TOONEEL
HEER VAN GOEDEN HUIZE....
Gewone prijzen:
f 2.50, f 1.50 en f 0.60,
Couponprijzen:
f 1.50, f 1.— en f 0.50,
belasting en vestiaire inbegrepen

HOTEL
De Twee Steden
BUITENHOF.
ZONDAGMIDDAG
THE - DANSANT
van 3.30—5.30
IN DE GROOTE FEESTZAAL
Olga et Raymond Serganoff
Danseurs Fantaisie
Peter Leoneff
Danseur de l'Opéra de Paris
The Russian Balalaika Orchestra
GEHEEL NIEUW REPERTOIRE

SCALA - CABARET
SAMEDI
GRANDE SOIREE DE GALA
FETE DE NUIT
Orchestres: „The Sparkling Orphean" and „The Tramps" Band
Réservez vôtre table.

PIANO'S RIPPEN
PIET HEINSTRAAT No. 42—44A
Enorme Collectie

Holl.Conc.-dir. Dr.G.de Koos
DILIGENTIA
Donderdag 23 Februari, 8 uur
PIANO-RECITAL
Mischa
LEVITZKI
Steinway&Sonsvl. v. Rijken&Co.
en van v. Voornveld&Spoor

SCALA
IEDEREN AVOND 8 UUR
BROADWAY
TOONEEL, REVUE, CABARET, JAZZ.
EEN WERELD SUCCES
Henri Borel in Het Vaderland: Een alleramusantste combinatie van Tooneel, Revue en Cabaret.
Haagsche Courant: Een sterk speelstuk vooral en dat in Scala uitstekend vertolkt wordt, vlot en met scherpe typeering.
Avondpost: Er gebeuren geweldige dingen en ze gebeuren zóó, dat je er heelemaal in opgaat.
De Tijd: Binnen enkele weken krijg ik de gebruikelijke noodigingskaart voor de 25ste voorstelling.... wellicht dat de honderdste nog in dit seizoen valt.... Een successtuk, dus een kasstuk.
BUITENLANDSCHE PERSSTEMMEN:
Hamburg: Met „Broadway" krijgen we weer Tooneel en het publiek dat zoo litterair werd opgevoed? het bestormt de cassa en neemt het stuk jubelend tot zich.
New York: Het is een verlichting en een satisfactie eindelijk te kunnen melden dat een volmaakt en menschelijk amusementstuk gekomen is. Ik kan mij geen mensch voorstellen die niet diep geabsorbeerd en voortreffelijk geamuseerd is met 't stuk: „Broadway"
Plaatsbespreking dagelijks 10—6 uur.
A.s. Zondag Matinée
AANVANG 2 UUR — VERMINDERDE PRIJZEN

SCALA - CABARET
MISS LUCY MARCELL
DEL RIO SISTERS
MISS FRISCOT ENGAGEE!!
BILLY RAY ET SES DANSEURS
Réservez vôtre table.

HET PERSONEELVRAAGSTUK

OVERAL KLACHTEN
NIJPEND GEBREK AAN GOED WINKELPERSONEEL

Betere opleiding en selectie wenschelijk

De voorziening van goed personeel is ongetwijfeld een van de moeilijkste vraagstukken, niet alleen voor den ondernemer, maar ook voor den werkgever en de werkgeefster, die voor persoonlijke en huishoudelijke diensten een arbeidskracht behoeft. Deze waarheid is vermoedelijk van alle tijden, maar wel het sterkst aan den dag getreden de laatste tien jaar, waarin de maatschappelijke verhoudingen een belangrijke wijziging ondergingen. Het heeft er veel van alsof er na den wereldoorlog een algemeene opschuiving van onder naar boven heeft plaats gehad, zoodat de meeste bevolkingsgroepen als met een ruk een sport gestegen zijn op de maatschappelijke ladder zonder dat zij zich evenwel andere kenmerken van het hoogere plan hebben eigen gemaakt. Intellectueel, moreel en cultureel staat de meerderheid nog op het oude peil, alleen de maatschappelijke positie is verhoogd. Dit verschijnsel kan men beschouwen als een gevolg van de oorlogsperiode, waarin velen een positie konden bereiken, waarvoor onder normale omstandigheden hun capaciteiten onvoldoende zouden zijn geacht. Na de demobilisatie hebben de tijdelijken getracht blijvers te worden en kwam er geen herstel van den vroegeren toestand, ook al niet omdat vele anderen het voorbeeld volgden en met vrijmoedigheid binnendrongen in betrekkingen, welke eigenlijk voor beter ontwikkelden bestemd waren.

Dit verschijnsel heeft zich het sterkst voorgedaan bij het vrouwelijk personeel, dat mede onder invloed van de allengs toegepaste gelijkstelling, in den mobilisatietijd tal van plaatsen kon bezetten, waarvoor de mannelijke krachten tijdelijk ontbraken. En doordat de vrouwelijke arbeidskrachten dikwijls goedkooper bleken te zijn dan de mannelijke, wat het na-oorlogsche streven naar bezuiniging en vermindering van onkosten te stade kwam, is die toestand zoo gebleven.

Nu wij 10 jaar verder zijn, doet zich de terugslag meer en meer gevoelen en blijkt steeds duidelijker hoe geforceerd en onnatuurlijk die opschuiving indertijd geweest is. Over het algemeen toch hebben de groepen, die zich hooger op wisten te plaatsen, niet gezorgd, dat het verschil tusschen vroeger en tegenwoordig levenspeil in gunstigen zin werd vereffend en de achterstand in intellectueel, moreel en cultureel opzicht ingehaald. Dit onvoldoende aanpassingsvermogen bewijst, dat de evolutie eenigen tijd verstoord is geweest en dat de hedendaagsche verhoudingen te kunstmatig zijn om te kunnen worden gehandhaafd, zoodat het maatschappelijk belang een doelmatige correctie eischt.

Kenschetsend voor deze moeilijkheden aldus onze middenstandsmedewerker, is het winkelbedrijf, dat al vele jaren voor de oplossing van het personeelvraagstuk staat. In onze beschouwingen over de opleiding van het winkelpersoneel hebben wij reeds op de urgentie van een betere voorziening gewezen en wij willen thans uit ander oogpunt nog eens de aandacht op dit probleem vestigen.

Niet altijd heeft dit voor het winkelbedrijf de beteekenis gehad, die er thans aan gehecht wordt. Vroeger waren de zaken, in verband met de behoeften van het publiek, minder omvangrijk. Zij werden door den patroon zelf geheel gedreven, meestal met medewerking van echtgenoote en familieleden, soms met een enkelen bediende. De patroon vereenigde alle functies (inkooper, verkooper, boekhouder, enz.) in zich. En het personeelvraagstuk speelde geen rol van beteekenis. Zoowel patroon als bediende gingen uit van het standpunt „al doende leert men", wat ongetwijfeld juist, maar voor het tegenwoordige niet meer voldoende is.

In den loop der jaren zijn de behoeften van het publiek sterk gewijzigd. Luxe-artikelen waren een veertig jaar geleden slechts bereikbaar voor de beter gesitueerden, die een kleine, aparte klasse vormden, de ontwikkeling der techniek en in 't bijzonder de massaproductie van tal van artikelen, die steeds meer onder het bereik van iedereen gebracht werden, gepaard gaande met verhooging van het loonpeil en wijziging van maatschappelijke verhoudingen, hebben dit veranderd. Ook het verbruik wijzigde zich in aard en omvang en van zelf moest de distributie volgen. De winkelier kon het alleen niet meer af, nam steeds meer personeel in dienst en het aantal détailzaken breiden zich sterk — ongetwijfeld de laatste jaren onevenredig sterk — uit. Het publiek stelde steeds hooger eischen, niet alleen aan de sorteering e.d., maar ook aan de bediening en de inrichting der zaken. De winkelier is, zij het soms schoorvoetend, aan die verlangens moeten tegemoetkomen. Vooral om het goede publiek te trekken of te behouden, moest hij naar betere bediening, naar meer weelderige inrichting van zijn zaak streven. De oprichting en de groei van de grootbedrijven spoorden daartoe te sterker aan en het is duidelijk, dat de behoefte aan alleszins bekwaam personeel evenredig is gestegen. De winkelier, die vooruit ziet en zich de grootst mogelijke zekerheid wil verschaffen om bij de scherpe concurrentie het hoofd boven water te kunnen houden, wijdt evenveel aandacht aan de hoedanigheden van zijn personeel als aan die van zijn artikelen. Maar alle goede voornemens stuiten gewoonlijk af op een nijpend gebrek aan goed personeel; goed, niet alleen in den zin van veel kunnen verkoopen, maar vooral uit een oogpunt van algemeene ontwikkeling, omgangsvormen, vakkennis en ijver. De moeilijkheden van de personeelsvoorziening treffen niet alleen de middenstandszaken, doch in nog sterker mate de groote bedrijven, waar geen patroon is, die fouten spoedig kan verbeteren of goedmaken. Ondanks alle toezicht is het bedrijf daar practisch geheel van de hoedanigheden van het personeel afhankelijk. Men verneemt dan ook dezelfde klachten uit het grootbedrijf, dat — getuige de opleidingszussen van Gerson — tracht te verbeteren, waar dit mogelijk is.

Wij spraken indertijd over deze kwestie met den leider van een groote firma hier ter stede, die opmerkte, dat er onder zijn vrij talrijk personeel eigenlijk maar enkele goede krachten zijn en dat hij allen anderen hun ontslag zou geven, als hij maar beter kon zorgen. Voor de zaak voelt bijna niemand iets, evenmin wil men hard werken om vooruit te komen. Men werkt in sleur en het belangrijkste is het opstrijken van het salaris en het bij het slaan van de klok achter zich sluiten van de deur. Een teekende uitlating!

Deze zakenman zei nog meer, dat raak was. Waarom, zoo vroeg hij, zitten vele handige menschen op een kantoor „uit te drogen", terwijl zij in een winkelzaak ongetwijfeld beter zouden slagen vooruit te komen? Is een kantoor zooveel „deftiger"? Is een winkel zoo minderwaardig? Men ziet nu, dat het overgroote deel van het winkelpersoneel gerecruteerd wordt uit de groep, welke in vroeger jaren het huispersoneel leverde (werksters, dienstboden, koetsiers, huisknechts). En aan laatstgenoemden bestaat nu een groot tekort! Wat er nog is behoort tot de „oude garde", tot de buitenlanders of tot de minderwaardige soort. Een goede loopknecht is ook al een zeldzaamheid, die worden liever „kantoorbediende"!

Hier komen wij dicht tot de kern van het vraagstuk, de opschuivingstendens. Terwijl de huisvrouw te kampen heeft met den dienstbodennood en zoo ze niet beslag heeft kunnen leggen op „veteranen van de oude garde", op teleurgestelden in de liefde of in een andere loopbaan, die ten einde raad maar een huishoudelijken werkkring zoeken of op goede Duitsche krachten — alles bij elkaar nog een tekort oplevererend — is overgeleverd aan daghitjes en nog minder bekwame en beschaafde meisjes uit de heffe des volks, moet de winkelier zijn personeel noodgedwongen recruteeren uit de groep, waarop de huisvrouw zoo gaarne voor huishoudelijke diensten de hand zou leggen. Hoogerop is het al precies hetzelfde: er zijn heel wat personen, die zich winkelier noemen, doch die nog geheel op het peil van den winkelbediende staan, en het lagere kantoorpersoneel is veelal samengesteld uit menschen, die in het winkelbedrijf veel beter op hun plaats zouden zijn. Gevolg: klachten allerwege!

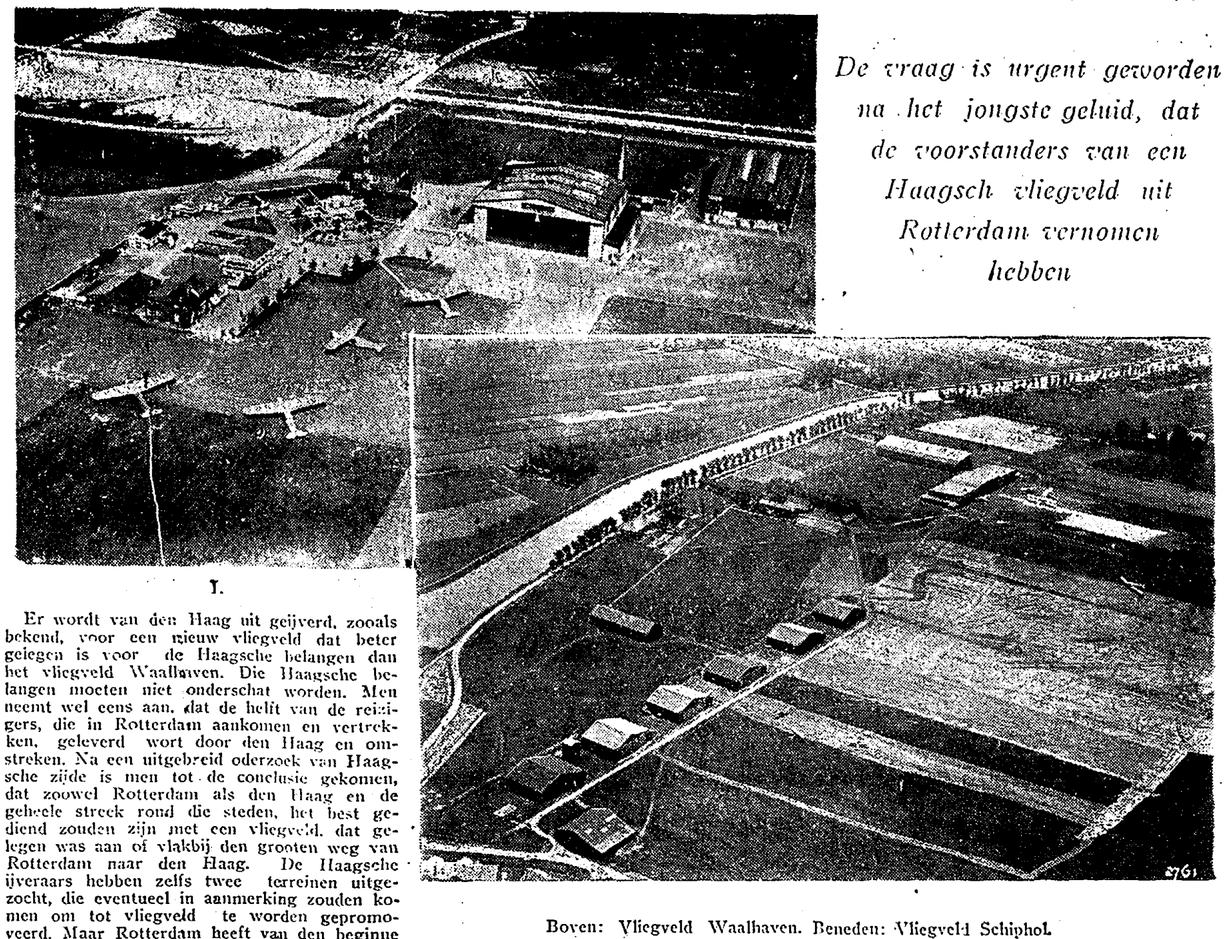
Dr. S. Gargas heeft er onlangs in dit blad terecht op gewezen, dat vermeende grootere afhankelijkheid en sociale minderwaardigheid zoovelen den huishoudelijken werkkring doet schuwen en wij zouden mutatis mutandis hetzelfde kunnen zeggen ten aanzien van het winkelpersoneel. Het is dan ook eigenlijk één maatschappelijk vraagstuk met voor elke groep bepaalde bijkwesties. Overschatting van capaciteiten, willen leven boven zijn stand, afkomst willen verloochenen en minderwaardig achten van den arbeid, waarop men krachtens maatschappelijke positie, ontwikkeling en standing bij het kiezen van een loopbaan is aangewezen — dat alles doet zich bij de tegenwoordige generatie onzer arbeidende bevolking in meerdere of mindere mate voor. Waar men ook komt, in de theaters, de dancings, de café's, kortom overal waar het tegenwoordig geslacht blijkbaar bij voorkeur zich wil uitleven en het individu zijn beteekenis naar buiten meent te moeten doen blijken, wordt degeen, die meer dan het oppervlakkige weet te onderscheiden, getroffen door het geflatteerde beeld, dat onze tegenwoordige samenleving te zien geeft.

Het maatschappelijk belang wordt niet gediend door de kunstmatige opschuiving te laten voortbestaan. Er zal getracht moeten worden meer normale toestanden te herstellen, waarbij — dit stellen wij uitdrukkelijk op den voorgrond — gelegenheid moet worden geboden om zich omhoog te werken, mits aanleg voor het verwerven van de bekwaamheid en algemeene ontwikkeling voor de hoogere positie vereischt en een zeker vermogen om aan te passen aan een ander milieu aanwezig zijn. Daartoe is een eerste vereischte dat er op ruime schaal gelegenheid zij om zich in algemeenen zin in het gekozen vak te bekwamen. Voorts dient het loon naar bekwaamheid te worden vastgesteld en moge voor overgangen hoogere loonklassen een diploma worden geëischt. Bij de examens dient ook psycho technisch onderzoek der candidaten plaats te hebben en daarnevens verdient het aanbeveling, dat de werkgevers-organisaties de invoering bevorderen van een arbeidsboekje, waarin behalve de gebruikelijke gegevens omtrent den werknemer (naam; voornamen, datum en jaar van geboorte, adres e.d.) ook aanteekening wordt gehouden van het genoten onderwijs, diploma's en een volledige opgave van de vervulde betrekkingen. In dit boekje zouden ook de getuigschriften moeten worden ingeschreven, zoodat de werkgever den staat van dienst geheel kan overzien en een goede keuze kan doen. Het behoeft geen betoog, dat zoo'n boekje voor de goede krachten onder de werknemers een belangrijke aanbeveling is. Wellicht zou het zelfs wettelijk verplicht kunnen worden gesteld en gecombineerd met het rentebockje ingevolge de Invaliditeitswet.

Door opleiding, examens en getuigschriften zal het peil worden verhoogd en kunnen de vooruitzichten verbeterd worden, waardoor het beroep vanzelf in aanzien zal stijgen. De bekwaamsten en geschiktsten zullen hoogerop kunnen komen en bij een oordeelkundige en ruime voorlichting bij beroepskeuze — waarvan nog veel meer kan worden gemaakt — zal de toeloop zeker vermeerderen. Door de selectie der examens zullen de voor een betere betrekking ongeschikten en onbekwamen afvallen en genoodzaakt worden in het milieu te blijven, waarin zij oorspronkelijk thuis hooren. Aldus kan de kunstmatige opschuiving voor zoover nog geen voldoende aanpassing plaats had, worden teruggedrongen. Daarom zien wij in een verbeterde vakopleiding van het winkelpersoneel meer dan een belang voor het winkelbedrijf alleen. Wordt zij op ruime schaal en degelijk opgezet, gaan de werkgevers er allengs toe over eischen van bekwaamheid te stellen en het loon daarnaar te bepalen, dan kan het niet anders of er moet een overschot komen, waaruit voor huishoudelijke diensten betere krachten zijn te halen. En op hun beurt kunnen de huisvrouwen, de leiders van industrieele en handelsondernemingen e.a. voor hun personeel hetzelfde stelsel toepassen. Als over de geheele linie de opleiding verbeterd, de eischen verhoogd en de selectie nauwkeuriger worden, komen wij nader tot de oplossing van het personeelvraagstuk.

MOET DEN HAAG EEN EIGEN VLIEGVELD AANLEGGEN?

De vraag is urgent geworden na het jongste geluid, dat de voorstanders van een Haagsch vliegveld uit Rotterdam vernomen hebben



Boven: Vliegveld Waalhaven. Beneden: Vliegveld Schiphol.

I.

Er wordt van den Haag uit geijverd, zooals bekend, voor een nieuw vliegveld dat beter gelegen is voor de Haagsche belangen dan het vliegveld Waalhaven. Die Haagsche belangen moeten niet onderschat worden. Men neemt wel eens aan, dat de helft van de reizigers, die in Rotterdam aankomen en vertrekken, geleverd wort door den Haag en omstreken. Na een uitgebreid oderzoek van Haagsche zijde is men tot de conclusie gekomen, dat zoowel Rotterdam als den Haag en de geheele streek rond die steden, het best gediend zouden zijn met een vliegveld, dat gelegen was aan of vlakbij den grooten weg van Rotterdam naar den Haag. De Haagsche ijveraars hebben zelfs twee terreinen uitgezocht, die eventueel in aanmerking zouden komen om tot vliegveld te worden gepromoveerd. Maar Rotterdam heeft van den beginne af aan niet veel voor deze plannnen gevoeld. Er is geconfereerd en betoogd. Zelfs de Minister van Waterstaat heeft geprobeerd de belangen van de twee steden te combineeren; het heeft geen resultaat gehad. Op 24 October j.l. heeft de Minister opnieuw geprobeerd tusschen Rotterdam en den Haag te bemiddelen. Z.Ex. heeft de Maasstad gevraagd, onder welke voorwaarden men bereid zou zijn, toch met den Haag een gemeenschappelijk vliegveld aan te leggen. Het antwoord van Rotterdam aan den Minister is in den vorm van een voorstel aan den Raad bekend geworden. Dezer dagen hebben wij het gepubliceerd.

Rotterdam begint met bijna twee millioen gulden te vragen. Wanneer men langs de eenvoudige houten gebouwen op Waalhaven wandelt, is men geneigd zich af te vragen, of zij wellicht op rolletjes gouden tientjes zijn gefundeerd. Want voor twee millioen gulden kan men toch heel wat meer timmeren en bouwen dan nu op Waalhaven staat. Bij nadere beschouwing blijkt Rotterdam echter overeenkomst te vertoonen met den Koopman van Venetië, die het geheele pond wilde hebben. Want in die twee millioen zijn ook opgenomen de kosten van het opspuiten van het terrein met, vergissen wij ons niet, 7 meter grond. Oorspronkelijk was het terrein bestemd tot industrieterrein. Had men het die bestemming laten volgen, dan zou er toch ook 7 meter grond opgebracht moeten zijn, want Rotterdam bouwt niet meer beneden A. P. Het is dus, laten wij zeggen, een grap, om ook deze kosten op de rekening te zetten. Nog „grappiger" is de post exploitatie-tekorten. Sinds 1921 heeft men op de exploitatie van het vliegveld rond 120.000 gulden verloren. Toen Rotterdam de exploitatie van een vliegveld begon, zal men er zich toch niet hebben voorgesteld, dat het een goudmijn was. Er zal wel op tekorten zijn gerekend. En bovendien, met die tekorten heeft de goede Maasstad de eer van het pionierschap, waarop het nu, terecht, trotsch is, gekocht. Men mag zich echter niet meer op die eer beroepen, wanneer men een ander de kosten ervan wil laten betalen. Dát zou Rotterdam willen doen.

* * *

Valt er na den brief met deze voorstellen nog op een samengaan van Rotterdam en den Haag te rekenen? Wij weten niet, welke invloeden regeeringsautoriteiten kunnen laten gelden. Het is mogelijk, dat invloed van boven-af hier veel bereiken kan. Maar wij betwijfelen het. Want hoewel wij het met het Rotterdamsche standpunt niet eens zijn, kunnen wij toch begrijpen, dat Rotterdam het inneemt, en zal blijven innemen.

De factoren, die dit standpunt van Rotterdam bepalen, komen voort uit typisch Rotterdamsche eigenaardigheden. Om dat standpunt te wijzigen, zou men dus in staat moeten zijn om op die eigenaardigheden invloed uit te oefenen. Wij gelooven niet, dat iemand buiten Rotterdam zulk een invloed heeft.

Welk doel streeft Rotterdam met zijn vliegveld Waalhaven na? Een internationaal, een nationaal? Neen, zuiver een locaal. Rotterdam, de groote havenstad, wil een eigen vliegveld hebben, zooals toch ook den Haag, Groningen, Twente, Maastricht, de meeste plaatsen in het Duitsche Roergebied en vele plaatsen in de overige deelen van Duitschland een eigen vliegveld willen hebben. Rotterdam was een der eerste, die het belang zag van een eigen vlieghaven. Toen er een terrein beschikbaar kwam, heeft men een vliegveld aangelegd. Op geld kwam het, tot zekere hoogte, niet aan. Of dat vliegveld rendeert, ach, dat doet er immers ook niet toe. Een Rotterdammer zou zich schamen als er een buitenlander kwam en zei: Wat, de tweede havenstad van Nederland heeft niet eens een vlieghaven. Deze opvatting spreekt uit elke gestie van Rotterdam. Het vliegveld is in beheer gegeven bij de Hoofdafdeeling V. Dat is de afdeeling van de ingenieurs, van de constructeurs, van de mannen, die de groote werken uitvoeren aan de Rotterdamsche bruggen. Het vliegveld is in vergelijking tot hun groote werken een lapje grond met een paar loodsen, waar niets bijzonders in steekt. Het spreekt toch van zelf dat deze menschen er geen oogenblik aan denken om dit vliegveld te gaan exploiteeren, zooals Amsterdam b.v. doet. Het is toch ook bovendien hun taak niet. Zij hebben te zorgen, dat het vliegveld vaktechnisch prima in orde is. En dat is het dan ook. Of het vliegveld beter rendeeren zou, wanneer den Haag het gemakkelijker bereiken kon, ach dat kleine financieele belang weegt niet op tegen het groote belang: dat niemand zeggen kan, dat Rotterdam geen eigen vliegveld heeft.

Natuurlijk gaat het niet alleen om het bezit van een vliegveld. Er moeten ook af en toe een paar vliegtuigen dalen. En dan liefst een paar buitenlandsche. Wel, dat is te koop. Het waterlijntje van Essen heeft verleden jaar f 9250.— subsidie gekregen van Rotterdam. Men laat in Rotterdam het eigenlang zelfs boven het belang der nationale vliegmaatschappij gaan, door aan een concurrent van die maatschappij indirect subsidie te geven.

Deze zaak van den indirecten steun is te markant voor de gestie van Rotterdam om ze niet uitvoerig te vertellen.

De K.L.M. heeft een contract met de Gemeente Rotterdam voor het gebruik van Waalhaven. Zij betaalt een zekere som voor de huur van de hangars en vergoedt de rest door het leveren van werk. De technische dienst en de gronddienst van de K.L.M. zijn n.l. verplicht, allen vreemden vliegtuigen hulp te verleenen. De vergoeding voor deze hulpverleening komt ten bate van de Gemeente Rotterdam. Men zou dus kunnen zeggen: de K.L.M. betaalt huur aan de gemeente Rotterdam, gedeeltelijk in geld, gedeeltelijk in natura.

De Farman vliegt evenals de K.L.M. van Nederland naar Parijs. Farman is dus een concurrent en een gevaarlijke concurrent, want zij krijgt van haar regeering 370.000 guld. subsidie, alleen voor de lijn Parijs—Amsterdam, terwijl de K.L.M. voor 600.000 gld. 's zomers drie diensten op Londen, twee diensten op Parijs, een dienst op Malmo, een dienst op Hamburg en één dienst op Basel—Zürich onderhoudt. Uitgerekend be teekent dit, dat de Farman 1.50 gld. subsidie per K.M. heeft. De K.L.M. zou heel tevreden zijn, als zij altijd zulk een prijs per K.M. maakte met subsidie en passageprijs te zamen. Ondanks dezen achterstand van de K.L.M. stelt Rotterdam de Farman echter vrij van het betalen voor de gronddiensten die de K.L.M. voor haar verricht, wat hier op neer komt; dat de K.L.M. ten dienste van Rotterdamsche belangen werkt voor haar concurrent. Wij hebben bij de K.L.M. om de kosten van deze gronddiensten gevraagd. Zij werden ons geweigerd. De K.L.M. laat zich over de geheele vliegveld-kwestie liever niet uit. Dit schijnt weer in verband te zitten met de opvatting in Rotterdam, dat de K.L.M. oorzaak is, dat de buitenlandsche maatschappijen Rotterdam links laten liggen, wanneer zij er geen voordeel in zien om Waalhaven aan te doen. De K.L.M. heeft echter eenigen tijd geleden aangeboden, de correspondentie over te leggen, waaruit dan blijken zou, dat onze nationale maatschappij juist altijd tegen de buitenlandsche gezegd heeft: „als je naar Nederland komt, kom dan ook naar Rotterdam".

Uit deze dingen proeft men één geest en één streven: Rotterdam wil een eigen vliegveld hebben, met af en toe een vliegmachine.

Of dit verlangen op moet roeien tegen den ontwikkelingsgang van het vliegwezen zelf, of het in strijd is met de nationale belangen en met de belangen van de nationale luchtvaartmaatschappij, het doet er alles niets toe. Rotterdam wil een eigen vliegveld hebben, daarvoor is het een havenstad met wereldverbindingen. Het heeft een goed veld, het betaalt er jaarlijks zooveel voor. Laat niemand er dan ook aankomen.

Er is zeer veel tegen dit standpunt in te brengen, zeker. Het zou veel beter zijn, wanneer Rotterdam zijn eigen belangen diende door de belangen van de geheele streek te behartigen. Maar het hemd is nader dan de rok en wanneer Rotterdam als stad niet over een zekere mate van vasthoudendheid beschikte, zou het nooit bereikt hebben, wat het nu bereikt heeft, zou Rotterdam, Rotterdam niet zijn, Napoleon zou zeggen: het ligt in de natuur der dingen, dat Rotterdam vasthoudt aan een eigen veld.

Daarom lijkt ons weinig resultaat te verwachten van verdere onderhandelingen. Het is zonde van den tijd, daaraan besteed. Wat den Haag dan wèl kan doen, zullen wij in een volgend artikel behandelen.

In ieder geval hopen wij, dat men nimmer het besluit zal nemen, ook eigen vliegveldje te gaan spelen. Want dan zou de pot den ketel kunnen verwijten, dat hij zwart ziet.

DE COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST IN DE SIGARENINDUSTRIE

De vier samenwerkende werkliedenorganisaties in de sigarenindustrie zijn tot overeenstemming gekomen inzake de wijzigingsvoorstellen van de collectieve arbeidsovereenkomst ten einde daardoor te komen tot positieverbetering van de arbeiders. Deze voorstellen zijn per aangeteekend schrijven d.d. 15 Febr. aan het Verbond van vereenigingen van sigarenfabrikanten in Nederland en aan de Nederlandsche R.K. vereeniging van sigarenfabrikanten toegezonden en zullen in de vakbladen de volgende week worden gepubliceerd.

GUNSTIGER INVOERBEPALINGEN IN DUITSCHLAND VOOR NEDERLANDSCHE BLOKMELK.

De Nederlandsche Kamer van Koophandel voor Duitschland te Frankfort a.d. M. deelt mede, dat ze op verzoek van Nederlandsche blokmelkfabrikanten eenigen tijd geleden het Duitsche Rijksministerie van Financiën erop attent heeft gemaakt, dat de door het handelstraktaat met Zwitserland in werking getreden en ook voor Nederland geldige tariefsverlaging voor blokmelk voor industrieele doeleinden illusoir werd gemaakt door de bovenmatige kosten der door de Duitsche douaneautoriteiten steeds plaats vindende onderzoekingen. De Kamer heeft nu van den minister bericht ontvangen, dat hij op het verzoek wil ingaan, mits de zending begeleid wordt van een certificaat over het suikergehalte, uitgereikt door de bevoegde Nederlandsche autoriteiten, en van de onderzoekingen van blokmelk wil afzien.

De minister heeft zich hieromtrent reeds met onze Regeering in verbinding gesteld en ook de Nederlandsche Kamer van Koophandel voor Duitschland heeft dienaangaande een uitvoerig rapport aan onze Regeering gezonden.

— De gemeenteraad van Zeist heeft besloten, den naam van een der belangrijkste lanen, het Mooie Laantje, te veranderen in Professor Lorentzlaan.

DE BELANGEN VAN SLECHTHOORENDEN.

De afdeeling Amsterdam van de Vereeniging tot Bevordering der Belangen van Slechthoorenden is indertijd overgegaan tot het stichten van een fonds ter verkrijging van een eigen tehuis. Dezer dagen nu is deze afdeeling eigenares geworden van het perceel Vondelstraat 142 te Amsterdam.

Van 28 Februari tot en met 2 Maart a.s. houdt de Vereeniging tot Bevordering der Belangen van Slechthoorenden een tentoonstelling te Gouda in het societeitsgebouw Ons Genoegen. Het bestuur van het tentoonstellingscomité bestaat uit de heeren M. de Blouw, voorzitter; dr. H. A. Mulder, secretaris, en S. J. Vroman, penningmeester.

Op Woensdag 29 Febr. en Donderdag 1 Maart zullen resp. de heeren Herman Snijders, voorzitter van het hoofdbestuur der Vereeniging, en dr. A. C. H. Höweler, oorarts te Gouda, lezingen houden.

Aan de tentoonstelling zullen een verloting en verdere attracties verbonden zijn.

— Het bericht dat het Luiten Sterrenberg te Ede is verkocht aan het Centraal genootschap voor kinderherstellings- en vacantiekolonies, is onjuist.

De lucht in

De Droom.

13 December 1927.

En toen zei Pa Coolidge: „Sjarrel, mijn jongen, neem je fiets eens en ga even bij al die rumoerige en vechtende buurjongens aan en vraag hun beleefd niet aldoor zoo'n herrie voor onze deur te maken. 't Wordt nu te gek, wat moeten de overburen we denken, vooral nu binnenkort die twee knapen van mijn vriend Poingcarré op bezoek komen. Misschien kom je ze wel tegen, ze heeten Costes en Le Brix en zeg ze uit mijn naam, dat ze van harte welkom zijn. Zij zijn indertijd zoo aardig voor jou geweest, zoodat ik mij moreel verplicht voel iets terug te doen. Maar verlies niet uit 't oog, dat je gaat om die buurjongens te kalmeeren, 't is beter, dat jij het hun vriendelijk vraagt, dan dat ik er een paar politieagenten op af stuur. Per slot vang je meer vliegen met honing dan met azijn."

„Da's afgesproken", zei Lucky Sjarrel. „Dan zal ik maar meteen gaan. Ik neem de Spirit van Sint-Lewie maar weer, die is net opgeknapt. Als ze 'm nou maar weer niet kapot snijden, zooals op het erf van Poingcarré. Dat waren me ook lieverds, die braken me daar de heele schutting af toen ik binnenkwam en daarna sneden zij den boel nog stuk ook. Stel je voor, dat ik was komen loopen, ze hadden mij minstens een paar ribben uit mijn zij gesneden. Veel zijn ze d'r niet gewend, hoor! En toen zij zagen, dat mijn fiets de Spirit van Sint-Lewie heette, zeiden zij: „We dachten, dat ze bij jullie thuis geen spiritualiën dronken". Flauw grapje, niet? Nou, als ze nog eens zoo iets hebben, dan zal ik die Costes eens vragen of ie altijd zoo'n omweg maakt om van Parijs naar Nieuw-York te komen..."

— „Dat zul je niét, Sjarrel, er is al genoeg ruzie, onze Kellog kreeg ook al bijna ruzie met dien Brillant over de kwestie hoe we de ruzie zouden regelen, als er weer ruzie komt. Nu, ik wil dat je je netjes gedraagt. Maar saluut, ik moet er van door naar Havana, daar is het ook al zoo'n pan.... O, ja, voor ik 't vergeet, als je dien Baas Callus van Mexico eens onder vier oogen spreekt, zeg hem dan, dat hij zijn handen thuis houdt van mijn jongens, maar dat hij voor mijn die heele petroleumpomp van dien boter- en kaasboer afbreekt .... en nou, bye bye"

13 Februari 1928.

„Dag Pa, daar ben ik weer!"

„Zoo, beste jongen, blij je te zien en..., hoe heb je 't gehad? Je vrienden Costes en Le Brix zijn er ook juist."

„Ja, ik heb ze gezien in Panama, en ik heb niet gesproken over dien omweg, alleen heb ik gezegd: „Gos, wat zijn jullie een vluggerds!" En die Kallus was poeslief tegen mij, hij had zich expres laten scheren en een schoonen boord omgedaan en wat die petroleumpomp betreft, dat komt dik voor mekaar, zei d-ie!"

Aldus droomde eens

Pegasus

WIJZIGING VAN DE ARBEIDSWET.

Bezwaren van het Verbond van Ned. Werkgevers.

Het Verbond van Nederlandsche Werkgevers heeft in een adres aan de Tweede Kamer ernstige bezwaren medegedeeld, die het Verbond heeft tegen het wetsontwerp tot wijziging van de Arbeidswet 1919.

Deze bezwaren betreffen vooreerst wijzigingen en aanvullingen der Arbeidswet, die een uitvloeisel zijn van het arrest van den Hoogen Raad van 25 Januari 1926, waarin aan de districtshoofden van de arbeidsinspectie de bevoegdheid wordt ontzegd om aan de firma Jamin een eisch betreffende de verwarming van winkels te stellen.

Het Verbond betoogt, dat de wijzigingen die de minister heeft voorgesteld met betrekking tot de delegatie van wetgevende bevoegdheid de rechtszekerheid voor den ondernemer zeer ernstig in gevaar brengen, de toevoeging is van een nieuw artikel 98quarter aan de Arbeidswet, waardoor in de toekomst elk beroep op de rechterlijke macht wordt afgesneden.

De rechterlijke macht behoort, naar het gevoelen van den Minister, in den vervolge niet meer in de gelegenheid te zijn te onderzoeken of een hoofdinspecteur van den arbeid bij het geven van eene beslissing krachtens een Algemeenen Maatregel van Bestuur wellicht verder gaat dan hem wettelijk geoorloofd is.

Volgens adressant moet de rechter kunnen blijven uitmaken of de toepassing, die de ondernemers aan de in wetten en algemeene normen neergelegde voorschriften geven, al dan niet juist is. Langzamerhand wordt in de wetten en Algemeene Maatregelen van Bestuur steeds meer ter nadere regeling aan de ambtenaren overgelaten. Hiertegen richt zich het verzet van adressant, ook al wordt erkend, dat het optreden van de arbeidsinspectie in den regel alleszins redelijk is te noemen.

Gevorderd wordt dat in de toekomst ook de ondernemers, wanneer zij met de wetten op de arbeidsbescherming betrekking hebbende in aanraking komen, uit wet of Algemeenen Maatregel van Bestuur kunnen afleezen aan welke voorschriften zij zich hebben te houden. Algemeen geldende regelen worden verlangd, waarnaar het doen en laten van den ondernemer zich heeft te richten en welker niet behoorlijke naleving hem met den strafrechter in aanraking brengt. Geen regeling dus afhankelijk van de inzichten der verschillende districtshoofden van de arbeidsinspectie zonder eenig beroep op welke rechterlijke instantie ook.

Ook wordt bezwaar gemaakt tegen de voorgestelde wijziging van artikel 74 der Arbeidswet voor zoover deze wijziging ten doel heeft den ondernemer aansprakelijk te stellen voor den arbeid van personen, die hij niet in zijn dienst heeft. Een dergelijk voorschrift, dat de minister noodzakelijk acht met het oog op de bescherming van den monteur in dienst van een in het buitenland gevestigde onderneming, die hier te lande tijdelijk werkzaam is, zal onmiddellijk tot ernstige moeilijkheden in de practijk aanleiding geven.

CORRUPTIE TE STOPPELDIJK.

In de Donderdag gehouden vergadering van den gemeenteraad van Stoppeldijk is naar aanleiding van het rapport van een commissie uit den Raad besloten den voorzitter en den secretaris van het Burgerlijk Armbestuur op staanden voet te ontslaan en B. en W. te machtigen bij den Officier van Justitie een aanklacht in te dienen wegens geconstateerde onregelmatigheden bij het Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf.

RESIDENTIENIEUWS

HAAGSCHE GEMEENTERAAD

Aanvullingsagenda voor de vierde vergadering van den Gemeenteraad van 's-Gravenhage, op Maandag 20 Februari 1928, te 13½ uur.

Benoeming van:

b 1. een onderwijzer en een onderwijzeres bij het openbaar lager onderwijs;

e. een tijdelijke leerares in de geschiedenis aan de Hoogere Burgerscholen voor meisjes;

f. een tijdelijk leeraar in de lichamelijke oefening aan de Hoogere Burgerscholen met 5-jarigen cursus.

Beraadslaging over:

14. het voorstel om B. en W. te machtigen door opzegging te beëindigen de aan J. Jeukens verleende vergunning tot het als koffiehuislocaliteit gebruiken van een gedeelte der bij het Hotel des Galeries behoorende galerij en om tegen Jeukens voornoemd een rechtsvordering in te stellen tot betaling van f 1000 (over 1927) wegens het hebben van genoemde vergunning.

15. het voorstel tot wijziging van de Electriciteitsvoorwaarden;

16. het voorstel tot overplaatsing van de L.O.-kopschool (oud type) aan de Nieuwe Havendwarsstraat 4 naar Laakwijk en vestiging van een L.O.-kopschool (nieuw type) in de schoolgebouwen Doornstraat 170, De Gheijnstraat 51 (of Wouwermanstraat 7) en Nieuwe Havendwarsstraat 4 (organisatie zevende leerjaar);

17. het voorstel om mej. G. A. L. Hoenson over te plaatsen als onderwijzeres naar de openbare school aan de Duinstraat 55 school B.

19. het voorstel van de Commissie voor de Strafverordeningen tot wijziging van de Verordening op den verkoop van buitenlandsch bevroren vleesch.

19. het voorstel van de Commissie voor de Strafverordeningen tot wijziging van de Algemeene Politieverordening (huidkeels venten);

20. het voorstel van de Commissie voor de Strafverordeningen tot wijziging van de Algemeene Politieverordening (wijzigingen in verband met reorganisaties en nieuwe tijdsaanzing);

21. het voorstel tot wijziging van de begrooting van het Gemeentelijk Electrisch Bedrijf voor 1928;

22. het voorstel om aan J. W. Bakhuizen te verhuren een gedeelte van den beganen grond van het gebouw Driehoekjes No. 4a.

23. het voorstel tot goedkeuring van staten van oninbare posten wegens hondenbelasting en schoolgelden;

24. het voorstel om aan de N.V. Maatschappij tot Exploitatie van Sigarenmagazijnen Compania Cadena te verhuren een oppervlakte gemeentegrond aan den Gevers Deynootweg;

25. het voorstel tot vaststelling van het aan Gedeputeerde Staten uit te brengen verslag betreffende de werkzaamheden van de Vereeniging van den H. Vincentius van Paulo ten opzichte van de kindervoeding over het jaar 1927;

26. het voorstel van de Commissie voor de Strafverordeningen tot wijziging van de Algemeene Politieverordening (brandgevaar door broeiing);

27. het voorstel betreffende het aan J. N. Rimmelzwaan verleenen van ontslag uit de huur van de bouwmanswoning Berg en Dal c.a. en overdracht van de huur van aan dezen verhuurde perceelen wel and aan J. v. d. Hout, G. van Eijk en G. J. J. Knijnenburg;

28. het voorstel betreffende uitgifte van grond in erfpacht en het verleenen van medewerking aan het Kerkbestuur van de R.K. Parochie van de Heilige Familie tot uitbreiding van de speelplaat der aan de 2e Braamstraat gelegen lagere scholen;

29. het praead ies op de dressen (Get. verz. 1927, nos. 222 en 237) van De Haagsche Combinatie van Muziekgezelschappen en het Jongeliedencorps Juliana, houdende verzoek om subsidie voor het geven van openluchtconcerten;

30. het voorstel om aan de Vereeniging Kweekschool, Instituut voor Lichamelijke Opvoeding, ter bestrijding van de kosten van gebruik van gemeentelokalen, te verleenen een subsidie van f 1810.—;

31. het voorstel om aan J.H. van der Meer te verkoopen een oppervlakte gemeentegrond, gelegen aan de Monstersche- en de Zusterstraat;

32. het voorstel om aan de Vereeniging Ons Thuis te verhuren het heerenhuis en de portierswoning van de buitenplaats West-Hoff te Rijswijk;

33. het voorstel om aan de firma Verhulst en Zonen te verhuren een oppervlakte gemeentegrond, gelegen tusschen de Calandkade en de 1e Lulofdwarsstraat;

34. het voorstel om gelden beschikbaar te stellen voor aanleg, rioleering en bestrating van straten in het plan Tuinstadwijk Segbroek II, 1e gedeelte, met financieele regeling;

35. het voorstel om vast te stellen een Verordening tot invoering van een korting op de wedden van de gewone onderwijzers(essen), de reserve-onderwijzers(essen) hieronder begrepen, bij het gewoon en uitgebreid lager onderwijs, wier wedden voor rekening van de gemeente komen;

36. het voorstel om B. en W. te machtigen aan de Exploitatie-Maatschappij Scheveningen vergunning te erleenen tot afsluiting van een deel van den weg boven de Oranjegalerij;

37. het voorstel tot aankoop van de perceelen Werfstraat No. 154 en Zeilstraat no. 74;

38. het voorstel om — met intrekking van het betrekkelijk besluit van 14 November 1927 — aan L. Blokland in erfpacht uit te geven perceelen gemeentegrond, gelegen aan de Loenenschestraat, het Loenensche plein en de Soestdijkschekade;

39. het voorstel om het hoofd der school Vijzelstraat 121, W. van Brouwershaven, over te plaatsen als hoofd naar de openbare lagere school aan de Viljoenstraat;

40. het voorstel tot overplaatsing van onderwijzend personeel bij het openbaar lager onderwijs;

41. het voorstel betreffende straataanleg op terrein nabij de Molensloot en den Bezuidenhoutscheweg;

42. het voorstel om gelden beschikbaar te stellen voor wijziging van het Valkenboschplein;

43. het voorstel tot het verleenen van subsidie aan de 's-Gravenhaagsche Vereeniging dr. Schroeder van der Kolk; met fin. regeling;

44. het voorstel tot aankoop van het erfpachtsrecht op grond aan het Kolenwagenslag met opstallen;

45. het voorstel om gelden beschikbaar te stellen voor het aanbrengen van boombeplanting in de Bilderdijkstraat; met fin. regeling;

46. het voorstel om goed te keuren de vorming van een motorcursus voor schippers aan de Avondnijverheidsschool, ter voorbereiding tot de Visscherij- en Zeevaartschool te Scheveningen;

47. het voorstel tot wijziging van een gedeelte van de rooilijn van de dr. van Welylaan en tot uitgifte in erfpacht van ter plaatse gelegen grond aan de Vereeniging Kinderziekenhuis te 's-Gravenhage;

48. het voorstel van de Commissie voor de Strafverordeningen tot wijziging van de Verordening op de Winkelsluiting en de Algemeene Politieverordening (Zondagssluiting van winkels in vleesch en vleeschwaren).

SUBSIDIE VEREENIGING DR. SCHROEDER VAN DER KOLK.

Aan de 's Gravenhaagsche Vereeniging Dr. Schroeder van der Kolk is 7 Maart 1927 subsidie uit de gemeentekas verleend voor de uitbesteding, tewerkstelling of plaatsing in de door haar geëxploiteerde werkinrichting van personen, die in een krankzinnigengesticht zijn verpleegd geweest, of van wie te verwachten is, dat zij te eeniger tijd in een krankzinnigengesticht ter verpleging zouden moeten worden opgenomen.

Bij het onderzoek van de rekening is gebleken, dat met betrekking tot het verleenen van subsidie in de kosten van tewerkstelling van patiënten in de werkinrichting, met een subsidie tot een maximum berekend naar f 275 in plaats van de gevraagde f 300 per jaar en per patiënt kan worden volstaan, en geen *afzonderlijk subsidie als tegemoetkoming in* de kosten van huur voor de lokaliteiten in de school Lijnbaan 28/30, waarin de werkinrichting is gevestigd, behoeft te worden verleend. De begrooting voor 1928, waarbij rekening is gehouden met een tewerkstelling van gemiddeld 25 patiënten, heeft nl. aangetoond, dat f 275 voldoende is, om daarvan 2/3 gedeelte der ten laste van de werkinrichting komende onkosten te bestrijden. Voorts wordt het onnoodig geacht, dat de lokaalhuur, welke de vereeniging voor de haar beschikbaar gestelde lokaliteit in voormeld schoolgebouw, waarin het consultatiebureau is gevestigd, moet betalen, in den vorm van subsidie wordt teruggegeven, omdat deze behoort te worden bestreden uit den post „algemeene onkosten", waarin zij een subsidie van twee/derde gedeelte, tot een maximum van f 2400 heeft gevraagd.

Met betrekking tot het verzoek, om het voor 1927 tot ten hoogste f 9000 verleende subsidie in de kosten, besteed ten behoeve van patiënten, die nimmer in een krankzinnigengesticht zijn verpleegd, voor 1928 te bepalen op ten hoogste f 11.000, achten B. en W. geen termen aanwezig voor inwilliging.

17 December heeft de Vereeniging medegedeeld, dat haar plannen tot het oprichten van een werkinrichting voor vrouwen (het verrichten van naaiwerk, breien, enz.) vasten vorm hebben aangenomen en dat, evenals in de werkinrichting voor mannen, zullen worden tewerkgesteld patiënten, die reeds in een krankzinnigengesticht zijn verpeleegd geweest, et degenen, van wie, na medisch onderzoek, naar alle waarschijnlijkheid te verwachten is, dat zij zonder tusschenkomst van de vereeniging er in zouden moeten worden opgenomen. Ten einde deze patiënten te kunnen helpen, verzocht ze ook voor deze tewerkstelling financieelen steun van twee/derde gedeelte der kosten tot een maximum bedrag berekend naar f 300 per jaar en per patiënte.

Aangezien de ondervinding heeft geleerd, dat de werkinrichting voor *mannen* in een behoefte voorziet en de patiënten aldaar nuttig werk verrichten, en dus een zelfde inrichting voor vrouwen aanbeveling verdient, stellen B. en W. voor dezen geldelijken steun te verleenen.

GENOEG OPENBARE MUZIEKUITVOERINGEN.

In hun praeadvies op het verzoek van De Haagsche Combinatie van Muziekgezelschappen om een subsidie van f 1500 voor het geven van 20 openlucht-concerten, en van de muziekvereeniging het Jongeliedencorps Juliana, om een subsidie van f 100, voor het geven van twee dergelijke concerten, zeggen B. en W. dat sinds 1922 een post van f 10,000 voor openluchtconcerten, welk bedrag door B. en W. wordt verdeeld, wordt uitgetrokken. Aan de Residentie-Harmoniekapel, welke sedert vele jaren een gemeente-subsidie geniet, wordt hiervan f 4000 toegestaan voor 25 concerten, aan de afdeeling Den Haag van den Ned. Toonkunstenaarsbond, ten behoeve van het Haagsch Harmonie-orkest (beroeps-musici), tot dusver f 6000 voor 20 concerten. Verder wordt uit andere *posten* f 300 subsidie verleend aan de Harmonie-Meyerbeer voor *muziekuitvoeringen* op de verjaardagen van de leden van het Koninklijk Huis en f 500 subsidie aan vier Loosduinsche muziekvereenigingen gezamenlijk voor het geven van twee uitvoeringen door elk dier vereenigingen. Aan al deze gesubsidieerde vereenigingen wordt gelegenheid gegeven te concerteeren door kostelooze ingebruikgeving, hetzij van een vaste tent, hetzij van een verrijdbare, hetgeen voor het Haagsch Harmonie-Orkest een noodzakelijkheid is ten opzichte van de andere vereenigingen historisch en, voor zoover de Haagsche vereenigingen betreft, door den Raad goedgekeurd is. De tent van de Loosduinsche vereenigingen is indertijd aan de gemeente Loosduinen door inwoners ten geschenke gegeven ten behoeve van die vereenigingen.

B. en W. meenen dat met de f 10,000 voor dit doel het financieel toelaatbare maximum is bereikt. Bovendien bestaat geen behoefte aan uitbreiding van het aantal muziekuitvoeringen, waarbij in de laatste jaren nog zijn gekomen enkele concerten, welke de Kon. Milit. Kapel welwillend aan de gemeente heeft aangeboden. De politie heeft bezwaar tegen vermeerdering van het aantal openlucht-concerten, omdat zij voortdurend orde-maatregelen voor het verkrijgen van rust noodig maken. De houding van een deel van het publiek heeft dan ook meermalen de vraag doen rijzen of de waardeering voor de concerten de uitgaven rechtvaardigt. Er zijn zelfs stadsdeelen, waar het door die houding onmogelijk is gebleken verder uitvoeringen te geven, terwijl het ook is voorgekomen, dat uitvoeringen daardoor moesten worden onderbroken.

B. en W. hebben tot dusver verzoeken van vereenigingen, die harmonie-muziek beoefenen, een verrijdbare tent der gemeente te mogen gebruiken, ingewilligd, mits tegen vergoeding van de werkelijke kosten ad f 20 voor de kleine en f 35 voor de groote per keer. Het gaat h. i. niet aan die vergoeding niet te eischen, aangezien dan het beschikbaarstellen van een tent een vermomd subsidie zou zijn en het aantal aanvragen ongetwijfeld buitengewoon groot zou worden.

Ze geven den Raad in overweging op de adressen afwijzend te beschikken.

NIET ALS OPENBAAR SPEELTERREIN GESCHIKT.

6 Oct. 1924 is aan het kerkbestuur der R.K. Parochie van de H. Familie, een aan de 2e Braamstraat gelegen gemeenteterrein, in gebruik gegeven als speelterrein ten behoeve van en als toegang tot de daaraan grenzende scholen dat op nader door B. en W. te bepalen uren als openbaar speelterrein en openbare straat zou worden opengesteld.

De ondervinding heeft echter bewezen, dat dit terrein als openbaar speelterrein niet geschikt is en dat de kosten van een behoorlijke bewaking (voor rekening van de gebruiker) zeer hoog zijn, terwijl in de omgeving eenige pleinen liggen (Weigeliaplein, Vlierboomplein en Gagelplein), welke voldoende gelegenheid bieden aan de jeugd om te spelen.

In verband daarmee stellen B. en W. voor aan het kerkbestuur medewerking te verleenen teneinde het terrein als speelplaats voor zijn er omheen gelegen lagere scholen te bestemmen.

— B. en W. stellen voor ten behoeve van de Gemeente aan t koopen het perceel Werfstraat 154 voor f 4350 en het perceel Zeilstraat 74 voor f 2100.

PREDIKBEURTEN.

Zondag 19 Februari.

Duinoordkerk 10 en 3 uur ds. Creutzberg; jeugddienst ouderen 10 uur de heer C. Laarman en jeugddienst jongeren 11½ uur mej. dr. Gerlings; De Ruyterstraat 67 jeugddienst 10½ uur ds. Kuylman; Nieuwe Badkapel Scheveningen 10½ uur ds. Wartena en 6½ uur ds. A. K. Straatsma, pred. te Zandvoort; Waalsche kerk 10½ uur ds. Paul Berthault en 8 uur ds. Michelin Moreau; Duitsche kerk 10½ uur pastor Herbst; Engelsche en Amerikaansche kerk 8½, 11 en 8 uur the Rev. dr. Robert Frew; Luthersche kerk 10½ uur ds. E. J. van der Brugh, pred. te Tiel; Remonstrantsche kerk 10½ uur ds. Sirks en H. B. S. Nieuwe Duinweg 10½ uur ds. A. Kluver, pred. te Hoorn; Doopsgezinde kerk 10½ uur ds. S. H. N. Gorter, van Rotterdam; Gereformeerde kerk in hersteld kerkverband Luthersche Burgwal 8b te 10 en 5½ uur ds. E. L. Smelik, pred. te Tienhoven; Wijkgebouw Maarten Luther 10½ uur ds. J. W. Brass, van Rotterdam; Ned. Protestantenbond 10½ uur ds. D. Dryver, van Haarlem; Ver. van Vrijz. Herv., Abeelstraat 30, des avonds te 7 uur ds. D. Bakker, van Amsterdam; Wilhelmina van Pruisenstraat 49 te 10½ uur ds. A. E. F. Junod en Anthonie Duyckstr. 126 te 10½ uur mej. dr. N. Bruining; Christen Spiritualisten-Vereeniging 10½ uur ledenbijeenkomst; Godsdienstige samenkomst op spiritualistischen grondslag, De Ruyterstraat 39/41, te 10½ uur mevr. J. R. Alblas-Rutel uit Utrecht; Rozekruisers-Genootschap van Galenstraat 18, te 8 uur verhandeling: ons zielelichaam; Kinderkerk van de Federatie van Vrijz. Protestanten, Abeelstraat te 10½ uur mej. W. E. J. ten Dam Ham en Gebouw H. T. O. Rijswijksche weg te 10½ uur mej. A. L. Arkenbout Schokker; Jacobastraat 164d godsdienstoefening voor liplezende slechthoorenden van 8—9 uur, de heer J. Krop; Christian Science-diensten Andries Bickerweg 1 te 9¾ uur Hollandsch en te 11¼ uur Engelsch; Vrije Katholieke kerk Gouden Regenstraat 36 te 10½ uur liturgische dienst; Pinkstergemeente 10 uur samenkomst gebouw Haniaschool Regentesselaan 325; Christengemeenschap Bew. t. rel. vernieuwing Zeestraat 80 te 10 uur *menschenwijdingsdienst;* Bagijnestraat 23/25 van 11¼ tot 12½ uur samenkomst voor jongens boven 12 jaar; Christengemeenschap Assendelftstraat 18 te 7½ uur jonkvr. H. Hartsen, van Beekbergen en de heer J. C. van Amelrooy.

RIJSWIJK: Ned. Herv. kerk 10 uur ds. Post en 6 uur ds. H. K. E. Gravemeijer, pred. te 's-Gravenhage; Gebouw voor Chr. Belangen 10 uur dr. M. M. den Hertog, pred. te 's-Gravenhage.

WASSENAAR: Ned. Herv. gemeente Dorpskerk 10 uur ds. G. Elsenga, pred. te 's-Gravenzande; Kievitkerk 10 uur ds. D. A. van den Bosch; Ned. Protestantenbond 10½ uur ds. G. Hulsman, pred. te 's-Gravenhage.

LOOSDUINEN: Ned. Herv. kerk 10 uur ds. Bieshaar uit den Haag en 6 uur de heer v. Dulken; Kinderkerk 10 uur de heer v. Dulken; Geref. kerk kerkgebouw Wilhelminastraat 9½ uur ds. Nomes uit den Haag en 6 uur ds. van Binsbergen; Hulpkerk Leyenburg 9½ uur ds. van Binsbergen en 6 uur ds. Nomes; Stichtingskerk Bloemendaal 10 uur en 2½ uur ds. Bootsma.

VOORBURG: Ned. Herv. kerk 10 uur ds. J. Langman, bevestiging van ds. dr. N. G. Veldhoen; en 6 uur ds. dr. N. G. Veldhoen, intreepreek; Geref. kerk 10 en 5½ uur ds. mr. W. S. de Vries; Vereen. van Vrijz. Godsdienstigen 10½ uur ds. F. Kleyn te 's-Gravenhage.

BIJBELAVOND.

De afdeeling van het Ned. Bijbelgenootschap heeft gisteravond in de (Ger.) Nieuwe Zuiderkerk een openbaren Bijbelavond gehouden, die uitnemend is geslaagd.

De samenkomst werd geopend door den voorzitter, ds. A. J. A. Vermeer, Ned. Herv. predikant die er op wees hoe het hem telkens weer treft dat aan Israël wordt opgedragen aan de kinderen te zeggen welke groote dingen de Heere aan zijn volk heeft gedaan. De kinderen moeten het telkens hooren dat zij alles te danken hebben aan de genade Gods. Hierdoor *komt de groote beteekenis van het Woord Gods* aan het licht. Het gesproken woord eerst; het geschreven daarna, Rom. 10 en de opdracht van Christus aan zijn Apostelen zijn hier evenzoovele bewijzen. Het Woord is van groote beteekenis voor het geloofsleven.

Neem den Bijbel weg en het Christendom valt weg. Spreker wees nog eens op de beteekenis van het Bijbelgenootschap dat door zijn Bijbelavonden liefde tot dien arbeid wil wekken of versterken.

Nadat het Geref. Gemengd koor dat den avond opluisterde, een paar nummers had gezongen, beklom Ds. D. E. Bocke van Haarlem, binnenlandsch secretaris, den kansel om mededeelingen van den arbeid te doen en te vertellen van den machtigen en vaak verrassenden invloed van het Woord Gods dat in allerlei edities ook onder het Nederl. volk nog steeds wordt verspreid.

Ds. P. Nomes, Geref. predikant te 's-Gravenhage—West, voerde hierna het woord, sprekende over „Van God ingegeven". Aan het feit dat al de Schrift van God is ingegeven ontleende spr. argumenten tot steun van den arbeid van het Bijbelgenootschap.

Spr. stond eerst *stil bij* datgene waaraan de Bijbel zijn bijzondere waarde ontleent. Niet een beter boek dan andere geschriften, doch het woord van God. Zijn oorsprong bepaalt zijn waarde en beteekenis. Spr. toonde vervolgens aan hoe Christus, Zijne Apostelen en Zijne Kerk stonden tegenover de geschriften van het O. en N. Testament. De goddelijkheid der H. Schrift is niet te bewijzen voor den natuurlijken mensch; zij wordt slechts door het geloof aangenomen, door hetzelfde geloof dat het leven er in vindt en anderen wil prediken.

Ds. van Dorp, Ned. Herv. predikant hier ter stede, sprak over „Een kracht Gods tot zaligheid". In tegenstelling met het menschelijke woord mag van den ganschen Bijbel worden getuigd dat hij is een kracht Gods. Is dat Woord zelfs een kracht in gezinnen die nog onder beslag er van liggen, het is dat in het bijzonder als God het door zijn Geest inbrengt in het hart. Dan breekt het alle verzet, doch een zondaar zijn leven verliezen, maakt van Saulus Paulus. Het is ook een kracht Gods tot ontdekking en tot zaligheid waar het een goddelooze om niet rechtvaardigt en verzoent met God.

Wie iets kent van de kracht, den troost en de waardij der Schrift, wil haar anderen aanprijzen en zal den arbeid van het Bijbelgenootschap krachtig steunen.

Ds. J. Douma, Geref. predikant te 's-Gravenhage—Oost, was de laatste spreker die wees op de beteekenis van het Woord Gods voor de gansche wereld en het leven in al zijn verhoudingen. Na een korte omschrijving van zijn tekst, wees spr. op de hier aangegeven onafwijsbare voorwaarde voor een gezegend volksbestaan. Waarachtige reformatie is terugkeer tot de H. Schrift.

Met het zingen van het Gebed des Heeren: 3 en 9 werd de samenkomst op gebruikelijke wijze gesloten.

DE BILDERSSTRAAT.

Daar de bebouwing langs het gedeelte der Bildersstraat, van den Wassenaarscheweg af tot den ingang van het 2e Gymnasium, is voltooid, stellen B. en W. voor thans de voorgenomen boombeplanting te doen aanbrengen. De kosten worden geraamd op f 555.

DE BEZETTING VAN ONZE ZIEKENHUIZEN.

1 Januari l.l. bestond het personeel van onze ziekenhuizen uit: medische dienst: Gemeente ziekenhuis Zuidwal 33, aan den Tapijtweg 7, aan het Slijkeinde 6, Roode Kruis Ziekenhuis 6; apotheekdienst Zuidwal 1; verplegingsdienst Ziekenhuis Zuidwal 379, aan den Tapijtweg 97, aan het Slijkeinde 72, Roode Kruis 79; huishoudelijke dienst: Ziekenhuis Zuidwal 169, aan den Tapijtweg 42, aan het Slijkeinde 41, Roode Kruis 44; administratieve en economische dienst: Zuidwal 18, Tapijtweg 6, Slijkeinde 4, Roode Kruis 5; technische dienst: Zuidwal 17, Tapijtweg 4, Slijkeinde 2, Roode Kruis 5; onderhoud: Zuidwal 7, Tapijtweg 3, Slijkeinde 2; speciale bedrijven resp. 16, 7 en 4.

Totaal personeel: 2018, t. w.: Gemeente Ziekenhuis 640, Tapijtweg 166, Slijkeinde 131, Roode Kruis 144.

Per 100 bedden (de getallen tusschen haakjes zijn over 1927) is dat resp. 67.72 (64.89), 67.21 (65.18), 78 (75.81) — of voor alle drie gemeenteziekenhuizen te zamen 68.90 (65.99) — en 99.31 (95.47). Per 100 patienten zijn ze resp. 78.72 (73.86), 94.86 (84.74), 85.62 (78.96) — tezamen 82.12 (76.14) — en 138.46 (114.10). Bronovo, waarvan het Ziekenhuiswezen ditmaal geen opgaaf heeft, op 1 Jan. 1926 resp. 120.79 en 158.33.

Het personeel van de Gemeenteziekenhuizen ad 937 telde 2 leden minder dan op 1 Jan. 1927, alleen was er eenige verschuiving, doordat het totaal aan den Zuidwal met 14 was verminderd, doch dat aan den Tapijtweg met 5 en dat aan het Slijkeinde met 7 vermeerderd. Dat van het Roode Kruis is met 6 gestegen. Bronovo telde 1 Jan. 1927 190 leden personeel.

DE BEZETTING DER LOOSDUINSCHE GESTICHTEN.

1 Januari 1928 telde Oud-Rosenburg (met de Ramaerkliniek) bij 562 patienten (13 bedden onbezet) een personeel van 258 leden en Bloemendaal op 818 patienten (6 bedden onbezet) een van 255, welk laatste 1 Jan. 1927 248 bedroeg. Over 1927 was er geen opgaaf van Oud Rosenburg, dat 1 Jan. 1926 een personeelsterkte van 192 tegen Bloemendaal een van 248 had.

Per 100 bedden komt het neer op resp. 44.86 en 30.94 (30.46), per 100 patienten op 45.91 en 31.16 (30.62).

NED. TUINBOUWRAAD.

In de alhier gehouden vergadering van het Centraal Bestuur van den Ned. Tuinbouwraad werden de afgevaardigden van den Bond van Plantenhandelaren welkom geheeten. Deze bond zal van nu af te zamen met de Alg. Ned. Boomkweekers-Vereeniging de groep Boomkweekerij vertegenwoordigen.

Tot voorzitter van den Raad werd benoemd de heer E. H. Krelage, tot dusver ondervoorzitter. Tot secretaris werd benoemd Jhr. J. C. Mollerus te Haarlem.

In behandeling werd opnieuw genomen het ontwerp Phytopathologische Conventie Rome 1928, waarbij van gedachte werd gewisseld over het door den Raad te dien opzichte in te nemen standpunt. Besloten werd deze aangelegenheid in de volgende vergadering opnieuw aan de orde te stellen, terwijl voorts de resultaten van de te houden besprekingen op het ministerie van Binnenlandsche zaken en Landbouw moeten worden afgewacht.

Behandeld werd vervolgens de voorloopige agenda voor de a.s. algemeene vergadering van de Fédération Horticole Professionelle Internationale, welke vergadering gedurende de tentoonstelling in Gent zal plaats hebben. Door Nederland zal alsnog een voorstel worden ingediend om het mogelijk te maken dat van landen, waar nog geen aangesloten vereeniging is, vereenigingen, die bezwaar hebben om overeenkomstig de bepalingen der statuten toe te treden, als toehoorend lid kunnen worden toegelaten.

Tot afgevaardigden naar deze vergadering van de F. H. P. I. werden benoemd E. H. Krelage, J. Mensing, C. Thim, H. Gorter, B. Ruys, aangewezen door den Raad; W. Warnaar, C. H. Kramer en mr. M. van Toulon van der Koog op voordracht van den Bond van Bloembollenhandelaren; Jac. Smits, mr. W. F. Wery, J. van Gelderen, C. Grootendorst, W. C. van Kleef, C. van Noordt, P. den Ouden, D. Niesman en J. Dijkhuis, op voordracht van den Bond van Plantenhandelaren.

VERDAAGDE BESLISSINGEN.

Gedeputeerde Staten hebben verdaagd de beslissing omtrent de raadsbesluiten van 9 en 23 Jan. tot uitgifte in erfpacht van verschillende perceelen gemeentegrond, verhuring van gemeente-eigendommen, verkoop van gronden, aanvaarding van geschenken, het verleenen van steun aan de Woningbouwvereeniging Ons Huis, L., overneming van grond aan de Bur. Burgemeester Hovylaan (L.) en het voeren van verweer tegen door A. M. Mertens ingestelde rechtsvorderingen.

WEST-HOFF.

B. en W. stellen voor weer aan de vereeniging Ons Thuis tot en met 31 Augustus 1933 te verhuren het heerenhuis en de portierswoning van de buitenplaats West-Hoff, te Rijswijk tegen f 2445 per jaar.

ONDERWIJZEND PERSONEEL.

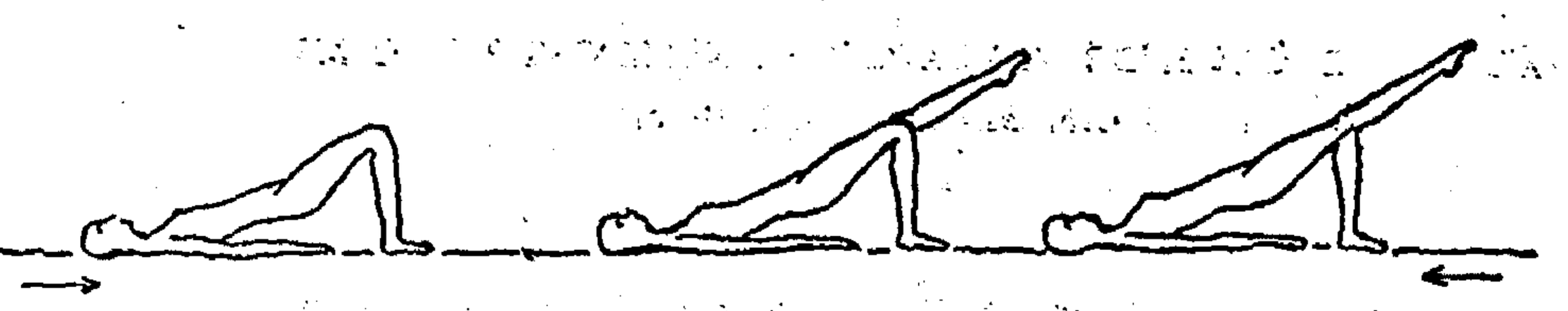
Op de voordracht ter benoeming van onderwijzer aan de o.l.s. Vijzelstraat 121 alhier zijn geplaatst: 1. H. Kwindt te Rotterdam, 2. W. K. v. d. Wende te Goedereede en 3. J. Dolleman te Deventer, en voor onderwijzeres aan de o.l.s. eD Vliegerstraat 28 als no. 1 mej. W. A. G. Hofkamp te Beets, 2. mej. M. A. Loopstra te Groningen, en 3. mej. A. J. Bekkers te Standaardbuiten.

— B. en W. stellen voor afwijzend te beschikken op het door den Raad in hun handen om praeadvies gestelde adres van de Haagsche combinatie van muziekgezelschappen om subsidie van f 1500 voor 20 openluchtconcerten, en op het adres van het Jongeliedencorps Juliana om f 100 subsidie voor twee concerten in de open lucht, omdat naar de meening van B. en W. met het bedrag van f 10.000 dat de bestaande corpsen (Residentie-harmoniekapel, Haagsch Harmonieorkest) voor openluchtuitvoeringen het financieel toelaatbaar maximum is bereikt.

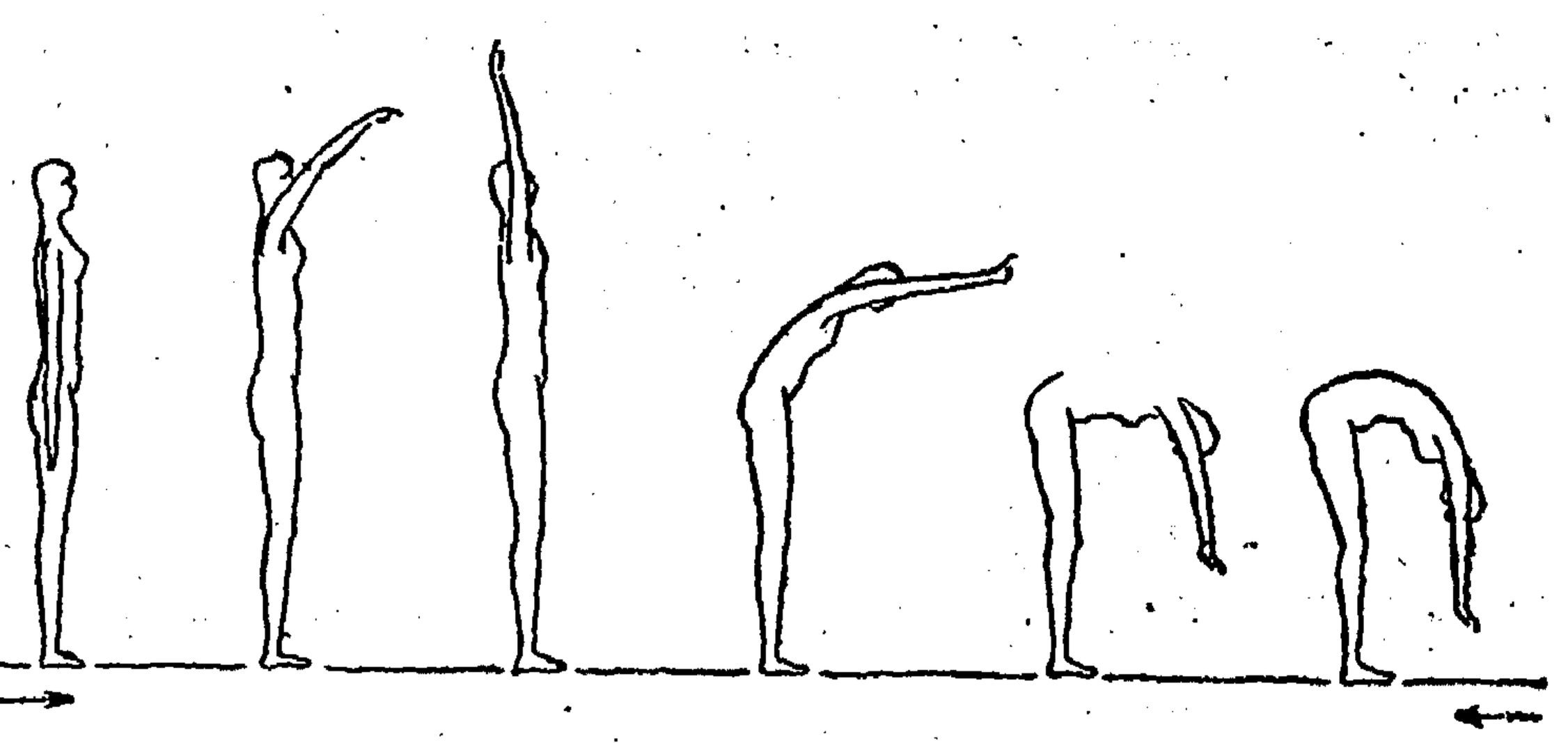
— In de afgeloopen week werden door het Leger des Heils in de werkinrichtingen voor mannen, vrouwen en kinderen in totaal in ruil voor arbeid verstrekt 2983 maaltijden en 747 nachtverblijven.

— B. en W. stellen den Raad voor, de verordening op de winkelsluiting hier ter stede aan te vullen met een bepaling, houdende verbod van verkoop en aflevering van vleesch en vleeschwaren op Zondag.

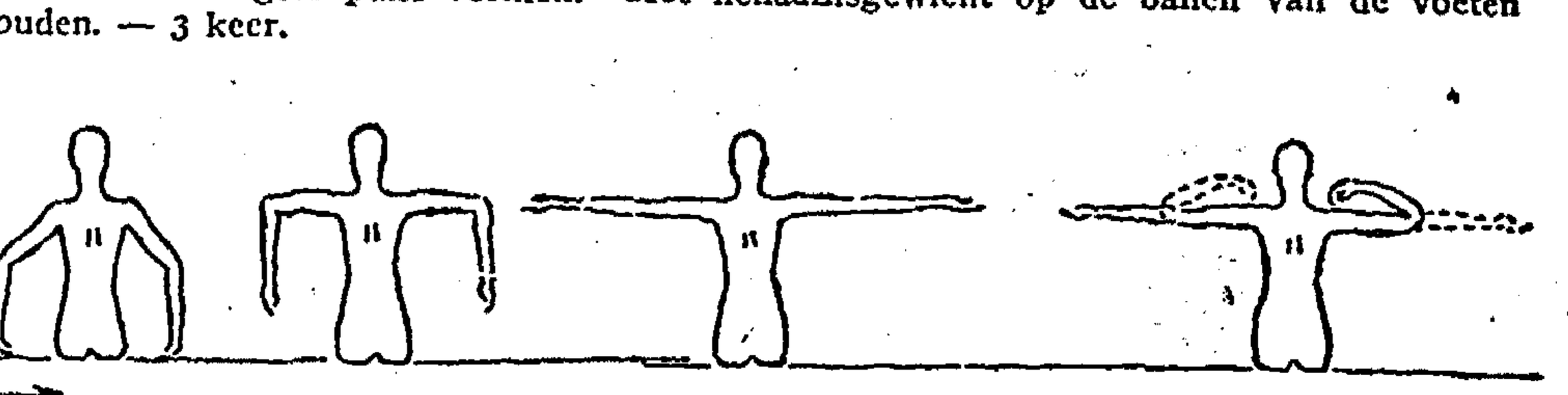
GEZONDE BEWEGINGEN TOT BEHOUD VAN DE SLANKE LIJN



Geheel gestrekt op den rug liggen. — Knieën optrekken tot de onderbeenen vertikaal staan — romp van hals tot knie in één rechte lijn, niet doorzakken in het bekken — afwisselend linker- en rechterbeen strekken en weer neerzetten. Langzaam 6 tot 10 maal.



Rechtopstaand, armen langs het lichaam — de gestrekte armen heffen tot langs de ooren — het geheele lichaam strekken — langzaam rompbuigen vóórover; de buiging beginnen in de lendenen — doorbuigen tot de rug een mooi gebogen lijn heeft, waarvan de lendewervels het hoogste punt vormen. Het lichaamsgewicht op de ballen van de voeten houden. — 3 keer.



(Rugaanzicht). Zittend op den grond, beenen gestrekt tot in de teenen. Armen zijwaarts heffen, ellebogen hoog, tot boven- en benedenarm een rechten hoek vormen — onderarm ook zijwaarts strekken — afwisselend rechter- en linkerarm in de elleboog afbuigen en weer strekken. — Ellebogen niet laten zakken. — 6 tot 10 maal.

E. C. B.

* * *

Er is ons gevraagd naar de beteekenis van de pijltjes onder de beeldjes. Deze duiden aan, dat we de oefening opbouwen in de richting van het voorste pijltje en dat we weer terugkeeren in de uitgangshouding door de achtereenvolgende standen in de richting van het achterste pijltje.

ZONDAGSSLUITING WINKELS IN VLEESCH EN VLEESCHWAREN.

1 Maart 1926 is in handen van de Commissie voor de Strafverordeningen gesteld een adres van de R.K. Slagerspatroonsvereeniging H. Antonius Abt en de 's Gravenhaagsche Slagerspatroonsvereeniging, houdende verzoek den verkoop en de aflevering van vleesch en vleeschwaren op Zondag te verbieden.

De directeur van het Openbaar Slachthuis en van de Kamer van Koophandel hebben in overweging gegeven aan het verzoek te voldoen, en *ook de Commissie voor de Straf*verordeningen acht hiertoe termen aanwezig, omdat de meeste winkels in vleeschwaren reeds lang op Zondag gesloten worden gehouden en slechts enkele zaken geopend zijn; omdat zoowel de slagerspatroons als de gezellen in het algemeen verplichte Zondagssluiting wenschen en omdat nog een bezuiniging voor het Openbaar Slachthuis zal worden verkregen, doordat het koelhuis op Zondag gesloten zal kunnen blijven en daarvoor dan geen personeel noodig zal zijn. In verband hiermede wordt voorgesteld de Verordening op de Winkelsluiting in dien geest te wijzigen.

Naast een verbod om winkels in vleesch en vleeschwaren op Zondag geopend te hebben zal, evenals voor melk, banketbakkerswaren en bloemen, noodig zijn een verbod om vleesch of vleeschwaren op Zondag aan huis te bezorgen, daarom moet art. 171 der Alg. Politieverordening worden aangevuld. Bovendien acht de Commissie het gewenscht, dat de mogelijkheid wordt geopend, om het vleesch of de vleeschwaren, waarmede de overtreding is gepleegd, verbeurd te kunnen verklaren, in verband waarmede ook art. 172 der verordening dient te worden aangevuld.

Van deze gelegenheid maakt de Commissie gebruik om een 13 Dec. 1923 gepleegd verzuim te herstellen. Aangenomen is toen een amendement-van Duuren, dat tot strekking had het bezorgen van bloemen op Zondag te verbieden, doch verzuimd is daarbij tevens te bepalen, dat de bloemen, waarmede een overtreding is begaan, kunnen worden verbeurd verklaard.

SCHIPPERSCURSUS.

In verband met de gedeeltelijke verbouwing van de Scheveningsche visschersvloot tot motorloggers bleek in den aanvang van dit jaar de dringende wenschelijkheid om op korten termijn aan de Avondnijverheidsschool voor jongens, ter voorbereiding tot de Visscherij- en Zeevaartschool te Scheveningen, een motorcursus voor schippers te verbinden.

Deze cursus heeft ten doel om de schippers, *die dezen zomer voor het eerst met een motor*logger zullen varen, in korten tijd met de behandeling van den scheepsmotor zoover op de hoogte te brengen, dat zij, zoolang er niet genoeg bekwame motordrijvers zijn, den motordrijver zoo noodig gedurende eenigen tijd kunnen vervangen.

De minister van Onderwijs kan zich met de vorming van een Schipperscursus vereenigen, onder voorbehoud, dat de Raad zich met de uitbreiding van het onderwijsprogramma der school, in dien zin, vereenigt. De kosten van den cursus zijn gering en komen in de door de Nijverheidsonderwijswet vastgestelde verhouding ten laste van de Gemeente en van het Rijk.

BEWAARSCHOOL IN RUSTENBURG.

Het Haagsch Propaganda Comité voor de Openbare School heeft den Raad verzocht, *maatregelen te willen treffen, welke tot spoe*dige opening van een openbare bewaarschool in Rustenburg zullen leiden. In deze wijk zijn reeds een paar duizend gezinnen gevestigd, welk aantal in de naaste toekomst belangrijk zal vermeerderen, en deze bevolking bestaat uitsluitend uit arbeiders en kleine middenstanders, zoodat met betrekking tot hun jeugdige kinderen gesproken mag worden van ernstige behoefte aan een school voor voorbereidend onderwijs. De naastliggende kleuterschool, die aan de De Gheynstraat, kan door den grooten afstand en de verkeersgevaren niet in die behoefte voorzien, zoo er al voldoende ruimte zou zijn. Een enquête heeft tot gevolg gehad, dat 117 ouders met te zamen 144 kinderen van 3 tot 5 jaar de lijsten met ver*zoek om een school hebben geteekend.*

— B. en W. hebben op verzoek, eervol ontslag verleend aan mevr. N. K. M. Kappeijne van de Coppello-Moet als adjunct-analiste bij den Keuringsdienst van Waren voor het gebied 's-Gravenhage, met 1 Maart.

UIT VOORBURG

— Gevonden voorwerpen: Een glacé handschoen, klinkhamer, armbandhorloge, kinderhand schoen, Pol. wacht. Een handfietspomp, Westeinde 93; een rijwielbelastingmerk 1928, Voorhofstraat 41; 5 zilveren guldens, Kamer insp. v. Pol; een wartelmoer, Heeswijkstraat 73; een grijze muts, Heerenstraat 80; een groene gesp, Veenkade 4; een vulpen, Oosteinde 347.

— Apotheken. — Zondag-, avond- en nachtdienst der apotheken. Van Zaterdag 18 Febr. 's-avonds 8 uur tot Zaterdag 25 Febr. 's morgens 8 uur is geopend apotheek Spruyt, Heerenstraat 148.

— Bij de aanbesteding van uitbreiding der R.K. school Oosteinde Voorburg waren de laagste inschrijvers de gebroeders Kokshoorn alhier.

— Bij de politie alhier zijn eenige personen aangehouden die langs de huizen gingen met het doel om door hun schamele kleeding het medelijden der bewoners op te wekken en zoodoende kleedingstukken af te bedelen. Bij een door de politie ingesteld huisonderzoek bleek, dat deze *personen in* het bezit waren van allerlei goede kleedingstukken, welke zij reeds hadden verzameld.

— Hedennacht bemerkte de politie een persoon, die op verdachte wijze langs de spoorbaan liep. Op het aanroepen van de politie nam hij de vlucht. Eerst na het lossen van eenige revolverschoten kon de vluchteling worden staande gehouden en gearresteerd. Na verhoor op het politie-bureau is hij weder op vrije voeten gesteld.

— In het Oosteinde is een meisje, dat onvoorzichtig den weg overstak, door een auto aangereden. Door krachtig remmen werd een ernstig ongeluk voorkomen. Het kind werd slechts licht gewond. Dr. Pieck verleende geneeskundige hulp.

Burgerlijke stand.

GEBOREN: Helga, d. v. L. Doll en H. A. L. B. F. Waldmann; Theodora Clementina Maria, d. v. C. de Graaf en A. Schouten; Everhardus, zn. v. G. Jansen en G. H. Tijssen; Theodorus Marinus, zn. v. J. v. Oosten en J. Kokshoorn.

ONDERTROUWD: Hendrik Wessel en Adriana Kooy; Johannes Albertus Peters en Theodora Maria Freeze; Pieter Groenwoudt en Johanna Wouterina van Es; Jan Hendrik Eversen en Geertje Joolen.

GEHUWD: Henricus Bartolomeus Cornelis van de Gevel en Johanna Maria Sconius.

OVERLEDEN: Johanna Maria Chatelain, 59 j., gescheiden echtgenoote van B. A. Lugtenburg; Marie van As, oud 7 maanden; Johanna Maria Martina van Weezenbeek, 64 j. weduwe van H. F. Verschure; Cornelia Johanna den Hartogh, 39 j., echtgenoote van L. J. Doorn; Nicolaas Petrus Hoogenbosch, 64 j., echtgenoot van D. M. Smids.

UIT RIJSWIJK

— Van de 5 jonge zwanen van Hofrust zijn er door het gemeentebestuur 2 ten geschenke gegeven aan het Clubhuis Te Werve en 3 aan den heer A. Sutherland, van wien indertijd de gemeente de ouders van deze jonge zwanen cadeau kreeg.

— De 25e keuringsraad zal in Mei in deze gemeente zitting houden voor het geneeskundig onderzoek van de ingeschrevenen voor de lichting 1929. Tevens zal dan weer een onderzoek worden gehouden naar de practische intelligentie.

BIJ TAL VAN VROUWENZIEKTEN bewerkt het natuurlijke „Franz-Josef"-bitterwater de allerbeste verlichting. Getuigschriften der klinieken voor vrouwelijke patiënten attesteeren, dat het zeer zacht afvoerende „Franz-Josef"-water vooral bij kraamvrouwen met uitnemend gevolg wordt aangewend. Bij Apoth. en Drog.

DE BOYCOT IN BRITSCH-INDIE

ZAL DE WETGEVENDE VERGADERING SAMENWERKING MET SIR JOHN SIMON WEIGEREN?

Lord Birkenhead zegt, dat de commissie-Simon in elk geval haar taak zal voortzetten

De vorige week hebben we hier enkele gegevens bijeengebracht over de ontvangst van de commissie Simon in Britsch-Indië.

Men weet, dat deze commissie bestaat uit 7 Engelsche parlementsleden (3 cons., 2 lib., 2 arb.) en tot taak heeft een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid van bestuurshervorming in Indië. Zij werd bij haar aankomst echter niet erg vriendelijk ontvangen. Rouwbetoogingen, staking en botsingen met de politie waren de begeleidende muziek. Zoo'n uitsluitend Engelsche commissie wilden de nationalistische leiders niet. Met haar samen werken weigerden zij.

Sir John Simon heeft toen getracht den ban te breken door een brief te schrijven aan den onderkoning, Lord Irwin. Daarin werd het voorstel gedaan, dat de Indische Wetgevende Vergadering en elk van de plaatselijke wetgevende raden vertegenwoordigende commissies van zeven leden zouden benoemen, die elk op hun beurt onder voorzitterschap van Sir John zouden vergaderen. Naast deze commissies zou er de meest uitgebreide gelegenheid worden gegeven aan particulieren en vertegenwoordigers van publieke lichamen om inlichtingen te verschaffen.

Ten slotte zou elke commissie een afzonderlijk rapport opstellen. Het rapport der Indische hoofdcommissie zou ook aan het Engelsche parlement kunnen worden aangeboden. Sir John wilde het zelfs aan zijn eigen rapport toevoegen.

Maar deze voorstellen waren nog geen dag oud toen het antwoord van de Indische partijleiders al bekend werd. Hun bezwaren tegen de commissie en haar werkwijze bleven bestaan. Zij bleven bij hun besluit, dat zij „op geen enkel tijdstip en onder geen enkelen vorm wat met de commissie wilden te maken hebben."

Mac Donald steunt de regeering tegen de Indische nationalisten.

Nu zal men zich misschien wel hebben afgevraagd wat de Indische nationalisten met deze tactiek trachtten te bereiken. Of was het misschien puur negativisme wat hen dreef?

Bij velen zal ongetwijfeld de „non-coöperation" tot een doode formule geworden zijn, tot een axioma, dat domweg wordt toegepast. Maar daarnaast blijkt de afwijzing van Simons' voorstel wel degelijk uit tactische overwegingen gedaan te zijn. Zoo meldde de correspondent van de Manchester Guardian j.l. Dinsdag uit Delhi, dat men de commissie Simons boycotte, omdat men mettertijd den val der regeering Baldwin verwachtte. Een Labour-regeering zou dan een andere en betere commissie benoemen.

En nu is het merkwaardig te zien, hoe de leider van de Labourpartij daarop direct reageerde. Hij zond een telegram aan het arbeiderslid der commissie, Vernon Hartshorn, waarin hij zei, dat de Labourpartij volkomen vertrouwen had in de gevolgde procedure en dat hij er niet aan zou denken veranderingen aan te brengen in de samenstelling der commissie.

Zóó verstaat een lid van de oppositie in Engeland zijn verantwoordelijkheid tegenover zijn land. Tot critiek oefenen is hij steeds bereid en gereed. Maar als het om vitale kwesties gaat, weet een arbeidersleider wat het landsbelang eischt.

Een rede van lord Birkenhead.

Bibberen, schipperen en toegeven is een climax, die ook een man als Mac Donald niet verstaat. Als Indië per se den boycot wil, zal er voor Engeland niets anders overblijven dan het been strak te houden. Dat is de opvatting in Londen. Scherp kwam dit uit in de rede, die lord Birkenhead, de minister voor Indië, Donderdag 16 Febr. hield in Doncaster. Het volgende is daaraan ontleend:

„Wij weten, dat in de Wetgevende Vergadering in Indië op het oogenblik de beslissing hangende is over de vraag, of men (als vertegenwoordigend lichaam) de commissie zal boycotten.

„Indien mijn woorden in Indië gehoord zouden worden, zou ik zeggen: Zij, die zich wijsmaken, dat zij de Commissie het werk onmogelijk kunnen maken door haar te boycotten, leven in een wereld, die met de werkelijkheid niets heeft uit te staan.

„Wij hebben alles gedaan wat in ons vermogen was, om duidelijk te maken, dat we de samenwerking van de Indische publieke opinie, officieel vertegenwoordigd in commissies der verschillende vergaderingen, op elk oogenblik welkom zullen heeten. Maar denkt men, dat de Commissie haar taak niet zou vervullen, indien zij op die medewerking niet kon rekenen?

„Dan kan ik met den meesten nadruk zeggen, dat, met of zonder steun van de wetgevende lichamen, de Commissie haar taak ten einde zal volvoeren."

De numerieke zwakheid der nationalisten.

Lord Birkenhead gaat dan wat dieper op de kwestie in en wijst op de geringe numerieke kracht van de Indische nationalisten

„Zij die den boycot tegen de Commissie organiseeren, zullen, naar mijn meening, van maand tot maand gaan ontdekken in hoe geringe mate ze eigenlijk de groote heterogene gemeenschap vertegenwoordigen, wier verantwoordelijke vertrouwensmannen zij zijn. Zij zullen millioenen Mohamedanen ontmoeten, mill. leden der lagere klassen, millioenen menschen uit de zakenwereld en de Engelsch-Indische gemeenschap die hun zaak voor de Commissie willen uiteenzetten. En deze Commissie zal ten slotte rapport uitbrengen aan het parlement.

„Als de georganiseerde politieke opinie — een zeer klein deel van heel Indië — zich zelf wil handhaven door stilzwijgende boycott en afzijdigheid, dan zal toch het werk der Commissie voortgang hebben onder deze regeering of welke andere regeering ook.

„Ik zou dit ter overdenking willen voorleggen aan hen, die onze voorstellen vijandig hebben ontvangen. Ik zou hun willen vragen, of zij niet denken, dat de houding der extremistische elementen in Indië de zeer ervaren kiezers in ons land tot overtuiging zou brengen, dat Indië nog niet rijp is voor groote uitbreiding van hun huidige constitutie. Door samenwerking zouden zij kunnen bewijzen, dat zij er geschikt voor zijn. Maar ik zou mij al sterk in onze Engelsche kiezers moeten vergissen, als het bleek, dat de Indische boycotleiders er ons van zouden kunnen overtuigen, dat Indië zijn rijpheid voor uitbreiding der constitutioneele rechten zou bewijzen door te weigeren de huidige constitutie in werking te stellen en bij georganiseerde boycot een onderzoek af te slaan naar de werking van dit stelsel met het oog op mogelijke hervormingen."

Besprekingen in de Nationale Vergadering.

Dit is Lord Birkenhead's beroep op de Indische wetgevende vergadering.

Donderdag is in dit lichaam het debat begonnen over de samenwerking met de commissie Simon. Tal van moties waren ingediend, die ten slotte tot 2 werden teruggebracht: één van Lala Lajuat Rai, die zich tegen elke samenwerking in elken vorm verzet en een Mohamedaansch amendement van Sir Zulfikar Ali Khan, dat de procedure door Sir John Simon voorgesteld in gunstige overweging wil nemen.

Mogelijk zou Donderdag reeds de beslissing gevallen zijn. Maar de nationalisten die meenden, dat één enkele stem de beslissing kon brengen, hadden een ziek lid der vergadering uit Karachi laten komen. Deze bezweek bij zijn aankomst in Delhi aan een hartkwaal. Daarop werd de vergadering tot heden, Zaterdag, verdaagd.

SOVJETS MISLUKTE BOERENPOLITIEK

DE CAMPAGNE, DE BOEREN TOT VERKOOP VAN HUN GRAAN TE BEWEGEN, BAAT NIET.

En nog wil men „krachtige maatregelen" nemen.

De volkscommissaris voor landbouw van den bondsstaat Rusland Smirnof, die van zijn post ontheven is en vervangen door Koebjak, was nu eens niet een oppositioneel getint bestuurder, maar hij heeft moeten boeten voor de mocilijkheden met den graanopkoop. Smirnof kon zich niet vereenigen met de middelen, door de partij in een felle, nu reeds maandenlang durende campagne toegepast over het geheele land, om de boeren tot verkoop van hun graan te bewegen.

Door overmaat van ijver en tekort aan politiek inzicht, gelijk Arthur Ransome, de bekende correspondent van de Manchester Guardian aan zijn blad meldt, geleken die maatregelen soms op een terugkeer naar de methoden van het oorlogscommunisme. Toch heeft de campagne niet bereikt, dat het „plan" van opkoop werd uitgevoerd, zelfs in Januari, de beste maand die men tot nu toe gehad heeft. Februari toont reeds weer een achteruitgang, zoodat het er alle schijn van heeft dat men over het hoogtepunt heen is. Niet alleen had Smirnof bezwaar tegen de bijna gewelddadige wijze, waarop de boeren vaak tot verkoop werden gebracht, maar hij was ook pessimistisch gestemd omtrent de mogelijkheid de beraamde leening van 100 millioen roebel onder de boeren te plaatsen. Er zijn staaltjes bekend, hoe men eenvoudig door de dorpssowjets de aandeelen dier leening als een soort belastingbiljet aan de boeren uitreikte en dus een gedwongen leening ervan maakte.

Nu komt daarbij, dat de bondsstaat er het slechtst voorstaat, wat zijn graanbouw betreft, in vergelijking met dien van voor den oorlog. Het percentage der met graan bebouwde oppervlakte is nog slechts 85 pCt. van 1913 en volgens de partijinstructies moest allereerst in deze republiek het oude peil bereikt worden.

Van vervanging door Koebjak, een der secretarissen van het centraal comtié der communistische partij, die als zoodanig jarenlang dagelijks met Stalin heeft samengewerkt en geheel tot zijn kring behoort, verwacht men dat men zal trachten door „krachtige maatregelen" nog zooveel mogelijk graan binnen te krijgen en tevens den nieuwen aanplant tot het maximum op te voeren.

De Argentijnsche gedelegeerde houdt vol.

HAVANA, 17 Febr. (Reuter). — Pueyreddon vertrekt Woensdag naar Washington. Hij zegt dat hij bij zijn besluit blijft om af te treden als gezant.

Pueyrredon definitief afgetreden.

De regeering van Argentinië heeft het ontslag van Pueyrredon als gezant te Washington en voorzitter der delegatie te Havana aanvaard.

HET VERZET IN AMERIKA TEGEN VLOOTVERSTERKING NEEMT TOE

DE KERKELIJKE VEREENIGINGEN KOMEN IN ACTIE.

Besprekingen in Washington tusschen hen en de commissie voor de vloot.

Verschillende kerkelijke organisaties hebben een afgevaardigde gezonden naar Washington, die hun protest hebben uitgebracht aan de commissie voor vlootzaken van het Huis van Afgevaardigden. Dr. William Hull, een Kwaker, zeide tot de commissie, dat elke ware Amerikaan zich zal verzetten tegen het voorstel der regeering er 71 schepen bij te bouwen.

Er was een heftige woordenwisseling, drie uur lang. De afvaardiging protesteerde heftig tegen den vlootbouw, die heelemaal niet noodig was voor het land en die, zooals dr. Hull en zijn aanhangers zeiden, een verbond tegen Amerika in het leven zou roepen.

Hull zeide: „De redevoeringen van admiraals en generaals en de verklaringen van de American Navy League, en nu weer dit voorstel voor een geweldige toeneming van onze vloot lijken precies op die dingen, die den Duitschen rijksdag om den tuin leidden en het Duitsche volk gek maakten."

Onder den prikkel van Amerika's vlootprogram werd ook Engeland onrustig (was flaring up). „Zulk een program is niet alleen olie op het vuurtje, door burgemeester Thompson van Chicago gestookt, maar het wakkert ook het vuur van godsdiensthaat aan."

Arthur Brown, secretaris van den Presbyterian Board of Foreign Missions (den Presbyteriaanschen zendingsraad) legde er den nadruk op, dat het vlootprogram der Ver. Staten juist veel indruk in Japan heeft gemaakt. Volgens hem waren vele leidende figuren in Japan er van overtuigd, dat Amerika een oorlog tegen hun land aan het voorbereiden was.

Verder kwam er een missie van vredes- en kerkelijke vereenigingen, onder leiding van den heer Lindley Gordon, secretaris van de Church Peace Union, een vereeniging, die subsidie ontvangt uit het Carnegie-fonds.

Gordon zeide het comité, dat zijn vereeniging voorstandster is van de verhouding 5 : 5 : 3 tusschen de Amerikaansche, Engelsche en Japansche vloot en dus ook van een vlootprogram, dat deze verhouding als grondslag neemt; maar niet in eenige verdere uitbreiding van het program kan toestemmen.

OOK IN AMERIKA KOMT VERZET TEGEN HET VERTOONEN VAN DE FILM VAN NURSE CAVELL.

Oud-gezant Gerard in het geweer.

NIEUW YORK, 18 Febr. (Reuter). — De New York World deelt mede, dat er groot verzet is tegen het vertoonen van de film Darow, die de executie van zuster Cavell vertoont. James Gerard oud-gezant der Ver. Staten te Berlijn, heeft gedreigd met een proces om de vertooning van die film, die strijdig is met het staatsbelang der Ver. Staten, te verhinderen.

ASQUITH's NOBELE KARAKTER.

Nog een getuigenis.

Het weekblad New Statesman zegt aan het slot van een necrologie van Asquith:

„Eens zeide hij in antwoord op een vraag waarom hij van B. (een zeer op den voorgrond staand conservatief staatsman) hield: „omdat hij altijd trouw is jegens zijn vrienden — een eigenschap die in de politiek buitengewoon zeldzaam is." Dezelfde opmerking zou men met grooter klem aangaande Asquith zelf kunnen maken. Hij was de verpersoonlijking van trouw en grootmoedigheid en waarheidsliefde. Het was moeilijk van hem te gelooven dat hij ooit een lage gedachte koesterde. Hij was een man wiens enkele aanwezigheid in het openbare leven aan gewone menschen het gevoel moest geven, dat de politiek een eerzame bezigheid kan zijn."

Ernstige bootramp bij San Francisco.

Er is gisteren in de baai van San Francisco een ernstige bootramp voorgevallen. De veerpont Peralta, die de verbinding onderhoudt tusschen San Francisco en Oakland, kreeg onderweg een stortzee over, die tal van menschen overboord spoelde.

Volgens een der berichten zouden 40 menschen zijn te water geraakt, van wie er 19 zijn gered.

MUSSOLINI EN MORI HEBBEN DE MAFFIA ONSCHADELIJK GEMAAKT

EEN PLAAG, DIE SICILIE LANGER DAN EEN EEUW TEISTERDE, THANS UITGEROEID.

Dinsdagavond heeft de minister-president Mori, den prefect van Palermo, in audiëntie ontvangen, die hem uitvoerig den toestand te Palermo en van heel Sicilië uiteen heeft gezet, met name wat betreft de bestrijding van de misdadigheid ten platteland en van de maffia. Dank zij de stelselmatige toepassing van de indertijd vastgestelde maatregelen is de toestand veel verbeterd. Mori gaf een overzicht van de verschillende processen tegen de maffia, die ten deele reeds zijn afgeloopen, ten deele in gang zijn of eerstdaags in behandeling komen. De toestand is nu eindelijk zoo, dat de benadeelde partijen den moed hebben de waarheid te zeggen. Dank zij de zuivering van het platteland, waar de veldarbeid thans op de verstafgelegen gronden zonder gevaar voor aanvallen verricht kan worden, gaat de opbrengst van den bodem vooruit en wordt er meer land bewerkt, wat de eerlijke en nijvere elementen in de bevolking met geestdrift vervult.

Het werk door Mori, op last van Mussolini verricht, geeft inderdaad reden tot vertrouwen. De maffia is een oude instelling, volgens sommigen al wel zes eeuwen oud Zij kreeg echter haar geduchten vorm in 1812, ten gevolge van de verbanning van den koning van Napels door Napoleon. De feodale troepen moesten ontbonden worden en de ontslagen soldaten werden roovers. Ferdinand XI, machteloos hen te onderdrukken, maakte ze tot een soort van een veldmacht, die spoedig een afschuwelijk schrikbewind uitoefende. Er ontstonden twee soorten mafiusi, de passieve leden, die zich tegen een jaarlijksche belasting onder de bescherming van de maffia stelden en de actieve leden, die de opbrengst van de roofpartijen en brandschattingen deelden. Deze mafiusi zijn onderworpen aan een eigen onge schreven wet, de Omertà (de mannenwet of wet der mannelijkheid) en erkent de landwetten niet. Hij oefent zijn eigen recht en zijn eigen wraak, de vendetta, uit.

Er waren, voordat het fascisme aan het bewind kwam, al meer pogingen gedaan de maffia te onderdrukken. Een proces tegen 150 leden van de maffia te Cataria heeft een zekere historische vermaardheid verkregen. Het eenige blijvende resultaat is echter geweest, dat enkele mafiusi, wien de Siciliaansche bodem te heet onder de voeten was geworden, hun praktijken elders hebben ingevoerd. Ook Mori is al eens eerder met de vervolging der maffiusi belast geweest, doch de corruptie in bestuurskringen en de zwakheid der centrale regeering had steeds weer tengevolge, dat de actie op last van hooger hand gestaakt moest worden, zoodra de groote mannen gevaar gingen loopen.

Cesare Mori was een oud-artillerie-officier, die naar de gendarmerie was overgegaan. Bij de invoering van het fascistisch bewind werd hij als onbetrouwbaar in politiek opzicht ontslagen. Toen Mussolini echter een paar jaar geleden een bezoek aan Sicilië bracht en plechtig beloofde het kwaad van de maffia te zullen uitroeien, was Mori daarvoor de aangewezen man. Met een boek over deze instelling, had hij de aandacht op zich gevestigd en generaal di Giorgio, de minister van Oorlog, beval hem bij Mussolini aan. De opdracht die Mori kreeg muntte uit door fascistische kortheid en kracht: „Vernietig onverwijld de maffia, zonder politiek of kosten in acht te nemen." Dat heeft Mori naar zijn beste krachten gedaan en toen de bevolking zag dat het ditmaal ernst was en dat zij op bescherming van de overheid staat kon maken, heeft ook zij meer en meer haar medewerking verleend. Zoolang Mori prefect blijft van Palermo, dat van oudsher het hoofdkwartier was van de maffiusi, zal de maffia haar hoofd zeker niet weer opsteken, maar het heeft er allen schijn van, dat ditmaal de maatregelen der overheid zoo grondig zijn, dat zij voorgoed zal blijken te zijn uitgeroeid. Daarvan zal dan aan Mussolini en aan Mori de eer toekomen.

Ehrhardt gaat procedeeren.

BERLIJN, 17 Februari (part.). Kapitein Ehrhardt heeft in verband met de publicatie in de Vorwärts van een aantal documenten betreffende betrekkingen tusschen zijn organisatie en de rijksmarine een klacht ingediend tegen een onbekende en tegen Heilmann, sociaal-democratisch lid van den Pruisischen landdag, die de documenten heeft openbaar gemaakt. Ehrhardt wil door deze klacht vastgesteld zien, op welke wijze de documenten in het bezit van Heilmann zijn gekomen. Hij vermoedt, dat een ambtenaar zich aan misbruik heeft schuldig gemaakt.

Poolsch partij-leider gearresteerd.

De radicale partijleider en vroegere Landdagafgevaardigde Tiaukiewick is in de buurt van Warschau gearresteerd. Een reden voor deze arrestatie werd niet opgegeven.



Bij de liberale overwinning in Lancaster laat de Daly Express Baldwin en Mac Donald treurend in een hoekje staan.

DE BOERENNOOD SPEELT EEN ROL IN DE DUITSCHE CRISIS

HIJ KAN EEN VERKIEZINGSSTEUN DER DUITSCH-NATIONALEN WORDEN.

Naast schoolwet en uitkeering aan rentetrekkers de voornaamste quaestie.

Drie belangrijke aangelegenheden komen in den strijd der Duitsche partijen op het oogenblik op den voorgrond: de schoolwet, uitkeering aan hen die ouderdomsrente enz. trekken en de malaise in het boerenbedrijf. De schoolwet heeft de coalitie uit elkaar doen vallen. Nu is men nog bezig over de beide andere punten te onderhandelen, zoowel regeeringspartijen als oppositie zijn daarbij in het geding.

De vraag om uitkeering aan rentetrekkers gaat voornamelijk het centrum ter harte. Nu deze partij zulk een slecht figuur heeft geslagen door haar schoolwetpolitiek, wil ze toch met een duidelijk succes voor de kiezers komen, de vele kleine luiden in haar rijen moeten door een uitkeering als boven bedoeld gewonnen worden. Vandaar de eisch van het centrum, dat op de aanvullingsbegrooting 140 millioen moet worden gezet voor dit doel. De regeering heeft dit punt tot het hare gemaakt en alleen het bedrag tot 118 millioen gereduceerd.

Het slechte jaar 1927.

Blijft dus nog de malaise in den landbouw. Deze gaat, begrijpelijkerwijs, den Duitsch-nationalen het meest ter harte. Zij moeten het vooral van het platteland hebben. En de boeren zitten op het oogenblik in groote moeilijkheden. Door de vele regens is 1927 voor heel Noord-Duitschland een slecht jaar geweest. Natuurlijk was de oogst niet overal even slecht. In sommige streken is het weer wat beter geweest dan elders, er zijn verschillen in de hoedanigheid van den grond, er zijn pachters en verpachters, de een heeft meer, de ander minder schulden, maar alles bijeengenomen is er zelden zulk een slecht jaar geweest als 1927. Door de beschermende rechten waren de prijzen voor het graan hoog genoeg, maar de oogst was onvoldoende. Voor het vee, zoowel voor varkens als voor rundvee, werden geen rendeerende prijzen gemaakt, zoodat de veeboeren er even slecht aan toe waren als de graanboeren. Nu komen daar in de eerste plaats de belastingen bij. Men berekent, dat deze ongeveer 100 mark per hectare bedragen. De pachters betalen aan pacht ongeveer het dubbele tot vijfvoudige van hetgeen de eigenaar aan belasting moet betalen; zij zijn dus nog veel zwaarder belast dan de eigen boeren.

Wanneer alles normaal was als in den tijd voor den oorlog, dan zou de landbouwende bevolking zulk een slecht jaar wel te boven komen door eenvoudig credieten op te nemen. Maar dit is juist de kern van de moeilijkheid: de Preussen kasse, het centrale lichaam der Pruisische landbouwgenootschappen, kan geen crediet meer verleenen. Vandaar dat aller oogen gevestigd zijn op de regeering: zij moet op grootscheepsche wijze de boeren in den nood bijstaan.

Maar ook de Duitsch-nationale vakminister Schiele, ofschoon hij al meer dan een jaar aan het bewind is kon met geen enkel radicaal plan tot steun van den landbouw voor den dag komen, hoewel hij een man is, die om zijn kennis van zaken en organisatietalent ook door zijn tegenstanders geprezen wordt.

Ook heeft zijn departement een aantal plannen uitgewerkt, maar die moesten blijven liggen, niet uit onbekwaamheid, doch veeleer in het juiste inzicht, dat een algeheel herstel van den landbouw door een ingrijpen van den staat op het oogenblik vrijwel onmogelijk is.

Plannen tot credietverleening aan den landbouw.

Echter de aandrang der boeren, die de vorige week in Berlijn hun „Groene Week" georganiseerd hebben (jaarlijksche landbouwtentoonstelling) noopte de partijen, die het kabinet steunen, tot optreden. En zoo hadden, voordat begin dezer week de latente crisis over de schoolwet tot een conflict leidde, de partijen zich vereenigd op een plan, dat aan het rijk 500 millioen zou kosten, die het wilde krijgen uit een binnenlandsche, zoo noodig aangevuld door een buitenlandsche leening. Met dit geld, waarop als voorschot voorloopig 100 millioen zou worden verstrekt, zouden in de eerste plaats de menigvuldige credieten op korten termijn, die de landbouw heeft opgenomen, worden veranderd in credieten op langen termijn, terwijl tevens eenige door het rijk verleende credieten zouden worden verlengd. Later zouden dan nieuwe credieten volgen.

Gisteren is men in de beraadslagingen van de vertegenwoordigers der voormalige coalitiepartijen ook op dit punt nog niet tot een accoord kunnen komen. Het door de regeering opgestelde noodprogram komt aan de wenschen der Duitsch-nationalen tegemoet, doordien namelijk een bedrag van 71 millioen mark ten behoeve van den landbouw beschikbaar wordt gesteld. Voorts stelt het Rijk nog 200 millioen mark aan credieten voor den landbouw disponibel, welke laatste echter weder in de rijksschatkist zullen terugvloeien. De rijksminister van Financiën, Köhler, heeft zich met deze verhooging der uitgaven accoord verklaard, in de hoop, vermeerderde lasten door hoogere opbrengsten de douane-inkomsten te kunnen dekken.

Het is nu maar de vraag of de oppositiepartijen zullen toestaan, dat dit program wordt afgewerkt. Zij zullen er, uit den aard der zaak, weinig voor voelen den Duitsch nationalen materiaal voor een verkiezingsveldtocht te leveren, die, als deze credieten zouden geweigerd worden, den boer op kunnen gaan met de leus: „alleen een rechts kabinet kan uw belangen behartigen; de linkerzijde heeft ons het nemen van ondersteuningsmaatregelen onmogelijk gemaakt." Want het is niet waarschijnlijk, dat de kiezers van het land ontevreden zullen zijn, dat hun Duitsch-nationale ministers tijdens hun ambtstijd niet meer voor hen gedaan hebben. Dat zou van politiek geheugen getuigen en dat komt bij de groote massa der kiezers, die zich eerst de laatste dagen voor den grooten stembusstrijd eenigszins gaan interesseeren, zelden voor,

Duitsch nationalen maken er een verkiezingsleuze van.

De tactiek der Duitsch-nationalen wordt nog duidelijk uit wat in Kassel Donderdag is gebeurd. Daar was een vergadering van den „Kurhessischen Landbund", waar een 10 duizend boeren aanwezig waren. Op deze bijeenkomst deelde burgemeester Lind een uitlating van Hindenburg mede. Deze zou tot een delegatie van boeren gezegd hebben, dat de regeering, ook nu de schoolwet gevallen was, eerst de wetten tot bescherming van den landbouw moest afwerken. Of dit onderhoud lang geleden heeft plaats gehad, blijkt niet. Zooals men weet, heeft Hindenburg laten tegenspreken, dat hij een onderhoud met landbouwers tijdens den crisistijd gehad heeft.

Maar de tactiek van rechts blijkt er wel uit: men zal bij de Duitsch-nationalen zich geheel werpen op de leus van „beschermt de boeren" en daarmee, misschien samen met een „de school aan de ouders" de orthodox-protestantsche en landelijke kiezers winnen.

Tegenover deze overheerschend-binnenlandsche aangelegenheden vallen alle buitenlandsche quaesties bij het kiezersvolk in het niet. De partij der democraten, die op die buitenlandsche moeilijkheden speculeert, zal wel niet veel winst uit die leus kunnen halen.

DE CRISIS IN BERLIJN

HEDENMIDDAG DE BESLISSING VERWACHT.

Besprekingen met de oppositie.

BERLIJN, 17 Febr. (Wolff). — Naar in parlementaire kringen verluidt, werd bij het slot der besprekingen tusschen de fracties der regeeringspartijen overeengekomen, dat vice-kanselier Hergt Zaterdagmorgen nog eens met socialisten en democraten zou confereeren.

Uit de kringen van de regeeringspartijen verneemt het Nieuwsbureau van de Vereeniging van Duitsche Courantenuitgevers, dat de situatie zeer pessimistisch beoordeeld wordt. De democraten zouden in elk geval op hun eisch ten aanzien van een wet op de tegemoetkoming aan de kleine renteniers blijven staan, zoodat overeenstemming bijna onmogelijk schijnt. De regeeringspartijen meenen, dat in elk geval een accoord met de oppositie tot stand moet komen, omdat anders allerlei verrassingen voor de deur kunnen komen te staan.

Tegen 1 uur hedenmiddag hoopte men klaar te zijn.

Nog meer moeilijkheden.

Naar uit een Wolffbericht blijkt, is op het oogenblik de kwestie van de tegemoetkoming aan de kleine renteniers, door de democraten te berde gebracht, het hoofdpunt van geschil bij de vraag, of de regeering nog aan zal kunnen blijven om de begrooting etc. af te werken.

Maar ook tusschen de regeeringspartijen is men het nog lang niet eens. De Duitsch-nationalen weigeren zich vast te leggen over den duur van de zakelijke overeenkomst der Rijksdagpartijen. Op dit punt trekken zij één lijn met de socialisten, die zich evenmin willen laten binden. Tenslotte zou er tusschen de regeeringspartijen nog geen overeenstemming bestaan over het sociale program.

Gevolg alweer: de toestand wordt pessimistisch beoordeeld.

SPOEDIGE RIJKSDAGONTBINDING VERWACHT.

BERLIJN, 18 Febr. (Wolff.) Men verwacht niet, dat een accoord over het arbeidsprogram tot stand zal komen. Veeleer meent men, dat de Rijksdag tot Donderdag a.s. zal worden verdaagd, en dat in dien tusschentijd een noodbegrooting zal worden opgemaakt.

De verkiezinzen zouden tegen 29 April of 6 Mei plaats hebben.

HET PROCES-KRANTZ HERVAT.

Hedenmorgen is het proces-Krantz hervat. De beklaagde scheen wat op krachten gekomen te zijn. Dr. Frey meldde zich weer aan als verdediger van Krantz, waarover voorzitter dr. Dust, zijn bevrediging uitsprak.

De behandeling van het proces begon met het hooren van een deskundige.

NOG IMMER GEEN UITZICHT OP BIJLEGGING VAN HET METAALCONFLICT IN DUITSCHLAND.

De beide partijen in het metaalconflict handhaven hun eischen. De arbeiders eischen een verhooging der loonen met 15 pfennig per uur, terwijl de werkgevers niet meer dan 3 pfennig willen toestaan. Het zal er wel op uitloopen, dat de rijksminister van arbeid Brauns, een scheidsgerecht moet benoemen.

De heden gevoerde arbitrage-onderhandelingen in het Midden-Duitsche metaalbewerkersconflict zijn verdaagd tot Zaterdagmorgen halftien.

Inmiddels hebben de organisaties van werkgevers in de metaalindustrie van Keulen en omgeving en van München-Gladbach per 3 Maart de algemeene uitsluiting der arbeiders geproclameerd. In het district Frankfort a/d Main is de algemeene uitsluiting per 22 dezer aangekondigd.

Zal Koning George Parijs bezoeken?

PARIJS, 18 Febr. (V.D.) — De Matin meldt, dat Koning George van Engeland binnenkort Parijs zal bezoeken, om het verleden jaar door president Doumergue aan Londen gebrachte bezoek te reciproceeren.

INCASSO-BANK

Volgestort Kapitaal f. 25,000,000.— Reserve f. 6,611,700.—

HOOFDKANTOOR TE AMSTERDAM
Kantoren te 's-Gravenhage:

LANGE HOUTSTRAAT 19
Statenlaan 46, L. v. Meerdervoort 226
Parkweg 55 Voorburg

ALLE BANKZAKEN
Safe - Inrichting
Open en Gesloten Bewaargeving

VRAAGT DE LIJST ONZER EIGEN
GEMEUBILEERDE WONINGEN
N.V. v/h. CORSMIT BROSSOIS & Co.,
DEN HAAG — K. HOUTSTRAAT 14E — TEL. 15694*

Geld beschikbaar
voor
Credieten
(Handels-, Bedrijfs-, Landbouw-, Bouw-, Autocrediet, Cessies, enz.)
DEN HAAG,
Prinsegracht 34A
Spreekuur 2—4½ uur.



Notaris A. J. SCHOUW te 's-Gravenhage, zal op **DINSDAGEN 6 en 13 MAART 1928**, telkens namiddags 2 uur, in het Venduhuis der Notarissen, Nobelstraat aldaar, in het openbaar veilen en verkoopen:

Het **HEERENHUIS MET ERF EN TUIN,**

Daendelsstraat nr. 52

te 's-Gravenhage, Sectie R no. 4181, groot 1,41 Aren.

Bevattende: beneden: vestibule en gang — 2 kamers (en suite) met serre — keuken — in den tuin kolenhok — 1e étage: 2 kamers (en suite) met serre — 2 kabinetten — 2e étage: voorkamer en achterkamer (ineenioopend) met balcon — voorkabinet en badkamer — 3e étage: beschoten zolder — achterkamer en tusschenzolderkamer.

Grondlasten f 64.09 — Straatbelasting f 20.56 — Sluisgeld f 4.72.

Aanvaarding vrij van huur en betaling op 1 Mei 1928.

Bezichtiging Maandags en Donderdags van 2 tot 4 uur.

Nadere inlichtingen geeft Notaris SCHOUW voornoemd. Prins Hendrikstraat 12.

Ten overstaan van Notaris H. A. VAN DER STEENSTRATEN te 's-Gravenhage zal op **DINSDAGEN 6 en 13 MAART 1928**, telkens des nam. 2 uur, in het Venduhuis der Notarissen aan de Nobelstraat aldaar, in het openbaar worden geveild en verkocht:

Het **HEERENHUIS** met erf en tuin te 's-Gravenhage, aan de

Tasmanstraat,

pl. gen. 210, kad. Sectie N. no. 2750, groot 1.78 Are.

Bevattende: beneden: vestibule, gang, 2 kamers en suite, serre, keuken, kelder, tuin met brandstoffenbergplaats; op de 1e étage: 2 kamers en suite, serre en 2 kabinetten; op de 2e étage: 2 groote kamers met tusschenkamer en 2 kabinetten en daarboven zolder met 2 kamers.

Aanvaarding **geheel ontruimd**, bij de betaling van den koopprijs op 30 April 1928.

Grond-, straatlasten en Delflandssluisgeld 1928 resp. f 70.20, f 30.96 en f 5.20.

Bezichtiging Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen te verkrijgen ten kantore van voornoemden notaris, Zoutmanstraat 57a.

Ten overstaan van Notaris H. A. VAN DER STEENSTRATEN te 's-Gravenhage, zal op **DINSDAGEN 6 en 13 MAART 1928**, telkens des nam. 2 uur, in het Venduhuis der Notarissen aan de Nobelstraat aldaar in het openbaar worden geveild en verkocht:

Het **HEERENHUIS** met erf, voor- en achtertuin te **VOORBURG** aan de

Parklaan,

pl. gen. 181, kad. Sectie E. no. 3789, groot 2.30 Aren.

Bevattende: beneden: gang met kelderkast, 2 kamers en suite, keuken, tuin met brandstoffenbergplaats; op de 1e verdieping: 2 kamers, voorkabinet en badkamer en daarboven zolder met dienstbodekamer.

Grond-, straatlasten en Delflandssluisgeld 1928 resp. f 51.30, f 16.55 en f 3.50.

Aanvaarding — **geheel ontruimd** — bij de toewijzing.

Betaling kooppenningen 30 April 1928, met bijbetaling van 5 pCt. rente 's jaars vanaf de aanvaarding.

Bezichtiging Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen te verkrijgen ten kantore van voornoemden Notaris, Zoutmanstraat 57A.

Ten overstaan van de Notarissen W. H. VOSKUIL en J. KLOPPER te Amsterdam en J. K. SADÉE te 's-Gravenhage, zal, in het Venduhuis van de Vereeniging der Notarissen aan de Nobelstraat te 's-Gravenhage, op **DINSDAGEN 6 en 13 MAART 1928**, telkens 's nam. ten 2 ure, in het openbaar worden geveild en verkocht:

Het **HUIS**, bestaande uit afzonderlijke Beneden- en Bovenwoning, erf en tuin, te 's-Gravenhage, aan de

Batjanstraat
Nrs. 11—13,

Kad. Sectie P. nr. 5421, groot 1 A. 44 cA., breeder bij biljetten omschreven.

De benedenwoning is verhuurd voor f 425.— p. j. tot 1 Mei 1928; de bovenwoning is in eigen gebruik.

Lasten (1927) f 98.30.

Aanvaarding daags na de gunning.

Betaling der koopsom op 1 Mei 1928 met bijbetaling van 5 pCt. rente per jaar vanaf de aanv.

Bez. 's Maandags en Donderdags van 2—4 uur 's nam.

Nadere inlichtingen verstrekken voorn. Notarissen te hunnen kantore, resp. Keizersgracht 634 te Amsterdam en Javastraat 34 te 's-Gravenhage. 7214

Ten overstaan van de Notarissen VAN STRAATEN en HUESE te 's-Gravenhage zal in het Venduhuis der Notarissen op **DINSDAGEN 6 en 13 MAART 1928** ten 2 ure worden geveild en verkocht:

Het **KOFFIEHUIS MET AFZONDERLIJK BOVENHUIS** te 's-Gravenhage aan den

PARALLELWEG Nos. 113-114

kadaster sectie L No. 4355, groot 1 are 12 centiaren, bevattende beneden koffiehuis, pakhuis en plaats en op elke verdieping verschillende kamers en keuken. Grondlasten f 53.36, straatlasten f 21.78 en sluisgeld f 3.92. Aanvaarding op den dag der gunning en betaling van kooppenningen op 1 Mei 1928 met 5 pCt. rente. Bezichtiging Maandag en Vrijdag van 2 tot 4 uur.

Inlichtingen zijn te bekomen bij genoemde Notarissen, Nassaulaan No. 3.

Ten overstaan van den Notaris N. S. ARRIËNS te 's-Gravenhage, zal op **DINSDAGEN 6 en 13 MAART 1928**, telkens 's nam. 2 uur, in het Venduhuis van de Vereeniging der Notarissen aan de Nobelstraat te 's-Gravenhage, in het openbaar worden geveild enn verkocht:

EEN HOFJE, bestaande uit 8 huisjes, gemerkt 2b, 4, 6, 8, 10, 12, 14 en 16, met bleekveldjes en erven, nabij- en uitkomende door een poort aan de

Westerbaenstraat

te 's-Gravenhage, kad. Sectie O. No. 3229 tot en met 3236 en 7669, tezamen groot 3 A. 1 cA.

Totale huuropbrengst f 1248.— per jaar.

Aangeslagen over 1928 in de grondbel. voor f 68.42 en in het Delfl. sluisgeld voor f 4.11.

Aanvaarding 13 Maart 1928.

Betaling der kooppenningen 24 April 1928, met bijbetaling van 5 pCt. rente per jaar vanaf den dag van aanvaarding.

Bezichtigingsdagen Maandag en Donderdag van 2—4 uur nam.

Nadere inlichtingen ten kantore van Notaris N. S. ARRIËNS, Wassenaarscheweg 34 te 's-Gravenhage.

Ten overstaan van Notaris N. S. ARRIËNS te 's-Gravenhage, zullen op **DINSDAGEN 6 en 13 Maart 1928**, telkens des nam. 2 uur, in het Venduhuis der Notarissen aan de Nobelstraat te 's-Gravenhage, resp. worden geveild en verkocht:

TWEE HEERENHUIZEN met erven en tuinen, te 's-Gravenhage, aan de

Utenbroekestraat
Nos. 13 en 19,

kad. Sectie X. nos. 1631 en 1628, elk groot 1 are 80 centiaren.

Elk huis bevattende:

Beneden: twee kamers ensuite, keuken, kelderkast, grooten tuin met bergplaats; 1ste étage: voorkamer, achterkamer met balcon, tusschen badkamer, voorkabinet, achterkabinet.

De perceelen zijn onverhuurd en over 1928 nog niet als gebouwd in de grondbelasting aangeslagen.

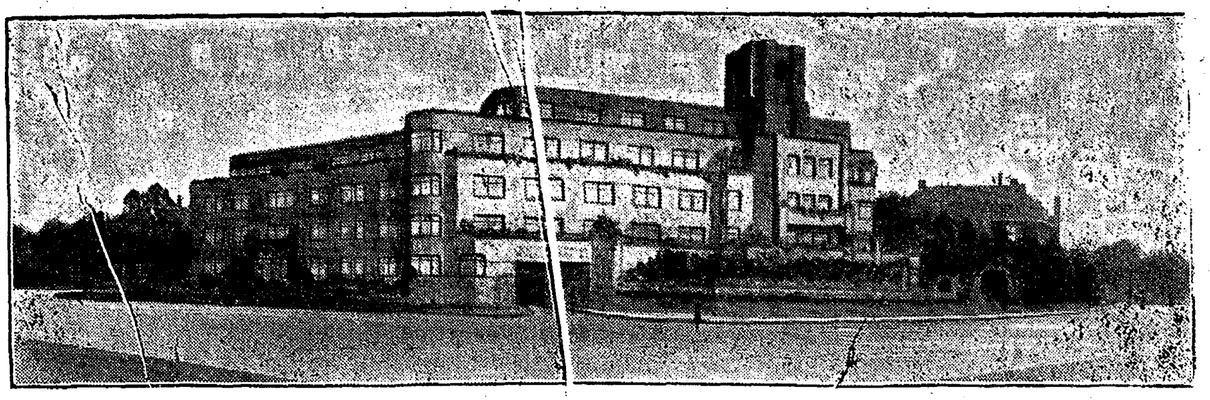
Aanvaarding 13 Maart 1928.

Betaaldag der kooppenningen 24 April 1928, met bijberekening van 6½ pCt. rente per jaar vanaf den dag van aanvaarding.

De panden zijn voorzien van gas, electr. licht en waterleiding.

Bezichtigingsdagen Maandag en Donderdag van 2—4 nam.

Nadere inlichtingen ten kantore van Notaris ARRIËNS, Wassenaarsche weg 34.



FLATGEBOUW „CATSHEUVEL"

INLICHTINGEN TE BEKOMEN PARKSTRAAT 6, DEN HAAG, TELEFOON 16230

WASSENAAR

Te koop in mooie rustige boschrijke omgeving een klein

LANDHUIS

met flinken tuin. Koopprijs f 12.500.—. Te bevr. bij H. v. d. HELM, Bouwkundige, Kerkdam 77, Wassenaar. 7960-9

Ten overstaan van den Notaris H. HEIJNEN te 's-Gravenhage zal op **DINSDAGEN 20 en 27 MAART 1928**, telkens des namiddags te 2 uur, in het Venduhuis der Notarissen aan de Nobelstraat 5 te 's-Gravenhage, in het openbaar worden geveild en verkocht:

Het **WINKELHUIS MET PAKHUIS**, elk met afz. bovenwoning en erven aan de

VAN OSTADESTRAAT

179/181/183 hoek Rembrandtstr. 343 te 's-Gravenhage, Kad. Sectie A.E. nrs. 1170, 3325 en 3326, tezamen groot 1 are 2 centiare.

Het perceel is voorzien van Gas en Waterleiding, en behoudens nr. 183, van electrisch licht.

Verhuurd per week: winkelhuis 179 en pakhuis 181, te zamen voor f 14.— tot 17 October 1931; bovenhuis 183 voor f 4.50; bovenhuis 343, 1e étage: voor f 5.25 en 2e étage: voor f 4.50.

Grondbelasting, Straatbelasting en Delfl. sl.geld, resp. f 85.44, f 17.79 en f 6.22.

Aanvaarding daags na de toewijzing.

Betaling der kooppenningen 1 Mei 1928 met bijbetaling van 5 pCt. rente sedert de aanvaarding.

Bezichtiging des Maandags en Donderdags van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen ten kantore van genoemden notaris HEIJNEN, Laan van Meerdervoort 192, te 's-Gravenhage, Telef. 30597.

Ten overstaan van den Notaris Mr. S. K. M. VAN LIER te 's-Gravenhage., zal in het Venduhuis der Notarissen aldaar op **DINSDAG 21 FEBRUARI 1928** worden geveild en op **DINSDAG 28 FEBRUARI 1928** worden gegund, telkens des namiddags te 2 uur:

Een **HEERENHUIS** met Voor- en Achtertuin, met het erfpachtsrecht van den grond tot 3 Juli 1996, staande en gelegen te 's-Gravenhage aan de

PRINS MAURITSLAAN No. 91

kad. bekend gemeente 's-Gravenhage, Sectie A. K. nommer 7053, groot 2 aren 6 centiaren.

Het perceel bevat:

Beneden: 2 kamers en suite, keuken, brandstoffenhok, voor- en achtertuin.

Boven: Voor- en achterkamer, badkamer met balcon, kabinet.

De beneden-voorkamer is voorzien van een parketvloer, terwijl het perceel aan den voorkant en beneden-achter is voorzien van rolluiken.

De grond- en straatlasten en Delfl. sluisgeld bedragen respect. f 37.32, f 16.18 en f 2.89 per jaar.

De erfpachtscanon bedraagt f 267.90 per jaar.

Het perceel is vrij van huur.

Aanvaarding en betaling der kooppenningen op 2 April 1928.

Te bezichtigen Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van Mr. VAN LIER voornoemd, aan de Laan Copes van Cattenburch 46 te 's-Gravenhage.

Ten overstaan van den Notaris Mr. S. K. D. M. VAN LIER te 's-Gravenhage zal in het Venduhuis der Notarissen aldaar op **DINSDAG 21 FEBRUARI 1928** worden geveild en op **DINSDAG 28 FEBRUARI 1928** worden gegund, telkens des namiddags te 2 uur:

Een **BENEDEN- en BOVENWONING met ERF en TUIN,** staande en gelegen aan de

Lombokstraat nos. 1-3

te 's-Gravenhage, kad. aldaar bekend in Sectie P nommer 6172 groot 1 are 21 centiaren.

Het perceel bevat:

Benedenhuis: 2 kamers en suite, keuken, tuin en uitbouw bevattende 4 kamertjes.

Bovenhuis: 1e étage: 2 kamers en suite, kabinet, keuken; 2e étage: 2 kamers en 2 kabinetten; daarboven zolder met 2 kamertjes.

De grond- en straatlasten en Delflandssluisgeld bedragen resp. f 63.74; f 29.56 en f 4.78.

Het benedenhuis is verhuurd voor f 87.50 per 3 maanden; het bovenhuis voor f 50.— per maand.

Aanvaarding daags na de gunning.

Betaling der kooppenningen op 2 April 1928 met bijpassing van 5 pCt. rente vanaf den dag der aanvaarding.

Te bezichtigen Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van Mr. VAN LIER voornoemd aan de Laan Copes van Cattenburch 46 te 's-Gravenhage.

Ten overstaan van den Notaris Mr. S. K. M. VAN LIER te 's-Gravenhage zal in het Venduhuis der Notarissen aldaar op **DINSDAG 21 FEBRUARI 1928** worden geveild en op **DINSDAG 28 FEBRUARI 1928** worden gegund, telkens des namiddags te 2 uur:

Een **BENEDEN- en BOVENWONING met ERF EN TUIN,** staande en gelegen aan de

CELSIUSSTRAAT
nos. 167/169,

kadaster Sectie A.M. nummer 3682, groot 1 A. 21 cA.

Het benedenhuis bevat: 2 kamers en suite, keuken, uitbouw met 2 kamertjes.

Het bovenhuis: op de 1e étage, 2 kamers en suite, kabinet en keuken; op de 2e étage: 2 kamers en kabinet.

Het benedenhuis is verhuurd voor f 6.25 per week tot 28 Maart 1929.

HET BOVENHUIS IS GEHEEL IN EIGEN GEBRUIK.

Totale lasten over 1928 f 51.61.

Aanvaarding onmiddellijk na de toewijzing. Betaling der kooppenningen 1 Mei 1928 met bijv. van 5 pCt. rente.

Te bezichtigen Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen ten kantore, Anna Paulownastraat 16.

Ten overstaan van den Notaris Mr. S. K. D. M. VAN LIER te 's-Gravenhage zal in het Venduhuis der Notarissen aldaar op **DINSDAG 6 MAART 1928** worden geveild en op **DINSDAG 13 MAART 1928** worden gegund, telkens des namiddags te 2 uur:

Het **HEERENHUIS met VOOR- en ACHTERTUIN** te 's-Gravenhage aan de

BANKASTRAAT No. 123

kad. bekend gemeente 's-Gravenhage Sectie P nommer 5590 groot 2 aren 98 centiaren.

Het perceel bevat:

bel-étage: vestibule, gang (voorzien van garderobe en vaste kasten), drie kamers en suite, waaronder zeer groote achterkamer, en waarvan 2 kamers zijn voorzien van parketvloeren, in de achterste kamer lift naar de keuken;

1e étage: 2 kamers en suite, groot balcon, badkamer, geheel geïnstalleerd met ingemetseld bad; voor-kabinet;

2e étage: voor- en achterkamer, balcon, voor- en achterkabinet; daarboven zolder met 4 kamers, waaronder een groote kamer, en verder vaste kasten op den zolder.

souterrain: kamer, groote kolenbergplaats, wijnkelder met rekken, fietsenbergplaats, groote keuken, bijkeuken, daarachter toilenhokken.

De achtertuin heeft een uitgang naar de Bankastraat.

De grond- en straatlasten en Delflandssluisgeld bedragen resp. f 127.41, f 61.88 en f 7.84 per jaar.

Het perceel is inmiddels uit de hand te koop.

De kooper zal het recht hebben over te nemen twee Jaarsma haarden benevens eenige gaskachels voor de som van f 250.—.

Vrij van huur te aanvaarden bij de betaling der kooppenningen op 1 Mei 1928.

Te bezichtigen Dinsdag en Donderdag van 2—4 uur, op vertoon van eene introductie, te bekomen bij den Notaris.

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van Mr. VAN LIER voornoemd aan de Laan Copes van Cattenburch 46 te 's-Gravenhage.

Ten overstaan van den notaris J. VAN HERWIJNEN te 's-Gravenhage zal op **DINSDAGEN 6 en 13 MAART 1928** telkens des namiddags te 2 uur in het Venduhuis der Notarissen aan de Nobelstraat te 's-Gravenhage worden geveild en verkocht:

de **GARAGE met afzonderlijke bovenwoning en erf met achtergelegen pakhuis** te 's-Gravenhage aan de

HARINGSTRAAT 2-4

kad. Sectie V. nr. 1238, groot 1 A. 67 cA.

Bevattende: beneden: garage en plaats waaraan afzonderlijk pakhuis met zolder; het bovenhuis: drie kamers, kabinet en keuken en daarboven een zolder.

Verhuurd met uitzondering van het pakhuis voor f 90.— per maand tot 30 April 1930.

Het perceel is voorzien van gas-, water- en electrische lichtleidingen.

Lasten over 1927 in totaal f 47.30.

Aanvaarding onmiddellijk na de gunning; betaling der koopsom op 1 Mei 1928 met bijbetaling van rente, berekend naar 5 pCt. per jaar.

Bezichtiging Dinsdags en Donderdags van 2—5 uur namiddags.

Nadere inlichtingen en biljetten te bekomen ten kantore van voornoemden notaris VAN HERWIJNEN te 's-Gravenhage, Rijnstraat 20, tel. 72026.

Ten overstaan van de Notarissen DENIS en WALDORP, zal op **DINSDAGEN 6 en 13 MAART 1928**, in het Venduhuis der Notarissen te 's-Gravenhage, telkens des namiddags ten 2 ure in het openbaar worden geveild en verkocht:

het **HUIS met afzonderlijke beneden- en bovenwoning** te 's-Gravenhage aan de

CELSIUSSTRAAT
nos. 167/169,

kadaster Sectie A.M. nummer 3682, groot 1 A. 21 cA.

Het benedenhuis bevat: 2 kamers en suite, keuken, uitbouw met 2 kamertjes.

Het bovenhuis: op de 1e étage, 2 kamers en suite, kabinet en keuken; op de 2e étage: 2 kamers en kabinet.

Het benedenhuis is verhuurd voor f 6.25 per week tot 28 Maart 1929.

HET BOVENHUIS IS GEHEEL IN EIGEN GEBRUIK.

Totale lasten over 1928 f 51.61.

Aanvaarding onmiddellijk na de toewijzing. Betaling der kooppenningen 1 Mei 1928 met bijv. van 5 pCt. rente.

Te bezichtigen Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen ten kantore, Anna Paulownastraat 16.

ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING
ROTTERDAM · AMSTERDAM · DEN HAAG

KAPITAAL f 50.000.000
RESERVE f 20.000.000

DEPOSITO-RENTE
DIRECT OPVRAAGBAAR ... pCt
VOOR LANGERE TERMIJNEN EN GROOTE BEDRAGEN OP NADER OVEREEN TE KOMEN VOORWAARDEN

KANTOOR VOOR INCOURANTE INDISCHE FONDSEN
LANGE VIJVERBERG 3, DEN HAAG, TEL. 17435
Belast zich met de verhandeling van Incourante en minder courante INDISCHE FONDSEN.
Dagelijksche koersnoteering wordt in dit blad opgenomen.

Nederl.-Indische Escompto Mij.
OPGERICHT IN 1857
KAPITAAL fl 50.000.000
waarvan geplaatst en volgestort fl 47.000.000.-
RESERVE 12.006.085.-
Hoofdkantoor BATAVIA.
Agentschappen in de voornaamste plaatsen van Nederlandsch-Indië, te Amsterdam, te Rotterdam
en te 's-Gravenhage, Lange Vijverberg 13
INCASSI OP INDIË
BANKZAKEN IN HET ALGEMEEN
Deposito's 1 jaar opzegging 4½ pCt.
Van den datum van opzegging af wordt ½ pCt. minder rente vergoed
SAFE-DEPOSIT - Open en Gesloten Bewaarneming

Ten overstaan van de Not. DENIS EN WALDORP zal in het Venduhuis der Notarissen, op **DINSDAGEN 21 en 28 FEBRUARI 1928**, in het openbaar worden geveild en verkocht:

De **GARAGE MET BOVENWONING** te 's-Gravenhage, aan de

SUMATRASTRAAT 253-255,

door een gang of poort uitkomende in de Sumatrastraat, kadaster Sectie P no. 2883, huis en erf, groot 1 A. 29 cA.

Bevattende: bovenhuis: 2 kamers en keuken, daarachter zolder met kamertje.

Het geheel is verhuurd voor f 960.— per jaar tot 30 April 1928.

Totale lasten over 1928 f 44.32.

Aanvaarding onmiddellijk na de toewijzing. Betaling der kooppenningen 1 April 1928 met bijbetaling van 5 pCt. rente.

Te bezichtigen Dinsdag en Donderdag 2—4 uur.

Nadere inlichtingen ten kantore, Anna Paulownastraat 16.

Ten overstaan van de Not. DENIS en WALDORP zal in het Venduhuis der Notarissen te 's-Gravenhage, op **DINSDAGEN 21 en 28 FEBRUARI 1928** in het openbaar worden geveild en verkocht:

het **HEERENHUIS MET ERF EN TUIN** te Rijswijk aan de

JULIANASTRAAT 19

kadaster Sectie D no. 2742, huis, tuin groot 2 A. 8 cA.

Bevattende: beneden: 2 kamers en suite en keuken;

op de 1e étage: 2 kamers en suite, kabinet en badkamer;

op de 2e étage: voorkamer, kabinet en zolder.

Het geheel is vrij van huur en bewoning.

Totale lasten over 1928 f 39.16.

Aanvaarding onmiddellijk na de toewijzing.

Betaling der kooppenningen 1 April 1928 met bijv. van 5 pCt.

Te bez. Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen ten kantore, Anna Paulownastraat 16.

Ten overstaan van Notaris H. L. MORRA te 's-Gravenhage, zal in het Venduhuis der Notarissen aldaar, op **DINSDAGEN 21 en 28 FEBR. 1928**, telkens te 2 uur nam. publiek worden geveild en verkocht:

I. het onder architectuur gebouwde **HEERENHUIS** met erf en tuin, aan de

Louise de Colignystr. No. 53

te 's-Gravenhage, op den hoek der **Amalia-van-Solmsstraat**, kad. Sectie R. nummer 8976, groot 2.04 A.

Bevattende: gelijkvloers: vestibule, garderobe, hall en trappenhuis, suite, keuken en kelder; **1e étage:** hall, toilet, suite, zijkamer; **2e étage:** Suite, zijkamer, badkamer; **Zolderétage:** kamer, 2 zolders, vliering.

Het perceel is in uitstekenden staat, keurig geschilderd, voorzien van vele kasten, diverse schoorsteenmantels en betimmeringen. Grondl. f 96.13; Straatg. f 47.54 en sluisg. f 5.91.

II. Het **HEERENHUIS** met erf en tuin, aan de

Rouwstr. No. 158

te 's-Gravenhage, kad. Sectie P. no. 5827, groot 1.78 Are.

Bevattende: gelijkvloers: vestibule, suite, serre, keuken, kelder, tuin met berghok; **1e étage:** suite met balcon (voork. over de geh. breedte), kabinet, **2e étage:** voorkamer, achterkamer, voorkabinet en badkamer; voorts zolder met kamer.

Het perceel is in goeden staat en voorzien van vele vaste kasten, San. W.C.'s enz.

De kooper is verplicht het linoleum en de 9 jalouzieën over te nemen voor f 100.—.

Grondl. f 74.71; straatl. f 34.12; sluisgeld f 5.50.

Beide perc. voorz. van electrisch licht, gas en waterl.

Aanvaarding van beide panden **vrij van huur en ontruimd** bij de gunning. Betaling koopp. op 1 April 1928 met 5 pCt. rent sedert de aanv. Bezichtiging Maandags en Donderdags van 2—4 uur. Nadere inl. ten kantore van voorn. Notaris MORRA, J. v. Nassaustraat 25.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ
Amsterdam - Rotterdam - 's-Gravenhage
RENTE VOOR DEPOSITO'S:

Direct opvorderbaar	2	pCt. per jaar
1 maand opzegging	2½	pCt. „ „
3 maanden opzegging	3	pCt. „ „
6 „ „	3½	pCt. „ „
12 „ „	4½	pCt. „ „

Voor andere en VASTE termijnen, zoomede voor groote bedragen, rente-vergoeding nader overeen te komen.
SAFE-DEPOSIT

RADIO-PROGRAMMA
ZONDAG 19 FEBRUARI

HILVERSUM, 1060 M.

10.00 V.A.R.A.-uitzending. Eli Bomli, viool: F. Uyttenboogaard, piano. 1a Sonate nr. 1, B. min., Bach; b Andante. Corelli; c Larghetto, Nardini; d Andante tranquillo, Boccherini (viool, piano).

10.30 Uitzending van de openingsrede van de 4de Alg. Ledenverg. van de V.A.R.A. door den voorzitter, S. v. d. Woude.

11.30—12.30 2 Preludium, Rachmaninow (piano). 3a Hollandsche Boerendans, Röntgen; b Spaansche dans nr. 3, Moskowski-Scharwenka; c Afrikaansche dans nr. 1 en d nr. 2, van Coleridge-Taylor; e Hongaarsche dans (Czardas), Hubay; f Slavische dans nr. 2, Felber-Dushkin; g Capitau Fracassa, Castelnuovo-Tedesco (viool piano). 4 Jardins sous la Pluie, Debussy (piano). 5 Notturno adriatico, Castelnuovo-Tedesco (viool, piano).

1.00—2.30 Lunchmuziek door het Radio-Trio. J. Helden, viool; M. van 't Woud, cello; G. Verhey, piano.

2.30—4.30 Concert door het Residentie-orkest o.l.v. Dr. P. van Anrooy. Willem Andriessen, piano. In de Groote Doelenzaal te Rotterdam.

4.30 Kinderconcert. Piet Hespe's Kinderkoor. Mondaccordeongezelschap „Door oefening kennis", dir. D. Jansen.

5.50—6.30 Toelichting op het muziekdrama „Herodiade". Het bijbelverhaal over Johannes, Salomé en Herodes, door W. Vogt. Naar aanleiding van de avonduitzending.

6.30 V.P.R.O.-uitzending uit de Ned. Duitsch Herv. Kerk te Naarden. Voorganger: Ds. F. W. J. v. d. Pool: Tegenstellingen tusschen het Goddelijke en het menschelijke en de verzoening hiervan. H. V. P. Schoonderbeek, fluit.

8.00 Pers- en sportberichten.

8.10 „HERODIADE", opera in 4 bedr. van Massenet. Johannes: H. Drost. Herodes: W. Herckenrath. Salomé: Lotti Muskens—Sleurs. Herodiade: Julie de Stuers. Phanuel: H. Bloemgarten. Vitellius: M. van Reen. De Hoogepriester: J. Hendrik. Een Babylonisch meisje: A. Jansen. Een stem: Jan Jansen. Het stuk speelt in Jeruzalem in het jaar 30. Het versterkte Omroep-orkest o.l.v. J. J. van Amerom. Chris de Vos: algem. voorbereiding.

HUIZEN, 1950 M.

8.30—9.30 N.C.R.V. Morgenwijding. Spr. C. B. v. Prattenburg: Jezus Christus, de geslagen Rotssteen. Mej. C. Kitz, zang met harmoniumbegel. van Mej. M. Kits.

9.50 N.C.R.V. Kerkdienst in de Domkerk te Utrecht. Voorganger: Prof. Dr. J. A. Cramer. Kerkdienst in verband met de Federatiedag van de Ned. Chr. Studenten Ver. 1 Orgel. 2 Gemeentezang Ps. 89: 1, 7. 3 Gebed. 4 Gem. zingen: Gez. 120: 1, 4. 5 Preek over Mt. 26: 6—13. 6 Gem. zingen: Ps. 84: 6. 7 Gebed. 8 Zegen. 9 Orgelspel.

12.30 Tijdsein.

12.30—1.30 K.R.O. Lunchmuziek door het Trio van de K.R.O. P. Lustenhouwer, piano; H. Scholl, viool, en O. Hendriks, cello.

1.30—2.15 K.R.O. Verteluurtje voor kinderen door een catechist van „Huize Bethanie" te Bloemendaal.

2.30—4.00 Aansluiting van het Concertgebouw te Amsterdam. Het Concertgebouw-orkest o.l.v. Dr. Willem Mengelberg. Mich. Levitzki, piano.

4.00—5.00 K.R.O. Ziekenuurtje met medew. van Pastoor Willenborg: Ziekenapostolaat.

5.20 N.C.R.V. Dienst in het Kerkgebouw van de Vrij Evang. Gemeente te Hilversum. Voorgangers: Ds. J. J. van Petegem en Ds. P. B. Müller. 1 Orgel. 2 Zingen Ps. 118: 1 en 7. 3 Votum. 4 Bijbellezen Matth. 16: 21—28. 5 Gebed. 6 Zingen Gez. 123: 2. 7 Preek door Ds. van Petegem: Jezus' Lijden. 8 Zingen gez. 83: 1, 3, 4. 9 Preek door Ds. P. B. Müller: Ons Lijden. 10 Dankgebed. 11 Zingen: Lied 447, Bundel Joh. de Heer. 12 Zegen. 13 Orgel.

7.30—8.00 K.R.O. Spr.: Th. v. d. Wey, pr. uit Vianen: Naar het land der Pharao's.

8.00 K.R.O. Eerste opera-uitzending van den K.R.O. „Don Pasquale", opera buffa in 3 acten van Donizetti. Louise: Mevr. B. Jonckers. Don Pasquale: J. Iseke. De dokter: E. v. d. Ploeg. Octavio: Jules Moes. Een notaris: F. Meyerse. Gem. koor van den K.R.O. Het K.R.O.-orkest o.l.v. M. v. d. Ende. Algeheele voorber.: Jules Moes.

10.30 Persberichten.

10.45 Epiloog. K.R.O. o.l.v. Jos. Picckers. In de pauze van de K.R.O.-avonduitzending: Prof. Dr. Alph. Stege, hoogleeraar aan de Techn. Hoogeschool en Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal: Mededeeling over de afscheidsreunie van Oud-Katwijkers bij gelegenheid van de opheffing van het St. Willibrorduscollege te Katwijk aan den Rijn.

DAVENTRY, 1600 M.

3.50 „The Spectre's Bride", dram. cantate van Erben en Dvorak. Voor koor, orkest, sopraan, tenor. E. Suddaby, sopraan; T. Jones, tenor; H. Williams, bariton. Hallékoor en versterkt orkest.

5.40 Vertellingen uit het Oude Testament.

5.50—6.20 Kinderkerkdienst.

8.20 Studio-Kerkdienst. Rede van Generaal Booth van het Leger des Heils.

9.05 Liefdadigheidsoproep.

9.10 Nieuwsberichten.

9.25 Orkestconcert. De Militaire Kapel en D. Bennett, sopraan; T. Kinniburgh, bas.

10.50 Epiloog.

PARIS „RADIO-PARIS", 1750 M.

12.20 Religieuse muziek en causerie.
1.05—2.10 Orkestconcert.
4.50—5.55 De Jazzband Homonyme Jazz.
8.50—11.20 Jazzband Mario Cazes.

LANGENBERG, 469 M.

8.20—9.20 Kath. Morgenwijding.
11.20—12.20 Orgelconcert.
12.20—1.50 Orkestconcert.
2.50—3.20 Beethoven's pianosonaten.
3.50—4.35 Mandolineconcert.
4.35—5.35 Obligaatmuziek en Hermann Harry Schmitz.
6.50—7.15 Dansles.
7.35 Carnavelsconcert. Orkest. Daarna tot 11.20 Dansmuz.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN, 1250 M. (ZEESEN).

8.20 Morgenwijding.
10.50 Orkestconcert. Maria Ney, declamatie.
3.20—3.50 Intern. Schaaktournooi.
3.50—5.20 Concert. Het „Neue Tonkünstler Orchester".
7.20 „Münchhausens letzte Liebe", operette in 3 acten. Daarna tot 11.50 Dansmuziek.

HAMBURG, 394,7 M.

8.35 Morgenwijding.
10.50 Morgenconcert.
12.25 Orkestconcert.
1.35 Orkestconcert.
4.50 Orkestconcert.
7.20 Concert. Orkest en solisten. Stukjes „op verzoek".
10.50—11.50 Dansmuziek.

BRUSSEL, 509 M.

5.20—6.20 Dansmuziek.
8.35—10.35 Orkestconcert met vocale solisten.

Algemeen Radio-programma van de Gemeente Telefoon.
(Wijzigingen voorbehouden).

8.30—9.30 Huizen; 10.00—10.30 Hilversum; 10.40—11.20 locale uitzending fonograafmuziek; 11.30 tot einde Hilversum; daarna eventueel Daventry.

ZATERDAG 18 FEBRUARI 1928 AVONDBLAD C BUREAU 'S-GRAVENHAGE, PARKSTRAAT 25, TELEFOON 16220* ZESTIGSTE JAARGANG

Het is voor hen, die geregeld in HET VADERLAND adverteeren een verblijdend teeken dat onze lezerskring gestadig stijgt.

HET VADERLAND

Dat wil zeggen dat de prijs der publiciteit, die met advertenties gekocht wordt, regelmatig goedkooper wordt.

KUNST EN LETTEREN

HET HONGAARSCHE MUZIEKLEVEN

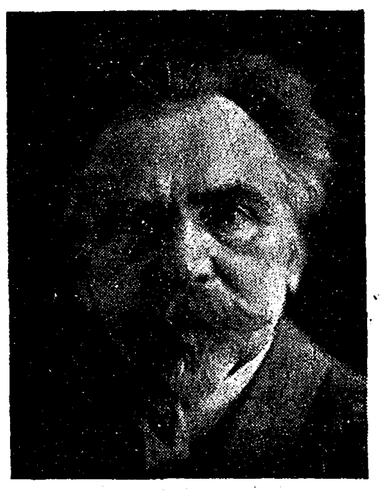
door Prof. Jenö Hubay

Directeur van het Kon. Conservatorium te Boedapest.

I.

Het Hongaarsche volk is van een diep muzikale natuur; hun volksmelodieën zijn met de Magyaren 1000 jaren geleden naar Hongarije gekomen. Daar de Magyaren zeer oorlogszuchtig waren en hun land aan de grenzen der Europeesche beschaving lag, waren ze voortdurend gedwongen, niet alleen hun eigen, maar ook de onafhankelijkheid en bescherming van geheel Europa met de wapens tegen de overheersching der Aziaten, der Tartaren en later tegen de Turken te verdedigen en te beschermen.

Van de schatten der Middeleeuwsche, hoogstaande Hongaarsche cultuur werd op deze manier veel vernietigd. Veel gedrukte historische en cultureele bescheiden, muzikale aanteekeningen en geschriften gingen helaas verloren. Niettegenstaande dit verlies hield de ontwikkeling van de volks-



Professor JENO HUBAY,
de bekende vioolpaedagoog uit Boedapest

wijzen gelijken tred met die der kerkliederen. Want in de kerken werden ze als kerkgezang en op het land als volkslied gezongen.

De verzameling van Hofgreff uit de 16e eeuw, die muzikale kronieken, klaagliederen en kerkelijke gezangen bevatte, is bewaard gebleven.

Balassa, de beroemde Hongaarsche dichter uit de 16e eeuw, schreef veel populaire gedichten en droeg ze zelf voor. Helaas zijn alleen de gedichten bewaard gebleven; de melodieën zijn verloren gegaan.

Uit de 17e eeuw is de liederbundel van Esterházy bewaard gebleven, die 73 liederen, gezangen en dansen bevat.

Bij het begin van de 18e eeuw zijn tijdens den 7-jarigen vrijheidsoorlog van Rákoczi een groot aantal belangrijke volksgedichten en liederen ontstaan, waarvan ook nog thans veel onder den naam Kuruedalok of Kurutzenliederen *) bekend zijn.

In de tweede helft van de 18e eeuw vinden we reeds musici in Hongarije, die hun muzikale opleiding in het buitenland genoten, meestal op het Weensche Conservatorium, en die reeds belangrijke composities maakten. Onder dezen noemen wij Cserniak Lavotta en Bihari. De werkelijke groote vlucht van de Hongaarsche muziek begon echter eerst bij het begin van de 19e eeuw door de oprichting van muziekvereenigingen en muziekscholen. Reeds in 1820 vindt men muziekscholen niet alleen in de hoofdsteden, Pest en Boeda in (1870 werden de twee Donau-zustersteden onder den naam Boedapest vereenigd), maar ook in veel provinciesteden, zooals Sopron, Miskolc, Debrecen, Pozsony, Arad en Kolozsvar (de laatste drie zijn ons na den wereldoorlog ontnomen).

Maar niet alleen deze omstandigheden droegen bij tot den bloei der Hongaarsche muziek, vooral het opkomen van twee genieën op muziekgebied, die grooten invloed hebben gehad op de hooge vlucht van de Hongaarsche muzikale ontwikkeling. Deze twee waren Franz Erkel, geboren 1810 en Franz Liszt, geboren 1811. Het zou ver buiten deze korte beschouwing voeren, indien ik dieper op deze twee kunstenaars en hun invloed op het wezen der Hongaarsche muziek zou ingaan. Slechts even wil ik dit vermelden; ofschoon Erkel reeds voorgangers gehad heeft, schiep hij de eerste volmaakte nationale opera. Hij heeft eerst als kapelmeester en later als directeur van het Nationaal-theater een grooten invloed gehad op den bloei der muziek in Hongarije.

Men kan hem ook den onsterfelijker componist van de Hongaarsche volkshymne noemen.

De levensgeschiedenis van Franz Liszt is algemeen bekend. Minder bekend is echter, dat Liszt, hoewel hij het grootste deel van zijn leven in het buitenland doorbracht, tot zijn laatsten ademtocht een trouwe zoon van zijn land is gebleven, in welks noodlottige gebeurtenissen hij met hart en ziel belangstelling getoond heeft. Niet alleen is hij in zijn hart Hongaar gebleven maar ook in zijn composities zijn voor een groot deel Hongaarsche motieven en melodieën verwerkt.

Niet over zijn beroemde en populaire Hongaarsche rhapsodieën wil ik spreken, maar alleen wijzen op zijn belangrijke werken. De legende van de Heilige Elizabeth, de Krönungs- en de Granermesse, dat zijn werken, die slechts door een Hongaar geschreven kunnen worden.

Ik persoonlijk heb ik mijn jeugd te Boedapest het geluk gehad, dikwijls in gezelschop van Liszt te vertoeven. Ja, ik heb zelfs met hem mogen musiceeren. Wij speelden o.a. de Kreutzer Sonate van Beethoven en enkele van zijn werken op muzikale soirée's, die te zijner eere gegeven werden. Ongeveer twee jaar voor zijn dood werd Liszt in België buitengewoon gehuldigd. In Brussel werd zijn Heilige Elizabeth opgevoerd en ook in Antwerpen genoot hij de eer, dat verscheidene feestelijkheden voor hem gegeven werden. Er werd ook in het paleis van den grootindustrieel den heer Victor Lijnen, een kunstliefhebber, een concert gegeven, waar uitsluitend werken van Liszt op het program stonden. De grijze meester zat zelf aan de piano en speelde ook met mij het Benedictus uit zijn Krönungsmesse en nog zijn twaalfde rhapsodie, door Joachim voor viool en piano bewerkt.

Ik heb meermalen de gelegenheid gehad met Liszt over Hongaarsche toestanden te spreken en uit zijn woorden voelde men steeds zijn groote liefde en aanhankelijkheid voor het gemeenschappelijke vaderland.

Als gevolg van een besluit van het Hongaarsche parlement richtte Liszt in 1875 de Koninklijke Hongaarsche Provinciale Muziekacademie te Boedapest op. Hij werd hiervan voorzitter en gaf ook pianolessen gedurende de maanden, dat hij in de Hongaarsche hoofdstad verwijlde. Gedurende elf jaren, tot aan zijn dood toe (in 1886), bleef hij aan het hoofd van deze inrichting en zijn streven gold steeds den vooruitgang en opbloei van de vaderlandsche muzikale kunst.

Op zijn verlangen werd professor Hans Koessler, uit Duitschland, aan de Muziekacademie benoemd. Deze knappe componist en paedagoog heeft aan de Hongaarsche muziek buitengewone diensten bewezen. Hij is met een kleine tusschenruimte tot aan zijn levenseinde in Boedapest gebleven en heeft in dezen tijd als leider van de compositieklasse bijna alle jonge Hongaarsche componisten opgeleid.

Ik zal slechts de bekendsten onder hen noemen: Dohnányi, Kodály, Bartok, Kálmán, Siklos, Szirmai, Zsolt en vele anderen.

Na den dood van Liszt kwam zijn erfgenaam, vriend en leerling Edmund von Mihalovick, geboren 1842, op den voorgrond, die ook in nauwe relatie stond met de familie Wagner. De composities van Mihalovick opera's, symphonieën, werden niet alleen in Hongarije, maar ook in het buitenland met succes opgevoerd en vonden overal groote waardeering. Mihalovick heeft de Koninklijke Muziekacademie in den geest van zijn voorganger verder geleid, maar ook op moderne wijze vergroot en uitgebreid.

Jaarlijks leverde dit omvangrijke muziekinstituut een groot aantal jonge kunstenaars op elk gebied af, die ook in het buitenland een positie veroverden en grooten roem verwierven. Na dertig jaren onvermoeiden en gezegenden arbeid trok Ed. v. Mihalovick in 1918 zich terug, daar hij rust noodig had.

Ons land was toen in hevige beroering. De verschrikkelijke wereldoorlog bracht het duizend jaar bestaande Hongarije diepe wonden toe. De revoluties braken uit, opgevolgd door de overheersching der Bolsjewieken, daarna kwam de Roemeensche bezetting en eindelijk werd het arme land de onrechtvaardige, gruwzame vrede van Trianon opgelegd, waardoor Hongarije meer dan 2/3 van zijn gebied en tevens van zijn inwoners verloor. Om aan de overheersching der Sovjet te ontvluchten, begaf ik mij in dien tijd naar Zwitserland.

Na den val der Sovjet werd ik door de nationale regeering teruggeroepen, om de leiding van de Muziekacademie op mij te nemen. Onder de moeilijkste omstandigheden willigde ik den wensch van mijn regeering in. Op ieder gebied was het: „Alle hens aan dek".

Dat was ook voor de kunst het wachtwoord. De kunstenaars uit de omgeving riep ik op zich te vereenigen tot opofferenden arbeid om het zinkende schip te redden. En het gelukte! Ook dit instituut herwon niet alleen zijn ouden luister, maar het ontwikkelde zich buitengewoon. Het aantal leerlingen werd van dertig op zestig gebracht. Onder dezen treft men bijna alle Hongaarsche musici aan van beteekenis. Het aantal leerlingen bedraagt ongeveer 600, hoewel bij de jaarlijksche toelatingsexamens zeer strenge selectie wordt toegepast en slechts diegenen aangenomen worden, die grooten muzikalen aanleg toonen en een muzikale loopbaan kiezen. Het beste bewijs voor den grooten roem van ons instituut is wel het feit, dat zoowel uit alle Europeesche landen als uit Amerika de leerlingen naar Hongarije's hoofdstad stroomen, ter verkrijging van hun muzikale opleiding. Dat is nog meer te waardeeren, daar men in het Hongaarsch les geeft en de leeraren slechts bij uitzondering in het Duitsch, Fransch of Engelsch mogen onderwijzen.

De Muziekacademie werd in 1919 tot hoogeschool verheven en bij gelegenheid van haar 50-jarig jubileum in 1926 werd de naam van den oprichter als een herinnering aan zijn groote verdiensten, in de benaming van het instituut opgenomen. Deze heet nu: „Koninklijke Hongaarsche Muziekschool Franz Liszt".

Het spreekt van zelf, dat onder de genoemde omstandigheden de toonkunst in Hongarije op ongeëvenaarde wijze opbloeide. Men kan zonder overdrijving zeggen, dat bijna alle muziekinstellingen in Hongarije op een hoog kunstniveau gebracht zijn.

De Koninklijke Opera in Boedapest biedt veel schoons en bewaart de edelste traditie van de mannen, die eens de leiding van dit kunstinstituut op zich genomen hebben zl. Hans Richter, Gustav Mahler, Arthur Nikisch en anderen.

De Philharmonische vereeniging is een van de bekendste en beste orkestvereenigingen van Europa. Veel jaren achtereen had de muziekdirecteur-generaal Stefan Kerner de leiding. Nadat hij zich teruggetrokken had, nam de wereldberoemde componist en pianist Ernö von Dohnanyi de leiding op zich. Het publiek in Boedapest is zeer fijngevoelig, zeer gereserveerd en bezoekt gaarne concerten. Er gaat geen dag voorbij zonder vier, vijf en meer concerten met de bekendste en grootste kunstenaars van de wereld.

In Boedapest bloeien naast de hoogeschool nog het uitstekende nationale conservatorium, de bekende muziekschool van Fodor en tal van andere. Er zijn twee groote zangvereenigingen: 't Boedapester zangkoor onder leiding van prof. Lichtenberg, dat zich in hoofdzaak met de klassieke oratoria en missen van Händel en Bach bezighoudt, dan het Palestrina-koor, dat vocale koren en moderne koormuziek ten gehoore brengt. Bij de hoofdstad blijven echter ook de provinciesteden niet achter en overal kan men een muzikaal streven waarnemen.

De Zigeunerkapel is toch steeds het speciale van de Hongaarsche muziek gebleven. Wat de Jazzband voor het buitenland beteekent, zijn voor ons de Zigeunerkapellen. Deze hebben God zij dank, nog altijd geen saxofoon, ook geen slagwerk. In plaats daarvan zij hun nationale instrumenten zooals cimbalon, favogato (een soort diepe klarinet) en filinko (een soort piccolo). De Zigeuners spelen alles, van operapotpourri's tot jazzmuziek toe. Echt kunstgenot geven zij echter slechts door de temperamentrijke voordracht van de Hongaarsche volkswijzen en dansen. Zij worden net zooals vroeger, nu nog door alle vreemde musici van beteekenis opgezocht en bewonderd. Dikwijls ziet men kunstenaars van Europeesche vermaardheid bij de uitvoering van Zigeunerkapellen.

Brahms verzuimde nooit op zijn doorreis door Boedapest, de Zigeuners te hooren.

*) Kurutzen heeten de krijgslieden van Rakoczi en degenen, die zich bij Rakoczi aansloten.

DE STRANDING VAN HET STOOMSCHIP „SHONGA"

De bemanning hedenmorgen behouden binnengebracht

Hedenmorgen zijn bij gunstig weder opnieuw pogingen gedaan om de bemanning van 't stoomschip Shonga bij Wijk aan Zee gestrand, te redden. Deze pogingen werden thans gelukkig met succes bekroond.

De motorreddingboot Dorus Rijkers en de reddingboot uit IJmuiden waren reeds vroeg bij de gestrande boot genaderd. Het afhalen der bemanning leverde geen moeilijkheden op.

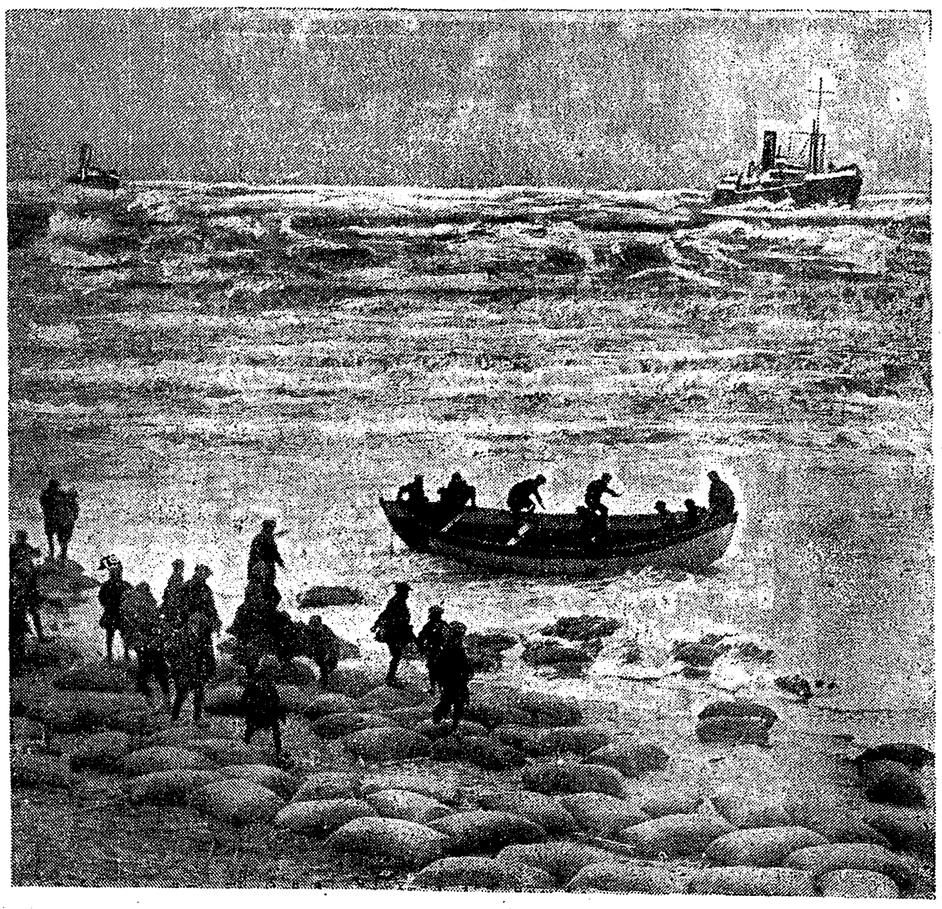
De Dorus Rijkers kwam te 7.10 uur met 33 mannen aan bij den steiger te IJmuiden.

De overige acht mannen werden door de reddingboot uit IJmuiden aan het Velser strand afgezet. De te IJmuiden aangekomen schipbreukelingen zijn ondergebracht in het Koning Willemshuis aldaar. Alle veertig leden der bemanning en een stow away bevinden zich in goede conditie, behalve de chef-machinist, die in zeer overspannen toestand verkeert.

Toen de geredden aan den steiger arriveerden, hieven zij een driewerf hoera voor de redders aan.

Omtrent de redding van de bemanning van de Shonga wordt ons nader uit IJmuiden gemeld:

De motorreddingboot Dorus Rijkers kwam hedennacht ongeveer drie uur uit Den Helder te IJmuiden binnen. Omstreekt kwart over vijf is de Dorus Rijkers uitgevaren en binnen het uur was het reddingsvaartuig bij het voorschip van de Shonga, dat nog steeds op de kust zat, aangekomen.



Op den voorgrond zien wij een partij van de duizenden balen cacao, welke massa het uitvaren van een reddingboot zeer bemoeilijkte.

Intusschen had ook de reddingboot van IJmuiden, die door de zware deining groote moeilijkheden te overwinnen had, het wrak van de Shonga bereikt.

Alle opvarenden van de Shonga gingen daarop op de beide reddingbooten over. Bij het overboordspringen is de eerste machinist gevallen en heeft hij verwondingen opgeloopen, die, voor zoover bekend, niet van ernstigen aard zijn. De schipbreukelingen werden, zooals gemeld, naar het Koning Willemshuis te IJmuiden overgebracht.

Een onderhoud met den kapitein.

Daar hebben wij hedenmorgen in de vroegte een onderhoud gehad met den gezagvoerder van de Shonga, den heer Lirersege, Hij deelde mede, dat het schip gistermorgen onmiddellijk nadat het buiten de pieren van IJmuiden was gekomen, door een hevigen golfslag teruggeslagen werd. Hierdoor dreef de Shonga af en kwam in de branding terecht.

De geheele bemanning, die het doormiddden breken van het schip heeft zien aankomen, stond, voordat het schip brak, bij de brug, zoodat gelukkig niemand op het achterschip is achtergebleven. Doordat het achterschip was weggeslagen, waren de leden der bemanning geheel van voedsel verstoken.

Toen zij hedenmorgen gered waren, hadden zij sinds gistermorgen niets gegeten of gedronken. Desniettemin heeft de bemanning een vrij rustigen nacht doorgebracht. Allen bevonden zich gedurende den nacht in het kaartenhuis en in de stuurhut. De redders hadden in de reddingbooten scheepsbeschuit en melk meegebracht, waarvoor de schipbreukelingen die daarmede hun eersten honger konden stillen, zeer dankbaar waren.

De kapitein sprak vervolgens zijn groote bewondering uit voor het knappe reddingswerk, dat door de bemanning van de Dorus Rijkers en door die van de reddingboot uit IJmuiden, is verricht. Bovendien sprak hij woorden van lof aan het adres van de Wijk aan Zeeërs en de Egmonders, die gistermiddag, ondanks de bulderende golven, nog een poging hebben gedaan met een reddingboot het gestrande schip te bereiken.

In het Koning Willemshuis werden alle opvarenden goed verzorgd. Zij kregen een stevig ontbijt en nadat zij wat gerust hadden en opgefrischt waren, gingen zij naar Amsterdam.

Met den trein die te 9.48 uur te Amsterdam aankomt, zijn de schipbreukelingen hedenmorgen aldaar aangekomen.



DE ONTDEKTE BENJAMIN CUYP

Het door den heer C. B. van Bohemen gerestaureerde, in het R.K. Wees- en Oudeliedengesticht alhier ontdekte, schilderij van Benjamin Cuyp. Het brengt op dramatische wijze Paulus' bekeering in beeld, toen hij zich op den weg naar Damascus bevond.

HOE DE VOORSTELLING VAN HET ADELAARSJONG ONTSTOND.

In Rythme heeft Eduard Verkade verteld hoe de voorstelling van het Adelaarsjong ontstond.

Rostands l'Aiglon is natuurlijk als gedicht onvertaalbaar en daarmee viel het vraagstuk: de poëzie in de bewerking van Verhagen vanzelf weg, aldus Verkade. Het stuk wordt gecoupeerd en alleen de tekst die „ongeveer" gespeeld zal worden wordt vertaald. — En deze bewerking, deze vertaling wordt afgescheiden van het Fransche origineel gelezen en herlezen. — Dan blijkt het, worden ook de indicaties van Rostand geheel vergeten en dan ontstaat een tooneelstuk, geheel verschillend van de Fransche Aiglon. — Een ten doode opgeschreven prins is ondanks alle in hem wonende ambities geen dramatische figuur. — Waarom zou de jonge hertog zoo bleek moeten zijn en nooit glimlachen op een wijze, waarop de doorsnee Franschman door Sarah Bernhardt en de Max geleerd heeft Hamlet te zien?

Waarom zou deze jonge prins falen moeten, doordat hij feitelijk een dégénéré is? Waarom de liefde-episodes gespaard, die Sarah zoo graag ook nog wilde spelen als zij een travesti-rol ambieerde en op Rostands arbeid influenceerde?

Neen, de zoon van Napoleon had een Napoleon II misschien kunnen zijn, een ander dan zijn vader, wiens taak vervuld was, en op wiens resultaten door den zoon voortgebouwd had kunnen worden. Hij heeft echter een Metternich tegenover zich, en slechts een voor hem goed-welwillenden, doch gevaarlijken Flambeau naast zich, een man, die weliswaar voor hem sterft, maar hem mede in den dood sleept.

Zoo gezien is de figuur van den Hertog van Reichstadt pas dramatisch, een groote krachtige persoonlijkheid met alle deugden en gebreken van een toekomstig heerscher, physiek tenger, zelfs zwak van gezondheid. Een gezondheid, die achteruit gaat door te groote innerlijke conflicten, veroorzaakt door uiterlijke omstandigheden.

De tekst wordt nog met enkele regels voor overgang aangevuld en veel wordt nog gekapt gedurende een week van dagelijksch overleg tusschen Else Mauhs en den regisseur, en eindelijk kan de definitieve tekst en de opvatting van de rol vastgesteld worden. Daarna pas beginnen de repetities van het gezelschap.

AMSTERDAM WEST.

In het Alg. Weekblad voor Christendom en Cultuur zegt architect D. Jansen in een artikel over Amsterdam West, dat er ontegenzeggelijk knap werk onder de architectuur van Plan Amsterdam West is en noemt het kenmerkend voor dezen geheelen stadsaanleg, dat bij alle streven om drukkende monotoniteit in dezen volkswoninghouw te vermijden, toch het massale karakter van den bouw niet werd prijsgegeven. Hier vindt men waarlijk groote-stadsarchitectuur, die ook in de breedste straten van het kwartier niet klein doet. Zelfs de overbreede hoofdweg heeft nog een zekere geslotenheid, hoewel de zestig meter hooge torens aan het Mercatorplein als afsluiting van dezen boulevard niet geheel voldoen.

Toch heeft een architectuur als deze toch ook weer haar zwakke zijde. Men voelt het bij alle waardeering als iets onwaars en onechts, dat hier monumentaal wordt gebouwd, terwijl het gegeven, de genormaliseerde volkswoning, alle monumentaliteit mist. Op de keeper beschouwd zijn deze imposante façaden slechts een handig opgezet coulissenstelsel, een maskeradepak, dat de geestelijke armoede van 't moderne grootestadsleven moet verhullen. Als men door deze straten loopt, raakt men het beklemmend gevoel niet kwijt, dat hier honderden wonen onder één dak, terwijl elk gevoel van saamhoorigheid hun ontbreekt. De torens van het Mercatorplein spreken niet van burgertrots en gildenbloei, zooals ook nu nog zoo menige laat-gotische toren; de bonkige gevelbeëindigingen dreigen niet als de gevechtstorens en kanteelen der oude feodale huizen. Als straks deze „Stad zonder Tempel" z'n bedehuizen zal krijgen, hoe klein en nietig zullen die zijn, tegenover de massaliteit van dezen woningbouw in grooten stijl!

Men mist bruisend leven, maar ook de sporen van moeizamen groei aan deze in enkele jaren tijds uit den grond gestampte stad. Alleen, als we bedenken, hoe troosteloos dit stratencomplex wel zou zijn als men er de architectuur niet bij de haren bijgesleept had, dan kunnen we vrede hebben met de bouwkunst, zooals ze hier werd beoefend, ook al is ze in den grond der zaak slechts camouflage.



Prof. dr. A. D. FOKKER,
die zal benoemd worden door Teylers Genootschap tot hoogleeraar in de theoretische natuurkunde aan de Leidsche Universiteit.

OPENING TENTOONSTELLING CHINEESCH AARDEWERK EN PORCELEIN.

Onder groote belangstelling is hedenmiddag in de Kon. Kunstzaal Kleykamp een tentoonstelling van Chineesch aardewerk en porcelein geopend.

Na alle aanwezigen welkom geheeten te hebben, gaf de heer A. J. Kleykamp een overzicht wat wat deze tentoonstelling bracht. Het is niet de bedoeling geweest, zoo zeide hij deze tentoonstelling wetenschappelijk te maken.

De aanleiding is zuiver om de bezoekers te laten zien, wat voor bijzonder mooie dingen in den loop der eeuwen in China zijn vervaardigd; des niettemin is het mogen gelukken een overzicht te geven van het Chineesche aardewerk en porcelein van het begin tijdperk af, waarvan nog stukken bewaard zijn, tot op heden. Het is in de laatste 25 jaar, na de ontdekkingen die in de laatste tijden zijn gedaan, langzamerhand gewoonte geworden bij sommige kenners en liefhebbers van oud-Chineesch, om alleen van het Chineesch mooi te vinden voorwerpen uit de Han en Tang periode en die welke uit latere tijden afstammen, zooals uit de Ming en Kang-Shi periode, te beschouwen als decadent. Spr. verzocht even rond te kijken om deze meening te logenstraffen. Spr. gaat dan na, de ontwikkeling van het aardewerk, van den tijd af, dat de eerste inwoners China bevolkten tot den tijd, waarin voornamelijk fraaie voorwerpen zijn vervaardigd in de Han periode (206 v. C.—211 n. C.) en in de Tang-periode (618 n. C.—906 n. C.).

Op de tentoonstelling zijn verschillende belangrijke voorbeelden uit die tijden aanwezig. Spreker behandelt dan het ontstaan van het porcelein, hetwelk geleidelijk door experimenteeren uit het aardewerk is ontstaan, waarna hij overgaat tot de behandeling van het glazuur, waarmede weer samenhangt de ontwikkeling van de kleur op het porcelein en aardewerk. Zien we op het eerste aardewerk een eenvoudig, een kleurig glazuur, geleidelijk aan ontstaan meer glazuren, die men tracht tegelijkertijd te gebruiken, hetgeen ten slotte is gelukt.

Die onwikkeling van het glazuur is bij de geëxposeerde voorwerpen zeer duidelijk na te gaan.

In de Chineesche porceleinindustrie heeft men 3 manieren gekend om porcelein van kleur te voorzien. Ten eerste, het voorzien van het kunstvoorwerp met verschillende kleurglazuur, welke naast elkaar werden aangebracht, ten tweede het beschilderen van den nog niet gebakken pot, waarover dan een doorschijnend glazuur gelegd werd en ten derde door over het witte glazuur heen emailles in kleur aan te brengen. Een enkelen keer werden deze 3 manieren wel eens door elkaar gebruikt, maar in hoofdzaak zijn die 3 manieren van beschilderen door den geheelen loop van het Chineesche porcelein aan te treffen. Gedurende lange rustperioden, toen de Keizer der Mingperiode (1368-1644) in China regeerde, nam de porceleinindustrie een enormen omvang en werden het z.g. 3-kleurig en 5-kleurig porcelein, het blauw-wit Wang-li en het prachtige crème-achtige wit (Blanc de Chine) vervaardigd. Na den val van den Ming Keizer leefde kort daarna de porceleinindustrie weer op onder Keizer Kang-Shi, tijdgenoot van Lodewijk XIV, in welken tijd het zoo beroemde Famille vert, het Sang de boeuf en het Famille noir werd vervaardigd.

Na nog eenigszins uitvoerig te hebben nagegaan de groote, technische bekwaamheden van den Chineeschen porceleinbakker na zijn kunstzin en dat met voorbeelden te hebben gestaafd, ging spr. over tot het porcelein uit den tijd van Keizer Kien-Lung, [illegible] in welken tijd het zoo beroemde Famille rose werd [illegible] het koraal rood met opengewerkte vakken. Na dien tijd is een groote inzinking gekomen in de porceleinindustrie; in 1850 werd het groote porceleincentrum Chin-Te-Chi'n dat oorspronkelijk meer dan een half millioen porceleinbakkers huisvestte verwoest, en het is den Chineezen nog niet mogen gelukken zich uit deze inzinking te verheffen.

Na nog de inzenders te [illegible] voor hun medewerking, verklaarde de heer Kleykamp de tentoonstelling voor geopend.

JAN TOOROP.

Het bericht omtrent den toestand van Jan Toorop luidde heden voormiddag:

De patiënt had een tamelijk rustigen nacht. De toestand blijft echter zorgelijk.

VERA BONDAM.

Naar wij vernemen, zal Vera Bondam het tooneel vaarwel zeggen. Zij gaat zich weer aan haar studie (Duitsch) wijden.

PISCATOR CABARET.

Naar wij vernemen, zullen de jongere leden van het Piscator-gezelschap uit Berlijn Zaterdagmiddag 17 Maart in het Centraal Theater te Amsterdam met hun cabaret Mitropa, onder leiding van Gerard Rutten, optreden. Werk van Klabund, Brecht, Kreneck, Toller (een scène uit Hoppla, wir leben), Meyrinck, Ringelnatz, Bruinier en Iwan Goll (Paris brennt) zal voor het voetlicht gebracht worden. Darja Collin zal dansen.

Tijdens het kort verblijf in ons land zal slechts deze enkele voorstelling gegeven worden.

INDONESISCHE KUNST TE HAGEN.

Te Hagen in W. wordt deze en de volgende maand een tentoonstelling van Indonesische kunst gehouden, die de kunstwerken uit de verzameling-Nieuwenkamp omvat.

Dr. Karl With uit Keulen, die door zijn vele boeken en lezingen ook in ons land bekend is, opende de tentoonstelling en dankte uit naam van den burgemeester Finke den heer Nieuwenkamp voor het afstaan van zijn verzameling. Dr. With wees er op, dat deze tentoonstelling een mooi voorbeeld was voor de cultureele samenwerking van Nederland en Duitschland.

Op de expositie zijn voornamelijk aanwezig voorwerpen van Bali, Java, Timor, Borneo en Soemba. Bijzonderen indruk maakten de geweven stoffen en sieraden in allerlei materialen als hout, ivoor en bamboe.

Interessant zijn de groote gesneden deuren uit Bali, de bamboekokers uit Borneo en de prachtig bewerkte hoornen lepels uit Timor, die telkens verrassen door de ornamentiek.

Voorts zijn er tal van teekeningen van Nieuwenkamp geëxposeerd en veel van zijn boeken.

JAN KIVERON TE PRAAG.

Onze landgenoot Jan Kiveron, die zes jaar geleden deel uitmaakte van het Rotterdamsch Tooneel onder Van Eysden en Tartaud, en o.a. met Beppie de Vries in operettes is opgetreden, heeft zich op den zang toegelegd, en is na een tournée vol succes door Duitschland, Tsjecho-Slowakije en Oostenrijk, thans voor twee jaar als tenor aan het Duitsche Theater te Praag geëngageerd.

Hij is de lieveling van het Grazer publiek en is dit hoofdzakelijk geworden door zijn uitstekende en vlotte vertolking van de titelrol in Franz Léhars' operette Der Zarewitsch.

Kiveron is ook als componist werkzaam. Van hem stamt o.a. de muziek van het bekende lied „Het Rembrandtplein", dat indertijd door Jean Louis Pisuisse zoo vaak werd gezongen.

Het 8e Mengelbergconcert (Serie A) op Zaterdag 10 Maart in het Gebouw voor K. en W., brengt de 3e symphonie van Brahms, Ocean-aria van Weber, aria uit Eugen Onegin van Tschaikowsky en Harij Janos suite van Zeltán Kodály.

Soliste is de zangeres Dusolina Giannini.

Mr. H. C. Gallois, conservator van het Gemeentemuseum alhier, zal Woensdag a.s. in de Academie van Beeldende Kunsten alhier een lezing met lichtbeelden houden over Ceramiek in de landen van den Islam (Perzië, Syrië, Klein-Azië, Egypte en Spanje).

De tentoonstelling van het Nederlandsche Boek, die deze week in het Prinsenhof te Haarlem door den Ned. Uitgeversbond gehouden werd, is in totaal door 1345 personen bezocht.

Bij Em. Querido's Uitgevers-Mij. te Amsterdam zal binnenkort verschijnen In de Draaikolk (Merijntje Gijzens Jeugd, deel 4) door A. M. de Jong; De Zonnewijzer, oorspronkelijke roman door Emmy van Lokhorst; Op Hoop van Zegen, 8e druk, tooneelspel door Herman Heyermans; De Moeder, roman door Maxim Gorki, 3e druk; China, de Draak ontwaakt, door Aage Krarup Nielsen, uit het Deensch vertaald door Claudine Bienfait; Charlot, een tikje zot, roman door W. Speyer.

Bij De Gemeenschap te Utrecht zijn ter perse: Albert Helman, Mijn aap schreit; Marie Koenen; Stormenland; Kees Meekel; De laatste cowboy; Willem ten Berge; De Reiziger (verzen); J. C. van Schagen, Litanie met houtsneden van Jozef Cantre.

Voorts zullen binnenkort bij deze uitgevers verschijnen: Karel van de Woestijne, verzen; Albert Helman: Hart zonder land en De stille plantage, (twee romans); Menno ter Braak, Cinema militans (opstellen over filmaesthetiek); Blaise Cendrars, Het goud (vert. door Theo de Witte); Albert Kuyle, De bries, (een bundel verhalen).

Bij de Nederlandsche Uitgevers-maatschappij te Amsterdam zal binnenkort verschijnen: Het wondere avontuur van den heer Lobbes, tuinmeubelenfabrikant, een roman van Ralph Springer.

Binnenkort zal verschijnen in de Klyne Librye te Edam een luxe album met 10 origineele, door den kunstenaar gesigneerde houtsneden van Edam, Volendam, Monnikendam en Marken, door André van der Vossen.

Dit album wordt gedrukt van de blokken op Japansch papier in een oplaag van 300 stuks, alle genummerd.

Bovendien worden een beperkt aantal losse drukken van elk blok op Japansch papier gemaakt, door den kunstenaar gesigneerd.

Pablo Casals zal 17 Maart voor het eerst na den oorlog weer in Berlijn concerteeren.

Abendroth is uitgenoodigd drie concerten van het Engelsche symphonie-orkest in Queenshall te Londen te dirigeeren. In April leidt hij concerten in Moskou en Leningrad.

Fidelio Finke, componist te Praag, heeft den Duitschen staatsprijs voor muziek gekregen, dien de Tsjechische republiek dit jaar voor het eerst heeft uitgeloofd.

Het was te verwachten, dat de Parijsche journalisten, nu minister Herriot toestemming had gegeven om de brieven van Zola uit het dossier der gebroeders de Goncourt te lichten, pogingen zouden doen van die brieven afschriften te maken. Die pogingen zijn evenwel mislukt, daar de bibliothecaris van den minister mededeeling had ontvangen, dat Zola's schoonzoon Maurice le Blond het eerst van die correspondentie kennis mocht nemen.

In het begin van het volgend seizoen zal het Burgtheater te Weenen de première geven van een stuk van Franz Molnar, dat eerst Die blauen Augen des Kaisers zou heeten, doch in Halali is herdoopt. Raoul Aslari, Georg Reimers en mevrouw Wohlgemuth zullen de hoofdrollen vervullen.

TOEGEPASTE KUNST
VALKENBOSCHPLEIN 11
TAPIJTEN, STOFFEN, LAMPEN
BEHANGSELS - WEEFSELS
WANDVERSIERINGEN
MODERNE MEUBELEN
WONINGINRICHTINGEN

De directie van het Deutsche Theater te Berlijn heeft o.a. de volgende nieuwe werken ter opvoering aangenomen: Georg Kaiser: Oktobertage; Fritz von Unrich: Tochter Zion; Hans J. Kehfisch: Der Frauenarzt; Franz Molnar: Des Kaisers blaue Augen.

Te Dresden is de première gegaan van Gerhard Menzels tooneelspel Toboggan, dat veel succes had. De critiek is niet onverdeeld gunstig en wijst er op, dat de reeks tafereelen geen tooneelstuk vormen. Erich Pontos in de titelrol en Josef Gielens als regisseur, worden zeer geprezen.

Thomas Hardy had in zijn testament bepaald, dat een van zijn handschriften aan Magdalene College te Cambridge gegeven moest worden. De uitvoerders van zijn litteraire nalatenschap, mevrouw Hardy en Sydney C. Cockerell, hebben besloten in zijn naam het handschrift van het gedicht Christmas in the Elgin Room aan te bieden dat op 24 December j.l. in The Times heeft gestaan.

De Voss. Zg. weet te melden, dat Reinhardts gastvoorstellingen te Nieuw York een tekort van 250,000 mark hebben opgeleverd. Toch gaat hij het volgend jaar weer met een gezelschap naar Amerika.

De Oostenrijksche minister van Onderwijs wil trachten te bereiken, dat Reinhardt althans eenige maanden achtereen zijn aandacht wijdt aan zijn taak als leeraar van de Hochschule für Musik und darstellende Wunst. Het Schlosstheater te Schönbrunn wordt te zijner beschikking gesteld als oefentooneel voor de regieklasse.

Onder redactie van Jacques des Gachons zal bij Georges Servant, Editions de la Lampe d'Argile, te Parijs een geschiedenis van de Academie Française in veertig deelen verschijnen: Les Quarante. Elk deeltje behandelt een zittend Académicien, bevat onuitgegeven werk, een overzicht van de leden die vroeger denzelfden zetel hebben bezet, benevens een studie door een bekend letterkundige.

De reeks wordt de volgende maand geopend met Raymond Poincaré, door Maurice Reclus.

Reinhard Goering werkt weer sedert verscheidene jaren voor het eerst aan een tooneelwerk. Het speelt in den tijd van Hendrik IV.

Ter gelegenheid van den 50sten verjaardag van Leopold Jeszner op 3 Maart, zal een boek door R. Th. Bluth over hem verschijnen.

Een Gotisch altaar van ivoor, een prachtstuk uit den bloeitijd der Gotiek is te Drontheim verkocht aan een handelaar te Parijs. Het kunstnijverheidsmuseum te Oslo bleef in bod bij den Franschman achter.

CONCERT- EN THEATERGIDS.

Morgen — Zondag — geeft het Ver. Rotterdamsch-Hofstad-Tooneel, directeur Cor van der Lugt Melsert, in den Kon. Schouwburg twee vertooningen, 's middags het blijspel Een wereld waarin men zich verveelt, door Ed. Pailleron, met Marie van Eysden—Vink a.g. en 's avonds Poudre de Riz, spel van dezen tijd, in drie bedrijven door Jo van Ammers—Küller.

De volksvoorstelling van Carmen, Dinsdag door de co.Opera-tie in het Gebouw, staat onder leiding van Henri Zeldenrust.

Les Chansonniers, een nieuw troepje, bestaande uit Mary Sablairolles, Jos. Heydens en Leo Kok, zullen Donderdag in De Galerij een avond geven gewijd aan zang en voordracht.

Zij willen het internationale chanson in 7 talen vertolken.

Het Schouwtooneel, Adr. van der Horst en Jan Musch, zal Woensdag a.s. in den Kon. Schouwburg de voorloopig laatste voorstelling geven van Molière's De Vrek met Jan Musch als Harpagon.

NIEUWE BOEKEN IN HET DAMESLEESMUSEUM.

Berkovici, Konrad, Around the world in New-York.
Carre, Jean, Marie, La vie de Goethe.
Deinse, J. J. van, Uit het land van katoen en heide.
Duhamel, Georges, La nuit d'orage.
Galsworthy, John, Two Forsyte interludes. A silent wooing. Passers by.
Grégoire, Jan, Moeder Majelle.
Helman, Albert, Zuid-Zuid-West.
Helman, Albert, en Albert Kuyle, Van pij en burnous. Een bundel reisschetsen.
Kalff jr., G., Frederik van Eeden. Psychologie van de tachtigers.
Kobald, Karl, Franz Schubert und seine Zeit.
Landon, Herman, The room under the stars.
Lindsey, Ben B. en Wainright Evans, Opstandige jeugd. Vertaald door E. A. Voogd-Pull.
London, Jack, Jerry of the Islands.
Ludwig, Emil, Goethe. Die Geschichte eines Menschen.
Mann, Thomas, Der Tod in Venedig.
Maurois, André, Etudes anglaises, Dickens, Walpole, Ruskin, Wilde, la jeune littérature.
Oterdahl, J., Het huis met de rozenhaag. Uit het Zweedsch door N. Basenau-Goemans.
Schotman, J. W., Het vermolmde Boeddhabeeld. Het eiland der zwevende arenden.
Staal, P., Onze Oostersche vraagstukken getoetst aan de ervaring in Britsch-Indië.
Wallace, Edgar, The double.
Werumeus Buning, J. W., F., Twee eeuwen danskunst en curiositeit.

WEEKBLADEN.

De Prins vertoont o.a. een foto van het 50-jarig jubileum van het Genootschap Artibus Sacrum te Arnhem, en van de internationale wedstrijden om de wereldkampioenschappen in het schaatsenrijden te Davos.

In de Wereldpost ziet men de Julianakerk te Apeldoorn, de grootste klok ter wereld, n.l. de Solgate's klok te Jersey City en een fraaie foto van den Raamsingel te Haarlem.

NIEUWE UITGAVEN

Verbetering. — In de bespreking van het boek „Nieuwe Nederlandsche ruimtekunst" in ons Avondblad van 16 dezer, is een hinderlijke drukfout blijven staan. Aan 't eind waar sprake is van de interieur der avant-garde staat n.l. kortzichtige inplaats van doorzichtige.

FILMKRITIEK

ASTA-THEATER.

De Gestolen Bruid.

Ja, dit is werkelijk een aardige film en wel om tal van redenen. Ten eerste dan, omdat zij boeit en boeiend blijft en u zich steeds zult afvragen: „Hoe zal dat benarde paartje nog den weg vinden naar het zoo van voller harte gegund geluk"? Ten tweede omdat zij ons verplaatst naar 't vooroorlogsch Hongarije, land van ouden despotischen adel, die den „minderen man" danig op zijn kop zit, waar heer en knecht door n onoverbrugbare klove zijn gescheiden. Vervolgens, omdat dit Hongarije ons breed wordt voorgeschilderd: de geweldige magnaten-pracht, de Honved-statie, de pitoreske dorpstypes, enz. Dan: omdat Billy Dove, de vrouwelijke hoofdpersoon, een héél mooie vrouw is, waarnaar men met het meeste genoegen kijkt. En ten slotte om Alexander Corda's vlotte en pittige regie.

Dat zijn toch allemaal zeer gegronde redenen, niet waar? Dus kunt u met een gerust geweten besluiten, deze film te gaan zien; u zult er geen berouw van hebben! Oók niet om het voorprogramma, waarin een film van Lola Creutzberg over Java, met tal van interessante trekjes.

CITY-THEATER.

De Kapitein van Singapore..

Deze film heet oorspronkelijk: „On the Road to Mandalay" en is geïnspireerd op Hipling's bekende ballade van dien naam, door Pisuisse zoo vaak gezongen. Zij voert ons dus naar Indië, bepaaldelijk naar het wereldje der verloopen en gekelderde blanken, in 't bijzonder Engelschen, die samenhokken met het overige uitschot van andere rassen. Eén dezer très mauvais sujets heeft een mooie dochter, die hij verre houdt van zijn triest bestaan, die niet weet, wie haar vader is, die hij angstvallig beschermt voor 's werelds ellende, daarin bijgestaan door een priester.

Maar nù komt het conflict: één dezer verworden Engelschen krijgt het meisje lief en zij hem. De vader wil het huwelijk met man en macht beletten, de priester echter is er vóór. Niet wetend, wie hij is, doorsteekt het meisje haar vader....

In dit gegeven kàn inderdaad een sterk drama schuilen. En voor zoover het de prachtige vaderrol van Lon Chaney betreft, is het dan ook uitnemend geslaagd. Maar óók op de dochter komt het in hooge mate aan en helaas is Lois Moran niet tegen haar rol opgewassen. Zij is en blijft onbeduidend en dat bederft veel.

Doch in het algemeen komt het publiek niet om het stuk, maar om den speler. Lon Chaney is nu eenmaal een groot acteur, óók hier en men moet zijn spel bewonderen. En dat maakt weer heel veel goed.

APOLLO BIOSCOOP.

De Oriënt-Express.

Dit is de roman van een stationschef, van een nederigen functionaris, die heer en meester is over de boemeltreinen, maar simpel baanwachter van de Oriënt-Express. In zijn ruige borst sluimert een grootsche eerzucht; Napoleon is zijn afgod, „de groote wereld" zijn ideaal. Dagelijks dondert de D-trein langs zijn stationnetje, een flits van het groote leven. Ziekelijk wroeten zijn arme hersens, op jacht naar niet te behalen roem, ja, hij zou den sneltrein willen laten déraileeren, enkel maar om interessant te zijn!

Op een avond stòpt de Oriënt-Express zoo waar! Een mondaine vrouw heeft een poging tot zelfmoord gedaan en wordt nu doodziek bij hem binnengedragen. Dagenlang verpleegt hij haar, zichzelf begoochelend met de glimpen van weelde, die hij nu vermoedt.

En dàn.... volgt er een ietwat onbegrijpelijk middengedeelte, hoogst waarschijnlijk, doordat er in de film geknipt is. We zien, hoe hij haar aanrandt; misschien is dat alleen zijn droom geweest.

In elk geval zoekt hij haar later nog eens op, ziet dan 't mondaine leven van nabij, komt tot bezinning en trouwt een rustig meisje van zijn eigen stand. Zij brengt hem den vrede en dat is een waardig besluit.

PASSAGE BIOSCOOP.

Onder valschen Naam.

U kènt natuurlijk het boek van Octave Feuillet: „Le Roman d'un jeune Homme pauvre". Dat gaat hier als film „onder valschen naam". Het is het aandoenlijk relaas van een verarmden edelman, die nu als rentmeester op een geweldig landgoed moet optreden en onze hedendaagsche tijd vindt zooiets niet zoo treurig meer. Het is daar op dat landgoed nog al uit te houden en al is de dochter des huizes meer dan onhebbelijk voor den rentmeester — er zijn aangrijpender romans de jeunes hommes pauvres te beleven. Temeer, daar de edelman in kwestie straks weer rijk wordt èn de onhebbelijke dochter trouwen mag.

Ik stel U dus voor, niet al te veel meelij met hem te hebben en liever het kwieke spel te bewonderen van Wladimir Gaidarow, Suzy Vernon en Maly Delschaft. Afgesproken?

Vaarwel Jeugd!

Aangezien U dit gezien hebt van Annie van Ees op het tooneel, moet U het óók nog eens bewonderen van Carmen Boni op het witte doek. Het zal U in hooge mate boeien! O, hoe glanst de jeugd op in dit bewonderenswaardig filmspel, hoe knap is zij geteekend in al haar bruisend leven, haar blijheid, haar onschuld.... haar roekeloos breken en bederven.... De studentenjaren flitsen voorbij, de promotie volgt en dan is het „Vaarwel Jeugd" en nooit komt zij weerom. Dwaasheid en onschuld, overmoed en glorie, snelle, hevige verliefdheid, avontuur en fantasie, gloeiend geluk en impulsieve domme harteloosheid.... ze volgen elkander zoo snel op en dan.... eensklaps.... is het voorbij: Addio Giovinezza!

Dat is àlles.... Er is géén happy end, het is geen mozaiek-intrige, het is maar een snel vergleden studententijd.

Maar het is een meesterlijke film. U móét haar zien.... en hooren. Want de muzikale illustratie van v. Dinteren vormt hier een integreerend onderdeel, is een bijzondere prestatie.

L. W.

OLYMPIA-THEATER.

Meneer Pastoor bij de Rijken.

Uit onze premièrekritiek:

„.... Ja, dit is een voorbeeld van een goed verfilmden roman, al is er in onderdeelen van het boek afgeweken. Niemand minder dan Donatien heeft den pastoor gespeeld en hij doet dit fijngeestig, ingehouden en juist. Helaas is het eind wat gemutileerd en zwak, maar dat kan ook hier te lande zoo geknipt zijn. In alle geval is het een zeer verzorgde, goede, zuivere film."

De Slet.

Bij eerste opvoering schreven we o.m.:

„.... En dus valt het te betreuren, dat zulk een uitstekende regie, zulk een sterk spel en zulke heerlijke Bretonsche landschappen geen beter thema vonden, dan dit zeer zeker sensationeele stuk, door vorige generaties hoog verheven, maar dat toch thans heeft afgedaan, omdat het.. nu ja.. vieux jeu is. Maar de entourage is zéér de moeite waard!"

THEATER DE SEINPOST.

Gold Rush.

Is het nog noodig, iets te schrijven over een wederopvoering van deze film? Elkeen weet toch: dit is het kunstwerk van Charlie Chaplin en zij die het nog niet hebben gezien, krijgen hier een kans. Terwijl zij, die het wèl alreeds genoten, het ongetwijfeld thans weer zullen gaan zien.

L. W.

ONDERWIJS

JUBILEUM Prof. Dr. J. W. PONT.

Donderdag 23 Februari a.s. hoopt prof. dr. J. W. Pont den dag te herdenken dat hij 25 jaar geleden het kerkelijk hoogleeraarschap der Herst. Ev. Luth. Kerk aanvaardde. Des middags zal er gelegenheid zijn den jubilaris te zijnen huize Meentweg 72 Bussum, geluk te wenschen.

BENOEMING GEWOON HOOGLEERAAR PHYSIOLOGISCHE CHEMIE.

B. en W. van Amsterdam leggen aan den raad een brief over van Curatoren der Universiteit, waarbij dit college mededeelt, dat het met de faculteit der geneeskunde van meening is, dat de snelle ontwikkeling van de leer der Physiologie het noodzakelijk maakt, dat voor het chemisch gedeelte een afzonderlijke leerstoel wordt ingesteld en mitsdien een voordracht indient ter benoeming van een gewoon hoogleeraar in de Physiologische Chemie. Deze voordracht luidt als volgt: 1. prof. dr. B. C. P. Jansen; 2. dr. J. W. Le Heux.

NEDERLANDSCHE CHRISTEN-STUDENTEN-VEREENIGING.

Tot secretaris der N. C. S. V. voor den cursus 1928/29 is benoemd de heer H. J. Drost, thans voorzitter der afdeeling Utrecht, terwijl als afgevaardigde der N.C.S.V. naar de groote Zendingsconferentie te Jeruzalem werd aangewezen de voorzitter M. N. W. Smit te Utrecht.

Elk jaar wordt door de Wereldfederatie van Christen-Studenten Vereenigingen de derde Zondag van Januari aangewezen als bijzondere Federatiedag, op welken dag dan overal in de Universiteiten bijzondere samenkomsten gehouden worden. Dit jaar heeft de N. C. S. V. daartoe een studentenconferentie te Utrecht georganiseerd, waarvoor zich reeds meer dan vijfhonderd deelnemers aangemeld hebben.

De ruim driehonderd deelnemers van buiten Utrecht worden gedurende de conferentie bij de Utrechtsche burgerij ingekwartierd, op wier gastvrijheid niet tevergeefs een beroep gedaan werd. Des Zaterdagsavonds spreekt dr. G. G. Kullmann, secretaris van 't werk onder de Russische studenten, in het Duitsch over De boodschap van het Russische Christendom in de Wereldfederatie. Zondagmorgen is er in den Dom een bijzondere dienst, die door prof. dr. J. A. Cramer geleid wordt. Des middags spreekt prof. A. K. Sharma van Patiala College in Britsch-Indië in het Engelsch over Het Christendom in Indië en des avonds dr. G. G. Kullmann over De Wereldfederatie.

TOELATING TOT HET M.O.

In een artikel over toelating tot het M. O. in Gezin en School, komt de schrijver, dr. E. Krijgsman tot de volgende conclusie's:

1. De toelating enkel op een verklaring van geschiktheid dient zoo spoedig mogelijk te verdwijnen.

2. Door combinatie en vergelijking van de gegevens verkregen door een uitvoerige beschrijving, een goed ingericht toelatingsexamen en een psycho-technisch onderzoek is het mogelijk zich een beter oordeel te vormen omtrent begaafdheid, kennis en karakter van de toekomstige leerlingen dan tot heden het geval was. Men moet daarom deze drie middelen toepassen om zoodoende een juiste schiftingsmethode bij den overgang van het lager naar het middelbaar onderwijs te verkrijgen.

DE HOOFDEN WEER IN DEN NED. ONDERWIJZERSBOND.

Het Volk verneemt, dat het referendum over de congresbesluiten van den Bond van Nederlandsche Onderwijzers met een meerderheid van 131 stemmen besloten heeft de hoofden weer in den bond toe te laten.

De totaalcijfers zijn 1600 stemmen tegen en 1731 stemmen vóór toelating.

HET GRAF VAN COMENIUS.

Onlangs hebben wij een bericht opgenomen van het Tsjecho-Slovaaksch Persbureau, waarin gezegd werd, dat de burgemeester van Naarden zijn toestemming tot opgraving heeft gegeven van het gebeente van Comenius. Naar aanleiding van dit bericht heeft de burgemeester het volgende medegedeeld:

Ik heb bezoek gehad van den gezant van Tsjecho-Slowakije uit Den Haag, die mij op het belang wees voor de Tsjecho-Slowaaksche regeering om te weten, of het stoffelijk overschot van Comenius inderdaad nog rust in de Waalsche kerk te Naarden. Ik heb hem toen de volgende voorwaarden gesteld:

1. Met het instellen van het onderzoek zal worden gewacht, totdat van de resultaten der te dezer zake door R.A.B. Oosterhuis gemaakte studiën zal zijn kennis genomen.

2. Dat omtrent deze resultaten met andere tot oordeelen bevoegde persoonlijkheden van gedachten zal worden gewisseld

3. De werkzaamheden aan het onderzoek verbonden zullen moeten geschieden onder toezicht van het gemeentebestuur van Naarden.

Verder luidt de brief aan het gezantschap:

„Door de sub 1 en 2 genoemde voorwaarden meen ik te mogen verwachten, dat het onderzoek zich kan beperken tot een of twee graven.

Uitdrukkelijk vestig ik hierbij de aandacht er op, dat deze te verleenen vergunning uitsluitend betrekking heeft op het in te stellen onderzoek en ik daarmede in geen enkel opzicht prejudicieer aan mijn rechten tot verbod van elk vervoer van een stoffelijk overschot.

Daar door uw regeering bereids de mogelijkheid, dat het creëeren in deze gemeente van een waardiger rustplaats van het stoffelijk overschot van J. A. Comenius, werd overwogen, vertrouw ik, dat ook deze aangelegenheid te zijner tijd tot wederzijdsche tevredenheid kan worden geregeld."

Uit het antwoord van den gezant blijkt, dat deze de voorwaarden aan zijn regeering heeft overgebracht.

DE JOODSCHE STUDENTEN IN PRUISEN.

Terwijl de Joden in Duitschland thans nauwelijks één procent van de geheele bevolking tellen (bijna een derde deel van allen, n.l. 173.000 woont te Berlijn) studeerden blijkens de door den minister van Onderwijs gepubliceerde statistieken in 1927 aan de verschillende hoogescholen van Pruisen, waaronder de Technische, de Handels- en de Landbouw-Hoogeschool 2312 Joodsche studenten of 4½ pCt. van het geheele aantal studenten. In Berlijn studeerden er 972 aan de universiteit en 264 aan de Technische Hoogeschool.

Van deze 2312 studenten zijn 590 buitenlanders. Naar de studievakken verdeeld bezoeken van de Duitsche studenten 33.4 pCt. de juridische faculteit, terwijl dit cijfer voor de Duitsche niet-Joden 25.7 pCt. bedraagt De philosophische, economische, sociale en natuurwetenschappelijke faculteit werd bezocht door 33 pCt. en 39.2 pCt. niet-Joden. Slechts 20 pCt. studeeren medicijnen (niet-Joden 10.4 pCt.); 10.9 pCt. bezoeken de technische hoogeschool (niet-Joden 14.7 pCt.) en 2 pCt. de handelshoogeschool (niet-Joden 2.9 pCt.).

Van de buitenlandsche Joodsche studenten bezocht de helft de philosophische, economische en sociaal-wetenschappelijke faculteit; 22 pCt. de medische, 17.2 pCt. de juridische faculteit; 22.5 pCt. bezocht de technische en 8 pCt. de handelshoogeschool.

Vergelijkt men deze cijfers met die van de jaren voor den oorlog, dan valt een sterke achteruitgang van het aantal Joodsche studenten te constateeren. Zoo bezochten bijv. de universiteit te Berlijn in 1905/1906 16.9 pCt.; in 1927 slechts 10.6 pCt.; In Koningsbergen zijn die cijfers respectievelijk 10.7 en 3.2 pCt. Over alle Pruisische universiteiten te zamen verminderde het aantal Joodsche studenten met 7 pCt. in de jaren 1905/1906 tot 3.9 pCt. in 1927.

Het sterkst zijn deze veranderingen bij de medische faculteiten. Bedroeg het aantal Duitsch-Joodsche studenten in 1905/1906 nog 16 pCt., in 1927 was dit slechts 6.7 pCt. Aan de juridische faculteit daalde het in dezelfde periode van 9.4 pCt. tot 4.6 pCt.

— 27 Maart en volgende dagen zal hier worden afgenomen het examen voor surnumerair der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, bedoeld bij art. 204 van het Ambtenarenbesluit Belastingdienst, waaraan kunnen deelnemen zij, die als candidaat voor het ambt van surnumerair zijn aangewezen.

De verzoekschriften om toelating tot dit examen moeten vóór 1 Maart 1928 bij het Dept. van Financiën zijn ingekomen, vergezeld van een bewijs, dat de candidaat Nederlander is.

RECHTSWEZEN

LICHTVAARDIG AFGEVEN VAN BEWIJZEN VAN ONVERMOGEN.

Mr. B. J. Stokvis te Amsterdam klaagt in het Wkbl. v. h. Recht over het lichtvaardig verstrekken van bewijzen van onvermogen door vele gemeentebesturen.

Korten tijd geleden voegde het Bureau van Consultatie hem in een kleine huurquaestie toe aan een niet te Amsterdam woonachtige dame. Daar minnelijke regeling niet mogelijk bleek, stelde ik, zegt hij, een gratisadmissierecht op. De tegenpartij had mij inmiddels medegedeeld uit goede bron te hebben vernomen dat mijn cliënte onroerende eigendommen bezat. Desgevraagd bevestigde de burgemeester mij de juistheid van deze mededeeling, onder opmerking echter, dat de perceelen zwaar belast waren. Ik wendde mij tot het Bureau voor Consultatie, dat mij verwittigde zich te moeten houden aan het verstrekte bewijs van onvermogen en geen termen te zien tot het intrekken der toevoeging. Ik was dus verplicht het request tot kosteloos procedeeren in te dienen. Ter zitting verscheen gerequestreerde en legde over een viertal uittreksels uit het kadaster, waaruit bleek, dat cliente vier perceelen in eigendom bezat, waarvan twee onbezwaard, benevens eenige landerijen. Natuurlijk wees de kantonrechter het verzoek van de hand.

Dat in groote gemeenten den ambtenaren, belast met het onderzoek naar de aanvragers van bewijzen van onvermogen, somwijlen iets ontgaat is te betreuren, doch kan verontschuldiging vinden, maar dat op een kleine plaats, waar de toestanden zooveel eenvoudiger en overzichtelijker zijn, in gevallen als het boven vermelde plompverloren certificaten worden verstrekt, is een uiterst laakbare misstand. Misstand overigens, die speciaal in kleine gemeenten veelvuldig schijnt te heerschen. Meer dan eens geschiedt het, dat zich ten mijnent vervoegen welvarende clienten uit kleine plaatsen, die vertrouwelijk berichten dat zij wel zonder veel moeite een bewijs van onvermogen kunnen krijgen, daar zij den betrekkelijken ambtenaar „goed kennen", en deze het in het algemeen met zijn onderzoek niet te nauw neemt. Verschillende confrères hebben gelijke ervaringen opgedaan.

Het spreekt vanzelf dat aldus niet slechts een toestand van ontoelaatbare willekeur wordt in het leven geroepen, doch ook worden op hoogst onrechtvaardige wijze advocaat, deurwaarder en griffie benadeeld ten voordeele van een „prodeaan", die deze qualificatie allerminst verdient. Het nobile officium van den advocaat eischt dat hij pro deo den minvermogende bijstaat. De grondgedachte hiervan bezit stellig fraaie elementen, al mag men niet ontkennen, dat dit instituut in onzen tijd van „niets voor niets" geheel op zichzelf staat en wat zonderling aandoet. Dat tot den kring der prodeanen echter worden toegelaten lieden die allerminst onvermogend zijn, alleen en uitsluitend ten gevolge van de omstandigheid, dat een ambtenaar zijn plicht verwaarloost, is in de hoogste mate laakbaar.

Het gevolg van de toenemende zorgeloosheid bij het verstrekken der bedoelde certificaten, welke uiteraard ook den rechtscolleges niet onbekend is gebleven, heeft tot gevolg dat deze niet zoo gemakkelijk meer gratis admissie verleenen. Zulks tot schade van den bona fide prodeaan.

In strafzaken bestaat zelfs niet de summiere controle in civiele gevallen door de rechtbank bij het verleenen der gratis admissie uitgeoefend: de prodeaan gewapend met het bewijs van onvermogen, begeeft zich naar het Bureau van Rechtsbijstand, dat na uiteraard oppervlakkige informatie (bij den prodeaan zelf), vertrouwend op het certificaat, een raadsman toevoegt!

Het is hoog tijd dat in deze urgente aangelegenheid wordt ingegrepen. De oogenblikkelijke toestand is onduldbaar. De taak van alle gemeentebesturen is het niet alleen conscientieuse beambten met het betrekkelijke onderzoek te belasten, doch ook een nauwgezetten controledienst in te richten. Alleen wie werkelijk niet in staat kan worden geacht tot het betalen van proceskosten mag een certificaat ontvangen. Wie in het genot is van een gemiddeld regelmatig inkomen, behoort te worden afgewezen. Dat de rechtsbedeeling hierdoor in het gedrang zou komen, is onjuist wanneer men bedenkt, dat de meeste, en zeker alle jonge advocaten ten opzichte van minder kapitaalkrachtige clienten bereid zijn tot schikkingen (termijnbetalingen e.d.).

Doch dat de gelden toekomende aan advocaat, griffie en deurwaarder, door „prodeanen" worden omgezet in bontmantels, motorfietsen, radio-apparaten en zelfs automobielen, is ergerlijk en onaanvaardbaar.

(Dat door het „goed kennen" van een ambtenaar iemand een bewijs van onvermogen krijgt, die allesbehalve onvermogend is, beperkt zich niet alleen tot kleine gemeenten; we kennen een groote gemeente — we zullen den naam maar niet noemen — waar het óók helaas voorkomt. — Red.)

ZIJLICHTJES

Groen.

De ondergeteekende heeft bij deze de eer, zijn geachte cliëntèle beleefd mede te deelen, dat door hem is geconstateerd: Het eerste lentegroen, te zien en te bevragen in de Scheveningsche Boschjes, Den Haag, Holland.

Dit eerste lentegroen, dames en heeren, hadden we te verwachten. Ik zal er niet lyrisch over worden. Het stond nu eenmaal te komen. Hebt u het ooit van uw leven ànders meegemaakt? Nou juist. Maar het is er toch maar wéér!

Het ééne jaar komt het een beetje eerder, het andere jaar wat later, maar kómen doet het. Het zou al héél gek zijn, als 't wegbleef. Zoo omstreeks Mei zouen we razend ongerust worden. We zouen.... maar waar dient het voor, hierop in te gaan? Ieder jaar komt — nèt als het aanslagbiljet — prompt en zonder mankeeren het groen. Daar zijn we aardig gerust op. En niettemin kàn ik toch maar niet nalaten, te constateeren, dat het ook voor 1928 zijn allereerste donsblaadjes wederom ontplooid heeft. Al waren we er nòg zoo vast van overtuigd, dat het wel in orde zou komen, het is toch evengoed weer 'n wonder. Zóóveel jaren lang geschiedt dit wonder reeds en ook thans blijven wij in het genot daarvan.

En ongetwijfeld heeft dat eerste groen van 1928 even uw geachte belangstelling gehad. U hebt het opgemerkt en er uw oog met eenig welgevallen op laten rusten. Wellicht hebt u zelfs even goedkeurend geknikt. En tóén een peinzenden blik geworpen op de hooge lucht met de verwaaide wolken, die telkens zonneschijn doorlieten en telkens weer dien zonneschijn verduisterden.

Voorzeker! Het was nog ongemakkelijk koud en de wind was niet bepaald gezellig. Maar wat heeft een Nederlander te hopen en te verwachten van een armzalige maand als Februari? Niets, nietwaar?

En ziedaar! Daar komt me pardoes het allereerste, het piepjonge, het prille groen aan allerlei onnoozele, dunne takjes.... in Februari nota bene, in 't koude Holland, wel te verstaan, in de Scheveningsche Boschjes, zoo vlàk bij de Noordzee, zoo waaghalzig en overmoedig als ik weet niet wat!

Dat is toch kras! Nee, nou zonder gekheid, dat is toch een virtuozenstukje! Dat komt maar pardoes uit de knoppen, dat riskeert zonder blikken of blozen de onaangenaamste gevolgen, dat stelt zich aan, of het hier de Rivièra ware!

Dat is lef! Dat is het jonge vuur van de jeugd, die helden oplevert. Helden zijn altijd jong. Ouwe helden zijn er niet.

En het is een belofte, Dames en Heeren! Die eerste groene spikkeltjes suggereeren ons een completen zomer met mildheid en zon, badgeneugten en Kurhausconcerten inclus. We zitten nog middenin de winterstemming. We loopen nog met Kerstcadeautjes om onze halzen en betalen nog brandstofnota's. Komt me daar het teere blad sprookjes vertellen over den zomer! Zullen we gelooven? Zullen we? Hè?.. als het nou straks eens een mooie zomer werd!.... Maar 't zal tòch wel weer niks worden. We hoopten al zoo dikwijls en zijn telkens weer teleurgesteld. Maar.. als 1928 't nou eens beter dee?.... 't Is theoretisch mogelijk....

En zie.... in Februari: het allereerste groen!

Dames en Heeren, ik heb u beloofd: ik zal niet lyrisch worden. Ik ben een jongmensch van mijn woord. En dus kunt u op mij rekenen. Maar ik heb me tòch even laten begoochelen door dat zoete groen. Het is er weer, waarachtig! En voelt u nou óók iets onder in uw hart? Ja? Van dat groen en die luwte en de rest.... ja, hè?

Nou, dan zijn we het alweer ééns vandaag!

Garruli Filius.

EENVOUDIG
PRACTISCH
GOEDKOOP
Linnen Verhuur Mij.
„NEDERLAND"
TELEFOON 10407



WALES ANTHRACIET



TELEFOON 33810*



De Medicus erkent, dat
SUPPOSAN
een even eenvoudig als practisch en snel werkend middel is tegen
HAEMORROIDEN
(AAMBEIEN)
Doos met apparaatje, tube en gebruiksaanw. à fl 2.40, de tube Supposan zalf alléén à fl 1.10 bij Apoth. en Drog. Brochures en inl. bij den Imp. H. ten Herkel, Hilversum.

BEURSOVERZICHT

BEURS VAN AMSTERDAM, 18 FEBRUARI.

De handel had vandaag in de meeste afdeelingen niet veel te beteekenen. De belangstelling, die er de vorige dagen voor sommige fondsen had bestaan was voor het grootste deel weer verdwenen en de koersen waren dientengevolge of onveranderd of zelfs iets lager dan gisteren.

Petroleumaandeelen lagen vrijwel verwaarloosd en de belangstelling voor aandeelen Koninklijke was uiterst gering.

Het bericht van de World (men zie het desbetreffende bericht in de rubriek) dat er tusschen Koninklijke en Standard Oil overeenstemming zou zijn bereikt was blijkbaar nog niet tot de beurs doorgedrongen.

In de rubberafdeeling waren aandeelen Amsterdam-Rubber aanvankelijk ongeanimeerd; later trad er een verbetering in. De meeste incourante fondsen bleven prijshoudend.

Het is opmerkelijk, hoe weinig fondsen-materiaal er in de laatste dagen van de zijde van het publiek is aangeboden.

Men heeft blijkbaar nog genoeg vertrouwen in de toekomst, terwijl bovendien het vraagstuk van de belegging van vrijkomende middelen niet gemakkelijk op te lossen is.

Tabaksaandeelen waren bij kalmen handel prijshoudend gestemd.

Van binnenlandsche industrieelen waren kunstzijdeaandeelen bij gebrek aan belangstelling lager. De vaste stemming, welke er eenige dagen geleden voor aandeelen Hollandsche Kunstzijde had bestaan, was verdwenen en had plaats gemaakt voor een flauwe stemming.

Suikeraandeelen waren ongeanimeerd. Centrale Suiker echter vaster.

Voor scheepvaartaandeelen was de stemming goed prijshoudend. Belangstelling bestond er voor aandeelen Java-China-Japan-lijn.

Amerikaansche waren lager in aansluiting aan New York.

Prol. 3¾ pct.

WISSELKOERSEN

A'DAM.	18 Febr.	17 Febr.		18 Febr.	17 Febr.
Londen	12.11½	12.11¼	Stockholm	66.70	66.67½
Berlijn	59.20	59.28	Oslo	66.15	66.15
Parijs	9.77	9.76¾	N.-York	2.48½	2.48½
België	34.58½	34.58	Niet-offic.		
Zwitserl.	47.80	47.80	Madrid	—.—	42.07½
Weenen	35.—	35.—	Italië	—.—	13.16½
Kopenh.	66.55	66.7½	Praag	—.—	7.36½

WISSELKOERSEN (R.B.D.)

LONDEN, 18 Febr. Koersen van 10.30 v.m.: New York 4.87[13]/32, Amsterdam 12.11¼, Parijs 124.02, Brussel 35.01⅞, Berlijn 20.43¼, Zwitserland 25.34¼, Kopenhagen 18.20, Stockholm 18.16⅞, Oslo 18.31½, Buenos-Aires 47⅞.

Koersen van 10.40 v.m.: New York 4.87½, Amsterdam 12.11¼, Parijs 124.02, Brussel 35.02¼, Rome 92.03, Berlijn 20.43¼, Zürich 25.34¼, Madrid 27.83, Kopenhagen 18.20, Stockholm 18.16⅞, Oslo 18.31¼, Helsingfors 193.50, Praag 164⁷/₁₆, Boedapest 27.90, Belgrado 277, Sofia 675, Roemenië 793, Buenos-Aires 47⅞.

BERLIJN.	18 Febr. Bieden	18 Febr. Laten	17 Febr. Bieden	17 Febr. Laten
Buenos-Aires	1.790	1.794	1.791	1.795
Canada	4.176	4.184	4.1785	4.1825
Japan	1.963	1.967	1.965	1.969
Konstantinopel	2.121	2.125	2.122	2.126
Londen	20.407	20.447	20.414	20.454
New-York	4.1855	4.1935	4.1880	4.1960
Rio Janeiro	0.503	0.505	0.503	0.505
Uruguay	4.271	4.279	4.276	4.284
Amst./Rott.	168.48	168.82	168.54	168.88
Athene	5.574	5.586	5.544	5.556
Bruss./Antw.	58.255	58.375	58.28	58.40
Dantzig	81.57	81.73	81.60	81.76
Helsingfors	10.54	10.56	10.545	10.565
Italië	22.18	22.22	22.18	22.22
Joego-Slavië	7.353	7.367	7.358	7.372
Kopenhagen	112.10	112.32	112.16	112.38
Lissab./Oporto	19.43	19.47	19.58	19.62
Oslo	111.39	111.61	111.42	111.64
Parijs	16.445	16.485	16.45	16.49
Praag	12.407	12.427	12.413	12.433
Zwitserland	80.52	80.68	80.59	80.73
Sofia	3.025	3.031	3.027	3.033
Spanje	70.88	71.02	70.98	71.12
Stockh./Gothenb.	112.3	112.53	112.36	112.58
Weenen	58.95	59.07	58.98	59.10
Boedapest	73.16	73.30	73.18	73.32
Cairo	20.93	20.97	20.938	20.978

BEURZEN EN MARKTEN

KOFFIE.

ROTTERDAM, 18 Febr. (Med. d. de Ver. v. d. Goederenh. te Rotterdam). Santos. Gemengd contract.

	Ocht.	Mid.	v. not.	Ocht.	Mid.	v. not.
Februari	52⅝	—	52⅝	43½	—	43½
Maart	48⅞	—	48⅞	43½	—	43½
Mei	47—	—	47—	42⅜	—	42⅜
September	46—	—	46—	40¾	—	41—
December	—	—	—	39¾	—	39⅞
Maart 1929	—	—	—	38¾	—	38⅞
	kalm	kalm	kalm	vast	kalm	kalm

Omzet — bn. 2000 bn.
Weekomzet — bn. 21,000 bn.
Loco sup Santos 62 ct. Loco Robusta 61 ct. f.a.b.

AMSTERDAM, 18 Febr. Op termijn contract.

	Ocht	Mid.	v. n.		Ocht.	Mid.	v. n.
Maart	43¼	—	43½	December	39¾	—	39⅞
Mei	42⅜	—	42½	Maart 1929	38⅝	—	38¾
September	41¾	—	41—	April	—	—	—
	kalm	kalm	kalm				

Omzet —— Week-omzet —.— Maandomzet —.—
Loco sup. Santos 62 ct. Loco Robusta 45 ct. f.a.b.

LONDEN, 17 Februari. Markt vast. Ex veiling van gisteren werden afgedaan fair tot goede Kenya tot 132/- à 139/-, bleeke groenachtige Costa Rica tot 145/- à 149/- en idem Londen gedopt kleurige 158/- à 170/-.

HAVRE, 18 Febr. (Tel. van de C.V. Commissieh. v/h D. Schumacher Amsterdam.) Slot per Maart 516¼ (vorig slot 518¾) Mei 501 (503½), Juli 489 491), Sept. 478 (480), Dec. 466 (468).

SUIKER.

(R.B.D.) LONDEN, 18 Februari. Stemming beter prijsh. Febr. 15/7¼ en 15/3¾, Maart 15/6 en 15/5¼, Mei 15/9 en 15/8¼, Aug. 15/11¼ en 15/10¼, Dec. 16/0¾ en 16/- verk. en koopers. Gedaan Maart 15/6, Mei 15/8¼, Aug. 15/11¼, Dec. 16.0¾.

LONDEN, 17 Februari. Ruwe lager. Witte Java kostvracht Britsch-Indië Febr./April 14/-, Juli/Sept. 14/4½ verkoopers. Buitenl. granulated stil en 1½ d. lager. Dintelvoord ready 14/10½, Febr./Maart 14/10½, April/Mei 15/- v. a. b. verkoopers. De termijnmarkt opende trager, maar herstelde zich later en: sloot zich later en sloot prijshoudend.

BRUSSEL, 17 Februari. Officieele statistiek van België over Sept./Januari 1927/28: productie 272,626 ton (v. j. 232,791). Voorraad op 1 Februari 165,811 ton (v. j. 123.819).

(R.B.D.) PARIJS, 18 Februari. Stemming prijsh. Febr. 237.50, 3 v. April 241, Maart 238.50, 3 v. Mei 242.50, April 240, 3 v. Oct. 229.50.

HAMBURG, 18 Febr. (Medegedeeld door den makelaar N. Leons, Rotterdam). Witte Kristal op termijn:

	Verk. en koopers Opening	Verk. en koopers Vorig slot
Maart	14.15 en 14.10	14.10 en 13.90
Mei	14.40 en 14.40	14.35 en 14.30
Augustus	14.60 en 14.55	14.50 en 14.50
September	14.70 en 14.60	14.60 en 14.55
December	14.65 en 14.60	14.60 en 14.55
Stemming	vast.	vast.

SPECERIJEN.

ROTTERDAM, 18 Febr. Peper (Lampong).

	Ocht.	Mid.	v. n.		Ocht.	Mid.	v. n.
Februari	96—	—	96—	September	78—	—	—
Maart	96—	—	96—	December	73—	—	73—
Mei	95—	—	95—		prh.	prh.	78—

Omzet 400 Week-omzet 600 Maandomzet prh.

RIJST.

RANGGOON, 17 Febr. Verscheping van Birma van 1 Jan.—11 Febr. 1928 naar Europa 21,000 ton (vor. jaar 37,000) en naar andere landen 203,000 ton (220,000). Ladend naar Europa 28,000 ton (49,000) en naar elders 70,000 ton (v. j. 115,000 ton).

RUBBER.

(R.B.D.) LONDEN, 18 Februari. Stemming traag, later beter. Crepe loco 1.3⅜, Febr. 1/3⅜, Maart 1/3⅜, April/Juni 1/3⅜, Juli/Sept. 1/3⅜ alles koopers.

Sheets loco 1/3⅜, Febr. 1/3⅜, Maart 1/3⅜ alle koopers, April/Juni 1/3⅜ bet. en koopers, Juli/Sept. 1/3⅜ koopers.

LONDEN, 18 Februari. (Medegedeeld door Wijnand en Keppler, Amsterdam). 10 u. 50: Febr./Maart 1,3⅜, April/Juni 1/3⅜, Juli/Sept. 1/3⅜ koopers. Stemming prijsh.

NEW-YORK, 17 Febr. (Medegedeeld door Joosten en Jansen, Amsterdam). Loco 21 c., April/Juni 31⅛ c., Juli/Sept. 31⅞ c. nominaal.

KATOEN.

ROTTERDAM, 18 Februari. (Notering van de Vereen. voor den katoenhandel, Rotterdam Cotton Association). Loco middling universal 28 m M staple f 0.54⅞.

LIVERPOOL, 18 Febr. (Medegedeeld door W. v. Steeden en Co., Rotterdam). Slot: per Maart 9.44 d., Mei 9.61 d., Juli 9.57 d., Oct. 9.42 d., Dec. 9.40 d., Jan. 9.39 d.

(R.B.D.) LIVERPOOL, 18 Februari. Slotnoteering kalm Amerikaansche Febr. 9.65, Maart 9.64, April 9.60, Mei 9.61, Juni 9.57, Juli 9.57, Aug. 9.49, Sept. 9.47, Oct. 9.42, Nov. 9.37, Dec. 9.40, Jan. 9.39, Febr. 9.39.

Egyptische kalm. Slot Maart 16.90, Mei 17.05, Nov. 17.31. Upper Maart 13.02, Mei 13.15.

(R.B.D.) LIVERPOOL, 18 Februari. Loco-noteeringen: American Middling 10.20; Egyptian Sakellaridis F.G.F. 17.60; dito Upper F.G.F. 13.15; Eastindian M.G. Surtee F.G. 9.45; M.G. Broach 8.95; M.G. No. 1 Oomra 9.15; American Sind Prinjab F.G. 8.20; East Indian M.G. Bengal 7.50; dito M.G. Scinda 7.50.

(R.B.D.) LIVERPOOL, 18 Februari. 10 u. 50: Amerik. kalm. Opening Maart 9.62, Mei 9.57, Juli 9.54, Oct. 9.40, Jan. 9.38; 2e not. Maart 9.62, Mei 9.59, Juli 9.55, Oct. 9.42, Jan. 9.38.

Egyptische Sakellaridis prijsh. Opening Maart 16.95, Mei 17.10, Nov. 17.45.

(R.B.D.) HAVRE, 18 Februari. Slot gemakkelijk. omzet 600 bn. Febr. 603, Maart 603, April 601, Mei 601, Juni 595, Juli 595, Aug. 591, Sept. 589, Oct. 589, Nov. 588, Dec. 590, Jan. 591.

(R.B.D.) ALEXANDRIE, 18 Februari. Opening Sakellaridis Maart 33.80, Mei 34.20, Nov. 35.

Ashmoeni Febr. 24.85, Oct. 25.15.

(R.B.D.) ALEXANDRIE, 18 Februari. Slot Sakellaridis Maart 33.88, Mei 34.25, Juli 34.68, Nov. 35.15.

Ashmoeni, Febr. 24.68, April 24.96, Juni 25.20, Oct. 25.22.

WOL.

(R.B.D.) HAVRE, 18 Februari. Stemming kalm. Febr. 1900, Maart 1900, April 1860, Mei 1840, Juni 1840, Juli 1810.

CHEMICALIEN.

LONDEN, 17 Februari. Arsenik Coraw. £ 17.5/- à 17.10/- f.o.r., buitenlandsche £ 17.10/- cif. Alkali 58 pct. £ 6.2/6 f.or., Potasch 90—92 pct. £ 25. 96—98 pct. £ 26.

GRANEN EN ZADEN.

ROTTERDAM, 18 Febr. Tarwe op term. Rott. Ver. v. d. Term.h. in Granen. Noteeringen p. 100 K.G. Koers van heden:

	Hoogste	Laagste	Vroegk.	Slotk.	Vor. sl.
Maart	12.70	12.65	—.—	12.65	12.77½
Mei	13.17½	13.02½	—.—	13.02½	13.12½
Juli	13.20	—.—	—.—	13.20	13.27½
September	—.—	—.—	—.—	13.22½	13.40

Omzet 12 × 100.000 K.G.

ROTTERDAM, 18 Febr. Mais op termijn. Rott. Ver. v. d. Term.h. in Granen. Noteering p. 2,000 K.G. Koers v. heden:

	Hoogste	Laagste	Vroegk.	Slotk.	Vor. sl.
Maart	—.—	—.—	—.—	208½	219½
Mei	211—	209¾	—.—	210—	211¾
Juli	187½	—.—	—.—	187½	188½
September	185½	—.—	—.—	185½	186½

Omzet 18 × 50.000 K.G.

(Part.) LIVERPOOL, 18 Febr. Tarwe per Maart 10/0¼

CALCUTTA, 17 Februari. Grondnoten. Officieele oogstraming voor Britsch-Indië (zonder Birma): Bebouwd voor 1927/28 4735 (vorig seizoen 3652) acres. Oogst 2126 ton (v. j. 1766).

(R.B.D.) PARIJS, 18 Februari. Tarwe. Stemming kalm. Febr. 156.50 4 v. Maart 158.25, Maart 157.75, Maart/April 157.75, Mei/Juni 159. Meel. Stemming kalm. Febr. 196, 4 v. Maart 198, Maart 196, Maart/April 197, Mei/Juni 201. Haver, zwarte. Stemming kalm. Febr. 111.25, Maart 113.50, 4 v. Maart 115.50, Maart/April 114.50, Mei/Juni 116.50. Diverse soorten. Stemming kalm. Febr. 109.25, Maart 114, 4 v. Maart 113, Maart/April 111.50, Mei/Juni 114.

METALEN.

LONDEN, 17 Februari. Antimonium Engelsch £ 61.10/- à £ 65, Chin. zonder handel Loco £ 45, op verscheping £ 41.5/- à 41.10.-. Crude nominaal £ 37, op verscheping £ 31 à £ 32 cif.

DROGERIJEN.

LONDEN, 17 Febr. Gom Benzoë. Sumatra fair tot goed £ 7 à 8.10/-; Honig. Jamaica bruine tot bleeke amber 31/- à 36/- en goede tot fraaie qual. 37/- à 50/-.

AARDAPPELMEEL.

LONDEN, 17 Febr. Hollandsch loco 17/9 prompt 16/9 v.a.b.; Sagomeel vaster. Sarawak onderweg tot 12/10½ gedaan, Mei/Juni 13/1½ cif betaald en koopers.

BOTER.

LONDEN, 17 Februari. Nieuw-Zeeland fijnste 162/- à 166/-, goede tot fijne 156/- à 160/-, inferieure 144/- à 152/-, ongezouten 164/- à 172/-, Australische fijnste 156/- à 162/-, goede tot fijne 148/- à 154/-, inferieure 142/- à 146/-, ongezouten 142/- à 162/-, Argentijnsche fijnste 148/- à 152/-, goede tot fijne 144/- à 146/-, inferieure niet genot., Iersche niet genot., Deensche 184/- à 186/-, Hollandsche creamery 196/- à 198/-, rollen 21/6 à 22/-, Fransche in korven niet genot., rollen 19/6 à 20/6, Estlandsche, Siberische en Poolsche niet genoteerd.

Kaas. Edam 45 pct. niet genot., 40 pct. 86/- à 95/-; 30 pct. 77/- à 80/-; 20 pct. 63/- à 68/-; Gouda 45 pct. 94/- à 103/-; 40 pct. 90/- à 91.-; 30 pct. 74/-; 20 pct. 60/- à 65/-.

GOMMEN EN HARSEN.

LONDEN, 17 Februari. Schellak trager; TN loco 205 sh.

CALCUTTA, 17 Februari. Schellak loco Rs. 86, Maart Rs. 78, April Rs. 75.

BUENOS-AYRES, 16 Februari. Zachter weder is thans noodig voor den maisoogst. Tarwe sluit vast en 10 c. hooger dan vorig jaar. Mais is 20 c. gedaald, maar sluit ook in vaste stemming. Haver is tenslotte stil en 10 c. hooger. Lijnzaad is 10 c. gedaald, maar sluit prijshoudend.

Er was wat betere vraag voor laadruimte en de vrachtprijzen stegen 1 sh., maar tenslotte was de stemming minder prijshoudend voor beschikbare booten.

Uitvoer naar Europa (in quarters):

Tarwe deze week 630,000 (waarvan 60,000 naar Nederland) tegen vorig jaar 635.000. Totaal van 1 Jan. tot 16 Febr. 4,400,000 tegen 3,265,000 in 1927.

Mais deze week 193.000 (waarvan nihil naar Nederland) tegen 570,000 vorig jaar Totaal van 1 Mei 1927 tot 16 Febr. 1928 30,184,000 tegen 22,749,000 in 1926/27.

Gerst deze week 124.800 (waarvan 600 naar Nederland) tegen 52.600 vorig jaar. Totaal van 1 Jan. tot 16 Febr. 443,000 tegen 261,500 in 1927.

Haver deze week 105,000 (waarvan 14,000 naar Nederland) tegen 77.000 vorig jaar. Totaal van 1 Jan. tot 16 Febr. 869,000 tegen 700,000 in 1927.

Rogge deze week 19,000 naar Europa.

Lijnzaad deze week 57,500 ton (waarvan 1,000 ton naar Nederland tegen 53.900 ton vorig jaar. Totaal van 1 Jan. tot 16 Febr. 355,000 ton tegen 289,500 ton in 1927.

Zichtbare voorraden: tarwe 285,000 ton (vorige week 280,000 en vorig jaar 280,000 ton), mais 142,000 (140,000 en 210,000); haver 90,000 ton (90,000 en 70,000); lijnzaad 160,000 ton (160,000 en 160.000).

LONDEN, 17 Febr. Hollandsch Karwijzaad 38 sh. 6 d.

TERPENTIJNOLIE.

ROTTERDAM, 18 Februari. (Weekbericht van de Makelaars Cantzlaar & Schalkwijk.) Amerikaansche. De prijsfluctuaties waren ook deze week beperkt; de Savannahnoteering sluit op 55 cts., als vorige week. Veel verandering in de markt schijnt wel niet te verwachten te zijn, vóór er meer bepaalde berichten zijn omtrent den omvang van den a.s. nieuwen oogst.

	1928	1927	1926
Noteering Londen in sh. 18 Febr.	40/9	46/6	63/6
Noteering Savannah in ct. 18 Febr.	55—	60½	90—

Statistiek Rotterdam in vaten:	1928	1927
Aangevoerd per s.s. „Valemore" 1150 vaten.		
Afgeleverd van 11—18 Febr.	436	812
Afgeleverd sedert 1 Januari	7541	3344
Voorraad 18 Februari	7239	1534

Statist. 3 hoofdh. Amer. (Savannah, Jacksonv. en Pensac.)	1927/28	1926/27
Voorraad 1 April	24.668	26.866
Aangevoerd tot 26 Januari	390.115	294.775
	414.783	321.641
Afleveringen	311.581	268.751
Voorraad 26 Januari	73,201	52.890

ZATERDAG 18 FEBRUARI.

BEURS VAN AMSTERDAM

Officieele noteering. medeg. d. d. Ver. v. d. Effectenh.

§ bieden. f laten. g. ged. * ged. en bied. † g.d. en lat.

STAATSLEENINGEN.

Nederland.

V.K. Hk. 1e 2e 3e

'22 100 6 106¼ ¾ — — —
'22 500 6 106¼ ½ — — —
d° 1000 6 105[illegible] ⅞ — — —
d° 2500 6 105[illegible] ⅞ — — —
'24 500 6 106¼f [illegible]* — — —
d° 1000 6 106¼f [illegible]* — — —
'18 100 5 102⅛ ⅛ — — —
d° 500 5 103⅛ [illegible] — — —
d° 1000 5 102[illegible] ⅛ — — —
'19 100 5 101[illegible] [illegible] — — —
d° 500 5 [illegible]
d° 1000 5 101⅛ [illegible]
'16 100 4½ 100⅝ [illegible] — — —
d° 500 4½ 101½† 2f- 1½ — —
d° 1000 4½ 100⅞ 1f 0¾* — —
'17 100 4½ 100⅝ [illegible] — — —
d° 500 4½ 101[illegible] 2f- 1½ — —
d° 1000 4½ 100⅞* f 0¾* — —
'16 100 4 98[illegible] ½ — — —
d° 500 4 95½ — — — —
d° 1000 4 95⅛* 7⅞§- 8 — —
1911 ... 3½ 88½ ⅛ — — —
'96-'05. 3 77⅛ ⅜ — — —
C. v. 1. 3 71⅛ ⅛§- [illegible] — —
CNWS 2½ 64⅛ ½ — — —
Grootb 3½ 87½ — — — —
dito ... 3 77½ ⅛§- ¼ — —
d.NWS 2½ 64⅛ ⅛ — — —

Oost-Indië.

'22 1E k 6 101[illegible] — — — —
'22 1E g 6 104½§ ⅛§- — — —
2/3 '10.kl 6 104 — — — —
dito gr. 6 101½* ⅛ — — —
'23 £ 20 6 100 0½ — — —
d° 100 6 100⅞ ⅜ — — —
d° 500 6 104[illegible] ⅛f- — — —
d° 1000 6 100¼f ⅜f- — — —
'23 500 6 10 ¼§ ⅛§- — — —
d° 1000 6 101¼† ¼f- — — —
d°CvO. 6 103½§ ½§- — — —
'23$500 5½ 103 — — — —
d° 1000 5½ 103[illegible] 3§ — — —
'23$500 5½ 103½ — — — —
d° 1000 5½ 103[illegible]* [illegible]†- — — —
'15/100 5 101¼ ¼ — — —
d° 500 5 102 — — — —
d° 1000 5 100¾ ¾ — — —
'16/100 5 101¼ — — — —
d° 500 5 102 — — — —
d° 1000 5 100¾ ¾ — — —
'17/100 5 101¼ — — — —
d° 500 5 102 2 — — —
1° 1000 5 100¾ ¾ — — —
'23 500 5 102† 1[illegible] — — —
d° 1000 5 100¼† ⅛§- — — —
'23/100 5 100⅜ ⅛ — — —
d° 500 5 100½ ⅜*- — — —
d° 1000 5 100⅜ ⅜f- — — —
'26/100 4½ 9[illegible] [illegible] — — —
d° 500 4½ 98¼ [illegible] — — —
d° 1000 4½ 98[illegible] ⅛f ⅞-½† — —

	% V.K.	11u	11.30

België.

A.per. 955 7 103⅜ — [illegible]
Buit. p.'26 7 106¼ — ⅝
Stab.l.1926 7 105⅛ — [illegible]
Cons. 1921 6 104¼f — [illegible]
1925-1955 6 101 — 1[illegible]
Herst.l.'19 5 100½ — [illegible]
1920m.p.kl 5 102¼ — ¼
1920m.p.gr 5 94¼ — 4

Bulgarije.

Tabl. 1902 5 31¼ — ⅛
Zegell. '04 5 30 — 29½
Zegell. C.. 5 29⅝ — ⅝
Beiv.G.'07 4½ 30¼ — ⅞
1909 (kl.) 4½ 24 — 2

Denemarken.

BGdl'25gr. 5½ 102[illegible] — ⅛
Obl. 1926..5 101 — 100¼
Binnl. '94 3 — 60⅛§ — ½

Duitschland.

Bremen'25 7 103f — 17⅛

Engeland.

War L. kl. 5 101[illegible]* — ¼*
F.1.1960-90 4 8[illegible]† — ½*

Frankrijk.

St. Spw.'26 7 104 — ⅛
S.Sp.r. '27 7 101 — ⅛
St.Sp.Z.tr. 7 [illegible] — [illegible]

Noorwegen.

1888 ... 3 67 — 7

Portugal.

1e Ser.afg. 3 39 8⅝ —
2e Ser.afg. 3 35§ ¾ —
3s.$500afg 3 40⅝ 1 —
3s.2500afg 3 41 1 —
Rentl. Crt f 5.70 5.80 —

Rumenië.

Gdl. '94 kl. 4 9½§ — 11½*

Rusland.

Adm.Hmb. 5 1⅞ — 2
Londen '22 5 4¼ — ¼
1906 kl.... 5 2⅝ — ⅝
1906 gr.... 5 3¼ — ¼

'09 fr. 500 4½ 1⅞ — ¾
'09 fr. 2500 4½ 2¼§ — ¼
Nic.S.£100 4 4¾f [illegible] —
Gec.80 625 4 2[illegible] — [illegible]
M. Kursk 4 2¼ — ¼
R. '89 125 4 4⅛§ ¼ —
R. '89 625 4 4⅛§ — —
Hope 125 4 1½* 2⅛ —
Hope 625 4 2⅜ [illegible] —
Wrs.Ween
'90 625.. 4 5½ — ½
Orel V.125 4 1⅜§ ¾* —
1902 .... 4 3 — 3
Gdl '94 625 3½ 2⅛ ⅛ —
Goud 1889 3 [illegible]

Tsjecho-Slowakije.

1922 .... 8 109[illegible] — ½

Zwitserland.

Staatssp.... 4½ 93⅞ — ⅞
Staatssp... 3½ 83[illegible] — ¾

China.

Sp.w. l. '04 5 45½ — ¼
Gdl. '12 kl. 5 45½ — 7½
G'98D.uitg 4½ 65½ — 75

Japan.

Buit.'24gr 6½ 101[illegible] — ¼
Binn.S. kl. 5 86¼ — ½
1910 .... 4 71¼ — ¼

Cuba.

1904 .... 5 101¾ — ⅞

Brazilië.

1895 .... 5 75½ — ½
1903 kl....... 5 83§ — 4
Fund.'14kl 5 87[illegible] — ½
1910 kl....... 4 61½ — ½
USResc kl 4 65[illegible] — ½
Bahia '89.. 5 27[illegible]§ — ¾
Parana '05 5 27½ ⅛ —
Rio-J.F.D. 5 80 — 80¼
Rio-J'12kl 4½ 83 — 3
Sao P. '21 8 106⅜ — ½
Sao P. '26 7½ 103⅞ — ¾

Chili.

1896 kl..... 5 87 — 7
1912 kl..... 5 89 — 9

Columbia.

B.S.F.1927 6 91 — 4

Republiek Nicaragua.

Afgest...... 5 83¼ — ½

Uruguay.

Gecons.'92 3½ 70½* — ⅝

PROV. en GEM.LEENING.

V.K. Hk. 1e 2e 3e

Rotterdam

1925 ... 5½ 101⅞ ¼§- ⅞ —
1915 ... 5 101⅜ ¾f- — —
1918 ... 5 101⅜f ¾f- — —
1923 ... 5 101⅜ ¾f- — —
1925 ... 5 101½† ¾f- [illegible] —
1914-5. 4½ 98[illegible] 9f — —
1916-7. 4½ 98⅞ ½§- ½* —
1918 ... 4½ 98[illegible] ½§- — —
1925 ... 4½ 99f 9f- 8½ —
1926-'7 4½ 98[illegible] 9f- [illegible] —
1900-'12 4 95f 4½f- ½ —
'98-1909 3½ 87½§ ½§- — —
1894-'7 3 85½§ ½§- ½* —

Amsterdam

1920 ... 6 103⅞f ¾f- — —
'24 1e.. 6 101[illegible] 0¾§- 1 —
1915 ... 5 101¾f ½f- [illegible] —
1918 ... 5 101⅜f 1§ — —
1923 ... 5 101⅜ ⅝f- [illegible] —
1925 ... 5 102f 2f- 1⅝ —
1913-'4 4½ 99½ ¼§- — —
1916-'7 4½ 99½f ¼f- [illegible] —
1925 ... 4½ 99§ ¼§- — —
1926 ... 4½ 99[illegible] 100f- — —
'26 2e l. 4½ 99½ 100f- — —
'26 3e l. 4½ 99½f ½f- — —
1927 ... 4½ 99[illegible] ¼f- [illegible] —
'27 Oct. 4½ 93[illegible] ¼f- — —
1900-'14 4 94§ ½§- — —
1904 ... 4 94[illegible] 4§- — —
1911-2. 4 94§ 4§- — —
1916 ... 4 94½ 4§- ⅞ —
1861 ... 3½ 89⅞ 9½f- — —
1886 ... 3½ 91½f ½f- — —
1897 ... 3½ 93f 3f- — —
1899 ... 3½ 88¾§ ¾§- — —
1905 ... 3½ 92f 2f- — —
1895 ... 3 87f 6f- — —
'98 1000 3 96½§ ½§- — —
'98 1200 3 96½§ ½§- — —
'98 5000 3 96½§ ½§- — —
1896 ... 2½ 92f 2f- — —

's-Gravenhage

1921 ... 6 105½§ 6§ ½ —
1918 ... 5 102f 2f- — —
1919 ... 5 102f 1§- — —
'23 5-j. 5 100⅛ 10.§ — —
1925 ... 5 102½f 2f- — —
1915 ... 4½ 100½§ ½§- — —
1918 ... 4½ 100§ 100§- ½ —
1925-6. 4½ 100 100f- — —
'26 1/7 4½ 100½f ½f- — —
'26 1/12 4½ 100 ¼f- — —
1927...... 4 100½f ½f- — —
'07-10 4 96½f ½f- 4¾ —
'08-14 4 95§ ¼§- — —

1916 ... 4 96½f ½f- — —
1886 ... 3½ 97§ 7§- — —
1889 ... 3½ 89⅛ 9§- — —
'99-'03 3½ 89§ 9§- — —
1906 ... 3½ 91½§ 1§- — —
1909 ... 3½ 90½f ½f- — —
1894 ... 3 92½§ ½§- — —

	% V.K.	11u	11.30

Arnh. '25 5½ 102¼ ⅜ —
Arnh. '17 4½ 99¾ ½ —
Band.1925 6 102 ¼ —
Band. 1913 4½ 97⅛ [illegible] —
Batavia'25 6 103¾ ¾ —
Buitenz'25 5½ 10[illegible] ⅞ —
Delft 1924 6 103 2½ —
Delft 1925 5 101½ ⅛ —
Devent.'17 4½ 100⅛ ¼ —
Devent.'26 4½ 100⅛ ¼ —
Friesl. '20 6 102⅞ ¾ —
Gelderl.'27 4½ 100⅞ ⅛ —
Gelderl.'28 4½ 100[illegible] —
Gron. (Pr.)
1917 .... 4½ 102 2 —
'88-'89. 3½ 91⅛ ⅛ —
Hanel. mr. 6 102¼ ⅜ —
Helder '26 4½ 99 [illegible] —
Kediri '17 5 98⅝ — ¾
Leid. 14/7 4½ 99¼ — ⅝
N-B.14-25 4½ 100½§ — [illegible]
N.-Holl'08 4 94½§ — 5
Schied. '17 4½ 98⅝ — ¾
Semar. '11 4½ 97[illegible] — ½
Tilb. 1925 5 101[illegible] — ½
Tilb. 1926 4½ 98§ — ⅞
Utrecht (G.)
1919 .... 6 102[illegible] — ⅛
1916 .... 4½ 99§ — ⅛
1926 .... 4½ 99§ — ⅛
Zuid-Holland
3e s. '26 4½ 100§ — ⅝*

Buitenland.

Brussel'27 7 103½ — 1
Kopenh.26 5 102f — 1¾
Kop.'01 kl. 4 91¼ — 27⅛
Kop'10/1kl 4 82¾ — 7⅛†
Ruhrverb.. 6 97¼f — 6⅞
Parijs1927 7 101[illegible]† — ¼
ParijsC'27 7 105⅝ 6¼ —
Boedap.'97 4 27⅛ — 7½
Mosk. '12. 4½ 3[illegible] ½ —
B-Aires'26 7 99[illegible] — ⅞
B-Aires'27 7 99[illegible] — ⅞
B.-Ayres.. 3½ 59¾ — ½
Rosario kl 4 6 [illegible] — [illegible]

BANK en CRED-INSTEL

Alg.Cr.bk. 4½ — — 61¾
Amst.Bank 187 — ¾
Am.t.Liqk. 127 — ½
B.-Ass.500 60 — 61
B.v.Ned.G.:
1924...... 6 101½ ½ —
1927 ...... 4½ 99 9 —
B.v.O.Zak 6 106¾ ¾ —
B.v.O.Zak 5 99¼ ¼ —
DiscontoM 105 — 5*
Fries.Bnk 67½ — ½
Geld.Cr.vg. 100f — 9 ¾
Gem Cred. 4½ 98⅞† 7⅛† 7⅛†
Gem.Cred. 4 93½†¼ —
Gem.Cred. 3½ 86 6 —
Gem.Cred. 3 85¼ ¼ —
HolBvZ-A 76 — 6½*
Holl.DiscB. 104¼ — ¼
IncassoBk 129½ — ½
Ind.Disc. A 125½ — 6
I.Disc.CvA 123¼ — ¾
Ind. Disc.... 6 100½ — ½
Kasvereen 141* 5* —
Keek C. en
b.v IncF 5 100 100 —
Kolon.B 265† 7f —
61½
NatVoorsb 4½ 21 — 1
N.-I.Esc.C 91⅛ — [illegible]
N.-I. Hand.b.
Aandeel.. — — —
do.f1000 176† 5½§ —
61½*
do.CvA. 179 — ¼
Ned.BnkA 217 — 8
Ned.BCvA 2[illegible]9¾* — 20†
NBvZA720 163¼ — 3¼
N.Bnkinst 5 98 — 8
NHM. CvA 175¼ — 5½
NHM1000 173 3½f —
3
NHMRs. 174† 4½f —
Rott. Bkv. 98½ — ¾
Tw.BankA 146½f — 6
Tw.BankC 146 — 6

Buitenland.

B.de Brux 485 — 93
CrC.Belg. 7 102⅞ — ⅞
Cr.C.Belg. 6 96⅛ — 6
Fr.Bank(3) 101½† 01½ —
Reichsb. A. 1.4 3½ — 3

HYPOTHEEKBANKEN.

(Werkzaam in Nederland.)

Alg.Fr.1/5 4½ 99 9 —
Algem1:11 4½ 99¼ ¼ —
Algem.1/8 4½ 99¼ ¼ —
Amsterd... 4½ 99 9 —
Arnhems... 4½ 99 9 —
Bataafs..... 5 101 1 —
Bataafs..... 4½ 99 9 —
Bataafs..... 4 91 1 —
Betuws..... 4½ 99 9 —
Centrale ... 4½ 98½ ½ —
Centrale ... 4 90 95 —
Cremet..... 5½ 99 9 —
Crediet ..... 6 97 7 —
Dordrecht 4½ 99 9 —
E.Ned.Hbf 5 100½* — ⅝
E.Ned.Hbf 4½ 99 — 9

	% V.K.	11u	11.30

E.Ned.Hbf 4 90 — 90
Fr.-Gron.. 5½ 10[illegible] ¼ —
Fr.-Gron.. 4½ 99½ ½ —
s Gravenh 4½ 99 9 —
's-Gr. s. S. 4½ 99 9 —
's Gravenh 4 90 — 90
Gronings.. 5 10[illegible] 1 —
Gronings.. 4½ 99 9 —
Haarlems. 4½ 99½ ½ —
Hollands... 5 101[illegible] — ¼
Hollands... 4½ 99 9 —
Insulaire... 5 100½§ ¼ ¼
Insulaire... 4½ 99½ ½ —
Intercom... 5 100¼ ¼ —
Intercom... 4½ 98½ ½ —
M.Hyp.Cr. 4½ 98½ ½ —
Nationale.. 5½ 101 — 100¼
Nationale 4½ 100½f — ½
N.HVeend 4½ 99 ½ ½
NHGrnder 4½ 98½ ½ —
Oostelijke. 5 100 100 —
Oran.Nass 4 [illegible]8f — 7¾
Overijsel... 4½ 99½ ½ —
Provinc..... 5 100½ ½ —
Provinc..... 4½ 98½ ½ —
R'damsche 5 102f — 1[illegible]
R'damsche 4½ 10[illegible] 99¾ ¾†
R'damsche 4 94⅛ — ⅛
Sted.t.'sG. 5 100¼ ¼ —
Sted.t.'sG. 4½ 98½ ½ —
Sted.t.'sG. 4 90 — ½
Utrechts... 5½ 100[illegible] [illegible] —
Utr. 1/11.. 4½ 99½ — ½
Utr. 1/7... 4½ 99½ — ½
Utr. m.v.u. 4½ 99½ — ½
Vad.sche... 5 100½ ½ —
Vad.m.v.u. 4½ — 97 —
Veendam.. 5 35 — 2½†
Veendam.. 4½ 35½f — 1½
Westlands 4½ 99 9 —
Zeeuws.D. 4½ 99 9 —
ZeeuwsNN 4½ 99 9 —
Zuider ..... 4 90 99 —

(Werkzaam in het buitenl.)

Holl. Can. 6 96 — 6
Holl.Can.S 5 84§ — 4
Holl.-Tex. 9¾ — 4
Holl.-Tex. 6 93½ ¼ —
Holl.-Tex. 5 98 ½ —
H.HollAm 5 65½ ½ —
Ned-Amer 5 42 3* —
N.-W.& P. 4½ 83¾ — 4
N.W.b.v.d. f 8.50 — 50
2eN-W&P 5 87§ — 8
2eN-W&P 4½ 83½ — 4½
Pretoria... 5 100§ 100 100
V.Tr.atl.A. 164½* — 7¾

Scheepsverband-Maatsch.

Amst. Sch. 6 100 100 —
Amst. Sch. 5 100 100 —
Holl. Sch. 5 80¼ ¼ —
Holl. Sch. 4½ 70¼ 1¼ —
Ned.Sch.h. 5 100½ ½ ¼
Rott.Sch.h 5 100§ — 100

Buitenland.

Arg. Nat... 6 100⅞ — ¾
Arg. Nat... 5 96¾ — ¾
C.H.Ung.S 4½ 1¼f ¼ —
do. 2e s. 4 1¼f ¼ —
do. Com. 4 1¼f ¼ —
Cr.F.Mex. 6 25 5 —
Gal.Bod.C 4 1¼f ¼ —
Hong.B.-C 4½ 1¼f ¼ —
do.fl.1000 4 1¼f ¼ —
dKr10000 4 1¼f ¼ —
dito .... 3½ 1¼f ¼ —
Nord. Akt. 4½ 64⅞ 5 —

INDUSTR. ONDERN.

Nederland en Koloniën.

Alg. Norit. 55 — 4¾
Allan..... A 64 — 4
Allan..... 5 95 — 5¼
Amstel B. 5 102½ ⅝† —
Amst. Lett. 135¼ — ¾†
A. Superf. 78½ — 8
Aut.Ser.W. 116§ — 3½
Bergh s E. 131 — 3½
Berkel s P. 212½ ½-3¾
2de koers 12-¾
Breda M.... 93½ — ¼*
Carp's A. 90 — 90
Carps pwA 48 — 101½*
C. Suik. A 105¼ 6⅞ —
C. Suik. O. 106 — ½
C. du Croo
Aandeel.... 37½f — 7
Coöp.Beet 6 100¾ — ¾
Delft.Leer. 69f — 9*
Dint. 1925 5 101½† — ¼
Excels M. 37⅝* — ¼*
Furness-S 7 33[illegible]* — ⅝*
FuenoordA 180f — 79
G. Valk A 198⅜ — ⅜
G.Valk pw. 11§ — 20⅞
G.Valk '27 5 101[illegible] — [illegible]
GoudaK.A. 691 — 7
Gouda Ap. 96⅛* — ½
Gouda Bp. 118 — ½
Gruyter A. 103§ — 4½
Gruyter B. 106 — ½
Heng.Elec 108 — 9
Hero. A.... 107¼ — 5¼
Hero ...... 5½ 97½ — ½
HollMeelA 17½ — ½*
Holl.Melkp. 92§ — 4
HollKunstz 186 71½-80 77
6-¾ ½-⅛ 6¾-7 7¼ ⅓
H. M. Gew. B.
Aandeel.... 190 — 91
H. V. v. Marg.f.
C. v. pr. A. 99f — 8⅞
Int. Gew.B. 1.2 — 4*

	% V.K.	11u	11.30

L.t.Gew.B 7 100½§ — ½
Int Viscose 112¾ 10-2 10-½
Jurgens' A. 281 2 -1
3
do. A. pr 100¾ — ¾
7001-28604 97¾† — ⅝
C. pr.w. A 16 † 160f —
Kondor ..... 219* — ½
K.N. Ed.A. 79¼ — 8
K.N. E. pw. 82† 2-½ ½
K. N. f. v. G. Z.
G. & v. K. 360* 60 1
K.N.Pap.f. 5 99⅛ — ½
KPharm.A 153⅜ — 3¼
KS.Schoen 132½ — 3
Korenscb... 175 — 6
Leerd Gl.A. 53¼* — 2½*
Leerd. G.p. 65½ — 5*
Lever's Z. 5½ 102⅞ — 102¼
Mackabee 131¼ 3½*-1½
25*-30 28½-9½ 8¼-¾ ¾ ⅛
Martinit.A 11f — 1
Moll's I.M. 61 — 61¼
MijnbWerk 121 — 1
NaardenA 54½f — 8
N.-I.Ptl.C. 115½ — 6¼*
N-IPrtl.20 6 101½ — 1½
N.f.Bronsw 72¼ — 2*
N.Gist&S. 425 — 1
N.Gist.CvA 427 — 3
N. GuttaP.
Serie A. 167⅛ — 7¼
Pr.Aand 2.½ — ½
NKunstzA 421 16*-7 —
N. Meub. en
Houtw.. 150 — 41*
NScheepsb 99 — 8½
N Scheepsb f 41 — 40*
Phil.GlA 576 76§ —
70 —
do.prA 190f 9.f —
G.b vA. 571½ 69† 7-9†
6 5-½ 4½ 7½-8 —
do. nieuwe 549* 5§ 4
—— 2-3½ ——
doC.g.o. 578f — 65½
do. p.w.A. 188f 93f —
do. nieuwe 180f 1f —
Reineveld. 104½ — 5
R.Drgd. A 198½ — 9†
Rüsdijk's1 87[illegible] — ¼
ScheldeNbz 124f — 11½*
Soc.Cèram 7 104 — ⅛
Stokv.H.M.
pref. A.... 118 — 21*
pB f 600 89* — 91*-2
pB f 1000 89* — 91*-2
Slotkoers 91¼
Udenhout.. 185f — 75*
Utr.AsphA 111* — 1*
U. Asph. P. 100 — 100
Utr. Asph. 7 101f — 1½*
Ver. Blikf. 165f — 2†
V.Chem. A 82¼ — 2
V.H. Sig.A 100⅞ — ¾*
Ver.K.Pap.
Aandeel. 215¼ — 8½
Pr.Aand. 139¾ — ¾
V.N.Cham. 84 — 3
V.Touwf.A 97½f — 6½
V.Touwf.P 10.½f — ½
VictoriaBisc 364* — 70*
W. Suik. A 115½† 7 —
W.Suik...C. 118 — 7
Wilt.Dok.A. 83 — 3¼
Wilt.Dok.p. 97[illegible] — ⅝
Wit's Bl. I. 147½ — ¼
IJselw.... A 4½§ — ⅝
IJselw. Pr. 32½ — ½
Zeepfab. A 96½ — 7⅝
Zeepfab. B 96¾ — 7⅝
Zincs.d.I.C 6 103¼f — 1¼†
Z-HBier P 99[illegible] — 100¼
ZHBier'17 5 100½f — ½-½
ZHBier'26 5 96⅝ — ⅝

Buitenland.

A.R.B.E.D. f 6 0 — 20
A.R.B.E.D. 103[illegible] — 4[illegible]
ABSug.Cg $ 16 — 6†
A.Hide CvA 139½† — ¼*
A.Hide CpA 50½ — 5½-6
A. Smelt. C 176⅜ — 2[illegible]
A. Smelt... 5 102§ — ½
Anaconda.. 114¾* — 2*
Bayuk Cig. 116* — 9⅝
Bergh.Arb. 107¼ — 6⅞
Beth. CvA 69[illegible] — ½
Betht. St. 5 103¼ — ¼
Branst.S.C. 16 — 4
D.KaliS.kl. 7 105[illegible] — ⅜
EmersCvA $ 7[illegible]§ — [illegible]
Fisk.Cert. $ 15[illegible] [illegible] [illegible]
Fisk.C.1° p. 90 ½ —
G. Cigar. $ 70§ — 97⅝
GMot.CvA $ 535 — 5
Gulf.St.Cg. 65f 4 —
Guteh. '26 7 100⅛ — ¼
Ilseder ..... 7 100¾ — ¾
Mill. R. C. $ 2 ½ ½/⅝ —
N. Cash R. $ 51f 0.⅞ ½-½
Ougree M. 6½ 102† — 1⅞
Peters Un. 7 98 — 8
Studeb.Cg. $ 62[illegible] — 1[illegible]
USLeathCvA 13[illegible] — ½*-⅝
U.S.Rubb.... 52⅛ ¼ —
U.Steel.Cg. 145¾ — 1¼
Zw. Luciſ. 318† 7-9 —

	% V.K.	11u	11.30

ELECTR.-, GAS-, TEL.-, TELG.- EN WAT.-MIJ.

A. N.-I. El.
Aandeel.... 310† 10-1
2de koers 10½-3½
pr.winst... 308 13-5 —
N.-I.GasA 247½ — 9
N.-I. Gas. 5½ 102¾ ¾ —
N.I.Gas'27 4½ 98½ [illegible] —
Noors Gas 20½ — ½

Buitenland.

A. T. & Tel.
do. Hope 180¾ — 8
Berl. St.E. 7 100¼* — [illegible]
Berl.St.E. 6½ 9[illegible] — [illegible]
CServCS5-10 96⅝ — [illegible]
CServRefG 6 101§ — 4*
CServRefG5 12[illegible] — 2¾
Cons Light 5 88§ — 88½
Mex.Light. 60f 59⅛ —
MiddleW.U.
Cvt.o $6 $ 105⅜ ½ —
NYTel.in £ 4½ 101⅞ — ⅞
N.Amer.C.$ 61⅞ 60⅝-⅜
2de koers 60-¼
R.Energ E 7 101½ — ⅞
Sächs. W. 6½ 9[illegible]½§ — 5⅞
SächsW.C. 6½ 9[illegible]¾ ⅝ —

HANDELS-ONDERN.

Amst KvIZ 120¼* — ¼
Banda.....A 40½ — ½
Banda pw.. 99¼ — ½
Born-Sum. 153f — 2
Co.Merc.A. 3† — 2[illegible]
Deli-Atjeh. 200* — 195½
Hv. Maintz 113† — 2
H. Holland 73¼ — ½*
H.Ond.Belg. 71¼* — 2¾-3¼
H. v. Reiss 61½ — 2
Heybroek.. 110½ 10 10
IC&H Rott
Aandeel. 310† — 308
Int.H.&Cr. 54* ¼* ¼
L.T.&Stokv.
Aandeel. 174f — 2½
Cert.v.A 173 — 4
Obligat.. 6 104¼ — ¾
Moluks. H. 124½ — ½
N.Rubb.Un. 57 — 5¼
Ned. Wol... 131½ — 3½
N.-Afr. H. 3.½* ¾* —
Or.Nassau 6 95[illegible] — ⅝
Tels B.v.d. f 112† 107 1.*

Buitenland.

C.C.duLiège 875 — 955

MIJNBOUW-ONDERN.

A.Explor... 89†3-½¼-99¼
Boeton...... 16½ — ¼
Müll.&C's
Pr.Aand. 93 — 3¼
1908 .... 5 98½ — ¾
1911 .... 5 95 — 4½
1913 .... 5 94[illegible] — ¼
N.M.t.o.St 6 92f — 2
Redjl.eb. 144 3§ —
4 ½
Singk.TinA 428 — 6

Buitenland.

Cons. Diam. 104¼ — 94
Ex-dividend
EschwBV 6 87½ — 8
Pittsb.... A 47¼ 6¼ —

PETROLEUM-ONDERN.

Nederland en Koloniën.

Alg. Petrol. 20f — 18½
Bat. Petr. 4½ 9[illegible]* — [illegible]*
Dordt g. A 320½ 19§ —
18-9
Dordt... Pr. 516 20f —
Gaboes...A. 9¼5*-6½5½-7
Gec. f 1000 189§ 9§ —
90¼
K.N.P.tr.A 344¾ 3*-½† —
½-¾
K.N.P.O.A. 341 — ¼
KNP.Prior 97¼† — 3
Moeara En. 324 — 3
Panolan.C f 1500 — 70
Perlak. Afg 75 8 —
Peudawa A 24½* 4*-5 4½
Tarakau A. 3:2 — 2
Z.Perl.pA. f 49.50 — 50

Buitenland.

MarlC10A $ 24f — 3⅛*
N.Schib.Cp 11⅛ — ⅛-⅜
Phoen.CvA 88½ — ½
ShUC10-50$ 24¾ — ⅞

RUBBER-ONDERN.

Alg. Belg. J 139½ 40f —
41
Ambaloetoe 186 90f —
85
A'dam R.A 287½ 281¼-⅜
1*-¼ 4½-5 4½ 4¾-5½
5¼-½
d° C. v. A 293 90f —
71½
AmstBedrg 158§ — —
Amst. Java 33⅝ 33½ —
A. Langsa.. 7. § 70§ —
72
Amst.-Tap. 109 100½-1 —
Andjgem. ⅛ 123 22f —
22
Bandar .... 215½ 15 —
14*-½ 14½-6 —

Basilam ....181f 80f —
Batoe Dj..... 98 — 98§
99
Batoe-Sum 146f 43½ —
Deli-Bat. A 230 30½ —
d° C. v. A 23.½ 30§ —
32¾
F. Ned. Kol 175f 65f —
Goen.Anngo 155 56f —
56†
Gogo Nitl.. 325f 25f —
15
Goudang .. 215 17 —
Hessa 403 394 2*
6-8 9
Ind. Rubber 352 45 —
Indragiri .. 138 5§ —
61½†
J. Caoutch. 263½ 1* —
2*
Java Rubb. 19¾ 8§ —
9
Kali Bak... 328* 35f —
Kali Telep 3 0 20 —
Kendeng-L 395 1 —
3
Kol. Cult... 215§ 6§ —
LahadDatu 80⅛ 5f —
8.½-1
Lamp. Sum 199 8f —
5¼
Lampongs... 50¼* ¼* —
Lamp. p. w 104 — 3*
Link.-Born. 8.½ 4 —
Majang-L.. 335 5§ —
9
MajangL.C. 310 1f —
½
Malabar ... 50¾ 47§ —
50
Ned.-Amer. 72½§ — —
NI.R&Koff 516† 8f —
5†
N.-Noors... 116 5§ —
6
Oost-Java.. 367 75f —
63 5
Preanger .. 178 8f —
76*
Priok .... 87 — 90f
Rott. Tap.. 151 50½-1½ 50-½
2† 50¾
Rott.Tap. 8 150§ — —
Salatri Pl.. 168* 10f —
105¾
Serbadjadi. 297 300f —
291¼
Silau Sum. 140⅛ ½ —
Soerowin... 340f 20f —
Sum.Caout 247 50f —
50
Sumatra .. 268¼ 75f —
do nieuwe 265f 60f —
63 5
Sur-Baluta 90§ 90§ —
1
Tjibantjet . 122½ 2f —
1
Tjib.-Tjap... 165* 8f —
5*
Tjoeroeg ... 68 — —
V.I.C.O. A 185 3*-4 —
Wai-Sum... 368 8f —
5*
Waringin... 240f 40f —
W.-Borneo. 95* 100f —
15
W.J. Landb 123 3.f —
25¼
Z. Preanger 73¼ 6f —
3¼

Buitenland.

Allied £ 100 98 7 —
½
Allied f 100 103f 2½f —
intercont. .. 16¾ ¼§ —
[illegible] ⅜

SCHEEPVAART-MIJEN.

Nederland en Koloniën

H.A.L.....A. 85¼ — 86f
do. C.v.A. 85¼ — 6
do.Gem.E. 83 — 3½f
do. C.g.E. 81¼ — 2⅛
do.f 500 6 101½ ½ —
do.f 2500 6 100⅝ [illegible] —
Holl. Z.-A. 46* ½ —
Holl. St. M.
Cert. v. A 75 — 5
H. E. v. A 64 5 —
Obligat.. 6 100⅛ ⅛ —
Java-C-JA 136 4½* 5½†
5-4½†

	% V.K.	11u	11.30

Java-C-JO 136½ — 9½
K.H.L.... A 45f 3 —
K. N. St. M.
Aandeel. 94 — ½
N. B.v.A. 90½ — ⅜
Cert.NB. 92¼ — ¼
Obligat.. 5 101 — 1
KPaketv.A 232f — 30
Maas Cert. 115½ ½ —
M Zeevaart 112 2 —
N.S.Unie.A 2 13¼† 0¾*-1†
200½*-1†
N.S.Unie O 205 — 4½
Niev. G. A. 132½ ¼*-¾†
½-.†
Rott.Lloyd 180* — 79
Soll.&vdM. 72½ ¼ ¼
S.Nederl.A 19 4½§ — 6
S. Oostzee. 104 — 3¼

Buitenland.

I. Merc. M.
Orig.g.A 5[illegible] ¾ ⅝-¾
Cert.v. A 5½ — —
Or.pr. A 37⅝ — —
C. v. p. A 3 — 7-½
Sing. F. 6 101§ — ⅝-¾

SUIKER-ONDERN.

Nederland en Koloniën.

Bodjong A 256 — 7
Bodj.C.v.A 252¼ — 50-3
C.MVorstA 176 75¼ —
Cert.v.A 176 — 7
W.-A... 15.½ 51§ —
Gayams. A 114 — 5*
H. V. A. A 802 796*-800†
—— 797-8 799 8.0 —
HVA. CvA 801¼ — 80¼
H.V.A. ... 5 102⅝ 3½* —
JavaC.M.A 392 2 3*-5
JavaCCvA 397½ — 7
Kalibag. A. 447§ — 50½
KaliredjoA 1 5 — 6
Kaliwoeng. 18[illegible] — 1
Kartasoer. 121 — 2¼*
Maron... A 260 — 5
Medarie.. A 270 — 1
N.I.S.U. A. 287½ 9 91
NISU. CvA 292 — 2
Pagottan A 297½ — 9
Panggredj. 250¼ — 49§
Panggredj 7 104¼ — ¾
Poerw.kert. 390 — 80
Poerw.redj 120 119§ —
—— 20⅛ 20⅛ —
Sentanen L 292 — 3
Sindangl. A 445 — 3
Sindangl.pw 130½ — ½
Soemberr.. 252 — 50
Suik.CCvA 291 — 6
Tjepper A 795 — 8
WatPoppA 852† — 46
Wonolang.. 280f — 8

TABAKS-ONDERN.

Nederland en Koloniën.

Besoeki. A 535§ — 5
Boeloes. C — — C21
Deli-Bat. A 623 621* —
22 20*-2 — —
Deli-Mij. A 466 62† —
Holl-Langk. 110f — 10
Ngoepit L. 440 — 7
Oostk. O-C 267¾ — 7
Oostk. CvA 261 63¼ —
62¼
Senemb...A 518 18† 17*
18
SenembahO 521 — 18½
Soekowono 3.5† — 6
Temoeloes. 505 — 6

THEE-ONDERNEMING.

Nederland en Koloniën.

Banjoew.A 221 — 1
Banjoew.Pr 247 — 5
Goalpara... 590 — 85
Malabar ... 527 — 8
Melangbong 208f — 4
Melattie ... 430 — 5
Par. Salak 5 101§ — ½
Pasir Kan. 260f — 57
Rongga...A 345 — 5
TelagaPat. 480* — 5
Tjiranggon 285 — 4
W.Java Th 192½ — 5

DIV. CULT.-ONDERN.

Nederland en Koloniën.

InsulindeC 232½ — 30¼
J.BoschE.A 105½ — 5*
KaliTelloA 490f —75*-½
Koerintji.... 152 — 2
Mich. Arn. 262 — 60
Modajae ... 113* — 2
N.I.H.aank 19 — 8-½
Ngombezi.. 118¼ — ½
Ngredjo. A 701¼ — 2
Pengadj. A 194¼ — 6
PondokGed 353 — 5
Soeb.Ajam. 115½ — ½
S.berMoedj. 150½ — ½*
Tjilangkap 163f — 2
V.I. Bosch 6 100§ — [illegible]
V. Jav. Ilh 7 102½§ — [illegible]
WJav.Kina 189 — 7

DIVERSEN.

Nederland en Koloniën.

AGr.briefb5 100⅛ ⅛ —
Amst. Rijt. 144 — 3¼
Amst.Rijt. 7 104⅞ — ¾
Amst.Rijt. 5 101½ — 1
G.Eigend.P 125f — f

	% V.K.	11u	11.30

HgscheH.M. 96 — 6-½
Hell. Gouw 150½ 2 —
H. Dakota. 1 ¾ — ½
Hth. Alb.A 128½ — [illegible]
Hth. Alt.A 40† — 39¾†
Hth.Alt.Pr 61¾† — 3¾†
Hth. Jong. 86 — 7½*
Hh. Varss. 122¾ — ¼
K.HandMij 91¼ — 2
L.v.Meerd. 4 86½f — 5⅝
LON.Veem 61* — [illegible]
Müll. & Co. 91½ — ¾
Müll. &Co. 5 93 — 2
Nat.Gr.bez.
Obligat.. 6 102¾ — ¾
1915 .... 5 100¾ — ¼
1900 .... 4½ 95¼ — ½*
Obligat. 4 8 — 9
N. Ann.M. 151* — 2½*
Ov. Hardh. 121¾ — ¾
Polmansh.. 98f — 7⅝
Poolsch K. 137f — 5
Schev.Exp 4½ 101⅛ — 3
Stadh.laan 6 101½ — ⅝
TabUn.7% 11¼ — ¼*
VvdEffh 4 103f 3f —
Vianda M.. 13 — [illegible]
Wijers'Ind. 98¾ — ½
Zh. Sab. kl. 244 — 2½

Buitenland.

Armour.... 5½ 92[illegible] — [illegible]
C.de Wag. 6 103½ — 3
DeensRwf. 5 100[illegible] — ⅝
DeltaLand 5 88* — 8
Maxw. CvA 14[illegible]† — 1[illegible]
Maxw. Cvl. 15¼ — ¼
Peruv.CvA 18[illegible] — [illegible]
Peruv.CpA 57⅝ — 8¼
SearsRoeb $ 88⅛ — 5½
Wilson5-10$ 14⅝ ¼*-½ —

SPOORWEGEN.

Nederland en Koloniën.

Deli Sp..... 259 — 41*
Deli Sp.'02 4 94¾ — ¾
H.IJ.S.M.A 113 — —
'15-'25 5 100⅞ 1[illegible]* — —
1926 ... 4½ 100 105 — —
1900 ... 4 94½* ¾ — —
'07-'08 4 94½ ¾f- — —
'10-'13 4 94½* ¾ — —
'89-'02 3½ 89[illegible]* ¾*- — —
'05-'08 3½ 88¾* ¾*- — —
'88-'92 3 87¼ ¼f- — —
M.ex.v.S.A 128¾ — ½
'15-'25 5 100[illegible] 1* — —
'13-'26 4½ 100 99⅞§- 100—
1923 ... 4½ 99 * ⅞ — —
'01 '13 4 94¼ ⅞f- 7⅛ —
'93-'07 4 94¾ ⅞f- ⅞ —
1923 ... 4 93¾* ¾§- — —
1887 ... 3½ 93½ ¼§- — —
90/1/3 3½ 89½* ¾f- — —
1898 ... 3½ 88½§ ¾§- — —
1900 ... 3½ 88§ ¾§- — —
'05-'09 3½ 88½§ ¾§- ¾†— —
1894-5 3 80½f 6§ - 5½—
NCS.01/12 4 43⅞ — ⅞
NCS. 1000 3 81¾§ — 2[illegible]
N.-I.S. ...A 22¼ — ½
1914 ... 5 103⅜§ ½ - — —
'13-'14 4½ 10.§ 105*- — —
'01-'06 4 93¼* ¼§- — —
1912 ... 4 93¼† ¾*- — —
1902 ... 3½ 88§ ½§- — —
N-Friesche 35 — 7*
do.afg4% 70¼ — ¼

België.

N.B.S.pref. 120½ 19-¼
2de koers 8¾-9
NBS.Cp.kl. 121¼ — 19½

Engeland.

UndE.Incb 108 — 7½

Frankrijk.

P.-Lyon'26 7 18[illegible] [illegible] —
PLyon26C 7 18[illegible] ¼ —
Par.-Lyon. 6 99[illegible] — ⅞
Par.Orl.'27 6 18⅝ — ⅝
ParOrl'27C 6 99⅛ ⅞ —
Sp.v.Elz.L. 7 99[illegible] — 1[illegible]

Portugal.

Trans Afr. 5 27½§ — 8
Tr.-Afr. C. 26½ — 7

Rusland.

Podolisch. 4½ 2¼ — ¼
Pr.S.deCh.
enRussie 4½ 2† 1¾* —
Rjas.C.vA 4½ 1⅞ — ⅞
Rjas.'94gr 4 2[illegible] — ¼
Rjas. '97... 4 2§ — ¼
Wladik.'09 4½ 3§ — [illegible]
Wladik.'12 4½ 3§ — [illegible]
Wladik.'18 4½ 3§ — [illegible]
Wlad.85gr 4 2[illegible] [illegible]* —
Wlad95-96 4 2[illegible] — ⅝
Wladik.'97 4 2[illegible] — ⅝

	% V.K.	11u	11.30

Afrika.

Marokk. S. 7 102§ — ¼

Vereen. Staten v. Amerika.

AtchTopeka
alg.Hyp 4 96½ — ¾
B.&Oh.CvA 111½ — 2
B.&OhCpA 81 — 1
Centr. Pac.
1eRef.H 4 95¼§ — ¼
Chic.Gr.W.
C. v.g. A. 12f — 1½
Ch.R.I.&P
C.v.7%p 105§ — ⅛
Cuba 1ell. 5 99⅛f — ⅝
Eric. g. A. 52§ — 50½
Huds&M.C. 53 — 2
Kans. g. A. 55 — 3
Kansas .... 3 77[illegible] — [illegible]
Miss. K&T.Rr.
C.v.10 g $ 35¼§ 4¼ —
Adj. B.. 5 108¼ — 6¼
Miss.P.Cp. 106 — [illegible]
Nat.Rr.ofM
do. afg. 4½ 18⅛ — ⅝
do. afg. 4 10⅞* — ⅞
N.-Y.Ont.A 26⅝ 5⅝-⅝ —
N.Y.Penns 4½ 101f — 108¼
Norf & W.
Gec.leh. 4 97¼f — 6¼
Philipp. R. 4 42f — 1¼
St.L&SF.Rw
serie A. 4 90¾ — 1
South.P.Co
C. v.g. A. 119¼ — 8
per 1929 4 98⅝ — ⅝
Union Pac.
C. v.g. A. 191§ — 89
Goud-O 4 99 — 9
WabashRw.
C. v.g. A. 55⅝ 3 4 3-¼
C.vwpA. 91¾ — 90½

Canada.

Can. Pacific
C. v. A. ... 201§ — 199⅞
20-jgewG 4 101½ — [illegible]
CvPerpCS 4 86½f — [illegible]
p.c.deb.St 4 90½f — 90
Manit.Sth. 5 102¼f — 1½

Mexico.

VeraCAfg 4½ 18 — [illegible]

Brazilië.

Br. R. kl. 4½ 24¾ — 5¾
Leopoldina. 63 — 3
Viet.Minas.
fr. 500.. 5 18 7½ —

TRAMWEG ONDERNEM.

Nederland en Koloniën.

Bat. El. A 23¼ — ⅛
Bat.El.'11 5 77¾ — ¾†
Geldersche 5 100¼* ¼* —
Kediri...A. 19.½ — ½
MadoeraPr 60¾ — ¾
Malang A. 167 — 7
Modjok.Pr. 65f — 3*
N.-I. Tram 33 — ¼
O.JavaBev. 96¼ — 7†
Passoer.A. 119f — 6-½
Probolingo 139¼ — ¾
Sam. Joana
Aandeel.. 158¼ — 7½
Sem Cherib
Aandeel.. 159 — 9
Serajoed.A 163 — 5¼
Westl... A. 20[illegible] — 1*
Westl.1e p. 92 — 2
Westl. Pr. 24½ — 5½*
Zuider.. A. 61 — 2

Buitenland.

Mexico Tr. 29 31 —

PREMIELEENINGEN.

Nederland.

Amst.'7 gr 3 112[illegible] — ¾
Amst.'25kl 3 111§ — [illegible]
Gem. cred. 3 109§ — [illegible]

België.

Belg. '21 kl 4 76½f — 6†

Turkije.

Leening '70 8 — 8

CLAIMS.

NAm. 1—6 f 36½ 6 —
Aten.Lep. 76¼ — ¼-⅞

VOORL. GEN. FONDSEN

Rubriek I.

Abdij Null. 7 99 —8¾-9¼
ANIM. new. 285 2-6 3-4
ABembRvC$ 49 — 9¼
A.Glanzst.C$ 127† — 7
Amsterdam 99[illegible] — [illegible]
Antw.Kasb. 6 94⅛ — [illegible]
BayerH/W 6½ 94¼ — [illegible]
Bayer. Vb. 8 97 — 7¼
Bayer. Vb. 6½ 91¼ — ¼
Bolivia '27 7 96 — 6
Bosch A G 7 18[illegible] — ¾

	% V.K.	11u	11.30

Brazilië'26 6½ 96 — 6½†
Braz.'27kl 6½ 95[illegible] — [illegible]
Brenn.&S. 7½ 99¼ — ¼
Brisbane ..... — 95 —
Cement-Th. 186 — 5
ContCaout 8 95⅞ — ½
Danzig kl. 6½ 9 ¼ — [illegible]
DuschRwf. 5 100[illegible] — ⅝
Deli-Atj.NA 186* — 4
Deutsch L 7 91¾ — ¾
D.Rentenb.
Obligat... 7 101⅛ — ⅛
RvO 15/7 6 93[illegible] — ¾
DultsSted. 7 101¼ — [illegible]
Emden '26 6 83⅞ — ½
E.GasRvcp 100⅛ — 100
Fr.Holl. B. 5½ 100 100 —
's-Gravenh 4½ 100 — 100
Haarlem 4½ 9 ⅛ ⅛ —
Hamb. Bk. 6½ 98[illegible] — [illegible]
Hav.Danz 6½ 88¾ — ¾
H. Kunstz. 6 14.§ — 40
Hongarije 7½ 101¼ — [illegible]
Hudson Cp. 87½f — 4½
A.DiscM.C. 6- 102 — 2
I.SleepCar 51¼ — 1*
Keesport.. $ 62¼ 1 —
Kon.Hol.Ll.
A Pr.A. 21 1½ —
B.Pr.A. 22¾ ¾ —
2ehyplO 4 31 ¼ —
1e hyp. 4 70½ — ¾
K.Pharm.F. 134½ — 4
Krupp ...... 6 82½† — ¼
Mansf.ex-o. 7 98¼ — ¼
Marg.-Unie
C.vA.f100 185 4½-5½ 4
CrAf1000 185 4½-5 4-¼
M.Marit.N. 6 97½§ — ½-⅝
M.Marit.C. 6 97¼§ — ½-⅝
Milaan 500 6½ 94¾ — 5
Milaan 100 6½ 93[illegible] — 5
Mitt.Stahlw.
cum opt. 7 92¼ — ¼
Müller Co. 6 97¾ — ¾*
N.Scheepv.U. 187¾†7*-½†—
N Sch.U. C. 190 — 89
Osram ..... 7 100⅝ — ½
Peru30j.G. 7½ 105¼ — 5
Peru 1927 7 102¼ — ¼
Peru Rec. 6 91 — ¼
Pr.Reg.I.db 192 1 —
Pr. Zentr. 6½ 91¾ — 2¼
P.B.Rijnp. 7 100 — 100[illegible]
RElbe ex-o 7 101⅜ — ⅜
R-KlvMW 7 97f — 6
Rotterdam 4½ 98½ — ½
UsinesMét. 6½ 98⅝* — ⅝*
V. Stahlw.
cum. opt. 7 92⅜ — [illegible]
ex optie.. 7 90¼ — [illegible]
WdNed.r. 6½ 96 — 6
H. O z.o. 6½ 95½ — ¾
Vlaard.'28 4½ 98[illegible] 8*-¼ —
Zeiss St.... 7 105f — 4¾

AFFAIRES OP LEV.

ChMilC10g $ 23¼ 2⅝ ⅝
2de koers 22½-⅞
ChMilCpA 39¾ — ½

Rubriek II.

ARBED 5¼ 96½ — ½
AmerIeL 4¼ 104¼f 2⅝ —
Anac.Copp 7 110[illegible] — [illegible]
Anac.Copp 6 106¼ — [illegible]
Arg. N. N° 6 95¾ — [illegible]
B.t.Rub.C. 51f — 2½
BCongo mw 6 174 — 2
BerlijnCvO 6½ 10 ¾ ¾ —
Bruss22-37 5 90½ — 90
Bruss20-30 5 95¼ — ¼
B.-Ayr.'08 5 7 ⅛ — ½
Ch.deFduM 6 18¾ ¾ —
Cr C.Belg. 5 81¾ — ½
Cr.C.Belg. 4 73½ — ½
D.Seine gr 7 106 — [illegible]
D.Rentb.C 7 103 2⅝ —
Dom Rep. 5½ 100⅞ 1⅝ —
Duits St. C 7 102¼ 2 —
Frankrijk
1924 ..... 7 108 — 8
1920 ..... 6 181¼† — [illegible]
1915-16.. 5 16⅝ — [illegible]
pr. l. '20 5 18[illegible] — ¾
Fr.Bank(2) 75½ ½ —
GutehoffnC 7 100⅞ 1 —
OostVolk.b.l.
AmerTr. 7 105 4¾ —
Oost.Tr. 7 105§ 4¾ —
Un Pac.Rr. 4½ 101⅛ — ½
Zwits. '24 5 99[illegible] — ⅝

AFFAIRES OP LEV.

ChMilwMB 5 95[illegible] ¼ —
ChMilwAdj 5 64 3¾ —

GELDKOERS.

Prolongatie 3¾ ¾ —

MEID-HUISHOUDSTER.

Gevraagd voor ongeveer 15 Maart een nette MEID-HUISHOUDSTER, voor Wassenaar, bij alleenwonend Heer, goed kunnende koken en de huishouding besturen.

Br. met uitvoerige inlichtingen leeftijd, godsdienst, gewenscht salaris, bij wien en hoe lang in betrekking geweest zijnde en verder al hetgeen dat tot aanbeveling kan dienen, onder letter M., Adv.-Bureau, Heerenstraat 11A, Den Haag. 7957-18

MAISON PELGER
ANNA PAULOWNASTRAAT 70 - TEL. 30273 - ANNO 1895
OPENING VOORJAARS-SEIZOEN
SPECIAAL-HOEDEN

TE KOOP
Heerenhuis, Nassau Dillenburgstraat.
KOOPPRIJS f 18.500.—.
Bevattende 9 kamers, badkamer, kelder en zolder.
In Mei te betrekken.
Brieven onder No. 7982, aan het Bureau van dit Blad.



J. B. BENNER & ZN
Gevestigd 1881
Hofleveranciers
PIANOHANDEL
97 NOORDEINDE
DEN HAAG

N. V. SCHENKWIJK
HEEFT TE HUUR ZEER MOOIE DROGE WONINGEN.
USSELINCXSTRAAT nog enkele Benedenhuizen vanaf f 450.— per jaar.
SCHENKKADE nog een Benedenhuis en nog enkele Etages vanaf f 480 per jaar. 7990-18
Alles te bevragen: Schenkkade 292, Tel. 71209 en Usselincxstraat 79.

Muziekschool en Conservatorium
„TOONKUNST"
Directeur: OTTO DE NOBEL
ADELHEIDSTRAAT 219 — TELEFOON 72486

INSCHRIJVING VAN LEERLINGEN
VOOR HET TWEEDE HALFJAAR MAART-AUGUSTUS
SOLOZANG (HOOGERE TECHNIEK), METHODISCH SPREKEN, PIANO EN ALLE STRIJKINSTRUMENTEN
Spreekuur: Woensdag van 11—12 en Zaterdag van 7—8.
PROSPECTUS OP AANVRAGE

PHILIPS
Nº ÉÉN
OP DE JAARBEURS

Het streven, goede radio-ontvangst in nog wijder kring mogelijk te maken, werd reeds ten zeerste bevorderd door de lage prijzen van de met groot enthousiasme ontvangen

Ideale Philips Combinatie.

Het is thans mogelijk gebleken den prijs van het

Philips Plaatspanningapparaat
TYPE 372
te verlagen tot f 47,50

Met een Philips Plaatspanningapparaat vermijdt gij voorgoed de voortdurende aanschaffingskosten van anodebatteryen.

Philips L. F. Transformator

werd onmiddellijk na het verschijnen op de radio-markt door alle experts als een absoluut onmisbaar onderdeel voor iedere ontvanginstallatie erkend.

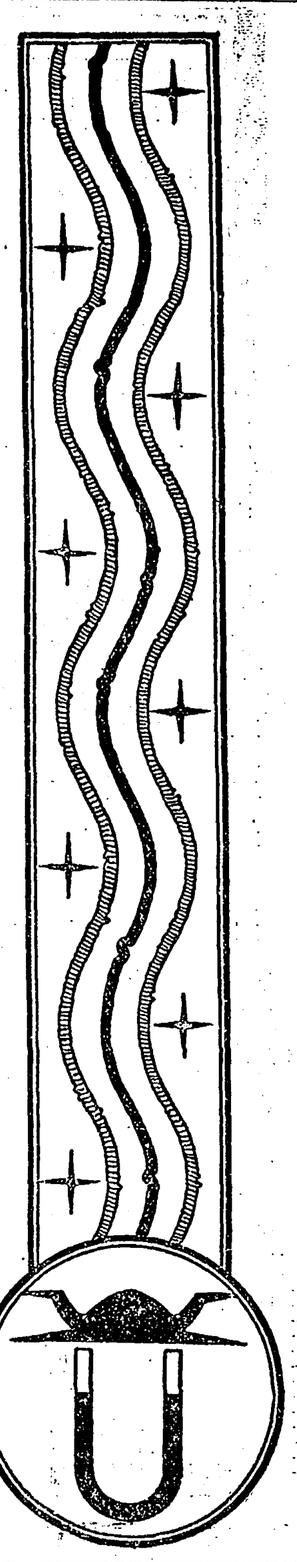
Dr. Ir. KOOMANS schrijft ons: „Zij overtreffen alle mij bekende merken".

Door het verlagen van den prijs van den Philips Transformator tot slechts:

f 9,75

is het ieder mogelijk de radio-installatie te voorzien van Philips Transformator en daardoor de ontvangst aanmerkelijk te verbeteren.

Deze belangrijke prijsverlagingen gaan in op Maandag, 20 Febr. a.s.



SOPHIA GEMMEKEN
's-GRAVENHAGE — NOORDEINDE 49 — TEL. 12379
CACTUSPOTJES



„C'EST POUR VOUS, POUR VOUS, MADAME!"
dat te Parijs onder medisch toezicht werd bereid de
LAIT INNOXA
die elke dame, die prijs stelt op een GEDISTINGEERD UITERLIJK, moet gebruiken.
Lait INNOXA reinigt volkomen de poriën, voedt het huidweefsel en is een melkregime voor de vermoeide huid. Uw kapper heeft ze.
Importeurs: FRANCE-IMPORT, RIJNSTRAAT 5, DEN HAAG

HUISHOUDGOED EN ONDERGOED
van FIRMA H. H. KOLTHOF, ALMELO
GEVEN CACHET AAN UW LINNENKAST

ONS FILIAAL DEN HAAG
PAPESTRAAT 29
KAN U EEN REUZENSORTEERING VOORLEGGEN IN ONDERSTAANDE ARTIKELEN:

TAFELGOED
BEDDELAKENS EN SLOOPEN
WITTE EN BONTE DOEKEN
BADDOEKEN, ZAKDOEKEN
WOLLEN DEKENS
STUKGOEDEREN (Katoen, Graslinnen, Flanel, enz.)

CHEMISES, FLANELLEN, PANTALONS, PYJAMA'S — Voor Dames, Heeren en Kinderen
ONDERJURKEN
COMBINAISONS (Hemdbroeken met en zonder rokje)
ZIJDEN-TRICOT EN JAEGERGOED.

Huwelijks-uitzetten. Indische Dames-uitrustingen.
Zichtmonsters worden ook gaarne aan huis bezorgd.

HYPOTHEEK. RENTE 4¾ %.
Particuliere Instelling heeft geld beschikbaar ter belegging van haar fondsen. Uitsluitend solide eerste hypotheken. Bij ruime overwaarde, rente 4¾ %. Fr. Br. No. 2166, Alg. Z.-H. Adv.-Bur. C. Brouwer, L. Poten 29

PARK MARLOT
Zuidwerflaan 15, halte lijn 3.
VILLA'S TE KOOP OF TE HUUR, bev. groote suite, eetkamer, keuken en bijkeuken, kelder, pijpl. centr. verwarming, boven 6 kamers, badkamer en bergzolder, voor-, zij- en achtertuin, Garage. Inlichtingen op het werk en Goudenregenstraat 278. 22231-20

Maison Art de la Femme
Hooge Nieuwstraat 30a (Tournooiveld)
Nous liquidons cette semaine nos
Articles pour Bébés
Petites robes, bonnets, capelines, bavoirs couvre-berceaux, taies etc.
Venez voir notre étalage

HEERENSTRAAT 14A, bij het Plein
DEN HAAG
SPECIALE AANBIEDING VOOR HET
DAMES-MODEHUIS
VOORJAAR
ROBES — MANTEAUX
NOORDSINGEL 59, ROTTERDAM.

MAISON
LAMBERT & ZWIENER
Coiffeurs de Dames
Den Haag, Noordeinde 95
Telefoon 15115

COIFFEURS VAN HET PALACE HOTEL SCHEVENINGEN

SPECIALITEIT voor
BLIJVENDE HAARGOLVING, WATERGOLVEN, HAARVERVEN EN HAARWERKEN

PHILIPS **NIEUW** **PHILIPS**
LUIDSPREKER Fl. 27.50
ONTVANGTOESTEL ..... f 175.—
PLAATSP. APPARAAT ..... f 47.50
LUIDSPREKER ..... f 27.50
COMPLEET f 250.—
H. C. VAN LEEUWEN - PRINS HENDRIKSTRAAT 43-43a - TELEFOON 34461

ALVORENS
tot aankoop van echte
PERZISCHE TAPIJTEN
over te gaan, overtuigt men zich eerst van onzen enormen voorraad en LAGE PRIJZEN
Men vrage vrijblijvend zichtzending.
KULCSAR'S PERZISCH IMPORTHUIS
DEN HAAG
Noordeinde 11 (hoek Hartogstr.) Tel. 14008
AMSTERDAM Leidscheplein 5—7—9
ROTTERDAM
Schiedamsche Singel 11B, Telefoon 53905

ANTHRACIET
BELGISCHE 50/80 à 2.50
30/50 à 2.80
20/30 à 2.75
BRECHCOKES f 1.20 p H.L.
N.V. BRANDSTOFFENHANDEL
„DE CENTRALE"
TELEF. 51313 — PINKSTRAAT 27
SCHEVENINGEN

TE HUUR

FAHRENHEITSTRAAT, HAAGBEUKSTRAAT, NOTEBOOMSTRAAT — BOOMEN- EN BLOEMENKWARTIER

VRIJE ETAGE-WONINGEN w.o. een hoek, bevatt. 5 kamers, serre enz. Huurpr. vanaf f 45.88 p. m. — PRACHT BENEDENHUIS met grooten tuin. Huurprijs f 43.75 p. m.
EEN KL. GARAGE met licht en water f 20.— per maand.
Sleutels bij „HANENBURG", Thomsonlaan 51.

AKELEISTRAAT, ORCHIDEESTRAAT, CYCLAAMSTRAAT — **SCHITTERENDE OMGEVING** (EINDE LAAN VAN MEERDERVOORT)

ETAGE-WONINGEN: 4 kamers, serre, keuken m. ingeb. buffet, balcon, enz. (Tweede Etage: 5 kamers). Huurpr. f 37.50 p. maand.
BENEDENHUIZEN: 4 groote kamers, serre, tuin, douche, keuken met ingeb. buffet enz. Huurprijs f 47.50 per maand.
VRIJE BOVENHUIZEN (geen portiek): 5 kamers, douche, keuken met ingeb. buffet, balcon enz. Huurprijs f 42.50 per maand.
TE KOOP PRACHT BENEDEN- EN BOVENHUIS IN DE CYCLAAMSTRAAT f 10.500.— (ZEER GESCHIKT VOOR ZELFBEWONING).

Eengezinswoningen aan de Loenensche straat.
Koopprijs f 5000.-, vrij op naam.
ALLE GEWENSCHTE INLICHTINGEN KOSTELOOS.
Woningbureau „Hanenburg", Thomsonlaan 51
TELEFOON 35706

VANAF MAANDAG
BUITENGEWONE VERKOOP VAN
5000 DOZIJN HUISHOUDDOEKEN
TEGEN EXCEPTIONEELE PRIJZEN
HIERONDER ENKELE VOORBEELDEN UIT DEZE BIJZONDERE AANBIEDING

THEEDOEKEN solide kwaliteit **0.18**	STOFDOEKEN wit met rooden rand 48 x 48 cM. **0.11**	GRIJZE VAATDOEKEN met rooden rand **0.09**
WITTE HANDDOEKEN goede kwaliteit groote maat **0.29**	BONTE HANDDOEKEN prima halflinnen groote maat **0.42**	THEEDOEKEN prima halflinnen groote maat **0.39**

BIJ UITSTEK GESCHIKTE GELEGENHEID VOOR H.H. HOTELIERS EN PENSIONHOUDERS
ZIET ONZE SPECIALE ETALAGE!
DE BIJENKORF
DEN HAAG

Fa. A. MAK, Amsterdam, Rokin 5-15
VEILINGEN VAN OUDE EN MODERNE SCHILDERIJEN EN ANTIQUITEITEN
INZENDINGEN KUNNEN DAGELIJKS PLAATS VINDEN
MEN WENDE ZICH TOT ONZEN VERTEGENWOORDIGER, DEN HEER: C. N. H. VAN LAWICK, SUEZKADE 118, 's-GRAVENHAGE, TELEPHOON 32695. 7935-50

„NATIONAAL GRONDBEZIT"
LAAN VAN MEERDERVOORT 168A
KAN PER 1 MEI a.s. OF VROEGER WONINGEN
TE HUUR
AANBIEDEN IN VERSCHILLENDE STADSGEDEELTEN EN TEGEN DIVERSE HUURPRIJZEN. — INLICHTINGEN VRKRIJGBAAR TEN KANTORE
LAAN VAN MEERDERVOORT 168A.

„A C E"
RADIO INSTALLATIEN
J. VAN DER HEIJDEN, Gedipl. Radio-Techniker,
ANTONIE DUYCKSTRAAT 118 — TEL. 54760
STEEDS HET NIEUWSTE OP RADIO-GEBIED

Ongevallenwet en Invaliditeitswet

Aan het rapport van de commissie uit S.D.A.P. en Nederl. Verbond van Vakverenigingen, die had te onderzoeken, op welke punten de Ongevallenwet en de Invaliditeitswet moeten worden verbeterd, is het volgende ontleend:

De commissie noemt het aanbevelenswaard, al de bestaande onderscheidingen in de ongevallenverzekering te laten vervallen, zoodat bereikt wordt, dat ook in het door N.V.V. en S.D.A.P. uitgegeven rapport -in zake de sociale verzekering als eisch wordt gesteld en waardoor alle loonarbeiders zonder eenige uitzondering aan deze verzekering deel hebben.

De commissie acht het verder noodig, dat aan het hoofd der Rijksverzekeringsbank een bestuur zal komen, samengesteld uit de kringen van belanghebbenden, d.w.z. uit leden, aangewezen door de vakcentrales van arbeiders en werkgevers, waaraan toegevoegd zouden kunnen worden eenige leden, benoemd door de regeering.

Teneinde den fabrieksarts volkomen onafhankelijkheid te waarborgen acht de commissie het noodzakelijk, dat deze wordt benoemd, geschorst en ontslagen door de Rijksverzekeringsbank in overleg met de betrokken vakorganisaties en den patroon. Bij gemis aan overeenstemming behoort de bank te beslissen. Intusschen acht de commissie het wetsontwerp inzake den fabriksarts zoo vol leemten, dat het zonder grondige verbeteringen en aanvullingen voor de moderne arbeidersbeweging niet is te aanvaarden en zelfs voor beoordeeling niet vatbaar is.

Teneinde bij de schatting van het percentage der invaliditeit tengevolge van een ongeval zoo groot mogelijke nauwkeurigheid te bereiken, meent de commissie, dat het gewenscht is een onafhankelijken, medischen en technischen Staatsdienst in te stellen.

Zoolang echter een dergelijke afdoende verbetering achterwege blijft, zou ook door aanwijzing van eenige niet door de verzekeraars aangestelde of bezoldigde artsen, tot welke de getroffenen, die de hun toegekende definitieve rente niet met hun invaliditeit in overeenstemming achten, of meenen, dat hun ten onrechte zulk een rente wordt onthouden, zich vóór het instellen van een beroep zouden kunnen wenden, teneinde een tweede beoordeeling van hun arbeidsgeschiktheid te verkrijgen, reeds veel te verbeteren zijn in de richting van sociale wetsuitvoering.

Verder acht de commissie het gewenscht, dat een bepaling wordt opgenomen, waarbij crematiekosten worden gelijkgesteld met begrafeniskosten. Naar haar oordeel moeten wettig erkende en niet erkende natuurlijke kinderen, benevens pleegkinderen worden gelijkgesteld met andere kinderen. Voorts meent zij, dat de mogelijkheid moet worden geopend om het thans vigeerende premiestelsel te vervangen door het omslagstelsel met kapitaaldekking.

Omtrent de Invaliditeitswet oordeelt de commissie het noodig, de bestaande loongrens geheel te doen vervallen.

De voorwaarden, gesteld voor het recht op invaliditeitsrente, acht de commissie te zwaar. Zij acht het gewenscht, dat de grens van het nog te verdienen loon van 1/3 wordt teruggebracht tot 1/2 of wel dat het criterium van invaliditeit wordt verlegd in de richting van beroepsinvaliditeit,

Een aanmerkelijke verscherping van het toezicht op de nakoming door de werkgevers van de op hen rustende verplichting tot premie-betaling, teneinde tegen te gaan, dat 65-jarigen eerst veel later of in het geheel geen ouderdomsrente krijgen, acht de commissie noodzakelijk. Premiebetaling voor arbeid in werkverschaffing acht zij in dit verband eveneens gewenscht. Tijdens ziekte of werkloosheid, moet zooveel mogelijk premie worden betaald, welke last niet op den verzekerde mag worden gelegd.

Een afdoende verzorging is naar de meening der commissie klaarblijkelijk niet bereikbaar zonder invoering van een premievrij staatspensioen. De vermindering van de ouderdomsrente, indien beide echtgenooten in het genot zijn daarvan acht de commissie ongewenscht. Voorts acht de commissie het noodig om, met behoud van het eigen karakter der rechtspraak door scheidslieden tegemoet te komen aan de bestaande bezwaren. Een zorgvuldige bezetting van de secretariaten zal daartoe zeker één der aangewezen middelen zijn.

DE RIJKSMIDDELEN.

Het eerste overzicht van de rijksmiddelen in dit jaar, vertoont nogal aanmerkelijke verschillen tegenover een jaar geleden.

In Januari heeft de opbrengst van het personeel f 3.037.500 bedragen of f 641.800 meer dan in dezelfde maand van het vorige jaar, terwijl de inkomstenbelasting een bate opleverde van f 9.226.400 of f 360.000 meer dan in Januari 1927.

Een merkwaardig verschil, zoowel in raming als in opbrengst, vindt men bij de rijwielbelasting. Een jaar geleden werd de bate voor 1927 op f 6.250.000 geraamd, thans komt de raming met niet meer dan f 625.000 op den staat voor.

In het geheel is de opbrengst uit de gewone bronnen ad f 43.509.400 f 314.735 kleiner geweest. Neemt men de opgaaf van een jaar geleden ter hand dan blijkt het nadeelige verschil echter heel wat omvangrijker. In werkelijkheid toch heeft de ontvangst in Januari 1927 niet f 43.824.000, maar f 46.772.300 bedragen. Er ontstaat hier eenige verwarring door de rijwielbelasting, waarvan nu, zooals gezegd, 10 pCt. ten bate van de gewone inkomsten wordt gebracht, een jaar geleden echter, op den middelenstaat nog de volle 100 pCt. werd verantwoord.

De zegelrechten brachten f 245.000 minder op. het registratierecht f 257.000 minder (v.j. hadden zij bijzonder ruim gevloeid); gedistilleerd f 291.500 minder en vermogensbelasting f 138.000 minder. Daarentegen waren er, behalve de stijgingen bij personeel en inkomstenbelasting, o.a. vermeerderingen van f 243.000 van de grondbelasting. f 326.800 bij dividend- en tantièmebelasting, een accres van niet minder dan f 798.000 bij de invoerrechten en een ongeveer daaraan evenredige stijging van f 42.700 bij de statistiek. Voor suiker is een toeneming op te merken van f 395.700, tabak f 291.000 en geslacht f 108.000. De inkomsten ten bate van het leeningfonds zijn f 1.281.000 kleiner geweest, in hoofdzaak door het vervallen van de 25 pct. opcenten van de inkomstenbelasting voor 1927/28.

Commissarisverkiezing in 't K.Z.B.G.

De meening van den Voorzitter van het Stembureau.

(Ingezonden).

Hoewel ik tot mijn leedwezen geen academischen titel heb, mag ik misschien toch ook wel mijn meening zeggen over hetgeen er zoo al over en naar aanleiding van de verkiezing van Commissarissen van het Kon. Zoöl. Bot. Genootschap in het publiek is te doen geweest Met den schroom, welke mij tegenover de geleerde juristen past en welke trouwens van mij bekend is, waag ik mij op het juridische glibberpad.

Het verwerken van exploiten behoort tegenwoordig zoo ongeveer tot mijn dagelijksche menu. Ik heb er trouwens in mijn niet al te rustig leven vele te verduwen gekregen, maar nooit een zoo zonderling geformuleerd, gestyleerd en geargumenteerd als dat van den heer mr. K. F. Katz. Aan dit juridisch document heeft mevrouw mr. B. R. J. Belinfante-Jessurun in uw avondblad van gisteren reeds meer dan noodige eer bewezen, maar toch meen ik, dat zij twee gewichtige argumenten over het hoofd heeft gezien. Ten aanzien van het gebruik van meerdere stembussen, dat dezen keer de verkiezing niet betreft een of meer personen, maar een geheel college, dat, straks vernieuwd zijnde, krachtens de Statuten, onderling de aftreding zal te regelen hebben. Ten aanzien van de quaestie van de gehuwde vrouw, dat, als deze, blijkbaar door haar heer en gebieder niet gehinderd, zich als aandeelhouder heeft kunnen laten inschrijven in het aandeelhoudersregister, zij van haar man daardoor implicite ook toestemming heeft gekregen, om de aan het aandeelbezit verbonden rechten (vermindering van contributie, vergaderen en stemmen) *uit te oefenen*.

Wat het exploit van den heer mr. P. J. Paets tot Gansoyen ten verzoeke van den heer P. Lamp betreft, wil ik wel als mijn meening kenbaar maken, dat de conclusie, dat met den heer mr. D. J. I. v. d. Oever niet de heer Henri ter Hall en wel de heer mr. K. F. Katz in herstemming dient te komen, hoewel zeer zeker van zeer groote humoristische en ironische waarde, niet opgaat, daar het stembureau m.i. geen andere functie heeft dan naar recht en fatsoen — en te dezer zake maakt gelukkig niemand aanmerking — den uitslag van de stemming op te maken. Over de toelaatbaarheid der eventueel gekozenen heeft het stembureau geen zegging. Worden er protesten ingebracht, al of niet bij deurwaardersexploit, dan worden die bij het proces-verbaal overgelegd. Wat mij betreft, kan dan ook de herstemming volgende week voortgang hebben zonder bemoeienis van wie(n) dan ook.

Wat daarna gebeurt, wacht ik met belangstelling, maar ook met gerustheid af. Ik houd mij aan het bekende: „Fais ce que tu dois, advienne que pourra."

C. D. Wesseling.
Voorzitter van het Stembureau.

De eerste reis van de Sibajak

Men schrijft ons van boord der Sibajak d.d. 13 Febr.:

Het nieuwste, grootste schip van de Rotterdamsche Lloyd heeft wèl zijn vuurproef doorstaan. Tot Southampton ging alles goed, maar toen wij 's avonds van den 10en Februari zouden vertrekken, werd een storm in het Kanaal aangekondigd en werden alle maatregelen genomen, als het aanbrengen van zware ijzeren platen voor de patrijspoorten, het vastsnoeren van het ameublement, etc. Rustig voeren we nog de haven uit, maar daarbuiten begon de storm, die steeds in kracht toenam en het schip geweldig deed slingeren. Tegen 4 uur 's ochtends werd een angstig oogenblik bereikt. Een der buitendeuren van het voorschip was opengeslagen, waardoor de golven naar binnen drongen in de gangen der 1e en 2e klasse. Ten einde de noodige maatregelen te nemen moest de kapitein laveeren, zoodat de Sibajak geheel op één kant kwam te liggen, bijna horizontaal. Dat was een ontzettend moment; van alle kanten hoorde men breekbare waren te pletter vallen, daarbij het plotseling ophouden van den motor en het bericht, dat er water in het schip was, dat alles werkte niet geruststellend.

We besloten naar het sloependek te klimmen, waar we hoopten iemand van de bemanning te vinden. Het was geen gemakkelijke tocht in den gierenden storm, door een schip, dat geheel uit zijn evenwicht lag, maar we hadden het geluk een officier te spreken, die ons gerust stelde, dat er geen reden voor gevaar was.

Den geheelen volgenden dag en nacht hield het zware weer aan, voortgezet in de Golf van Biskaje. De huizenhooge golven donderden tegen de Sibajak aan en veroorzaakten ontzettend veel schade. In de eerste klasse zijn o.a. 12 tafels en 17 stoelen kapot geslagen, in de tweede veel minder. Ook is een luchtkoker als een houtje doormidden geknapt.

De hulpvaardige bemanning met haar onverstoorbare kalmte heeft er alles toe bijgedragen een paniek te voorkomen, want velen stonden met hun reddingsgordels aan.

Al hebben de passagiers menig angstig oogenblik doorstaan en is de schade groot, de Sibajak heeft bewezen een zeewaardig schip te zijn en de directeur van de maatschappij de Schelde, die zelf meevaart, zal zich daarvan overtuigd hebben.



ANTI-DRANKWET PROJECTIELEN

Wij hebben reeds gemeld, dat de welbekende ronde viltjes die sedert onheuglijke tijden alle café-tafeltjes sieren, en daar de cliëntèle op vreedzame wijze inlichten omtrent de herkomst van het bier dat wordt geschonken, Woensdag plotseling zijn verdwenen en vervangen door andere, volgens bijgaande afgebeelde viltjes, die dienst moeten doen als een soort anti-Drankwetprojectielen.

* * *

De Nederlandsche Bond van Koffiehuis-, Restauranthouders en Slijters en ook andere organisaties hebben hun leden echter verzocht geen gebruik te maken van deze bierviltjes, verspreid buiten eenig overleg met de kleinhandelorganisaties. Men acht in de kringen van den kleinhandel de actie, die van een comité uitgaat hoofdzakelijk bestaande uit bierbrouwers en wijnhandelaars, zeer ontijdig en ontactisch. Men hoopt in deze kringen nog altijd dat er iets van de Drankwetherziening terecht zal komen en dat niet aangestuurd zal worden op het uitblijven van eenige herziening der huidige Drankwet, die zoo dringend verbetering behoeft.

BINNENLAND

RAPPORTEURS

De afdeelingen der Tweede Kamer hebben benoemd tot rapporteurs over de wetsontwerpen:

wijziging van de wet van 26 Maart 1920 tot heffing van een recht op de mijnen; opheffing van de schorsing van dit recht; toekenning van schadeloosstellingen aan provinciën en gemeenten;

Intrekking der wet van 17 Maart 1923 tot wijziging en aanvulling van de Stoomwet;

Toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een tramweg van Hoofdplaat naar Breskens;

Herziening van de wet van 19 December 1914 houdende instelling van raden van beroep voor de directe belastingen en vaststelling van algemeene bepalingen betreffende het beroep op die colleges, en wijziging van de artt. 265b en 265c der Gemeentewet:

de heeren Kortenhorst, Van de Bilt, Droogleever Fortuyn, Hermans en Beumer.

Over: Wijziging van de artt. 134 en 139 van de Wet op de Staatsinrichting van Ned.-Indië;

Bestemming, te geven aan de in de jaren 1926 tot en met 1940 vervallende, aan Nederland toekomende termijnen van de door China op grond van artikel VI van het Slotprotocol, geteekend te Peking op 7 September 1901, verschuldigde schadevergoeding;

Goedkeuring van het op 21 Mei 1927 te 's Gravenhage tusschen Nederland en Zweden gesloten vereenigingsverdrag, ten doel hebbende de toepassing van de maatregelen van het sanitair toezicht op de scheepvaart meer afdoende en minder hinderlijk te maken, de heeren Moller, Bijleveld, v. Boetzelaer, Schokking en v. Rijckevorsel.

Over: Voorbehoud der bevoegdheid tot toetreding tot het ontwerp-verdrag betreffende den leeftijd, waarop kinderen mogen worden toegelaten tot den arbeid in den landbouw (Genève 1921);

Gemeentelijke indeeling van Zuiderzeegebied;

Wijziging van de wet van 28 December 1920 tot uitbreiding van de gemeente Amsterdam met Diemen, Ouder-Amstel en Nieuwer-Amstel, een gedeelte van het open IJ en van de Zuiderzee, benevens met de gemeenten Buiksloot, Nieuwendam, Ransdorp, Watergraafsmeer en Sloten;

Overbrenging van den weg Rotterdam—Nieuwerkerk aan den IJsel in beheer en onderhoud bij het Rijk;

Onteigening, met toepassing van de wet van 27 Maart 1915 van eigendommen, erfdienstbaarheden of andere zakelijke rechten, noodig voor den aanleg en het inrichten van een marktterrein aan de Croeselaan te Utrecht;

Onteigening van perceelen, erfdienstbaarheden en andere zakelijke rechten, noodig voor aanleg van verkeerswegen nabij Den Oever in de gemeente Wieringen in verband met de afsluiting van de Zuiderzee en de droogmaking van de Wieringermeer;

Onteigening van perceelen, erfdienstbaarheden en andere zakelijke rechten noodig voor den aanleg van een weg van beoosten de kom van Krabbendijke, tot den weg over den Oosterscheldedam bij Rilland, behoorende tot de werken voor den aanleg van een hoofdweg van Zeeland naar Noordbrabant;

Wijziging van de wet van 28 April 1927 tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, erfdienstbaarheden en andere zakelijke rechten in de gemeenten Bennebroek en Heemstede, noodig voor verbetering van den Rijksweg van de Haagsche Schouw naar Haarlem, de heeren Krijger, Lovink, Boon, Gerhard en J. B. v. Dijk, en

over: Wijziging der Arbeidswet 1919 de heeren Loerakker, Deckers, Aalberse, Schaper en mej. Meyer.

ALG. NED. BOND VAN HANDELS- EN KANTOORBEDIENDEN.

Op Zondag 11 Maart zal de Alg. Ned. Bond van Handels- en Kantoorbedienden te Amsterdam een congres in zake de rechtspositie houden. Sprekers zullen zijn de heer S. Aufhäuser, lid van den Duitschen Rijksdag, en de Bondsvoorzitter, de heer G. J. A. Smit Jr.

OVERDRACHT VAN TORENS AAN KERKBESTUREN.

De Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen heeft aan de Gedeputeerde Staten der provincies geschreven:

Het komt in den laatsten tijd veelvuldig voor, dat een gemeente den eigendom van een aan haar behoorenden toren overdraagt aan een kerkgenootschap.

Ongetwijfeld is er in beginsel veel voor te zeggen, dat een toren, één geheel uitmakend met een kerk, die nog voor den eeredienst wordt gebruikt, eigendom wordt van het kerkgenootschap, waaraan deze kerk behoort.

Uit een oogpunt van monumentenzorg is zulke verandering in den eigendomstoestand van een toren evenwel niet zonder bedenking, omdat de regeering en de colleges van Gedeputeerde Staten eenig toezicht en *medezeggenschap hebben* over gemeente-eigendommen, welke zij missen ten aanzien van kerkelijk goed.

Aangezien in ons land nog geen monumentenwet bestaat en niet valt te zeggen, of deze, zoo zij tot stand komt, aan de regeering ten aanzien van kerkelijke eigendommen groote bevoegdheid zal geven, is er reden te meer toe te zien, dat monumenten door gemeenten niet worden vervreemd dan onder zoodanige voorwaarden, dat hun duurzame instandhouding behoorlijk verzekerd is.

Zooveel mogelijk dient voorkomen te worden, dat de bestaanszekerheid van aan openbare instellingen toebehoorende monumenten wordt verminderd door eigendomsoverdracht.

Ik zou het daarom zeer op prijs stellen, wanneer uw college voortaan goedkeuring aan raadsbesluiten, als hiervoor bedoeld, niet zou willen verleenen, alvorens mij te hebben geraadpleegd omtrent de waarde van den over te dragen toren als monument en omtrent de voorwaarden, die met het oog daarop aan de overdracht zouden moeten worden gesteld.

VOORSTEL-ZIJLSTRA TOT WIJZIGING DER L.O.-WET.

De heer Zijlstra heeft zijn memorie van antwoord ingezonden over het wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen V en VIII der wet van den 30n Juni 1924 en van art. 28 der L.O.-wet 1920.

De heer Zijlstra bespreekt eerst het geopperde bezwaar dat geen kostenberekening is overgelegd.

Volgens een globale becijfering — berekend naar f 2000 als gemiddeld salaris voor een onderwijzer eener school voor gewoon lager onderwijs en van f 2500 salaris voor een onderwijzer aan een school voor u.l.o.- zullen volgens het voorstel 700 onderwijzers aan gewone lagere scholen en 180 onderwijzers aan uitgebreid lagere scholen meer moeten worden aangesteld.

Dit zou een meerdere uitgave met zich brengen van 700 × f 2000 = f 1,400,000 en 180 × f 2500 = f 450,000, tezamen een bedrag van f 1,850,000.

Zijn voorstel bedoelt de kleine scholen ten plattelande voor grootere schade te behoeden. De opschorting van den 7-jarigen leerplicht tastte de inwendige organisatie der school niet aan, doch de verandering der leerlingenschaal trof de organisatie der school in gevoelige mate en dan in het bijzonder de kleine scholen op het platteland.

Het was niet de bedoeling om tegenover het ontwerp omtrent den leerplicht een ander voorstel te plaatsen, maar om het er naast te stellen, opdat de invoering van den leerplicht voor het 7e leerjaar vergezeld zou gaan van de noodige hulp voor de kleine scholen.

Ook de heer Zijlstra vindt de leerlingenschalen der technische herziening beter en heeft daarom zijn voorstel gewijzigd in dien zin, dat de daarin voorgestelde schalen slechts zullen gelden tot 31 December 1929. Het voorstel krijgt nu geheel het karakter van een overgang, waarbij eerst de kleine scholen worden geholpen, terwijl overigens de veranderingen onbeteekenend zijn, zoodat in 1930 de tweede stap gemakkelijk kan worden gedaan, die over heel de lijn de zoozeer gewenschte verbetering brengt.

Het bezwaar, dat voorgesteld wordt de wet op 1 Juli 1928 in werking te doen treden inplaats van op 1 Januari 1929, zulks met het oog op de verrekening en de teldata, kan de voorsteller niet deelen. Een verschuiving van den datum der inwerkingtreding van 1 Januari 1929 zou van de voordeelen, welke zijn ontwerp biedt, een derde gedeelte wegnemen (de duur van de werking zou van 1½ tot 1 jaar worden teruggebracht), waarom de heer Zijlstra aan den wensch in het voorl. verslag geuit niet kan voldoen.

Een nota van wijziging is bij de Memorie van Antwoord gevoegd.

AMBTENAARSBOND EN GESTICHTSBESTUREN.

Het hoofdbestuur van den Centralen Nederlandschen Ambtenaarsbond bericht ons, dat het, op dezelfde overwegingen waarop het zich reeds eerder heeft gewend tot den raad der gemeente Deventer, aan den gemeenteraad van Zutphen een adres heeft gericht met het verzoek, te willen nagaan, of de raad geen termen aanwezig acht, zich uit te spreken ten gunste van herstel van het contract tusschen het gestichtsbestuur te Zutphen en den C.N.A.B.

In een tweede adres aan den gemeenteraad te Deventer vestigt het, evenals in het jongste adres aan den raad der gemeente Zutphen, de aandacht op het ontslag aan een verpleger, voorzitter van de afdeeling van den C.N.A.B. aan het Apeldoornsche Bosch gegeven, zonder dat het gestichtsbestuur den ontslagene de ten laste legging geformuleerd had voorgelegd, waardoor betrokkene zich niet behoorlijk heeft kunnen verweren of doen verdedigen, terwijl voor hem geen beroep open staat.

Het hoofdbestuur, van oordeel, dat door de samenwerking der gestichtsbesturen de gezamenlijke besturen verantwoordelijk zijn voor daden door een der besturen, in verband met het conflict afzonderlijk gedaan, spreekt de hoop uit, dat de gemeenteraden van Deventer en Zutphen, die zelf de rechtspositie van personeel in dienst der gemeenten hebben geregeld, niet zullen kunnen goed vinden, dat de gestichten te Deventer en Zutphen, wier begrootingen door de resp. gemeenteraden moeten worden goedgekeurd en wier besturen door die raden worden samengesteld, wegens samenwerking, in zake het conflict, met Het Apeldoornsche Bosch, mede verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor de rechteloose positie van het verplegend personeel aan het Apeldoornsche Bosch, en zich derhalve zullen uitspreken voor herstel van het contract door de plaatselijke gestichten met den Centralen Nederlandschen Ambtenaarsbond.

NEDERL. R.K. MIDDENSTANDSBOND.

Dezer dagen heeft te Utrecht onder leiding van den heer C. J. G. Struycken van 's-Gravenhage, het hoofdbestuur van den Ned. R.K. Middenstandsbond vergaderd.

Met belangstelling werd kennis genomen van het verslag van het comité van actie tot bestrijding van den verkoop met cadeaux, alsmede van het feit, dat thans van Rijkswege een Commissie wordt samengesteld onder voorzitterschap van mr. baron van Wijnbergen.

Vastgesteld werd een adres aan de Tweede Kamer betreffende het ontwerp-Drankwet. In dit adres wordt adhaesie betuigd aan het adres van den R.K. Bond van Vergunninghouders en aangedrongen op het verwerpen van die bepalingen, welke aan de verloven dezelfde beperkingen opleggen als aan de vergunningen (practisch verbod van verkoop van wijnen door kruideniers en dergelijken).

Aan de vergadering werd voorgelegd het resultaat der gevoerde onderhandelingen met de firma R. Mees en Zoonen over een af te sluiten overeenkomst, op grond waarvan de leden van den Ned. R.K. Middenstandsbond zich op bijzondere gunstige voorwaarden zouden kunnen verzekeren tegen brand.

Besloten werd het contract, behoudens enkele aanvullingen, te teekenen.

Vervolgens had de gebruikelijke aanwijzing plaats van vertegenwoordigers in verschillende colleges.

UIT DE TEXTIELNIJVERHEID.

In een te 's-Hertogenbosch gehouden vergadering van de besturen der textielorganisaties St. Lambertus, Unitas en de Eendracht met het bestuur der Vereeniging van R.-K. Werkgevers in de Textielnijverheid zijn van weerszijden eenige belangrijke punten aan de orde gesteld. De besturen der werknemers drongen aan op uitbetaling van vergoeding voor Christelijke feest- en *vacantiedagen ook* aan de ongehuwden en op verbetering van de loonen, daar verschillende werkgevers de minimumloonen als maximum beschouwen, en indertijd de toezegging is gedaan, dat de werkelijk verdiende loonen 10 pCt. hooger zouden zijn dat het minimum. Gevraagd werd, drie in plaats van vijf gemeenteklassen in te voeren, en St. Lambertus en Unitas vroegen ook verbetering van den kinderbijslag.

Van werkgeverszijde werd meegedeeld, dat in hun kring was beraadslaagd over mogelijke invoering van een pensioenfonds; verder wenschte men de meening te weten over het treffen van een overeenkomst omtrent verlenging van den werktijd tot 2560 uren per jaar. Men was bereid te overwegen, een collectief contract af te sluiten.

Over een en ander werd langdurig beraadslaagd.

— De directie der Nederlandsche Spoorwegen heeft het maken van grond- en spoorwerken, schoeiingen, overkappingen, loopbruggen, bestratingen en bijkomende werken ten behoeve van de uitbreiding van de los- en laadgelegenheid te Bovenkarspel-Grootebroek, volgens bestek no. 1352 H.S. opgedragen aan H. Huisman te Groningen voor f 249.800



DE MAASDIJK BIJ NEDERASSELT

In de omgeving van Nederasselt beleeft men weer angstige tijden, daar het water van de Maas zoo hoog gestegen is, dat overstroming en dijkdoorbraak voortdurend gevreesd worden.
Een foto van de werkzaamheden aan den dijk tusschen Balgooy en Nederasselt.

GEMENGD NIEUWS

HET GESTRANDE FRANSCHE SCHIP.

Het gestrande stoomschip Fort de Troyon is in den afgeloopen nacht een scheepslengte hooger op het strand geslagen. De bemanning is aan boord gebleven. Sleepbooten en bergingsvaartuigen zijn naar de strandingsplaats vertrokken. Het weer is kalmer.

ERNSTIG ONGELUK.

Gistermiddag heeft te Oldenzaal een ernstig ongeval plaats gehad. De 35-jarige H. Versteeg reed met een wagen vol lijnkoeken langs den Bentheimschen straatweg. Waarschijnlijk door het vallen van enkele lijnkoeken sloegen de paarden op hol, met het gevolg, dat V. van den wagen viel en de wielen hem over het lichaam gingen. In ernstigen toestand werd hij opgenomen en naar het ziekenhuis vervoerd, waar hij bij aankomst reeds overleden bleek te zijn.

TEGEN EEN AUTO GEREDEN.

Te Schipluiden is Donderdagavond de tuinman Schenkeveld, wonende Vlaardingsche kade aldaar, door den storm met zijn fiets tegen een zwaar beladen vrachtauto van de fa. P. L. Verhoef te Delft aangereden. De man werd gruwelijk verminkt en overleed tijdens het vervoer naar het ziekenhuis te Delft. Hij was ongehuwd. Den chauffeur van de vrachtauto treft geen schuld.

IN EEN SLOOT GEDUWD.

In den afgeloopen nacht om halftwee is op den Rotterdamschen weg bij de scheepswerf van gebrs. Boot te Delft een auto van den heer Groen, wonende in den Haag en komende van Rotterdam, aangereden door een achteropkomenden auto en in de langs den weg loopende sloot terechtgekomen. De andere auto reed snel door. De bestuurder daarvan is niet bekend geworden. De auto van den heer Groen is met een kraanwagen gelicht en naar den Haag vervoerd. Persoonlijke ongelukken kwamen niet voor.

IN HET WATER GELOOPEN.

Gisternacht tusschen 3 en 4 uur is mej. D. J. Wassink uit Dieren in het Apeldoornsche-Dierensch-kanaal ter hoogte van de Welgelegenbrug verdronken. Zij was met eenige jongelui na afloop van een bruiloft op weg naar de woning van mej. Jansen, bij wie zij den nacht zou doorbrengen. De beide meisje bevonden zich op eenigen afstand achter de overigen en liepen — zij waren den weg kwijt, doordat zij hun paraplue hadden opgestoken — te water. Op hun hulpgeroep kwamen de anderen toegesneld. Zij brachten mej. Jansen, die met de beenen in het water stond, op het droge, doch de 26-jarige mej. Wassink werd eerst ongeveer 10 minuten later, voorover in het water liggende, met de voeten boven het water uit, gevonden. Toen men haar aan den kant had gebracht, bleken de levensgeesten reeds te zijn geweken.

HET SPOORWEGONGELUK TE ZANDVOORT.

Op de locomotief, waarmee de vorige maand op het station te Zandvoort een ongeluk is gebeurd, deed o.a. dienst de leerling-machinist Bakker, die sindsdien niet meer in staat was, zijn werkzaamheden bij de spoorwegen te verrichten, door overspanning.

De Opr. Haarl. Crt. vernoemt nu, dat een medisch onderzoek naar zijn gezondheidstoestand is ingesteld en dat de leerling-machinist voor den dienst is afgekeurd.

Bakker is 27 jaar oud en zal het minimumpensioen genieten van 30 pct. van zijn salaris, wegens invaliditeit.

HET FAMILIEDRAMA TE BLEIJERHEIDE.

Vrouw Fl., die met de drie kinderen in het St. Elisabeth-hospitaal te Aaken wordt verpleegd, is eenigszins aan de beterhand. Zij beweert ongesteld te zijn geworden na het gebruik van leverpastei en ontkent zich en de kinderen vergift te hebben toegediend. Het is beslag genomen braaksel wordt scheikundig onderzocht.

INTERNATIONALE FOTO-SALON 1928.

De Bond van Nederlandsche Amateur Fotografen Vereenigingen organiseert een internationalen fotosalon, welke in Juni en Juli van dit jaar ter gelegenheid van de Olympische Spelen zal worden gehouden.

De tentoonstelling heeft een uitsluitend artistiek karakter. De deelneming staat een ieder vrij onder de volgende voorwaarden: Het maximum aantal foto's per inzending bedraagt 6 stuks; de foto's moeten worden opgezet op wit of licht getint papier, niet grooter dan 40×40 cM.

De Bond zal deze tentoonstelling exposeeren in een of meer der volgende steden: Arnhem, Amsterdam, den Haag, Utrecht, Rotterdam. Voor het eerst te Arnhem, in het tentoonstellingsgebouw Artibus Sacrum.

De jury bestaat uit de heeren H. Berssenbrugge, C. Vreedenburgh en Fr. Ziegler.

DE DUITSCHE BIOSCOPEN

Het aantal bioscopen werd einde 1927 in Duitschland op ongeveer 4500 geschat. De meeste dezer kino's bieden plaats aan 200 à 300 bezoekers. Berlijn alleen bezit ongeveer 370 bioscopen. Daarna volgen München met 64, Hamburg met 58, Keulen met 46, Leipzig met 35, Frankfort en Breslau elk met 34, Dresden met 32, Essen met 27, Hannover met 24, Bremen en Dusseldorp elk met 19 en Maagdeburg met 17 bioscopen. Alle overige steden van Duitschland bezitten minder dan 15 bioscopen.

DE TOESTAND VAN DE MAASDIJKEN

Men seint ons uit Grave, d.d. 17 dezer:

De toestand der Maasdijken was hedenmorgen bij Balgooy en Niftrik van dien aard, dat de autoriteiten den toestand meester zijn. De twee bedreigde punten zijn voldoende versterkt en loopen geen gevaar, zoolang de Maas nog geen anderhalve Meter was krijgt.

Zoolang de rivier niet over de kruin van den dijk kan slaan, houdt de dijk het. De noodige voorzorgsmaatregelen word n genomen om ook maar het minste gevaar te kunnen voorkomen.

Bij Balgooy werd ook de buitenkant van den dijk door het water aangetast. Er werden onmiddellijk maatregelen getroffen en rijshout aangevoerd om het verder afbrokkelen van den dijk tegen te gaan.

* * *

Uit Maastricht wordt 19 c.M. val gemeld.

DE EEM BUITEN HAAR OEVERS GETREDEN.

Bij betrekkelijk kalm weder is in den afgeloopen nacht de rivier de Eem buiten haar oevers getreden, ten gevolge waarvan het polderland aan beide zijden van den spoorweg Baarn—Amersfoort en Baarn—Utrecht onder water werd gezet. Hedenochtend was het water eenigszins vallend.

— Te Zeepziederswijk bij Winschoten is gisteren de behuizing bewoond door Geert Akkerman afgebrand. Alles was verzekerd. Weinig is gered.

DE STRAFRECHTERLIJKE GEVOLGEN VAN OVERSPEL

In een nummer van het Weekblad van het Recht van eenige weken geleden (No. 11750) komt een eenigszins ondeugend doch geestig gesteld stukje voor van Mr. F. Pauwels, den bekenden auteur van boek en tooneelstuk „Boeven en Burgers", waarin relaas wordt gedaan van een niet alledaagsch voorval. Het gebeurde komt in het kort daarop neer, dat een medeplichtige aan overspel en flagrant délit door de politie wordt overvallen, opgepakt en in verzekering wordt gesteld, terwijl hij eerst na één nacht logies op het politiebureau en na verhoor door den commissaris werd vrijgelaten. Volgens mededeeling van den schrijver zal dit muisje nog een staartje hebben, inzooverre de delinquent doende is bij hoogere autoriteit een onderzoek uit te lokken naar de rechtmatigheid van de hem aangedane behandeling. Overspel toch is een z.g. klachtdelict, d.w.z. dat het recht tot vervolging eerst ontstaat, nadat de(n) beleedigde(n) echtgenoot(e) een klacht tegen de(n) overspelige heeft ingediend, terwijl een verdere beperking aan de vervolging is gesteld door de bepaling, dat aan de klacht geen gevolg zal worden gegeven, zoolang niet het huwelijk door echtscheiding is ontbonden of scheiding van tafel en bed is uitgesproken. Het gaat er nu om, of de gedragingen der politie, in casu inbreuk maken op het karakter van het klachtdelict (wat m.i. het geval is, daar zij het begin althans de inleiding van een vervolging zijn, welke bij een klachtdelict niet mag plaats vinden, zoolang geen klacht is ingediend), dan wel of zij — zooals de bewuste politieautoriteit moet beweerd hebben — slechts daden van nasporing zijn, waarbij het dan nog hoogst kwestieus is, of, zoolang geen klacht is ingediend, ook zelfs niet deze ambtshalve nasporing achterwege behoort te blijven.

Het behoeft geen betoog, dat wanneer in het betreffende geval de politie in het gelijk wordt gesteld, haar een nieuw en tot dusver onbetreden arbeidsterrein is geopend, want, wil de politie niet zuiver willekeurig te werk gaan of zich alleen leenen tot hulp bij voorkomende gevallen van min of meer persoonlijke wraakneming, dan zal zij iedere daad van huwelijksontrouw, die te harer kennis komt, onmiddellijk moeten onderzoeken, „nasporen" en vastleggen, om voor geval er te gelegener tijd een klacht mocht worden ingediend, de justitie tot een behoorlijke vervolging in staat te stellen.

De mogelijkheid is dus aanwezig, dat binnenkort aandacht zal moeten worden besteed aan een strafbepaling, die, ben ik wel geinformeerd, totaal in onbruik is en nooit wordt toegepast. Wie het Wetboek van Strafrecht kent, weet dat in artikel 241 overspel is strafbaar gesteld en nog wel met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden; van vervolging echter op grond van dit artikel hoort men niet.

Nu behoeft men op grond van deze laatste omstandigheid niet te concludeeren, dat in een tijd, waarin de hechtheid van het huwelijk door het toenemend aantal echtscheidingen toch al een knauw heeft gekregen, ouderwetsche opvattingen voor liberaler indeeën hebben plaats gemaakt en daardoor de algemeene overtuiging van de strafwaardigheid van overspel is verdwenen. Integendeel, wanneer men een onderzoek instelt naar de geboortegeschiedenis van het bewuste strafwetsartikel, blijkt, dat reeds in de jaren tachtig (het Wetboek van Strafrecht dateert uit dien tijd) aanzienlend en te elfder ure de strafbaarheid van overspel werd gedecreteerd. 1)

Aanvankelijk kwam in het ontwerp Strafrechtboek het geheele artikel niet voor en wel niet min of meer willekeurig, doch op grond van ampele overwegingen, in de memorie van toelichting weergegeven.

Ten eerste had men onder viguer van den Code Pénal, die toen hier te lande nog kracht van wet had en het overspel, zij het ook voor den man onder beperkende voorwaarden, strafbaar stelde, weinig vervolgingen gezien, ondanks het (reeds toen!) aanzienlijk aantal echtscheidingen, ter zake van overspel uitgesproken. Dan meende de Regeering, dat de strafbaarstelling tot geen ander nut zou strekken, dan dat zij de(n) beleedigde(n) echtgenoot een wapen voor onedele wraakoefening in de hand gaf, terwijl over het algemeen het publiek belang bij vervolging te gering was te achten en de behartiging daarvan dan nog door het vereischte van de indiening van een klacht afhankelijk zou worden gesteld van particulier initiatief. Ook de Raad van State ging in zijn advies over het ontwerp met deze opvatting mee, al wees hij ook op het gevaar, dat het overspel der vrouw kan hebben met het oog op de afstamming.

Merkwaardig is hiertegenover de argumenteering zoowel van de Tweede Kamer, wanneer zij zich in dit opzicht met het ontwerp niet kan vereenigen en op de strafbaarstelling aandringt, als van de Regeering, wanneer ze voor dien aandrang zwicht. Zij komt toch in het kort daarop neer, dat overspel onder de misdrijven zal worden opgenomen, omdat een tegenovergestelde handelwijze wellicht den schijn zou wekken, dat de wetgever het onrechtmatig karakter van overspel niet zoo erg zou vinden; aan den algemeenen zedelijken indruk, dien het Wetboek moet maken, zou daardoor afbreuk worden gedaan.

Houdt men dus in het oog, dat de opneming van het artikel feitelijk geen andere strekking had dan om de zedelijke reputatie van het wetboek hoog te houden, dan kan de niet-toepassing niet alleen niet als argument tegen het voorbestaan van het artikel worden aangevoerd, doch is zij min of meer in overeenstemming met de bedoeling van den wetgever.

Die bedoeling is echter foutief; een Wetboek van Strafrecht mag niet ontaarden in een zedelijk handboek. Tracht men er iets dergelijks van te maken, dan is bovendien het eind weg. De strafbaarstelling van overspel heeft trouwens in dit systeem deze bedenkelijke consequentie, dat andere handelingen, die tot dusver als onzedelijk werden beschouwd, voortaan door den beugel zouden kunnen. Niemand zal ontkennen, dat er nog verschillende extra-conjugale gedragingen bestaan, wier zedelijk gehalte niet hooger staat dan dat van overspel. De wetgever zou dus van zijn standpunt als zedemeester wijs doen met voortaan iedere buiten-echtelijke samenleving strafbaar te stellen, al was het ook met de vooropgestelde bedoeling, dat de bedreigde straf nimmer zal worden opgelegd.

Doch bekijken wij de kwestie eens van een andere zijde: er is in overspel, behalve zededelict, nog iets anders gezien. Het is een aanslag op de maatschappelijke orde, die zich baseert op het huisgezin. Bovendien maakt het de afstamming onzeker.

Het eerste moge waar zijn, als motief voor strafbaarstelling kan het niet voldoen, tenminste niet op zichzelf. Er zijn heel wat andere en even erge aanrandingen van den familievrede, die bij deze motiveering voor strafbaarheid in aanmerking komen. Waarom dan b.v. niet frequente dronkenschap van den man als misdrijf te qualificeeren en strafbaar te stellen?

Blijft dus slechts over het motief betreffende afstamming. Hierop is al menig wetgever vastgeloopen. Het brengt toch de noodzakelijke consequentie mee, alleen de vrouw strafbaar te stellen, daar de man uit den aard der zaak als hoofdschuldige (natuurlijk wel als medeplichtige bij overspel met een gehuwde vrouw) op het gebied der wettige afstamming niets onzeker kan maken. Maar die consequentie durft men tegenwoordig niet meer aan. Ook bepalingen als die van de Fransche wet (welke de vrouw steeds, den man echter alleen strafbaar stelt bij voortgezet concubinaat) worden hoe langer hoe meer afgekeurd; de voortschrijdende gelijkstelling van man en vrouw gedoogt ook op dit gebied geen verschillende en voor den man mildere behandeling. Strafbaarstelling van de vrouw alleen zou ook den schijn kunnen wekken, dat den man daardoor een vrijbrief is geschonken.

Het komt mij voor, dat de strafbaarstelling van overspel uit den tijd is. In vroeger eeuwen was het den man geoorloofd zijn overspelige vrouw en haar medeplichtige zonder vorm van proces en op staanden voet van het leven te berooven. Toen de eigen richting werd uitgebannen kon men er niet aanstonds toe besluiten de gevolgen van overspel tot de puur-civielrechtelijke (echtscheiding of scheiding van tafel en bed) te beperken; voor de private wraakneming kwam de van overheidswege bedreigde repressie in de plaats. De praktijk wees echter uit, dat deze repressie niet wordt begeerd; want daar nooit wordt vervolgd, mag worden aangenomen, dat ook niet veel klachten worden ingediend. De preventieve werking voorts lijkt mij problematiek; ik ben in gemoede overtuigd, dat er door de strafbepaling geen overspelige minder, en er zonder die bepaling geen overspelige meer zou zijn. Trouwens een strafbepaling, die nooit wordt toegepast, verliest reeds hierdoor haar preventieve werking. Artikel 241 van het Wetboek van Strafrecht is dus overbodig en een overbodige bepaling in het strafrecht schaadt; zij verlamt min of meer ook de preventieve werking van andere strafbepalingen en verstevigt dus niet den algemeenen zedelijken indruk van het wetboek, maar verzwakt het gezag daarvan.

Mr. H. F. A. Völlmar.

1) Ook in andere landen is de strafwaardigheid een probleem en, indien al straf bedreigd is, wordt zij daar zelden of nooit opgelegd, terwijl verschillende landen, o.a. Engeland, er in het geheel geen strafbepaling op na houden.

EEN LORENTZ-MONUMENT TE ARNHEM.

Namens de commissie voor een Lorentzminument te Arnhem wordt ons plaatsing van het volgende verzocht:

Donderdag is ten gemeentehuize te Arnhem onder voorzitterschap van den burgemeester de eerste vergadering gehouden van de commissie voor een Lorentz-monument te Arnhem, welke bijeenkomst ook door mr. S. baron van Heemstra, commissaris der Koningin in Gelderland, werd bijgewoond.

Hoewel omtrent den aard van het te stichten monument en de plaats, waar dit eventueel zal verrijzen, nog geen beslissingen konden worden genomen, is wel de zeer stellige bedoeling van de commissie gebleken, in ieder geval te trachten, te komen tot de oprichting van een gedenkteeken in materieelen zin en wel op een der pleinen van Arnhem.

Het spreekt vanzelf, dat voor de wijze, waarop dit denkbeeld zal kunnen verwezenlijkt worden, veel zal afhangen van de middelen, waarover de commissie zal hebben te beschikken; verwacht wordt echter, dat het mogelijk zal blijken een waarlijk monumentaal gedenkteeken voor den grooten Arnhemmer te doen verrijzen op een plaats, welke in de toekomst zijn naam zal dragen.

Ten einde dit doel te bereiken, zal een beroep gedaan worden op de financieele medewerking in de eerste plaats van Arnhem's ingezetenen.

Mocht er wellicht binnenkort een landelijk comité voor een Lorentz-hulde worden opgericht, dan zal daarmede samenwerking worden gezocht, waarbij echter op den voorgrond zal moeten staan de verwezenlijking van de Arnhemsche gedachte: een monument voor zijn Lorentz in zijn geboorteplaats.

Bijdragen zullen gaarne in ontvangst worden genomen door den penningmeester van de commissie, den heer E. Wolff, Bakkerstraat 4, postgironummer 4455.

HOLLANDSCHE BOERENKOLONIE IN ZUID-AFRIKA.

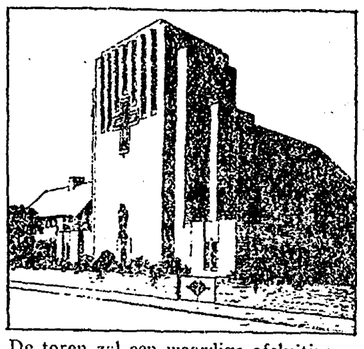
De heer H. Hoedemaker van Ameland, die Britsche boeren vergezeld heeft op toer door Zuid-Afrika, is in Zuid-Afrika aangekomen om zich er te vestigen. Potgietersrust (Transvaal) is zijn toekomstige bestemming. Zijn bruid heeft er in toegestemd de vrouw van een Zuid-Afrikaanschen boer in een van de warmste deelen van Zuid-Afrika te worden. De heer Hoedemaker heeft nu een plaats te Matale (district Potgietersrust). Hier zal hij zich hoofdzakelijk op „beest-boerderij" toeleggen. Slaagt hij, dan zullen nog andere Hollanders volgen. Het plan is om een kleine Hollandsche kolonie van boeren daar te stichten.

HET KERKGEBOUW DER VRIJE KATHOLIEKE KERK

BIBLIOTHEEK

De hier afgebeelde plannen, zijn door architect, J. Luthmann opgemaakt voor een gebouw in de tuinstadwijk Houtrust, welker penningmeester is gep. luit.-kolonel J. J. F. A. Beunk van het N.-I. L., Buys Ballotstraat 245 voor de Vrije Katholieke Kerk.

De as der kerk komt te liggen in het verlengde van de Ericalaan, welke aan haar eene uiteinde wordt afgesloten door het gemeentelijke lyceum, en van het Sprietplein. Het Sprietplein ligt aan de Sportlaan, tegenover de Ericalaan.

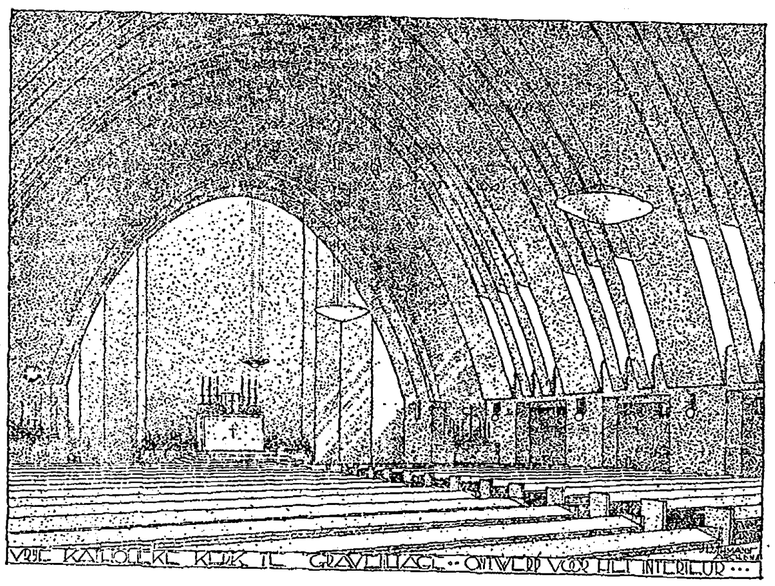


De toren zal een waardige afsluiting vormen van de bebouwing van de Ericalaan. Hij zal komen boven het belangrijkste punt der kerk, het altaar. Door de ramen boven in den toren, en vooral doordat de horizontale afdekking van glas zal zijn, zal dit altaar zooveel mogelijk belicht worden. Toch is er geen gevaar voor verblinding, daar de gemeenteleden, gelijk ook blijkt uit de schets van het interieur, niet in vensters zien. Alle aandacht kan geconcentreerd blijven op het altaar.

Van alle zitplaatsen af is het altaar goed zichtbaar. Toch is duidelijk, dat de altaarruimte, die eenige treden hooger ligt dan de zitplaatsen van de gemeente, een afzonderlijke ruimte vormt. Aan weerszijden van deze zitplaatsen ziet men op den plattegrond smalle zijbeuken, welke voor een processie goede diensten kunnen bewijzen.

Tegenover de altaarruimte, boven de vestibule bij den ingang, is een galerij voor een orgel ontworpen.

Indien in voldoende mate gelden binnenkomen, om spoedig tot den bouw van de kerk, waarvoor de grond al van de gemeente is verworven, over te gaan, zal in dit kunstwerk eerlang niet alleen gelegenheid komen om aan diensten deel te nemen, — waarbij aan niet-leden zoo goed als aan leden, vrijheid tot volledige deelneming wordt geboden — maar zal tevens aan alle rustzoekenden, buiten de kerkdiensten, de mogelijkheid worden gegeven, om in stilte tot vrede en kracht te komen. Gepoogd zal worden een gewijde plaats te stichten, waar verwerkelijkt kan worden, het woord: „Komt tot Mij, allen die zwoegt en zwaar beladen zijt, en Ik zal U verkwikken.



PROF. DIEPENHORST, DE HEER J. E. VLEESCHHOUWER EN DE ZWITSERSCHE HANDELSPOLITIEK

Wij hebben in ons Avondblad van Vrijdag gewezen op enkele van de zeer vele onnauwkeurigheden in het jongste boek van Prof. Diepenhorst over de handelspolitiek. Ook hebben wij een paar opmerkingen overgenomen van Prof. Diepenhorst zelf over onjuistheden in de verdediging van den vrijhandel, welke de heer Vleeschhouwer eenige maanden geleden uitgegeven heeft. In eenige brieven, die ons toegezonden werden, wordt nu beweerd, dat de schrijver van „Actieve Handelspolitiek" geen enkele zonde op zijn geweten heeft en dat alweer Prof. Diepenhorst de eenige zondaar is: hij maakt niet alleen zelf fouten, maar zou ook nog fouten van zijn tegenstanders fabriceeren, om ze dan des te gemakkelijker te kunnen bestrijden.

Dat hij inderdaad bij het bestrijden van zijn tegenstander op een ongeoorloofd slordige wijze te werk gaat, hebben wij zelf met een paar voorbeelden bewezen. Ook schreven wij, dat een van de werkelijke fouten in het boek van den heer Vleeschhouwer, waar Prof. Diepenhorst op wijst, niet veel te beteekenen heeft. „Een vergissing en niet zoo heel erg...." schreven wij. De manier echter, waarop de heer Vleeschhouwer het Zwitsersche citaat gebruikt, noemden ook wij „niet fraai".

Ten slotte erkenden wij ook, dat „Actieve Handelspolitiek", niettegenstaande den wel eens onaangenaam overmoedigen toon, toch heel wat wetenschappelijker is dan de bestrijding er van door den Amsterdamschen hoogleeraar.

Wij meenden het daarbij te kunnen laten. Er wordt nu echter van verschillende zijden aangedrongen; Prof. Diepenhorst zou ons misleid hebben; het is volkomen in orde met dat Zwitsersche citaat.

De lezers van het Vaderland zijn oud en wijs genoeg om zelf te oordeelen. Zichier de teksten:

Op p. 46 van zijn boek schrijft de heer Vleeschhouwer:

„Ongetwijfeld: men kan bezwaarlijk verwachten, dat zij (de Zwitsersche regeering) ook nog zou erkennen, dat zij met haar handelspolitiek feitelijk is doodgeloopen. Des te opmerkelijker, wanneer zij in een harer officieele boodschappen aan het parlement, in een historisch overzicht over de tariefpolitiek der laatste tientallen jaren, zich terloops de bekentenis laat ontvallen.. „niet dat Zwitserland wel is gevaren bij zijn tractaten" (non pas que la Suisse ait été avantagée par les traités").

En op p. 48:

„In één adem de verzekering, dat men voor geen lief ding het vechttarief zou willen missen, en, als bij verrassing, de verscholen erkenning „non pas que la Suisse ait été avantagée par les traités".

Prof. Diepenhorst nu schrijft, pp. 76 en 77 van zijn „Herherstel der actieve Handelspolitiek":

„Zwitserland — zoo beweert de heer Vleeschhouwer — is met zijn handelspolitiek doodgeloopen. Het werd een fiasco! Wilt gij een bewijs? — zoo wordt triomfeerend gevraagd. Hier is het: de Zwitsersche regeering zelve zegt het: zij laat in een harer officieele boodschappen zich de bekentenis ontvallen: „niet dat Zwitserland wel is gevaren bij zijn tractaten" (non pas que la Suisse ait été avantagée par les traités). Tot twee keer toe wordt dit aidoend citaat herhaald (blz. 46 en 48).

„De Zwitsersche regeering erkent het zelve: „non pas que la Suisse ait été avantagie par les traités". Wat hebben wij nog getuigen van noode?

„Het waarachtige getuigenis is dit: In de Message van 9 Januari 1925, waarmee het nieuwe Zwitsersche tarief bij de Assemblée fédérale door den Conseil fédéral wordt ingeluid, wordt op blz. 8 na een overzicht van de Zwitsersche handelspolitiek gezegd: „Cette politique commerciale ne laissa pas d'avoir des résultats favorables; non pas que la Suisse ait été avantagée par les traités, mais elle réussit par là à ouvrir dans les hautes barrières douanières de l'étranger des brèches pour ses industries d'exportation les plus importantes".

De zinsnede in den Duitschen tekst luidt als volgt:

„Die handelspolitischen Erfolge dieses Systems dürfen günstige genannt werden; nicht in dem Sinne günstig, dass die Schweiz in den Verträgen mit dem Ausland etwa einseitig einen Vorteil davon getragen hätte, aber günstig in der Meinung, dass es gelang, in die hohen Zollmauern des Auslandes Breschen zu legen zugunsten der wichtigsten schweizerischen Export-industrien".

„Niet dat Zwitserland wel is gevaren bij zijn tractaten" — dat is de Vleeschhouwersaansche overzetting van deze uitspraken. Verzwegen wordt, dat de handels-politicke resultaten gunstig worden geheeten; verzwegen wordt, dat gerecmd wordt, „in de bressen, die ten gunste van de belangrijkste Zwitsersche exportindustrieën in de hooge tolmuren van het buitenland zijn geslagen". Uitgelicht worden de woorden „niet dat Zwitserland wel is gevaren bij zijn tractaten"; minder dan misleidend mag dit bedrijf niet worden genoemd, omdat gezegd wordt: hoewel niet alleen niet eenzijdig voor Zwitserland voordeel behaald werd, strekte toch de gevolgde handelspolitiek tot groot profijt".

* * *

Aldus de beide polemisten. Wij hebben zelf den tekst in het Zwitsersche staatsblad nageslagen. Op den zin, dien Prof. D. aanhaalt, volgt nog:

„Elle (Zwitserland) dut naturellement se prêter à des concessions sur son tarif général en faveur de l'importation étrangère; des 1164 rubriques du tarif général de 1902, 700 subirent des réductions de taux à la suite des traités avec la France, l'Italie, l'Allemagne, l'Autriche-Hongrie, l'Espagne et la Serbie. Ces réductions étaient parfois considérables. Le régime du tarif général de 1902 et du tarif d'usage de 1906 marque une époque de prospérité pour notre économie-nationale, spécialement pour nos industries d'exportation, qui bénéficiaient par les traités de concessions précieuses. Le tarif a fait ses preuves comme instrument de politique commerciale".

Onze lezers moeten nu zelf maar uitmaken, in hoever Prof. Diepenhorst overtuigd heeft en in hoever de heer Vleeschhouwer het recht had om het door hem geciteerde deel van een zin als een „bekentenis", een „verscholen erkenning" voor te stellen.

AANBESTEDING.

Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland hebben aanbesteed het maken van een materialenloods met spooraansluiting op Delflands zeewering nabij Arendsduin onder de gemeente 's Gravenzande. Laagste inschrijfster fa. W. van Splunder, Ridderkerk, met f 17.900.

HET RIJWIEL

TOENEMENDE POPULARITEIT

Lager prijs, grooter verbreiding

Nederland is bij uitstek een wielrijdende natie. Het offer aan de rijwielbelasting draagt er toe bij om de herinnering aan deze omstandigheid levendig te houden. Merkwaardig zooals ons volk zich op de fiets thuis gevoelt. Hiermede moest wel een intensieve bemoeiing van handel en nijverheid gepaard gaan. Het rijwiel heeft het aanzien gegeven aan een bloeiende industrie, die zich van kleine ondernemingen tot belangrijke bedrijven heeft opgewerkt. Burgers, Fongers, Gazelle, Simplex — om er maar eenige te noemen — hebben in binnen- en buitenland een goede reputatie. Daarnaast hebben velen zich in het grossiersvak een bestaan verworven en de handeldrijvende middenstand is in staat gesteld zich op nieuwe wegen te begeven, juist in een periode waarin andere kanalen verstopt raakten. Behalve op het platteland, waar nog gemengde bedrijven voorkomen, hebben duizenden, dank zij het rijwiel, zich een zelfstandig bestaan kunnen veroveren.

Vooralsnog schijnt de grens van populariteit van het rijwiel niet te zijn bereikt; in twee richtingen is die tendens aantoonbaar: in den gemiddelden prijs en in het aantal. Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft onlangs leerzame cijfers te dien aanzien gepubliceerd, n.l. een overzicht van de rijwielfabricage in 1926. Ze omvat uitsluitend ondernemingen, die 500 of meer rijwielen per jaar uit zelfgebouwde frames vervaardigen, terwijl in afwijking van voorgaande jaren een afzonderlijke opgave verstrekt is van ondernemingen die elders vervaardigde frames verwerken, dus z.g. montage-inrichtingen. De productie van rijwielen met banden vertoont over zes jaren het volgende beeld:

	Aantal ondernemingen	Aantal rijwielen	Verkoopswaarde in guldens
1921	23	57400	6.496.900
1922	22	63900	6.065.900
1923	27	76100	5.713.700
1924	30	82700	5.708.600
1925	31	117000	7.302.900
1926	35	145200	8.824.500
	Montage-inrichtingen		
1926	34	33100	1.687.300

De totale productie stijgt dus nog steeds belangrijk; zij bedraagt thans bijna het dubbele van die in 1923 en is bijna driemaal zoo groot als in 1921. Dat de verkoopwaarde niet evenredig gestegen is, is veroorzaakt door de voortgezette prijsdaling, waarover nog nader. Ook het cijfer voor rijwielen zonder banden, dat wat teruggeloopen was, is weer toegenomen en heeft zelfs dat van het eerste jaar, in onderstaand staatje vermeld, overtroffen.

	Aantal ondernemingen	Aantal rijwielen	Verkoopswaarde in guldens
1921	11	6100	613.600
1922	10	4200	297.300
1923	13	3400	194.400
1924	12	4200	216.700
1925	14	4700	245.800
1926	16	7400	353.900
	Montage-inrichtingen		
1926	24	3800	145.400

De totale productie van door de rijwielfabrieken en framebouwers aan anderen in hoofdzaak montage-inrichtingen, rijwielherstellers en smederijen ten plattelande — geleverde frames nam eveneens sprongsgewijze toe; zij bedroeg in: 1922 35600, 1923 33200, 1924 42900, 1925 82700 1926 104800 frames.

De beschikbare cijfers maken het mogelijk het aantal in Nederland vervaardigde rijwielen dicht te benaderen. Wij krijgen dan de volgende respectabele getallen: in 1922 108700 stuks, 1923 112700 stuks, 1924 129800 stuks, 1925 204400 stuks en 1926 257400 stuks.

Wanneer men nagaat, dat er in ons land naar schatting een twee millioen rijwielen loopen, dan is deze productie werkelijk zeer aanzienlijk, zij neigt zelfs tot overproductie. De invoer overtreft nog steeds den uitvoer in aantal; de geldswaarde vertoont echter sedert 1925 een omgekeerd beeld, zooals de statistiek doet zien. De buitenlandsche invloed nam sterk af.

Invoer:	Aantal.	Waarde.
1922	166114	f 6.537.000
1923	129090	f 4.415.000
1924	57766	f 2.057.000
1925	13656	f 612.000
1926	22576	f 803.000
Uitvoer:	**Aantal.**	**Waarde.**
1922	6794	f 592.000
1923	7077	f 496.000
1924	11024	f 650.000
1925	15477	f 949.000
1926	13093	f 804.000

De Nederlandsche producenten zijn dus voornamelijk aangewezen op den binnenlandschen afzet, welke vooral ten gevolge van de ruime toepassing van het huurkoopsysteem de laatste jaren kon toenemen. Niet alleen is het rijwiel daardoor onder het bereik van vele economisch zwakkeren gebracht, doch bovendien is de termijn binnen welken men gemiddeld tot aanschaffing van een nieuw overgaat, belangrijk verkort. Wordt de fiets wat oud of minder oogelijk, dan gaat tegenwoordig menigeen niet meer tot repareeren en opknappen over, doch ruilt de oude in en koopt een nieuwe „op gemakkelijke voorwaarden", zooals dat euphemistisch wordt uitgedrukt. De handel in tweedehandsch rijwielen heeft dientengevolge veel minder te beteekenen dan vroeger. Nu nieuw aanschaffen zoo gemakkelijk wordt gemaakt, is er geen goede prijs meer te maken voor de gebruikte rijwielen. Het stelsel heeft een verstrekkenden invloed op de rijwielbranche gehad en zeker niet een overwegend nadeeligen. Dat ziet men ook uit de prijzen, welke door den grooten omzet en de verbeterde productie-methoden voortdurend gedaald zijn. De gemiddelde prijs was in:

1919	f 128.60.	1924	f 69.—
1921	f 113.20.	1925	f 62.40
1922	f 88.—	1926	f 60.80
1924	f 75.10.		

Het Orgaan voor het Rijwiel- en Automobielbedrijf durft voorspellen, dat 1927 een nog lager gemiddelde zal geven. Wij mogen dus gerust zeggen, dat de populariteit van het rijwiel nog steeds toeneemt, terwijl industrie en handel steeds naar verbetering van de technische en economische methoden streven, zóó dat het „Iedereen op de fiets" steeds dichter benaderd schijnt te worden, al zullen de automobiel en het motorrijwiel wel zorgen, dat het volmaakte niet wordt bereikt.

DE WIJZIGING VAN DE ARCHIEFWET.

De Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten heeft bij de Tweede Kamer bezwaar gemaakt tegen art. 14 van het wetsontwerp tot wijziging der Archiefwet, en wel in het belang der gemeentelijke archieven.

Overbrenging van in de gemeentearchieven berustende archiefbescheiden naar de Rijksarchiefbewaarplaatsen stemt in het algemeen weinig overeen met het in de Archiefwet neergelegde beginsel, dat aan de gemeentebesturen de zorg voor de gemeente-archieven wordt overgelaten.

Ook al zoude ten aanzien van de bedoelde archiefbescheiden kunnen worden betwist, dat ze behooren tot de gemeente-archieven, de omstandigheid dat ze sinds jaren aan de zorg der gemeentebesturen zijn toevertrouwd en deel uitmaken van de gemeente-archieven, wettigt het standpunt, dat, bij overbrenging naar de Rijksarchiefbewaarplaatsen, ernstig rekening moet worden gehouden met de belangen der gemeenten. En dit is niet geschied. De bepaling, dat bedoelde archiefbescheiden aan de gemeenten kunnen worden in bewaring gegeven, geeft weinig waarborg voor de gemeentebesturen, die de zekerheid dienen te krijgen dat zij, indien aan zekere voorwaarden van goede archiefverzorging wordt voldaan, de door hen afgestane archiefbescheiden in bewaring ontvangen.

Wat de voorwaarden betreft waaronder het in bewaring geven van archieven zou moeten geschieden, acht de Ver. van Ned. Gemeenten het gewenscht, dat hieromtrent in de wet zelve eenige nadere aanduiding wordt gegeven. Voglens de thans bij Kon. besluiten gegeven voorschriften voor in bewaring geven van archiefbescheiden aan gemeentebesturen, is het slechts mogelijk ze af te staan aan gemeenten die een eigen archivaris en doelmatige archieflokalen hebben. Zou een soortgelijke bepaling worden opgenomen onder de voorwaarden voor in bewaring geven van archiefbescheiden krachtens artikel 19, dan zouden de gemeenten, die geen eigen archivaris hebben, ook al hebben zij overigens zeer doelmatige archiefbewaarplaatsen, worden uitgesloten van de gelegenheid om archiefbescheiden in bewaring te ontvangen.

VLIEGTUIGEN IN DEN MIST.

Blijkens een Bericht aan Luchtvarenden van het Ministerie van Waterstaat zal, indien van een of meer zich in den mist bevindende vliegtuigen aangenomen kan worden, dat zij voor hun navigatie nut zouden kunnen hebben van de diensten van het radiostation Rotterdam, dit station de zich in zijn werkingssfeer bevindende andere vliegtuigen kunnen verzoeken hun correspondentie tot het uiterste te beperken. De vliegtuigen, die een zoodanig verzoek ontvangen, behooren daaraan onverwijld gevolg te geven en hun normale correspondentie met het station Rotterdam niet te hervatten, alvorens zij bericht hebben ontvangen dat deze weder is toegestaan.

De Ceintuur die een man slanker maakt

DE CEINTUUR ROUSSEL herstelt en maakt Uw taille slanker, terwijl zij Uw gezetheid verbergt. Tegelijkertijd doet zij U vermageren door een automatische masseering, dank zij haar speciale drukking die naar verkiezing regelbaar is door 't sterke elastieke tricot van den rug. De voorkant is van fijn stevig tricot dat tot op de gewenschte hoogte rekbaar is. Draagt de CEINTUUR ROUSSEL: zij maakt U jonger en eleganter.



alleen verkrijgbaar bij J. Roussel

Amsterdam, 14, Leidschestraat
's-Gravenhage, 21, Noordeinde

Bezoekt dit huis, filiaal der Parijsche firma, of zendt Uw bestelling per post.

In dit geval gelieve omvang hoepen, in centimeters, op te geven.
Gemiddelde hoogte 24 26 28 cms
Prijs: Gulden 20.- 22.- 24.-

BRUSSEL 144, Nieuwstraat — ANTWERPEN 2, Quellijnstraat — LUIK 13, Rue Vinâve d'Ile

PARIS, 83, Boulevard Malesherbes

Filiaal te Den Haag is geopend

PROTESTANTSCH-CHRISTELIJKE ARBEIDERSINTERNATIONALE.

Het staat thans vast, dat de Protestantsch-Christelijke arbeiderorganisaties in Duitschland, Nederland, Zwitserland en Polen op 10 April a.s. te Dusseldorp zullen bijeenkomen tot stichting van een Protestantsch-Christelijke arbeidersinternationale.

Minister Slotemaker de Bruine heeft zich bereid verklaard, op dit congres als spreker op te treden met het onderwerp: De noodzakelijkheid en de taak der Protestantsch-Christelijke arbeidersinternationale.

De behandeling van de statuten zal worden ingeleid door den heer J. Haas, uit Zürich.

Het economisch-wetenschappelijk instituut der kerken te Genève, het Internationaal Arbeidsbureau en het Internationaal Christelijk Vakverbond zullen, benevens enkele andere corporaties en personen, uitgenoodigd worden, op dit congres als gast aanwezig te zijn. Het staat reeds vast, dat ook iemand uit Engeland het congres zal bijwonen.

SPORT EN SPEL

DE OLYMPISCHE SPELEN 1928.

Een oproep van Engelsche athleten.

Dertien bekende athleten, die Engeland vertegenwoordigd hebben bij de Olympische Spelen in 1924 te Parijs, hebben een oproep gedaan aan het Engelsche publiek om geld voor de deelneming aan de Amsterdamsche Spelen. Ze zeggen daarin o.m.:

„Wij geven als onze gevestigde meening, gebaseerd op de in de Olympische Spelen en bij verschillende internationale sportwedstrijden in het buitenland opgedane ervaringen, dat de Olympische beweging onschatbare diensten heeft bewezen aan de verbreiding van de openluchtsport over de geheele wereld en voor een betere verstandhouding op verschillende punten tusschen de volken.

Wij zijn er van overtuigd, dat door den geest, welke thans bij de Olympische Spelen overheerscht, de sport zeer veel zal kunnen bijdragen tot internationale vriendschap en internationaal vertrouwen."

De oproeping is door de volgende athleten onderteekend:

H. M. Abrahams, J. Beresford, J. Hatfield, D. G. A. Lowe, H. W. Mallin, C. A. Alden, C. M. Butler, F. R. Coby, E. H. Liddell, M. Mackenzie, Uucy Morton, M. C. Nokes.

Het meerendeel dezer athleten heeft in Parijs de Olympische gouden medaille gewonnen.

KORFBAL.

De wedstrijden van morgen.

Aan het programma van morgen, dat in eerste instantie aan de beide Haagsche eerste klassers een vrijen dag verschafte, heeft de Competitieleider toegevoegd de vóór 14 dagen verregende ontmoeting H. S. V.—H. K. V.

Aan hetgeen we over dezen match reeds schreven, behoeven we niet veel toe te voegen, doch een feit geeft toch wel aanleiding om nog iets op te merken.

Door verschillende omstandigheden zal H. S. V. waarschijnlijk nà Zondag niet meer over haar volledig team kunnen beschikken. Willen de blauw-zwarten dus uitvoering geven aan hun voornemen om de op „Duinlust" geleden nederlaag te wreken, dan zullen zij de gelegenheid, welke morgen daartoe geschonken wordt, dienen te benutten. Want hoewel H. K. V. verleden Zondag tegen Velox een heel slechte beurt heeft gehad, staat het voor ons vast, dat zij zich juist tegen H. S. V. met hand en tand zal verzetten. En om dien tegenstand te breken, zullen Koek c.s. toch minstens over een volledig team moeten beschikken, dat bovendien haar beste been zal hebben voor te zetten.

Weer en terrein dienende spelen de hekkesluiters te Delft tegen Het Zuiden. De Rotterdammers zullen, indien het tot spelen komt natuurlijk niet nalaten de punten te veroveren, want zij zijn nu eenmaal beter met de geheimen van het spel bekend dan Van Dijk en de zijnen.

Valt er echter aan de bespeelbaarheid van het Delftsche terrein te twijfelen, ook voor het Deetos-veld vreezen we weer ongeschiktheid, zoodat de ontmoeting Deetos-Vitesse wel geen doorgang zal vinden.

Mochten we het echter aan het verkeerde eind hebben — hetgeen te hopen valt — dan zal de thuisclub zich wel de meerdere van „good old" Vitesse toonen.

Velox, dat zich tegen H. K. V. zoo van haar sterkste zijde deed kennen, trekt naar de andere Leidsche club: Fluks. Het komt ons voor, dat de roodhemden ditmaal niet zooveel kans hebben op de beide punten als doorgaans op eigen terrein het geval is. Trouwens de club van Ragut heeft in verband met de nederlaag te Rotterdam nog een appeltje met Mazure en zijn volgelingen te schillen, zoodat thans een gelijk spel niet onwaarschijnlijk is te achten.

In Noord Holland richt zich de belangstelling op de big-match Koog-Zaandijk—D. D. V., daar het hier betreft een ontmoeting tusschen twee kampioenspretendenten. De kansen staan voor D. D. V. het best. Kunnen Gerding c.s. dan ook van de Koogers winnen, dan is het pad naar eer en roem vrijwel geëffend. In verband daarmede is echter flinke tegenstand van de thuisclub verwacht worden, ten einde in de running te blijven. We voorzien daarom een spannenden strijd, waarin de Amsterdammers de beste papieren hebben.

Bij D. F. V.—Excelsior voorspellen we een gelijk spel.

Van de Haagsche Overgangers gaat H. B. S. op bezoek bij Rozenburg, van welke club met eenige inspanning — ondanks onvolledigheid — wel gewonnen kan worden.

A. L. O. speelt thuis tegen de Deetos-reserves, van wie de Houtrusters evenals in Dordt, heel wat tegenstand zullen ondervinden, waarbij zij de kans loopen één, ja zelfs beide punten te verspelen.

Ten slotte vestigen we nog de aandacht op de 2e klasse wedstrijden Vitesse—Emma en Het Zuiden 2—H. K. V. 2.

Bij eerstgenoemde ontmoeting is Vitesse de bezitster van goede kampioenskansen, welke zij echter door een 2e nederlaag tegen Emma kan verspelen.

Het Zuiden 2 en H. K. V. 2 hebben beide kans op de bovenste plaats. H. K. V. behoeft, om in het voordeel te blijven, slechts gelijk te spelen, een prestatie, die wel tot de mogelijkheden behoort al zal, zij van de jonge blauw-witten een maximum inspanning vergen!

HOCKEY.

Oostelijk elftal—Olympisch A elftal.

Evenals den vorigen Zondag krijgt het Oostelijk elftal een goede oefening. Ditmaal zal een nog sterkere tegenstander den strijd met Drijver c.s. aanbinden. Het resultaat van deze ontmoeting lijkt ons niet twijfelachtig. Reeds tegen de reserves van ons voorloopig Olympisch elftal hebben de Oosterlingen afdoende hun minderheid moeten erkennen. Ook morgen zal wederom blijken, dat het Oostelijk hockey nog niet op dezelfde hoogte staat als in het Westen. De twee ploegen zijn als volgt samengesteld:

Oostelijk elftal: v. d. Lande (Deventer); van Groningen (Deventer); Drijver (Deventer); Bijdendijk (Deventer); Ankersmit (Deventer); Jochim van Nootdorp (Arnhem); Hoppe (Deventer); Schmid (Deventer); Everts (Arnhem); Rees (Nijmegen); Thate (Zutphen).

Olympisch A-elftal: Katte (M. H. C.); Tresling (H. O. C.); de Waal (Amsterdam); Brand (M. H. C.); Duson (Amsterdam); Ankerman (H. D. M.); van Tienhoven (Hilversum); v. d. Veen Amsterdam); v. d. Rovaert (H. D. M.); Jannink (Amsterdam); Ras (Amsterdam).

Zooals men ziet zijn er in het Oostelijk elftal sinds den vorigen Zondag eenige wijzigingen gekomen, deels tengevolge van niet disponibel zijn van spelers, — Monma moet bijv. te Brussel rijden — en deels tengevolge, dat enkele spelers niet hebben voldaan. De veteraan van Groningen zal het morgen tegen de snelle linkerwing zwaar te verduren krijgen. De Oostelijke middenlinie lijkt ons lang niet snel genoeg. Speelt Ras, die helaas eenigen tijd op de ziekenlijst heeft gestaan, wederom mede, dan zien wij v. d. Veen nog wel eens van zijn zuiver geplaatste voorzetten profiteeren. Een spannende wedstrijd zal het te Klarenbeek niet worden. Wij herhalen, het is een goede oefening voor de Oosterlingen, terwijl onze internationals als ploeg de homogeniteit kunnen betrachten.

LAWNTENNIS.

Wedstrijd te Nizza.

Kerling slaat Aeschliman 3—6, 6—4, 6—4; Kozeluh slaat Louis 6—4, 6—3; Rogers slaat Duplaix 3—6, 6—4, 6—2; miss Bennett slaat miss Monill 6—2, 6—1.

BOKSEN.

Kampioenschappen Haagsche Bokssbond.

De jaarlijksche amateur-kampioenschappen van den Haagschen Bokssbond zullen op 20 en 27 Februari in het gebouw De Vereeniging, Willemstraat, alhier, worden gehouden. Er bestaat onder de amateur-boksers groote belangstelling voor deze wedstrijden, welke zijn te beschouwen als voor-wedstrijden voor de samenstelling van de Olympische ploeg en dus ook onder de Olympische reglementen worden gehouden. Er zijn niet minder dan 30 deelnemers.

Hollanders in Engeland.

Onze landgenooten Leo Sanders en Piet van Dam hebben Donderdagavond te Ilford gebokst. Sanders kwam in een partij van 15 ronden uit tegen George Rose uit Bristol, was over het algemeen iets sterker, maar de uitslag was onbeslist. Van Dam verloor na 15 ronden op punten van Jac. Bloomfield.

SCHERMEN.

Wedstrijden K.O.O.S.B. (Afd. Den Haag.)

De laatste avond van de wedstrijden, uitgeschreven door den Kon. Onderofficieren Schermbond (Afd. Den Haag) Brigade Grenadiers en Jagers mocht zich gisteren in een groote belangstelling verheugen. Deze wedstrijden zijn deze week gehouden in de voormalige schermzaal van de Oranje-kazerne. De wedstrijden werden bijgewoond door luitenant-kolonel E. P. M. Claverau, commandant IIe regiment huzaren, vergezeld van den ritmeester Weytlandt; luitenant-kolonel W. F. v. Hoogenhuyze, commandant regiment jagers; kolonel F. J. Backer, voorzitter van den Kon. Officiers Schermbond; luitenant-kolonel W. Froger, commandant regiment grenadiers; 1e luitenant-adjudant R. Römer, als vertegenwoordiger van den gouverneur der Residentie; majoor Keyzer van het regiment grenadiers; en de heeren J. Bok en J. Leegstra van het bestuur van de afd. Den Haag van de Onderofficierenvereeniging Ons Belang.

Om 7 uur werd begonnen met den korpswedstrijd op geweer tusschen Afd. K.O.O.S.B. regiment grenadiers en jagers; regiment jagers en regiment grenadiers om den wisselbeker beschikbaar gesteld door den commandant te Inf. Brigade; onder leiding van den heer C. v. d. Nieuwe Giessen werd getrokken om drie treffers. Elke equipe bestond uit drie schermers.

De uitslag was:

1. Regiment grenadiers met de heeren J. van de Kamp; H. van den Broek; W. Oostelaar met 12 gewonnen partijen, 22 ontvangen en 43 gegeven treffers;

2. Afd. K.O.O.S.B. met de heeren H. W. C. Blij; M. van der Velde; C. Secrève met 8—37—29;

3. Regiment jagers met de heeren C. J. Tap; M. van de Linde en M. Straatman met 7—39—26.

Als laatste nummer vermeldde het programma den Garnizoens korpswedstrijd op sabel tusschen cavalerie, artillerie, grenadiers en jagers om den zilveren wisselbeker beschikbaar gesteld door de firma Sandeman. Elk korps bestond uit vier schermers. Onder leiding van de heeren Chr. Sluyter, H. A. v. Pareren en J. Paape werd getrokken om vier touché's. De strijd om de eerste plaats ging tusschen het IIe regiment huzaren en het regiment jagers. Op de helft van den strijd kregen de jagers een inzinking, waarna de huzaren de leiding namen en deze niet meer afstonden.

De uitslag luidt:

1. IIe Regiment huzaren met de heeren L. van Kuychhoven; A. Boef; J. Peeters en J. Poot met 36 gewonnen partijen, 107 ontvangen en 168 gegeven treffers.

2. Regiment jafers met de heeren J. J. Burgel; C. J. Tap M. van der Linde en A. de Hues met 30—128—149.

3. Regiment grenadiers met de heeren J. van de Kamp; H. v. d. Broek; M. van de Velde en W. J. C. Oostelaar met 17—153—127.

4. IIe Regiment veldartillerie met de heeren R. Poelstra; C. J. Liesveld; C. Bouterse en R. Teenstra met 13—167—111.

De ontmoetingen werden door een strijkje opgeluisterd.

De omvangrijke werkzaamheden van het wedstrijdbureau waren bij den heer N. J. M. A. H. Moermans, de secretaris van de afdeeling, in goede handen.

De prijsuitreiking vindt hedenavond plaats in een cabaret en dancingavond gehouden in dezelfde zaal.

AUTOMOBILISME.

Captain Campbell aan den dood ontsnapt.

Bij zijn eersten proefrit op het strand van Daybona, in Florida, ter verbetering van majoor Seagraves wereldrecord van 203 mijl per uur, is kapitein Campbell in zijn Bluebird op wonderbaarlijke wijze aan den dood ontsnapt. Hij reed met een snelheid van 180 mijl, toen de wagen slipte, een paal raakte en over een afstand van volle 30 meter door de lucht sprong. Campbell wist zijn stuur te houden, en remde uit alle macht. De wagen is niet ernstig beschadigd en de bestuurder heeft slechts een paar builen opgeloopen. Vandaag wordt, zoo mogelijk, de tweede proefrit al gehouden.

PAARDEN.

Wedstrijd van de U. J. V.

De Utrechtsche Jachtvereeniging heeft een aardig plan op touw gezet. Om het beoefenen der paardensport aan te wakkeren, schreef zij voor één en drie Maart een wedstrijd uit, waaraan ook de leden der zustervereenigingen kunnen deelnemen.

De eigenlijke wedstrijd valt op drie Maart. Dan zal er een cross country worden gehouden in de omgeving van Zeist, doch hieraan kunnen alleen zij deelnemen, die op den eersten van de maand de slipjacht volgden, die in samenwerking met de K. N. J. V. achter de meute wordt gereden.

Ook deze jacht zal door de Zeister omstreken gaan. Er zijn kunstvoorwerpen als prijzen beschikbaar. Daar men groote deelneming van „buiten" verwacht, kunnen het een paar mooie sportdagen worden.

KRACHTSPORT.

Wereldrecord.

Te Lyon heeft Hostin in de afdeeling zwaarmiddengewicht het wereldrecord tweehandig trekken gebracht op 110 K.G. Het stond sinds vorige maand op zijn naam met 109 K.G.

ZWEMMEN.

Jaarverslag van den Nederlandschen Zwembond

Wij ontvingen het keurig verzorgde jaarverslag over 1917 van den Nederlandschen Zwembond, samengesteld door den secretaris den heer C. Minnes jr. Daaraan is het volgende ontleend:

Het is voor den bond wederom een bij uitstek gunstig jaar geweest. Al is de medewerking van moeder natuur niet zeer groot geweest, de zwemmers en zwemsters hebben iedere gelegenheid aangegrepen om hunne prestaties op te voeren.

Dank zij de, op een enkele uitzondering na, goede samenwerking tusschen het bestuur, vereenigingen en commissies, werd het werken zeer vergemakkelijkt.

Met het oog op het steeds grooter wordende aantal ingekomen stukken besloot het bestuur tot instelling van een Dag. bestuur, waarin om de 3 maanden twee leden van het bestuur met den secretaris zitting hadden.

Het aantal dag. bestuursvergaderingen was zeer groot en bleek speciaal in het drukke wedstrijdseizoen uitstekend te werken.

De werkzaamheden aan het secretariaat nemen een steeds grooteren vorm aan en er kwamen weken voor, dat vele nachtelijke uren moesten worden opgeofferd. Het aantal ingekomen en uitgaande brieven was grooter dan ooit.

Het archief neemt een dusdanigen vorm aan, dat de noodige maatregelen dienen te worden getroffen.

In dit jaar traden als leden toe De Otter (Winschoten) en Z.L.A.N. (den Haag), terwijl daartegenover De Pinguïns (Bussum) als lid bedankte, terwijl op dit oogenblik de Zwemvereeniging Blikkenburg (Zeist) nog niet tot een definitief besluit is gekomen. De Zwemclub Neptunus (Zaandam) en Waterlelie (Zaandam) besloten dit jaar tot combinatie.

Het aantal aangesloten vereenigingen bedroeg derhalve dit jaar 54 tegen 55 in het vorig jaar.

Met ingang van 1 Januari 1928 besloten tot toetreding de vereenigingen De Ham, Kromenie, Hillegom, Hillegom en Zwemlust, Utrecht.

Het ledental bedroeg dit jaar 4461 werkende leden, 1512 adsp. werkende leden en 1443 donateurs, in totaal dus 7416, derhalve een achteruitgang van 381 leden.

Alvorens iets over het wedstrijdwezen mede te deelen moet ik melding maken van het feit, dat de heer Meigen op 19 Mei zijn eerste stappen op Hollandschen bodem zette en reeds eenige dagen daarna bezield met een dosis werklust zijn arbeid aanving.

Meigen is iemand, die weet wat hij wil, eerlijk en accuraat. Niets is hem te veel, veel heeft hij reeds bereikt, en nog meer zal hij bereiken, mits hem de vrije hand wordt gegeven en wij hem niet „maszregelen".

De openlijke critiek zonder het aangeven van hetgeen dan wel gedaan moet worden stemt hem, doch ook vele anderen, niet prettig.

Dit jaar werden 41 geautoriseerde wedstrijden gehouden, waarvan 5 internationale, terwijl bovendien toestemming werd verleend voor 3 waterpolodagen, 2 demonstratie's en 10 volkswedstrijden, terwijl aan een 7-tal diverse organisaties dispensatie voor propaganda-wedstrijden werd verleend.

Door onze zwemsters en zwemmers werden dit jaar bijzonder goede prestaties geleverd. Bijna iederen Zondag werden records gebroken.

Op internationaal gebied begint de N.Z.B. een woordje mee te spreken. De groote successen van de dames Baron, Braun, Klapwijk den Turk en Vierdag in Bologna bij de Europeesche kampioenschappen stemt ons hoopvol. De populariteit van de Hollanders in het buitenland wordt steeds grooter en speciaal in Italië was de naam Olanda op ieders lippen.

Niet onvermeld mag blijven de schitterende overwinningen van Marie Braun te Kopenhagen, van de Zwemvereeniging Het IJ te Spa, Parijs en Barcelona, van de Hollandsche Dames Zwemclub in Engeland, en van de Amsterdamsche Dameszwemclub en Onderlinge Dames Zwemclub te Keulen.

Ook onze waterpolospelers in Krefeld, en tijdens de laatste tournée door Duitschland hebben zich kranig geweerd.

De in den Haag gehouden Waterpolo wedstrijd Holland—België werd voor de tweede maal gewonnen.

De belangstelling voor de wedstrijden neemt hand over hand toe en was dit jaar in Utrecht (1800 betalende bezoekers) en den Haag zeer groot.

Onze eerste recordhoudster heeft niet lang plezier gehad van haar 200 M. schoolslag record daar op 20 Augustus 1927. Miss E. Jacobson in Oslo het record van Marie Baron brak.

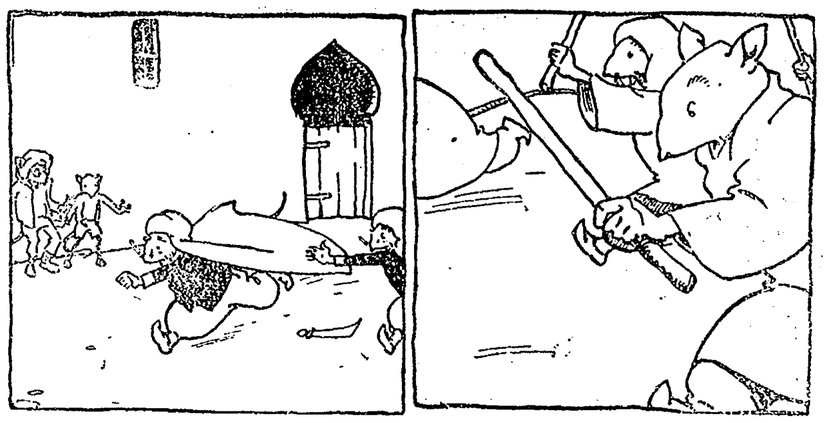
Gelukkig voor ons bracht Marie Barno op 20 April 1927 het wereldrecord 400 M. schoolslag op haar naam in den tijd van 6 min. 54 4/5 sec. waardoor Holland dit jaar op de wereldrecordlijst bleef voorkomen.

Willy den Turk zorgde dit jaar voor een groote verrassing door voor het eerst een wereldrecord dat op naam stond van Amerika te breken. Op 10 Juli 1927 verbeterde Willy het wereldrecord over een afstand van 100 M. rugzwemmen door dit record te brengen op 1 min. 22 sec.

Het was voor de Nederlandsche zwemmerswereld een groote eer, bij het vernemen van het bericht, dat op de in October gehouden algemeene vergadering van het Nederlandsch Olympisch Comité het bestuur van dit Comité den Tuyl van Serooskerk aan den Nederlandschen Zwembond toekende voor de beste sportprestatie in 1926. In dit jaar toch verbeterde Marie Baron haar eerste wereldrecord 200 M. schoolslag.

SNUFFELGRAAG EN KNAGELIJNTJE

(VOOR DE JEUGD) 143



297. Ze hebben nog maar een klein eindje geloopen als ze worden opgeschrikt door een hevig rumoer. En wat zien ze? Een groote menigte Bazarmuizen achtervolgt de agenten. Die laten hun sabels in den steek en loopen wat ze kunnen....

298. Vlak erachter komen de burgers van de Bazarmuizenstad. Anders zijn ze vreedzame lieden, die geen olifant kwaad doen, maar nu zijn ze buiten zichzelf van woede. Ze achtervolgen de agenten met stokken en knuppels. 't Is maar een geluk dat de dienders zoo hard loopen kunnen!

J. L. MEYS & ZOON
PLEIN 19 — TELEFOON 15800*
Crosse & Blackwell's
Piccalilli

BILJARTEN.

Wedstrijd te Delft.

In den wedstrijd om den zilveren wisselbeker tusschen de biljartvereenigingen Doelen en K.R.A.Z. te Delft behaalde Doelen 2021 en K.R.A.Z. 1977 punten, zoodat eerstgenoemde vereeniging den beker definitief in bezit heeft gekregen.

Caland—Die Haghe.

Gisteravond is te Rotterdam voor de competitie afd. C. bovengenoemde wedstrijd gespeeld. Caland behaalde in totaal 1007 en Die Haghe 972 punten.

DAMMEN.

Gisteren werden de wedstrijden voortgezet, uitgeschreven door de Haagsche Vereeniging H. D. S. om den Zilveren Haagsche Courantbeker. De uitslagen waren:

Klasse A.
Groep 1.

L. Boas—L. W. Scholtes	2—0
J. F. Kuyer—C. de Nie	1—1

Groep 2.

J. Kalden—G. Lammers	2—0
J. H. de Hoogh—H. Marchal	uitgest.

Groep 3.

F. Berloth—L. Koegler	afgebr.
F. G. Bolle—C. J. Diederik	0—2

D. v. Nieuwkerk was vrij.
Groep 4.

J. A. Boekholt—J. Schwencke	2—0
W. G. M. Scholtes—W. v. d. Werf	2—0

C. Breedijk was vrij.
Groep 5.

D. A. Bolle—J. Diehl	2—0
J. W. de Klerk—A. Waasdorp	1—1

C. J. Kerkhoff was vrij.
Klasse B.
Groep 1.

P. Falter—M. Klijn	0—2
J. Pouw—A. de Vos	2—0

H. Huf was vrij.
Groep 2.

J. J. H. Mertens—H. Westerbeek	2—0

Groep 3.

S. Blip—H. Mersch	afgebr.

Klasse C.

G. Driessen—J. W. La Haye	0—2
H. Driessen—J. Louman	0—2
G. Driessen—J. Louman	1—1
H. Driessen—J. W. La Haye	0—2

Eindstand: G. Driessen 3, H. Driessen 0, J. W. La Haye 6 en J. Louman 3.
Prijswinner in deze groep: J. W. La Haye.

SCHAKEN.

Interacademiale competitie.

Te Rotterdam werd voor de interacademiale competitie een wedstrijd gespeeld tusschen de Rotterdamsche en de Delftsche Studenten Schaakclub. Delft won met 5—2. Eén partij werd afgebroken; deze wordt waarschijnlijk remise.

WEST-INDIE

CURAÇAO.

Een daad van piëteit.

Met het oog op het feit, dat binnen niet al te langen tijd, naar alle waarschijnlijkheid, geheel de Caracasbaai in concessie aan de C. P. I. M. zal overgaan, heeft de garnizoenscommandant, kapitein Borren van de aanwezigheid van de Hertog Hendrik willen profiteeren, om de aldaar begraven liggende Nederlandsche mariniers plechtig naar het militaire kerkhof over te brengen. Deze mariniers zijn Hesseling Sonneveld, Duys, Kassenaar en Buitendijk, er hebben gediend op de Alkmaar en Sommelsdijk. Zij zijn hier overleden in 1898 en 1901.

20 Januari is, naar de Amigoe meldt, hun stoffelijk overschot gebracht van Caracasbaai naar het Waterfort, waar een rouwkapel was ingericht. Om 9 uur had de plechtige overbrenging plaats met militaire eer, van het Waterfort naar de militaire begraafplaats. De kisten waren bedekt met de marinevlag en sergeant Evers fungeerde als chauffeur op den lijkauto. Aan de poort van het fort stond een eerewacht, bestaande uit een onderofficier en 12 manschappen, die bij het passeeren van den lijkwagen een salvo gaven. Achter den auto schaarde zich een deputatie van de officieren en onderofficieren, de aalmoezenier en vier secties van de bemanning van de Hertog Hendrik, benevens een deputatie van het garnizoen, bestaande uit een officier, een onderofficier en tien manschappen. De vlaggen van het fort woeien halfstok. Op het militaire kerkhof gekomen, droegen matrozen de kisten naar de groeve, waarbij een vuurpeloton der marine, de gebruikelijke salvo's loste.

Aan de groeve heeft de aalmoezenier het woord gevoerd, die in een kernachtige en aangrijpende rede het leven der marinemannen schetste, en er op wees dat ook velen van hen zonder krijgsroem, maar als slachtoffer vallende eener moordende klimaatziekte, het groote offer brachten op het altaar des vaderlands.

Daarna bracht hij dank namens alle aanwezig zijnde marinepersoneel, aan kapitein Borren, die het initiatief nam voor deze daad van piëteit tegenover de Nederlandsche marine.

PERSONALIA.

Mr. M. van Dijk, Ned.-Ind. rechterlijk ambtenaar met verlof, is tijdelijk belast met de vervulling van het ambt van procureur-generaal bij het hof van justitie in Curaçao en dr. C. S. Corsira eervol ontheven van de verdere waarneming van dit ambt, en weder in activiteit gesteld als voorzitter van het hof.

Aan den hulpcommies der belastingen op Aruba G. de Windt is, op verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den tijd. hulpcommies der belastingen op Aruba J. N. Wild is, op verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend en Jacob Henriquez op Aruba is benoemd tot tijd. hulpcommies der belastingen aldaar.

COUPONS
MAANDAG
DINSDAG
WOENSDAG
METZ & Co LIBERTY AGENCY
AMSTERDAM DEN HAAG

FEUILLETON

DE STRIJD OM WEENEN

Roman van HUGO BETTAUER

Geautoriseerde vertaling van

PH. J. G. ROEST Jr.

42

Ralph was moe en hongerig geworden en toen hij in de onmiddellijke nabijheid van het operette-theater een café zag, ging hij hier binnen en liet zich eieren, boter, ham en koffie brengen.

Toen hij verzadigd was en zich weer frisch voelde, nam hij zijn omgeving eens op. Aan een tafeltje zaten een paar mannen te kaarten, echte misdadigerstypen met fonkelende oogen, een stierennek en groote, ver van het hoofd staande ooren. Aan een ander tafeltje een paar jonge kerels, waaronder een met knappe gelaatstrekken, een vuurroode das, geruite broek en 'n brutalen, intens-gemeenen oogopslag. Wat verder de zaal in een ander nietswaardig type, het linkeroog bedekt met een zwarte lap, een wreede trek om den grooten mond, in gezelschap van een knaap, die nauwelijks den kinderschaenen ontwassen scheen. Het kostte Ralph niet veel moeite te ontwaren, dat hij in een vezamelplaats van inbrekers, straatroovers, souteneurs en desperado's, het schuim van de wereldstad, verzeild was geraakt.

Een paar vrouwen kwamen het café binnen, traden op de mannen toe en fluisterden hun wat in 't oor. Een van haar, een teer, knap schepseltje, dat voortdurend hoestte, gaf den man met de geruite broek wat geld, bij verlangde blijkbaar meer, het kwam tot een heftige woordenwisseling, waarvan Ralph slechts de laatste woorden verstond:

„Als je me vanavond niet honderdduizend aflevert, smijt ik je zooveel flesschen naar je hoofd, als er achter het buffet maar te vinden zijn".

En daarbij schudde hij het meisje heftig aan den arm, waarna het onder tranen de kroeg verliet.

Er kwamen andere vrouwen en nieuwe misdadigerstypen, die zich bij de anderen voegden. Eerst nu scheen Ralph de aandacht van enkelen hunner te trekken. Met kennersblikken werd zijn kleeding getaxeerd en toen hij op zijn horloge keek, hoorde hij eenige bewonderende uitroepen, terwijl een man, die aan een tafeltje naast hem had plaats genomen tegen een kameraad zei:

„Die heeft een horloge van platina! Zoo'n ding krijg je niet onder de twintig millioen, Ka!"

De eigenaar van het café, een bejaarde man met een spits vogelgezicht, trad op Ralph toe.

„Die dame daar in den hoek meent u te kennen en laat vragen of ze hier aan het tafeltje mag komen zitten!"

Ralph knikte lachend van neen.

„Ik ken die dame niet en ik heb ook heelemaal geen behoefte om kennis met haar te maken".

De kastelein scheen het met zijn gast volkomen eens.

„U hebt gelijk, meneer! Wat moet een elegante jonge man nou ook in gezelschap van zóó een? Maar als u zich werkelijk goed wilt amuseeren — hier vlak bij woont een schilder — daar komen 's avonds de mooiste modellen van Weenen. En films worden er vertoond — uitsluitend Parijsche producten. Alleen voor gentlemen natuurlijk!"

Ralph wilde de gelegenheid een blik in de Weensche onderwereld te werpen, niet laten voorbij gaan, hij schoof den kastelein een biljet van vijftigduizend kronen toe, waarop hem een adres in de Stuwerstrasse werd opgegeven. Tegelijkertijd werd hem een papiertje in de handen geduwd met een onleesbaar woord. Waarmee hem toegang zou worden verleend. Het opgegeven adres bleek een huurkazerne te zijn van vier étages met een verwaarloosden barokgevel, ongebruikte balcons en een nauwe, donkere gang, die naar een vuile, steenen trap leidde. Op elke verdieping waren zes woningen, waaruit schrille vrouwenstemmen, gekijf en een walgelijke etenslucht tot hem doordrong.

Aan een deur op de derde étage was met punaises een visitekaartje bevestigd:

Josef Sochatschewer, kunstschilder.

Ralph trok aan de bel, waarop de deur op een kier geopend werd. Eerst toen hij het briefje had laten zien, verbreedde de kier zich en werd Ralph in de gelegenheid gesteld zich er door te wringen. Een klein, dor mannetje in een fluweelen buis begroette hem in een eigenaardigen, zingenden toonval, waarin onmiskenbaar een Poolsch accent was te bespeuren.

„Volgt u mij maar naar den salon, meneer. Er zijn al een paar heeren aanwezig".

Inderdaad bleken zich in den zoogenaamden salon, een armoedig gemeubileerd vertrek van middelmatige afmetingen, reeds eenige heeren te bevinden, die elkaar min of meer verlegen opnamen. Het waren bijna allen oudere menschen, die zich reeds bij voorbaat op een hoogst pikant avontuurtje schenen te verheugen.

De echtgenoote van den heer Sochatschewer, een geweldige verschijning in een versleten zijnden japon, trad de kamer binnen, brulde den aanwezigen een „Goeden avond" toe en deelde op verre van bemminnelijken toon mee, dat er alleen champagne te krijgen was. Waarop de aanwezige heeren geresigneerd en ietwat geschrokken, knikten en bestelden.

Het vertrek had een erker en daarin was een soort podium opgebouwd. De heer Sochatschewer opende de voorstelling met de woorden:

„Zeer geachte aanwezigen, als eerste nummer heb ik de eer u voor te stellen eenige levende beelden naar beroemde, klassieke schilderijen. Het geheel is door mij ingestudeerd en ik verzoek de heeren om een regiebijdrage van tienduizend kronen".

De heeren haalden hun portefeuilles te voorschijn, betaalden, goten warmen Hongaarschen schaumwijn in gebroken waterglazen en zonder verdere aankondiging huppelden een paar broodmagere vrouwen het podium op, om daar een allerdwaasste groep te vormen. Dit duurde zoo een poosje, tot meneer Sochatschewer wederom het woord nam om het auditorium kond te doen, dat nu eenige zeer jeugdige modellen zouden optreden, voor welk verheffend schouwspel echter opnieuw een bedrag moest worden gestort en wel ditmaal van twintigduizend kronen.

Inderdaad werd nu het podium ingenomen door een paar jonge kinderen, armzalige, behoeftige wezentjes met alle tekenen van een vroegrijpe jeugd, kinderlichaampjes, welke een scherpe tegenstelling vormden met de wijze, reeds verwelkte gezichtjes.

In Ralph streden ontzetting en medelijden om den voorrang. Het liefst was hij opgesprongen om deze walgelijke exploitanten naar de keel te vliegen, de kinderen mee te nemen en te redden, wat er nog te redden was.

De vrees zich belachelijk te maken en pathetische scènes te verwekken won het van den goeden wil.

Tegen hernieuwde betaling werd nu een film afgedraaid van een onsmakelijke en afschuwelijke obsceniteit, maar toen was Ralph's behoefte aan orgieën ook voor jaren gedekt.

Hij ontvluchtte het genietende gezelschap. Eenmaal buiten, bleek hij al weer spoedig verdwaald, liep hij straat in, straat uit tot hij plotseling weer voor het café stond, waar hij voordien eenigen tijd had doorgebracht. De kastelein stond met eenige mannen voor de deur, herkende Ralph en drukte er zijn verwondering over uit, dat hij zoo spoedig terug was. Zonder te antwoorden, vervolgde Ralph zijn weg, speurend of hij hier of daar misschien een taxi zag, die hem naar Währing zou kunnen brengen.

Plotseling, het was stikdonker om hem heen, voelde hij zich van achteren aangegrepen, een paar handen werden om zijn hals gelegd, iemand drukte hem den mond toe, terwijl nog een paar handen zijn jas los knoopten en naar zijn portefeuille graaiden.

De aanvallers bleken de kracht van hun slachtoffer echter te hebben onderschat. Ralph bukte zich plotseling, richtte zich toen weer op, draaide zich een halven slag om, gaf een van de kerels een geweldigen trap, zoodat hij kreunend van pijn tegen de straat vloog, gaf den tweeden een krachtigen stomp in de maagstreek en zou zich op den derden hebben geworpen, wanneer deze inmiddels niet ijlings het hazenpad had gekozen.

Lachend keek Ralph om zich heen en betastte zijn lichaam om een ontdekking te doen, die hem een kreet van woede ontlokte: Zijn portefeuille was er nog, maar die kerels waren er toch nog in geslaagd zijn horloge te nemen!

Het kostbare platina uurwerk was een verjaarsgeschenk van zijn moeder, dat hij tot elken prijs terug wilde hebben.

De twee knapen, die hij van zich afgeslingerd had, waren intusschen eveneens verdwenen, derhalve was goede raad duur. Zonder zich echter lang te bedenken, sneide Ralph terug naar het café, riep den kastelein, die hem niet in de oogen durfde zien en zei doodkalm:

„Waarde heer, ik blijf een oogenblikje bij je. Of je zorgt er voor, dat ik binnen een kwartier m'n horloge, dat me zooeven door een van je brave klanten ontroofd is, terug heb en dan kan je voor mijn part een half millioen krijgen, óf ik krijg m'n horloge niet terug, maar dan breek ik jou hier op deze plaats een paar ribben om je daarna in hechtenis te laten nemen. Je hebt dus maar voor het kiezen."

De man koos, wenkte een jongen, wien hij een paar woorden toefluisterde, waarop de knaap haastig verdween en eer nog de vijftien minuten om waren, had Ralph zijn horloge en de kastelein het halve millioen.

(Wordt vervolgd),

VICTORIA-WATER
VOEDZAAM MINERAAL WATER
Heeft gunstigen invloed op de spijsvertering

FINANCIEEL NIEUWS

Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam.

Het bestuur bericht, dat met ingang van 22 Februari 1928 een nieuwe afdeeling in de prijscourant zal worden ingesteld, genaamd Hypotheekbanken tevens Bank- en Credietinstellingen en dat naar deze afdeeling de navolgende fondsen, thans voorkomende in de afdeeling „Hypotheekbanken buitenl.", zullen worden overgebracht: Central Hypotheekbank Ungarischer Sparcassen, Christiania Hypotheek en Realkreditbank, Crédit Foncier du Brésil et de l'Amérique du Sud, Crédit Foncier Mexicain, Foreningsbanken i Finland, Hongaarsch Bodencredit Institut, Hongaarsche Hypotheekbank, Innerstädtische Sparcassa Aktien Gesellschaft, Land Bank of Egypt, Mexicaansche Voorschotbank voor inz. werken en Alg. Landbouwkundige doeleinden, Mitteldeutsche Bodencredit-Anstalt, Nordiska Aktiebanken för Handel och industri, Oostenrijksche Boden Credit Anstalt, Pester Erster Vaterländischer Sparcassa-Verein, Pester Ungarische Commercial Bank, Preusische Boden-Credit- Aktien Bank, Ungarische Allgemeine Sparcassa A.G., Ungarische Escompte und Wechsler Bank, Ungarische Landes Central Sparcassa.

Geldleeningen.

Emittenten berichten, dat de eerste serie, groot f 150.000 nominaal der 5 pct. obligatieleening, groot f 300.000, ten laste van het R.K. kerkbestuur van de Parochie van onze Lieve Vrouw Geboorte te Halfweg (N.-H.) volteekend is. Thans wordt op gelijke voorwaarden ter inschrijving aangeboden de tweede serie dezer leening ad f 150.000 in stukken van f 1000 en f 500, voorzien van coupons per 1 Maart en 1 Sept.

De toewijzingen zal geschieden tegen den koers van 99½ pct.

Alg. Bankcombinatie.

Naar wij vernemen zal aan de algemeene vergadering van de aandeelhouders der Algemeene Bankcombinatie te Breda op 10 Maart worden voorgesteld van het netto-winstsaldo ad f 6815 (vorig jaar f 3331) 4 pct. dividend uit te keeren, tegen vorig jaar 3 pct., f 1000 te reserveeren (vorig jaar f 500) volgens de statuten en f 3045 (vorig jaar f 741) onverdeeld op nieuwe rekening over te brengen.

Ond. Bosschen Verzekering Mij.

In de op 14 dezer gehouden algemeene vergadering van deelnemers van de Onderlinge Bosschen Verzekering Maatschappij te Arnhem, waarvan de directie wordt gevoerd door de Nederlandsche Heidemaatschappij, werd de balans en rekening over het jaar 1927 vastgesteld.

Het reservefonds is thans gestegen tot bijna f 100.000. Met voldoening werd geconstateerd, dat steeds meer nieuwe deelnemers toetreden en blijk wordt gegeven, dat het onderlinge systeem van deze Maatschappij wordt gewaardeerd.

In het bijzonder werd gewezen op het nut, hetwelk is gelegen in een strenge controle van de verzekerde objecten, hetwelk bij het onderlinge systeem juist van zoo groot belang is en waardoor den deelnemers een waarborg wordt gegeven, dat hun belangen zoo goed mogelijk worden behartigd.

De president-commissaris, Jhr. J. Hora Siccama van de Harkstede te Hilversum, werd met algemeene stemmen herbenoemd, terwijl in de vacature van wijlen mr. P. Wildervanck de Blécourt werd gekozen de heer J. C. van Beek, burgemeester der gemeente Deurne.

Ned. Alg. Mij. van Levensverzekering „Conservatrix".

Aan het gisteren door de directie uitgebrachte verslag over 1928 is het volgende ontleend:

Het verzekerd kapitaal is op 31 December 1927 gestegen tot f 11.936.395. Aan termijnpremiën werd ontvangen f 415.503.50½. Aan koopsommen werd geboekt f 11.926.40.

De premiereserve bedraagt f 2.390.598, waarvan voor eigen rekening f 2.200.015.

Als dekking dezer reserve wijst de balans aan realiseerbare, tevens rentegevende waarden tot totaal f 2.442.994, zoodat de realiseerbare, rentegevende waarden de premiereserve met f 242.979 overschrijden.

Bovendien zijn aanwezig per 31 December realiseerbare waarden tot f 66.727.

Het materiaal komt voor memorie op de balans voor, terwijl zij van elke non-valeur of sluitpost vrij is.

De reserve geldbelegging is gestegen tot f 53.000 (f 47.000 vorig jaar). De extra reserve tot f 42.000 (f 40.000 vorig jaar). Een nieuwe reserve voor toekomstige onkosten werd, ten bedrage van f 5000, geschapen.

Op den zetel der Vennootschap, Huize Canton, werd f 17.500 en op ander onroerend goed f 700 afgeschreven.

De balans en de verlies- en winstrekening werden goedgekeurd en het dividend bepaald op 9 pct. (vorig jaar 8½ pct.).

De aftredende commissaris, mr. C. Th. Krabbe, werd herkozen, terwijl de aftredende commissaris van verzekerden, mr. J. P. S. Gualtherie van Weezel, in de op de algemeene vergadering volgende vergadering van verzekerden zijn mandaat verlengd zag.

Hollandsche Disconteerings Bank.

We hebben indertijd bericht dat buit-generaal H. N. A. Swart, oud-lid van den Raad van Ned. Indië naar Indië was vertrokken. Uit de Ind. Post blijkt nu dat hij als commissaris van de Hollandsche Disconteerings Bank een speciale opdracht heeft en de gelegenheid zal gebruiken om voor de Hollandsche Disconteerings Bank filialen in Indië op te richten. Begonnen zal worden met Medan en daarna met Java.

3Mij. tot Exploitatie van Onroerende Goederen voor Delft en Omstreken.

In de gisteren te Delft gehouden gewone jaarlijksche algemeene vergadering van aandeelhouders der N. V. Mij. tot Exploitatie van Onroerende goederen voor Delft en Omstreken werd de balans en winst- en verliesrekening goedgekeurd en het dividend over 1927 vastgesteld op 7 pCt. (v. j. 5 pCt.).

Per oprichtersbewijs wordt f 15.17 uitgekeerd (voor de eerste maal).

De heer Th. Vos werd als commissaris herkozen.

Steenfabrieken Udenhout.

Bij de gisteren opengestelde inschrijving op 250 aandeelen elk groot f 250.— nom. in de N.V. Mij. tot Exploitatie van Steenfabrieken Udenhout v/h Weyers en Co. hebben bijna alle aandeelhouders van hun recht van voorkeur gebruik gemaakt.

Betaalbaarstellingen.

Ned. Alg. Mij. van Levensverzekering Conservatrix, Baarn. — Dividend 1927 9 pct., direct.

Great Northern Railway Cy. — Dividend 2½ pct. op de pref. aand. of f 60.60 per cert. van 10 en f 30.30 per cert. van 5 aand. op bewijs nr. 158, direct.

Java-suiker.

SOERABAJA, 18 Februari (Aneta) Tweedehandssuikermarkt. Superieur ready f 14.50; Febr./Maart f 14.50; Maart/April f 14.50; Mei/Juni f 15.—; Juni/Juli f 15.—. Hoofdsuiker ready f 13.62½, alles vraag. De markt was lusteloos.

De Indische productenmarkt.

SOERABAJA, 18 Februari (Aneta) Rubber Februari nominaal sheets 83 ct., crêpe 82 ct. Koffie Februari/Maart f 51.— gedaan.

Koersen der Edele Metalen.

(Medegedeeld door H. Drijfhout en Zn. Amsterdam.)

Zilver in baren (Ongef.) per K.G. fijn f 44.50. Goud in baren (Ongef.) per K. G. fijn f 1650.—.

Commercial Investment Trust Corporation.

V.D. seint uit Nieuw York d.d. 17 Febr.: De Commercial Investment Trust Corporation, een van de grootste Amerikaansche financieringsmaatschappijen, die zich voornamelijk het financieren van groote transacties op het gebied van motoren en andere industrieele producten ten doel stelt, emitteert heden door tusschenkomst van de firma Dillon, Read en Co. d. 15.000.000 6 pCt. convertible debentures met 20-jarigen looptijd. Deze debentures zijn aflosbaar het eerste jaar tegen 105 pCt., en volgende jaren tegen met 1/4 pCt. terugloopende koersen, of door inkoop uit het amortisatiefonds.

De nieuw uitgegeven debentures zijn converteerbaar tegen 6½ pCt. cumulatief eerste preferente aandeelen.

De opbrengst der leening dient tot het verminderen van de bij de bankiers opgenomen credieten.

Buiten de Vereenigde Staten heeft de Commercial Investment Trust Corporation bezittingen in Canada, Groot-Brittannië, Duitschland en Denemarken.

Wallstreet-nieuws.

Uit New-York wordt gemeld dat de firma Blair en Co. ter inschrijving heeft aangeboden $ 3.750.000 7 pCt. obligatiën per 1948 van het departement Antioquia (Columbia) tegen den koers van 95½ pCt.

Aandeelhouders van de Trumpbull Steel Cy. hebben de samensmelting met de Republic Iron en Steel Cy. goedgekeurd.

De New-York, Chicago and St. Louis R. R. (Nickel Plate) biedt haar gewone aandeelhouders het recht aan, om in te schrijven op gewone aandeelen tegen pari en op 6 pCt. preferente aandeelen tegen 103 pCt., op beide soorten aandeelen in de verhouding van 1 : 9.

Volgens voorloopige gegevens hebben de netto-ontvangsten der Delaware, Lackawanna en Western R. R. Cy. in 1927 bedragen $ 15.768.000 of $ 9.30 per aandeel.

De Continental Oil Cy. heeft het drie-maandelijksche dividend gepasseerd.

De volgende drie-maandelijksche dividenden zijn gedeclareerd: International Harvester Cy. $ 1.50, National Lead $ 1.25 en de Texas Cult. Sulphur Cy. $ 1.—.

De netto-winst van het General Motors-Concern heeft in het afgeloopen jaar bedragen $ 135.104.000, tegen $ 194.645.000 in 1926.

Door de Aluminium Cy. of America is in 1927 een netto-winst gemaakt van $ 15.108.000, tegen $ 19.747.000 in het voorgaande jaar.

Kopenhaagsche Privaatbank.

Naar wij vernemen zal door den raad van beheer der Kopenhaagsche Privaatbank worden voorgesteld over het boekjaar 1927 een dividend uit te keeren van 5 pct.

Goudinvoer in Frankrijk.

Reuter seint uit Parijs, dat de Kamer het voorstel heeft goedgekeurd, volgens hetwelk de invoer van goud in elken vorm, hetzij in ruwen staat of gemunt, zal worden vrijgesteld van omzetbelasting.

Spanje.

Blijkens telegrafische mededeeling van Hr. Ms. gezant te Madrid, is de goudtoeslag bij de betaling van invoerrechten voor de periode van 11 tot 20 Februari vastgesteld op 13.03 pct.

Thee-industrie.

N. V. West-Java Thee Cultuur Maatschappij. Volgens ontvangen telegrafisch bericht, bedroeg de oogst op de ondernemingen gedurende de maand Januari: G. Soesoeroch 11.000 halve K.G. droge thee en 22.000 halve K.G. rubber.

Landbouw Maatschappij „Preanger Regentschappen". — Volgens ontvangen telegrafisch bericht bedroeg de oogst op de ondernemingen gedurende de maand Januari 1928: Tjikoraïlanden 42.000 halve K.G. droog, 67.000 idem opkoop, Patoehalanden 43.000 id. droog thee. Tjisompet 8000 halve K.G. rubber.

Petroleum-industrie.

Pan-American. — In de week geëindigd 10 Februari heeft de productie bedragen van de Lago-ondernemingen 448.749 (463.501) barrels of 64.107 (v.w. 66.214) tons en de verschepingen 401.811 (v.w. 419.139) barrels of 57.401 (v.w. 65.591) tons.

Magnolia Petroleum Cy. — De Magnolia Petroleum Cy., een dochteronderneming van de Standard Oil Cy. of New York, heeft de prijzen van ruwe Mid-Continentpetroleum voor de geringere soorten met 13 à 30 cents per barrel verlaagd. Deze verlaging heeft slechts betrekking op een klein deel van de productie van ruwe Mid-Continent petroleum.

Kunstzijde-industrie.

Tubize. — Maandag wordt de inschrijving opengesteld te Brussel op 65.000 pref. aand. B van fr. 1000 nom., tot den prijs van fr. 1055 in de Cie. Soie Artificielle de Tubize. Met 8/10 oude aandeelen kan ingeschreven worden op één nieuw aandeel.

Engeland. — In Londen is een nieuwe kunstzijde-maatschappij opgericht: Rennes Artificial Silk Cy. met een kapitaal van £ 150.000 in 240.000 gewone aand. van 10/ elk en 600.000 def. aandeelen van 1/ elk. De inschrijving is opengesteld op al de gewone en 240.000 def. shares à pari.

De productiecijfers der Britsche kunstzijde-industrie voor 1927 toonen vergeleken met 1926 de belangrijke stijging met 25.5 millioen lbs. tot 39 millioen lbs. Ondanks de groote binnenlandsche vraag konden de Britsche producenten ruim 8 millioen lbs. uitvoeren. Ongeveer 10 pct. der in Groot-Britannië gebruikte kunstzijdengarens moesten echter worden ingevoerd, hoewel de productie daarvan zich voortdurend uitbreidt.

Noteering Groentenveiling.

LOOSDUINEN, 17 Febr. — Eieren f 7.90—8.10 per 100 stuks; witlof I f 21—24, idem II f 15—17, spruitkool (vaste) f 28—38, idem (grove) f 6—14, per 100 K.G.; spruitkool (uitschot) f 0.40—0.58 per kist; schorseneeren 2e soort f 7.50—7.90 per 50 K.G.; prei dikke f 6.20—8.30, idem dunne f 2.50—5.90 selderij I f 7.20—8.10, idem II f 3.90 per 100 bos: andijvie f 4.20—4.80 per 100 struik; andijvie f 3.78—4.06 per 7 K.G.

Aanvoer: 3590 bos prei, 2520 struik andijvie.

FAILLISSEMENTEN.

Opgegeven door v. d. Graaf & Co. (Afd. Handelsinformaties).

17 Februari.

Uitgesproken:

A. Outjes, vroeger veehouder, thans schillenophaler, Ouderkerk a/d. Amstel. Curator mr. H. H. Steneker, te Amsterdam.

Opgeheven:

W. A. Gloudemans Jr.

A. Komen.

E. J. H. Beierfuss.

Nalatenschap van A. A. ter Linden, gewoond hebbende te Rotterdam, aldaar gehandeld hebbende onder den naam E. van Kampen.

H. Pirsch.

C. A. C. Vick.

C. Baard.

H. Hurk, allen te Rotterdam.

G. Bosveld te Rhoden.

Vernietigd:

P. P. H. Gilissen, te Wijk-Maastricht.

Boter, kaas en eieren.

BREUKELEN, 17 Februari — Aan de kaasmarkt waren heden aangevoerd: 8 wagens, met te zamen 298 stuks kaas, gewicht pl.m. 2026 K.G. Gestempelde f 30—35 per 50 kilo.

's HERTOGENBOSCH, 17 Febr. — Botermijn. Aanvoer 14 Febr. 22.430 K.G. Hoogste prijs f 2.22, laagste prijs f 2.10, middelprijs f 2.18. Aanvoer van 17 Febr. 20.825 K.G. Hoogste prijs f 2.18, laagste prijs f 2.05, middelprijs f 2.15.

HAAGSCHE BEURS.

18 Februari.

	B.	L.	G.
C. V. Müller en Co.	91	92	—
Idem Mijnbouw	91	94	—
Panolan	—	—	1500
Gaboes	—	—	1)
Alg. Exploratie	—	—	90
Steaua Romana	—	—	10⅝
Int. Viscose	—	—	112
A'dam Rubber	—	—	285
Dierentuin	—	—	60

1) 94—95.

COUPONNOTERING TE 's-GRAVENHAGE.

	Coupons.	Losbare stukken.
Zwitsersche francs	47.40	47.50
Amerikaansche dollars	2.46¾	2.47
Zweedsche kronen	66.10	66.20
Noorsche kronen	65.45	65.55
Deensche kronen	65.80	65.95
Ponden	12.01¼	12.02¼
Belga's	34.25	
Belgische francs	6.71	6.76
Fransche francs	9.32½	9.37½
Duitsche (in Goudmarken)	58.90	59.—
Pesos	1.03½	1.03½
Yens	1.13½	1.13½
Peseta's	41.10	40.85

RADIO-NIEUWS

HET PROGRAMMA VAN MORGEN.

Morgenmiddag halfdrie zendt Hilversum het concert van het Residentie-Orkest uit.

Des avonds 8.10 gaat de Herodiade voor den Hilversumschen zender.

Huizen geeft morgenmiddag halfdrie het concert van het Amsterdamsche Concertgebouw Orkest door.

's Avonds om 8 uur Don Pasquale.

RADIOPEILINRICHTINGEN VOOR SCHEPEN.

De heer J. H. v. d. Bel, gep. luitenant ter zee, schrijft ons naar aanleiding van het stukje onder bovenstaanden titel in ons ochtendblad van 14 Februari, dat z.i. eenige onjuistheden bevat.

De toestellen vormen geen radiopeilstation, doch een radiobaken. Het verschil tusschen een radiopeilstation en een id. baken is, dat het eerste radiopeilingen neemt, het tweede in staat stelt om radiopeilingen te nemen. Het R.station moet dus verzocht worden te willen peilen (in den regel wordt hiervoor een bepaalde prijs berekend), hetgeen elk schip voorzien van een radio-installatie kan doen, het tweede kan alleen gebruikt worden door schepen, uitgerust met een radiopeilinrichting. De laatste toestellen komen alleen op de modernste schepen voor.

Een radiobaken is te vergelijken met een lichttoren, doch heeft als voordeelen: grooter peilafstand en gebruik bij slecht zicht. Bij gebruik bij slecht zicht doet het toestel dienst als radiomistsein.

Er zijn twee groepen van deze toestellen nl. die welke hun seinen zoowel bij goed als slecht zicht geven, de radiobakens, en die uitsluitend bij slecht zicht seinen geven, de radiomistseinen.

Dat met een enkelvoudige peiling volstaan kan worden zal geen zeeman toegeven, nog minder dat deze peiling een koerslijn geeft. Bedoelde peiling geeft niet anders dan een lijn op de kaart, waar het schip tijdens het nemen van de peiling zich op bevond. Hoever van het baken af is absoluut onbekend, d.w.z. als alleen die peiling bekend is. Daar deze bakens in den regel op gevaarlijke punten geplaatst worden, of moeten waarschuwen tegen gevaren nabij de punten, zou de peilingslijn al een zeer slechte koerslijn geven, daar deze lijn als koers nemende het schip keurig op het gevaar gebracht zou worden. Bij aanwezigheid van verschillende bakens, die voldoende werkingssfeer hebben, zal dan ook steeds getracht worden een kruispeiling te verkrijgen, d.i. de snijding van verschillende radiopeilingen. Dit snijpunt geeft de juiste plaats van het schip (fouten toestel buiten beschouwing gelaten). Uit deze juiste plaats zal dan de koers bepaald worden, die vrij voert van gevaren.

LAND- EN ZEEMACHT

— De torpedobootjager Z5, die gedurende eenige weken gedokt heeft, is, gereed voor 't hervatten der oefeningstochten, van 's Rijks werf te Willemsoord naar de Buitenhaven gestoomd.

— 1e luit. der Mariniers P. J. van Gijn is bestemd voor plaatsing op de Hertog Hendrik.

— De Koninklijke vereeniging van gepensionneerde onderofficieren en minderen van het Nederlandsche leger zal op 19 Februari, als voortdurende herinnering aan den geboortedag van wijlen Koning Willem III, aan 21 hulpbehoevende, onder vroegere wetten gepensionneerde militairen, aan bijslag op hun pensioen f 1631 uitkeeren, zijnde dit de twaalfde uitkeering gedurende het boekjaar 1927-1928, en makende met den op 31 Augustus 1927 uitgekeerden bijslag en toelage aan weduwen een bedrag van f 3682.

Sedert de oprichting in 1870 heeft de vereeniging aan bijslag op het pensioen en aan toelage en gratificatiën aan weduwen in totaal f 686.850 uitgekeerd.

— De 1e luit. jhr. A. van Lennep, van de treinafd. der IIIe art.-brigade te 's-Hertogenbosch en gedetacheerd bij de rijkschool, wordt 1 Mei overgeplaatst bij het 5e reg. veldart. te Amersfoort.

Gevraagd in Duinoord voor dame
ONGEM. EERSTE ETAGE
met keuken en eenige bediening.
Br. met prijsopgave onder No. 518, Bureau van dit Blad. 6

HEERENHUIS.
Pracht 1½ Heerenhuis billijk te koop, Gr. Hertoginnelaan 11, mooiste gedeelte. Aanv. naar verkiezing. Te bevr. bij den eigenaar K. WEIMAR, Schuytstraat 256, Telefoon 36556. 527-7

Te huur gevraagd
tegen 1 April vrij modern Benedenhuis of klein Heerenhuis, gemeubil. of ongemeub., liefst centrum. Br. met prijsopg. onder No. 526, Bureau van dit Blad. 7

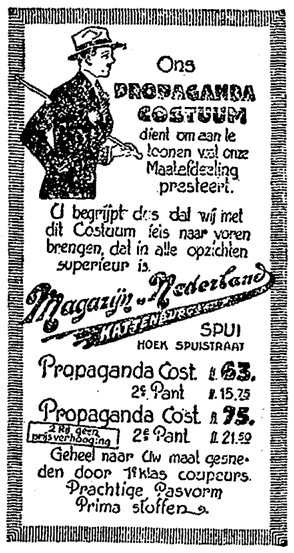
LUXUEUS INGERICHTE
Appartementen
met keuken. Bezuidenhout, direct te huur aangeboden. Tel. 72720.
Br. No. 509, Bur. van dit Blad.

Aangeboden voor Heer mooie
Zit- en Slaapkamer
zonder pension, billijke voorwaarden. 7988
Adres: v. Slingelandtstraat 52B.

Te huur aangeboden:
Zit-Slaapkamer
of Zit- en Slaapkamer, met of zonder vegetarisch pension.
Brieven lett. Z, Boekh. Couvée. Laan v. Meerdervoort 35. 4083

N.V. Luxe Taxi-Maatschappij „LUTAM" 's-GRAVENHAGE.
Jaarlijksche Algemeene Vergadering van Aandeelhouders, te houden op **Dinsdag 28 Februari 1928,** ten **2 uur** namiddag ten kantore van de N.V. Ned. Techn. Handelsver. GREVE & Co., Parkstraat 14, te 's-Gravenhage.
AGENDA: Verslag, Balans en Verlies- en Winstrekening, vaststelling Dividend.
Wat verder ter tafel zal worden gebracht.
Houders van Aandeelen aan toonder zijn verplicht ter bijwoning dezer vergadering hunne Aandeelen te deponeeren uiterlijk **Dinsdag 21 Februari 1928,** ten kantore van de N.V. Ned. Techn. Handelsver. **GREVE & Co., Parkstraat 14** te 's-Gravenhage, welk bewijs tevens dient als bewijs van toegang tot deze vergadering.
De Balans en Verlies- en Winstrekening liggen vanaf heden ter inzage van Aandeelhouders ten kantore van de N.V. Ned. Techn. Handelsver. Greve & Co., Parkstraat 14, te 's-Gravenhage. 7936
De Directeur, P. VAN RIJN.

P. J. LANDRY'S BANKIERSKANTOOR
BUITENGEWONE ALGEMEENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS
op **Vrijdag 2 Maart a.s.** des namiddags 3½ uur, ten kantore der Vennootschap.
De agenda ligt ten kantore der Vennootschap ter inzage.
Aan Aandeelhouders wordt in herinnering gebracht, dat voor het uitoefenen van het stemrecht de aandeelen uiterlijk op den vierden dag vóór dien der vergadering gedeponeerd moeten zijn ten kantore der Vennootschap. 4035
De Raad van Commissarissen.



PIDJITSEN MASSAGE
DE PERPENCHERSTRAAT 69
Lijn 11, 3, 10 en 5, — Den Haag



ALLEEN-INWONEND.
In heerenhuis ten stand Duinoord wordt aan rustige besch. dame of heer gestoff. Parterre z. p. en z. bed. aangeboden. Desgewenscht overname Meubelen. Brieven onder No. 523, Bureau van dit Blad. 7

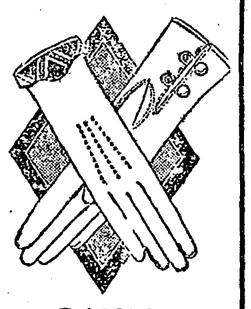
GARAGE
met Chauffeurswoning te huur, gelegen in Bezuidenhoutkw., gelegenheid voor 3 à 4 wagens. Voorz. van waterleiding, electr. licht.
Brieven No. 4084, Bureau v. d. Blad.

TE HUUR
een ruim Benedenh. tegen 1 Mei, geheel in orde, voor bej. echtpaar of kl. gezin z. k. Gel. 1e Anth. Heinsiusstr. Huurprijs f 550.—.
Brieven No. 4080, Bur. v. d. Blad.

PENSION EVENAAR
RIOUWSTRAAT 54—56 — TELEFOON 54361
HEEFT KEURIGE APPARTEMENTEN DISPONIBEL MET UITSTEKEND PENSION. KOUD EN WARM STROOMEND WATER.

SCHRÖDER GROENMARKT
SLAAPKAMER AMEUBLEMENTEN

EXTRA AANBIEDING



DAMES-HANDSCHOENEN
IM. SUÈDE m. fantasiekapje div kleuren . . 1.95 1.59 — 75c
NAPPA met 2 druknoppen pr. kwaliteit 2.90 2.50 — 1.95
WASLEDER Wit en chamois, spec. aanbieding — 1.95
SUEDE EN GLACE Fantasie, moderne kapjes 4.50 3.25 — 2.50
WASLEDER Wit en chamois, pr. kwaliteit 3.90 — 2.90
WASBARE SUEDE in wit en moderne kleuren 5.75 4.90 — 3.25
Gerzon
VEENESTRAAT

Venduhuis Die Haghe
SCHEVENINGSCHE VEER 21.
OPENBARE VERKOOPING
Op **Woensdag 22 en Donderdag 23 Februari a.s.,** telkens des voormiddags ten **10 uur,** zullen door de Directie van Die Haghe in het openbaar worden verkocht:
DIVERSE MEUBILAIRE GOEDEREN,
w.o. Salon-, Eet- en Slaapkamer-Ameublementen, Serre-Ameublement, mah., eiken en gesch. Hang-, Leg- en Boekenkasten, Bureau-Ministres, Am. Cyl.-Bureau, Divans, mah., eiken, pitch-pine en gesch. Ledikanten, Pianino, 1 Voorzetapparaat, 1 Radiokast, Naaimachines, Gramophoons, Pendulestellen, Meubelgordijnen, Tapijten, Karpetten, Linoleum, **Een complete oude wapenverzameling,** eenig goud en zilver, electrische lampen, Jaarsma- en andere Haarden, Kachels, Fornuizen, enz.
Bezichtiging Maandag 20 en Dinsdag 21 Februari a.s., van 10—4 uur: Scheveningsche Veer 21, nabij het Noordeinde.
N.B. Dagelijks gelegenheid tot inbrengen van geheele of gedeelten van inboedels (verkoopkosten 6 pCt. van de opbrengst).

BAHLMANN
HOOGSTRAAT 35
RECLAME AANBIEDING
JAPONNEN
VAN AF MAANDAG 20 FEBR. TOT EN MET ZATERDAG 25 FEBRUARI.
Deux Pièces
DE GROOTE MODE VOOR HET A.S. VOORJAAR
Wij brengen hierin een enorme sorteering
KASHA
ZIJDEN EN WOLLEN TRICOT
CREPE DE CHINE
VELOUTINE
TEGEN EXCEPTIONEELE PRIJZEN
Voorjaarshoeden in elegante modellen.
ZIET ONZE ETALAGES.



INDUSTRIEELE ONDERNEMING IN DE METAALBRANCHE
ZOEKT
voor de leiding harer fabrieken in Engeland
EEN ENGELSCH INGENIEUR
om, na eenige maanden opleiding in Holland, in Engeland geplaatst te worden.
Brieven met uitvoerige inlichtingen onder No. 7980, aan het Bureau van dit Blad. 60

RADIO
HET IS DE MOEITE WAARD EVEN TE KOMEN LUISTEREN NAAR DE ALLERNIEUWSTE ONTVANGERS.
PRIJZEN VAN f 150.— TOT f 500.—.
CONDITIËN NAAR WENSCH
RADIO-INSTRUMENTEN FABRIEK
THOMSONLAAN 101 — TELEFOON 34937